

1 Maakunnille siirtyviä tehtäviä koskevat lainsäädäntömuutokset

1.1 Sisäministeriön hallinnonala

1.1.1 Ulkomaalaislaki

3 §. Määritelmät. Pykälän 6 ja 6 a kohdassa työ- ja elinkeinotoimisto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 7 kohdassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

71 §. Yhteistyö työmarkkinajärjestöjen kanssa. Pykälän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

72 §. Työntekijän oleskelulupahakemus ja sen liitteet. Pykälän 3 kohdassa työ- ja elinkeinotoimisto muutettaisiin maakunnaksi.

73 §. Maakunnan osapäätös työntekijän oleskelulupahakemukseen. Pykälän otsikossa mainittu työ- ja elinkeinotoimisto muutettaisiin maakunnaksi.

75 §. Ennakkotieto työntekijän oleskeluluvan myöntämisen edellytyksistä. Pykälän työ- ja elinkeinotoimisto muutettaisiin maakunnaksi.

76 §. Maakunnan osapäätös elinkeinonharjoittajan oleskelulupahakemukseen. Pykälän otsikossa mainittu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

83 §. Toimivalta myöntää työntekijän oleskelulupa. Pykälän työ- ja elinkeinotoimisto muutettaisiin maakunnaksi.

84 §. Toimivalta myöntää elinkeinonharjoittajan oleskelulupa. Pykälän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

85 §. Toimivaltainen maakunta. Pykälän työ- ja elinkeinotoimisto muutettaisiin maakunnaksi ja säännös muutettaisiin viittaussäännökseksi, koska työntekijän oleskelulupahakemuksiin liittyvien toimivaltaisten maakuntien määräytymisestä säädettäisiin alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista annetussa laissa.

86 a §. Työnantajan velvollisuudet. Pykälän työ- ja elinkeinotoimisto muutettaisiin maakunnaksi.

187 §. Työntekijän oleskeluluvan myöntämisestä pidättäytyminen. Pykälän työ- ja elinkeinotoimisto muutettaisiin maakunnaksi.

191 §. Valituskiellot. Pykälän 9 kohdan työ- ja elinkeinotoimisto muutettaisiin maakunnaksi.

1.1.2 Laki ulkomaalaisrekisteristä

3 §. Rekisterinpitäjät. Pykälän 3 momentin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja työ- ja elinkeinotoimistot muutettaisiin maakunniksi.

1.1.3 Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamisesta ja auttamisesta

12 §. Vastaanotto laajamittaisen maahantulon yhteydessä. Pykälän 1 momentti jäisi ennalleen.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Maahanmuuttovirasto vastaisi laajamittaiseen maahantuloon varautumisesta. Maahanmuuttoviraston tulisi voida hoitaa varautumistehtävää yhdessä muiden viranomaisten, maakuntien ja kuntien, kuntayhtymien, muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen sekä yksityisten yhteisöjen tai säätiöiden kanssa. Laajamittaisen maahantulon varautumistehtävän koordinointi on perusteltua hoitaa valtakunnallisesti Maahanmuuttovirastossa, jonka vastaanottoyksiköllä on kolmella alueella (Pohjois-Suomi, Itä-Suomi, Etelä-Suomi) aluetyöntekijöitä vastaanottokapasiteetin ylläpitämiseksi ja turvaamiseksi. Alueellinen toiminta tukee käytännön operatiivista toimintaa erityisesti vastaanottokeskusten sopimusmenettelyä koskien. Maahanmuuttoviraston ylläpitämä turvapaikanhakijoiden vastaanottojärjestelmä muodostaa keskeisen toiminnallisen rungon laajamittaisen maahantulon tilanteessa. Maahanmuuttovirastolla on valtakunnallinen turvapaikanhakijoiden vastaanoton valmiussuunnitelma, jolla varaudutaan laajamittaisen maahantulon tilanteessa nopeasti laajentamaan vastaanottojärjestelmän majoituskapasiteettia joko uusia keskuksia perustamalla tai keskusten majoituspaikkoja lisäämällä. Maahanmuuttovirastolla on myös yhdessä poliisin kanssa valmius maahantulijoiden järjestelykeskusten perustamiseksi.

Maakunnille tulisi velvollisuus laatia varautumissuunnitelma laajamittaisen maahantulon varalle. Jotta myös alueilla pystyttäisiin varautumaan tehokkaasti laaja-alaisiin eri toimialoja koskettaviin häiriötilanteisiin, olisi tärkeää, että maakunnilla olisi velvoite varautumissuunnitelmien laadintaan poikkihallinnollisena yhteistyönä. Varautumissuunnitelmat tulisi laatia yhteistyössä maakuntien toimijoiden ja Maahanmuuttoviraston kanssa, joka vastaa laajamittaisen maahantulon varautumisen koordinaatiosta valtakunnallisesti. Laajamittaisen maahantulon varautumiseen luotuja alueellisia yhteistyörakenteita voitaisiin hyödyntää myös uusissa maakunnissa.

Varautumissuunnitelmassa selvitettäisiin vastaanotto- ja järjestelykeskuksiin käytettävissä olevat tilat, maahantulijoiden välttämättömän toimeentulon ja huolenpidon järjestäminen, henkilöstön hankkiminen ja muu toiminnan organisointi. Varautumissuunnitelmaan voitaisiin sisällyttää myös muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen, kuten Suomen Punaisen Ristin, taikka yksityisten yhteisöjen tai säätiöiden osuus vastaanoton järjestämisessä laajamittaisen maahantulon yhteydessä. Ne voisivat esimerkiksi tukea viranomaisia järjestelykeskuksen perustamisessa tai ylläpitää keskusta viranomaisten ohjauksessa. Varautumissuunnitelmat olisi pidettävä ajan tasalla ja niiden toimivuus tulisi varmistaa varautumisen harjoitustoiminnalla.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että maakuntiin perustetaan tarpeellinen määrä järjestely- ja vastaanottokeskuksia. Maakuntien varautumissuunnitelmat toimisivat pohjana tarvittaville toimenpiteille tilanteessa, kun laajamittainen maahantulo edellyttää vastaanotto- ja järjestelykeskusten perustamista. Momentista ehdotetaan lisäksi poistavaksi säännös valtioneuvoston asetuksesta.

52 §. *Tietojen luovuttaminen rekisteristä.* Pykälän 1 momentin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

53 §. *Tiedonsaantioikeus rekisteristä.* Pykälän 1 momentin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

1.2 Valtiovarainministeriön hallinnonala

1.2.1 Tilastolaki

2 § Valtion tilastotoimi ja tilastoja laativat viranomaiset. Tilastolaissa käytetään sekä termejä ”tilastoviranomainen”, ”tilastoja laativa viranomainen” että ”tilastoja laativa muu viranomainen”. Tilastoja laativaa viranomaista ei ole määritelty lain 2 §:ssä, mistä syystä näiden määritelmien käyttö on aiheuttanut epäselvyyttä. Lain 2 §:ään ehdotetaan muutosta, jonka myötä myös ”tilastoja laativa viranomainen” määriteltäisiin ja laissa muissa pykälissä käytetty määritelmä ”tilastoviranomaiset ja tilastoja laativat muut viranomaiset” korvattaisiin kyseisellä määritelmällä. Muutos on lainsäädäntötekniinen ja lain sisäisen johdonmukaisuuden parantamiseen tähtäävä.

10 a § Tietojen säilytysaika. Pykälässä säädetään siitä, että tilastoviranomainen ja tilastoja laativa muu viranomainen saa säilyttää tilastotarkoituksiin keräämänsä tiedot niin kauan kuin se on tämän lain tarkoituksen toteuttamisen kannalta välttämätöntä, jollei tietojen säilyttämisestä säädetä toisin edellä tarkoitettua viranomaista koskevassa muussa laissa. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi niin, että terminä käytettäisiin ”tilastoja laativaa viranomaista”. Muutos on luonteeltaan tekninen ja sillä korjataan pykälän soveltamisalan kohdistuminen kaikkiin lain 2 §:ssä määriteltyihin tilastoja laativiin viranomaisiin.

12 § Tietojen salassapito ja julkisuus. Pykälän 1 momentissa säädetään tilastotarkoitusta varten annettujen tietojen julkisuudesta ja salassapidosta. Säännöksen mukaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 16 kohtaa ei sovelleta tilastoja laativan viranomaisen hallussa oleviin valtion ja kunnallista viranomaista, sen toimintaa ja tehtäviä sekä julkisten palvelujen tuottamista kuvaaviin tietoihin eikä tämän lain 18 §:ssä tarkoitettuja yrityksiä ja yhteisöjä koskeviin tietoihin.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siinä mainittaisiin myös maakunta valtion ja kunnan lisäksi.

Pykälässä olevaan luetteloon ehdotetaan lisättäväksi lisäksi valtion liikelaitokset. Liikelaitoksiin ei sovellettaisi näin ollen jatkossa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 16 kohtaa silloin, kun tiedot olisi luovutettu tilastoja laativan viranomaisen haltuun. Tilastotarkoituksiin kerätyt tiedot ovat julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 16 kohdan mukaan salassa pidettäviä. Uudistuksen myötä valtion liikelaitoksia koskevien tietojen julkistaminen olisi jatkossa mahdollista osana makrotilastointia. Muutos vaikuttaisi kansantalouden tilinpidon tietojen ja muiden julkista sektoria koskevien tilastotietojen julkistamiseen. Uudistuksella varmistetaan, että tilastojen käyttäjät saavat riittävän ja oikean kuvan julkisyhteisöjen toiminnasta. Esimerkiksi julkisyhteisöjen tehtäväluokituksen eri luokista sekä toimialaluokituksen kaikista alaerittelyistä voidaan uudistuksen myötä julkaista kaikki tieto koskien valtion liikelaitoksia. Muutos ei lisäisi valtion liikelaitosten tietojen julkisuutta. Valtion liikelaitosten toimintaan sovelletaan julkisuuslakia. Julkisuuslain mukaan valtion liikelaitosten taloutta ja toimintaa kuvaavat tiedot ovat julkisia.

14 § Tilastokeskuksen oikeus kerätä tietoja tiedonantovelvollisuuden nojalla. Valtion viranomaiset ovat velvollisia antamaan salassapitosäännösten estämättä Tilastokeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot hallussaan olevista tietoaineistoista sekä tiedot omasta toiminnastaan, taloudestaan, hoitamisestaan tehtävistä, henkilöstöstään ja muista toiminnan edellyttämistä voimavaroista.

Pykälän toiseen momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maakunnat ja näillä olisi jatkossa kuntia vastaava velvollisuus antaa Tilastokeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot taloudestaan, hyödykkeistään, toiminnan sijainnista, henkilöstöstään ja muista toiminnan edellyttämistä voimavaroista.

Pykälän kolmanteen momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta maakuntien liikelaitoksista sekä maakuntien valtakunnallisista palvelukeskuksista. Näillä olisi kuntien ja valtion liikelaitoksia vastaava velvollisuus tietojen antamiseen Tilastokeskukselle. Muutosten tarkoituksena on varmistaa, että Tilastokeskuksen oikeus tietojen keräämiseen kattaa jatkossa kaikkien maakuntien tehtävien järjestämiseen ja tuottamiseen osallistuvien tahojen toiminnan maakuntien tehtäviä hoidettaessa.

18 §. Yrityksiä ja yhteisöjä koskevien tietojen julkisuus. Pykälässä säädetään Tilastokeskuksen ylläpitämästä yritys- ja toimipaikkarekisteristä. Pykälän 1 momentissa säädetään elinkeinon- ja ammatinharjoittajien, yhteisöjen ja säätiöiden osalta julkisista tiedoista ja 2 momentissa toimipaikkojen osalta julkisista tiedoista.

Pykälän 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi neljä uutta julkista tietoa: LEI-tunnus, yritysyksikkö, kasvuyritystieto sekä sektoriluokitus. Uusilla tiedoilla parannettaisiin yritys ja toimipaikkarekisterin asiakaspalvelua ja lisättäisiin yhteiskunnan varoin kerätyn tiedon vaikuttavuutta.

EU:n yritysrekisteriasetuksen (177/2008) mukaan yritystilastointia tulee tuottaa *yritys* yksikkö käsitteen mukaisesti. Tilastokeskus ottaa yritysrekisterissä ja kaikissa relevanteissa yritystilastoissa yritys yksikkö käsitteen käyttöön vuodesta 2018 alkaen. Käyttöönoton jälkeen yritysrekisterin tietoja koskevassa tietopalvelussa tulisi olla mahdollista jakaa yritys yksikköön perustuvia tietoja asiakkaille. Julkisia tietoja pitäisi olla yritys yksikköön tunnus, nimi, yritys yksikkösuhteet (yritysoikeudellinen yksikkö) sekä yritys yksikköön liikevaihdon suuruusluokka, henkilöstön määrä, koko ja toimiala.

EU-asetuksen mukaisen yritys yksikköön käyttöönotto aiheuttaa aikasarjakatkoksen moniin yritystilastoihin ja aiheuttaa ongelmia monessa tutkimusasetelmassa. Yritys yksikkötiedon julkisuus mahdollistaisi tällöin muutosten vaikutusten helpomman selvittämisen ja läpinäkyvyyden tutkijoille ja muille aineistojen käyttäjille.

Kasvuyritystietoa voidaan käyttää ajankohtaisena indikaattorina kuvattaessa yritystoiminnan kehittymistä, siihen sisältyvää kasvupotentiaalia ja uusien työpaikkojen syntymahdollisuuksia. Kasvuyritystieto on myös Euroopan Unionin EU2020 strategiassa mukana innovaation osaluueella (Innovation Union) ja tietoa voidaan käyttää politiikkatoimien suuntaamisessa ja tehtyjen päätösten seurannassa. Kasvuyrityksen määritelmää kehitetään kansainvälisesti EU:n ja OECD:n puitteissa. Tällä hetkellä kasvuyritykseksi määritellään yritys, jonka henkilöstömäärä on kasvukauden alussa vähintään 10 henkeä ja sen henkilöstön keskimääräinen kasvu ylittää 20 prosenttia vuositasolla seuraavan kolmen vuoden aikana. Kasvuyrityksen määritelmä ja sen pohjalta tuotettavat kasvuyritystilastot sisältyvät myös EU:ssa valmisteilla olevaan Yritystilastojen lakikehikkoon (FRIBS), jonka on tarkoitus astua voimaan vuodesta 2018 alkaen.

Kasvuyritystieto tulisi olla mainittuna tilastolaissa, jotta Tilastokeskuksella olisi selkeä mandaatti yhdistää tieto muihin tunnisteellisiin yksikkötietoihin. Kasvuyritystiedon lisääminen muihin yrityksen julkisiin tietoihin mahdollistaisi tietojen jakelun osana muita julkisia tilastoja sekä helpottaisi tiedon käyttöä tilastoinnin lisäksi tutkimustoiminnassa ja parantaisi yritysrekisterin tietopalvelua.

Sektoriluokitus on talous- ja yhteiskuntatilastoissa sovellettava perusluokitus, jota käytetään päätöksentekoyksiköiden luokittelumiseksi toiminnaltaan, rahoitustavaltaan, omistajatyypiltään ja oikeudelliselta muodoltaan samanlaatuisiin luokkiin. Luokituksen avulla muodostetut sektorit (yritykset, julkisyhteisöt, kotitaloudet jne.) ovat taloudelliselta käyttäytymiseltään riittävän samankaltaisia kansantalouden seurantaan ja analysointia varten.

Sektoriluokituksessa yksiköt jaetaan omistajuuden, toiminnan tarkoituksen ja rahoitustavan perusteella eri sektoreihin, kun taas toimialaluokituksessa yksiköt sijoitetaan yhteen päätoimialaan riippumatta omistajuudesta tai toiminnan tarkoituksesta. Esimerkiksi toimialaluokituksessa yhteen päätoimialaan luokitellut opetuspalveluja tuottavat yksiköt jakaantuvat sektori-luokituksessa omistajuuden, oikeudellisen muodon ja toiminnan luonteen perusteella yrityksiin, julkisyhteisöihin ja kotitalouksia palveleviin voittoja tavoittelemattomiin yhteisöihin. Toisaalta yhteen sektoriin kuuluva yksikkö voi harjoittaa toimintoja usealla toimialalla, esimerkiksi kunnassa on julkisen hallinnon, koulutuksen ja terveystoiminnan ja sosiaalipalvelujen toimialoille kuuluvia yksiköitä.

Sektoritasoa tarvitaan keskeisenä summatasona talousyksiköiden ja koko kansantalouden välillä, kun kuvataan yritysten, julkisyhteisöjen ja kotitalouksien tuotantoa, tulonmuodostusta, tulojen uudelleenjakoa, varallisuuden muodostusta sekä rahoituksen rakennetta ja kehitystä. Myös EU:n talous- ja rahaliiton vakaus- ja kasvusopimuksen seuranta (julkisyhteisöjen alijäämä ja velka) edellyttää sektoriluokituksen tarkkaa soveltamista julkisyhteisöjen määrittämisessä.

Sektoriluokitus 2012 on vahvistettu myös JHS-järjestelmän mukaisena julkisen hallinnon suosituksena. Tavoitteena on lisätä julkishallinnon toiminnan kannalta keskeisten tietojen ja tietojärjestelmien luotettavuutta ja yhdenmukaisuutta. Tilastotoimen rinnalla Sektoriluokitusta suositellaan käytettäväksi myös muissa tietojärjestelmissä.

Sektoriluokka tiedon lisääminen muihin yritysrekisterin julkisiin tietoihin mahdollistaisi sektoriluokitusta käyttävien tilastojen tietojen jakelun osana muita julkisia tilastoja ja helpottaisi tiedon käyttöä tilastoinnin lisäksi tutkimustoiminnassa.

LEI-tunnus on lyhenne kansainvälisestä yhteisötunnuksesta (Legal Entity Identifier). Tunnus on tarkoitettu finanssimarkkinoilla toimivien ja kaikkien johdannaissopimuksia käyttävien yritysten ja yhteisöjen tunnistamiseen. LEI-tunnuksella parannetaan rahoitusmarkkinoiden läpinäkyvyyttä. LEI-tunnuksen tarvitsevat yhteisöt, joita koskee Euroopan unionin EMIR-asetus (European Market Infrastructure Regulation, EU 648/2012). EMIR-asetuksen tavoitteena on lisätä informaatiota kaikista johdannaissopimuksista ja parantaa erityisesti OTC-johdannaisten riskienhallintaa.

LEI-tunnusta voivat hakea PRH:lta seuraavat toimijat: kaupparekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja, säätirekisteriin merkitty säätio, muu Y-tunnuksen saanut toimija, kuten sijoitusrahasto tai julkisoikeudellinen yhteisö, joka pitää voida tunnistaa finanssimarkkinoilla. Tunnusta ei anneta ulkomaiselle yhteisölle eikä ulkomaalaisen elinkeinonharjoittajan suomalaiselle sivuliikkeelle. Suomalainen yhteisö voi hakea tunnistetta myös jossain muussa maassa olevalta

rekisterinpitäjältä (Local Operating Unit, LOU). Yhteisöllä ei kuitenkaan voi olla kuin yksi LEI-tunnus. Ennen tunnuksen myöntämistä rekisterinpitäjä tarkastaa, että hakijalla ei ole toista tunnusta. Tilastoinnissa LEI-tunnusta voidaan hyödyntää erityisesti rahoitustilinpidoissa, makсутaseessa ja muissa rahoitusmarkkinoita kuvaavissa tilastoissa.

1.2.2 Laki väestötietojärjestelmästä ja väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista

22 § *Muiden viranomaisten toimivalta.* Pykälän 7 momentin mukaan Väestörekisterikeskus voi sopia kunnan kanssa, että kunta vastaa rekisterinpitäjänä alueensa rakennushankkeita, rakennuksia ja huoneistoja koskevien tietojen lisäämistä, muuttamista tai korjaamista koskevien rekisterimerkintöjen tekemisestä väestötietojärjestelmään. Tehtävän hoitamista varten Väestörekisterikeskus voi antaa kunnalle oikeuden käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla väestötietojärjestelmään talletettuja rakennushankkeita, rakennuksia ja huoneistoja koskevia tietoja. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että Väestörekisterikeskuksella olisi jatkossa oikeus sopia vastaavasta tehtävästä maakunnan kanssa, silloin kun se vastaa alueensa rakennushankkeista, rakennuksista ja huoneistoista.

23 § *Tiedonsaantioikeus viranomaisilta.* Pykälässä säädetään rekisterinpitäjän tiedonantosaantioikeudesta. Säännöksen mukaan rekisterinpitäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada muilta viranomaisilta lain 13–17 §:ssä tarkoitettuja tarpeellisia ja näiden viranomaisten toimialaa koskevia tietoja väestötietojärjestelmän tietojen ylläpitoa, tietojen oikeellisuuden varmistamista ja muuta käsittelyä varten.

Pykälän 1 momentin 3-5 kohtia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan maakuntaudistuksen johdosta niin, että pykälään lisättäisiin säännös siitä, että maakuntien viranomaisilla olisi vastaava ilmoittamisvelvollisuus. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden osalta terminologiaa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan sosiaali- ja terveydenhuollossa jatkossa käytettäviä käsitteitä.

24 § *Muu tiedonsaantioikeus.* Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan rekisterinpitäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tietoja väestötietojärjestelmän tietojen ylläpitoa ja muuta käsittelyä varten äidiltä tai siltä, jonka hoidossa lapsi on, tieto elävänä syntyneestä lapsesta, jos tietoa lapsen syntymästä ei ole toimitettu terveydenhuollon toimintayksikölle tai ammattihenkilölle. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden osalta niin, että säännös vastaisi sosiaali- ja terveydenhuollossa jatkossa käytettäviä käsitteitä.

25 § *Tietojen ilmoittamisvelvollisuus.* Pykälän 2 momentissa säädetään rekisterinpitäjän velvollisuudesta ilmoittaa viipymättä sosiaalihuollon toimintayksikölle siitä, että lapsi on huoltajan kuoleman johdosta jäänyt vaille huoltajaa. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden osalta niin, että säännös vastaisi sosiaali- ja terveydenhuollossa jatkossa käytettäviä käsitteitä.

70 § *Tietojenkäsittelypalvelu.* Pykälän 1 momentin mukaan väestörekisterikeskus voi ottaa rekisterinpitäjän toimeksiannosta tehtäväkseen huolehtia tämän vastuulla olevan rekisterin tai tietojärjestelmän teknisestä ylläpitämisestä ja tietojenkäsittelystä (tietojenkäsittelypalvelu). Momentin mukaan Väestörekisterikeskuksen toimeksiantajana voi olla vain valtion tai kunnan viranomainen taikka muu sellainen rekisterinpitäjä, jolla on lakiin tai sen nojalla annettuun asetukseen perustuva oikeus rekisterin pitämiseen. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä mainittaisiin nimenomaisesti myös maakunnan viranomainen.

1.2.3 Laki selvitysmenettelystä yhteistyön edistämiseksi erällä kaupunkiseuduilla

3 §. Selvitysmenettelyn käynnistäminen. Pykälän 2 momentissa asianomainen maakunnan liitto muutettaisiin asianomaiseksi maakunnaksi.

6 §. Kaupunkiseutuselvittäjän ehdotusten käsittely. Pykälän 3 momentissa asianomainen maakunnan liitto muutettaisiin asianomaiseksi maakunnaksi.

1.2.4 Laki julkisen hallinnon yhteispalvelusta

2 §. *Soveltamisala.* Hallitus teki 5 päivänä huhtikuuta 2016 linjaukseen maakuntien tehtäväaloista. Linjauksen mukaisista maakunnan tehtäväaloista säädetään maakuntalain 6 §:ssä. Pykälän 1 momentin 25 kohdan mukaan maakunnan tehtäväalaan kuuluu yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen siten kuin siitä lailla säädetään.

Edellä todetun perusteella pykälän 1 momentin soveltamisalasäännökseen lisättäisiin maakuntien viranomaiset. Säännösehdotuksen mukaan myös maakuntien viranomaiset voisivat siten järjestää ja hoitaa asiakaspalvelutehtäviään yhteispalvelulaissa tarkoitettuna viranomaisten yhteistyönä toimien yhteispalvelun toimeksiantajina tai toimeksisaajina.

8 a §. *Yhteispalvelurekisteri.* Säännöksen 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että aluehallintoviraston sijasta maakunnat toimisivat yhteispalvelurekisterin rekisterinpitäjinä. Maakunnat vastaisivat kukin omalta osaltaan rekisteriin talletettujen tietojen käytettävyydestä, eheydestä ja luottamuksellisuudesta sekä rekisterin tietojen käsittelystä ja luovuttamisesta. Rekisterin teknisestä ylläpitämisestä ja kehittämisestä vastaisi maakuntien lukuun maakuntien yhteinen tieto- ja viestintäteknisten palvelujen palvelukeskus, josta säädetään maakuntalain 122 §:ssä. Lisäksi pykälän 2 momentin asetuksenantovaltuutta koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei asetuksenantovaltuus enää koskisi yhteispalvelurekisterin ylläpitoa. Asetuksenantovaltuus on tältä osin osoittautunut käytännössä tarpeettomaksi ja se saattaisi myös olla ongelmallinen maakuntaitsehallinnon kannalta. Ehdotettu muutos tukee edellä tässä esityksessä todetun hallituksen linjauksen toteuttamista. Rekisterinpitotehtävien organisoimissa maakunnat voisivat tarvittaessa käyttää hyväksi maakuntalain 8 lukuun sisältyviä yhteistoimintamuotoja.

10 a §. Viranomaisten tehtävät. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä olisi otettu huomioon maakuntauudistuksen mukainen uusi tilanne ja tehtäväjako.

Pykälän 1 momentin mukaan yhteispalvelun yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluisivat valtiovarainministeriölle. Tämä tarkoittaisi erityisesti sitä, että yhteispalvelutoimintaa koskeva säädösvalmistelu kuuluisi valtiovarainministeriön vastuulle. Valtiovarainministeriö vastaisi myös yhteispalvelutoiminnan yleisestä strategisesta kehittämisestä ja sen ohjauksesta sekä yhteispalvelua koskevien valtakunnallisten tavoitteiden ja muutostarpeiden täytäntöönpanon yhteen sovittamisesta. Ministeriön tulisi toimia tältä osin tiiviissä yhteistyössä maakuntien kanssa.

Pykälän 2 momentissa tarkoitettut maakuntien liitot, jotka lakkaavat maakuntauudistuksen johdosta, korvattaisiin maakunnilla. Lisäksi maakuntien rooli ja vastuut yhteispalvelun alueellisessa kehittämisessä ja edistämässä kuvattaisiin täsmällisesti. Säännöksen mukaan maakunnat vastaisivat yhteispalvelun kehittämisestä ja edistämisestä alueellaan ja sovittaisivat alueellisesti yhteen viranomaisten yhteispalvelua koskevia toimenpiteitä. Nykyisin maakuntien liitot ovat alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain (7/2014) 17 §:n 1 momentin 10 kohdan nojalla edistäneet yhteispalvelua alueellaan. Uusi

maakuntien vastuulle säädettäväksi ehdotettu tehtävä merkitsisi nykyistä maakuntien liittojen edistämistehtävää merkittävämpää vastuuta yhteispalvelun kokonaiskehittämisestä maakunnan alueella. Valtiovarainministeriön vastuulle kuuluva yleinen valtakunnallinen ohjaus ja kehittäminen sekä maakunnille ehdotettu yhteispalvelun alueellinen kehittäminen tulisi sovittaa yhteen. Valtakunnallisen ja alueellisen kehittämisen yhteistyön ja yhteensovittamisen forumina toimisi yhteispalvelun neuvottelukunta, jonka tehtävänä olisi tukea valtiovarainministeriötä ja maakuntia niille pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyissä tehtävissä. Maakunnat voisivat tarvittaessa perustaa ilman laissa erikseen säädettävää valtuutusta myös alueellisia neuvottelukuntia yhteispalvelun alueelliseksi kehittämiseksi ja viranomaisten alueellisten toimenpiteiden yhteensovittamiseksi. Lisäksi maakunnat voisivat tämän tehtävän organisoinnissa käyttää tarvittaessa hyväksi maakuntalain 8 lukuun sisältyviä yhteistoimintamuotoja.

Pykälän 3 momenttiin, jossa säädetään yhteispalvelun neuvottelukunnasta, lisättäisiin maakunta. Muilta osin säännös säilyisi asiasisällöltään muuttamattomana.

1.2.5 Laki maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta

15 §. Tietojen antaminen Verohallinnolle ja eräille muille viranomaisille. Pykälän 1 ja 2 momenteissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset muutettaisiin maakunniksi, joille tietojensaantioikeuteen liittyvät tehtävät siirtyvät. Lisäksi säännökseen lisättäisiin Maaseutuvirasto.

16 §. Verohallinnon ja eräiden muiden viranomaisten oikeus oma-aloitteiseen tietojen antamiseen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset muutettaisiin maakunniksi, joille säännöksessä tarkoitetut tehtävät siirtyvät. Lisäksi säännökseen lisättäisiin Maaseutuvirasto.

1.2.6 Varainsiirtoverolaki

13 §. *Eräät kiinteistön vaihdot.* Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaisen kiinteistön vaihdon varainsiirtoverovapauden edellytyksenä on, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut todistuksen siitä, että vaihto johtaa säännöksessä tarkoitetulla tavalla sopivampaan tilussijoitukseen.

Koska elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskusten maatalouteen liittyvät tehtävät siirtyisivät hyvin kattavasti perustettaville maakunnille, joiden palvelukseen myös maatalouteen liittyvistä tehtävistä vastaava henkilökunta siirtyisi, pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että todistuksen antaisi vastaisuudessa maakunta. Todistuksen voisi ehdotuksen mukaan antaa lisäksi Maaseutuvirasto, koska Maaseutuvirastolle siirretään maatilatalouden kehittämisrahastosta annetussa laissa tarkoitettuja tilusjärjestelyihin liittyviä tehtäviä.

14 §. *Eräät maaseutuelinkeinolainsäädännön mukaiset luovutukset.* Pykälässä säädetään eräiden kiinteistön luovutusten varainsiirtoverovapaudesta.

Pykälän 1 momentin mukaan veroa ei ole suoritettava, jos

1) luovuttajana on valtio ja luovutus tapahtuu maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) tai kolttalain (253/1995) nojalla porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) tai kolttalain mukaiseen tarkoitukseen;

2) luovutuksensaajalle on myönnetty 1 kohdassa tarkoitetun lain mukainen laina porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain tai kolttalain mukaiseen tarkoitukseen tai maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 6 §:ssä tarkoitetun tuen yhteydessä korkotukilaina kiinteistön tai sen osan hankkimista varten; tai

3) luovutuksensaajan vastattavaksi on siirretty 2 kohdassa tarkoitettu laina tai 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua lainsäädäntöä vastaavan aikaisemman lainsäädännön mukainen laina, jos hänelle olisi voitu myöntää laina 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun lainsäädännön mukaan.

Pykälän 2 momentin mukaan verovapauden edellytyksenä on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen antama todistus siitä, että luovutus tapahtuu 1 momentin 1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen tai että luovutuksensaajalle on myönnetty 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu laina tai hänen vastattavakseen on siirretty 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu laina.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että silloin kun maa-alueen luovuttajana on valtio eli 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, todistuksen alueen luovuttamisesta kohdassa mainittuihin tarkoituksiin antaisi Maaseutuvirasto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijasta. Ehdotus perustuu siihen, että Maaseutuviraston tehtäväksi ehdotetaan siirrettäväksi kohdassa mainittujen lakien nojalla luovutettaviin maa-alueisiin liittyvä päätöksenteko. Sen sijaan pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa todistukset antaisi vastaisuudessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijasta maakunta, koska maakunnat olisivat jatkossa toimivaltaisia viranomaisia mainituissa kohdissa tarkoitettujen lainojen myöntämisessä.

1.2.7 Laki Kevasta annetun lain muuttamisesta

4 §. Jäsenyhteisöksi liittyminen ja jäsenyyden päättäminen. Kevassa on lakisääteisten jäsenyhteisöjen lisäksi 3 §:n 2 momentissa säädettyjä yhdistyksiä, osakeyhtiöitä ja säätiöitä, jotka voivat liittyä Kevan jäsenyhteisöksi. Pykälässä on säännökset menettelyistä yhdistyksen, osakeyhtiön tai säätiön liittyessä Kevan jäsenyhteisöksi ja jäsenyyden päättyessä.

Pykälän 1 momentin mukaan jäsenyyttä haetaan kirjallisesti Kevan hallitukselta, joka päättää hakemuksen hyväksymisestä. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa jäsenyhteisöksi hyväksymisestä päätettäisiin Kevan toimistossa. Hyväksymispäätöksen tekisi toimitusjohtaja tai hänen valtuuttamansa. Ehdotettavalla muutoksella tavoitellaan jäsenyhteisöksi liittymisen nopeuttamista ja yksinkertaistamista. Tämä on tarpeen osakeyhtiömuotoisten jäsenyyttä hakevien yhteisöjen määrän jatkuvasti lisääntyessä.

Pykälän 2 momentissa säädetään jäsenyyden päättymisestä. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi 1 momenttiin ehdotettua muutosta vastaava muutos eli jäsenyyden päättyminen käsiteltäisiin Kevan toimiston toimesta. Lisäksi säännöstä täsmennettäisiin siltä osin, että Keva kuulisi jäsenyhteisöä eroasioissa niissä tapauksissa, kun Keva toteaisi, ettei jäsenyhteisö enää täytä säädettyjä jäsenyyden edellytyksiä. Jäsenyhteisö voi myös ilmoittaa haluavansa erota jäsenyydestä, jolloin kuuleminen olisi tarpeetonta.

6 §. Yleinen valvonta. Pykälässä säädetään Kevan yleisestä valvonnasta. Keva hoitaa jäsenyhteisöjensä eläketurvan lisäksi myös valtion, evankelisluterilaisen kirkon sekä Kansaneläkelaitoksen palveluksessa olevien henkilöiden eläketurvaa ja pykälän 3 momentissa säädetään muiden kuin Kevan jäsenyhteisöjen eläketurvan hoitamiseen liittyvästä tilintarkastuksesta. Nykyisen säännöksen mukaan valtiovarainministeriö asettaa tilintarkastajan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtiovarainministeriö asettaisi tilin-

tarkastajan enintään kuudeksi tilikaudeksi kerrallaan. Vuoden 2017 alusta lukien Kevan valtuuskunnan nelivuotinen toimikausi alkaa 1 päivästä syyskuuta 2017. Valtuuskunnan vaihtuessa syyskuussa sen toimikaudekseen valitseman tilintarkastajan on tarkoituksenmukaista hoitaa tilintarkastus tilikauden loppuun saakka ja näin ollen toimikaudeksi tulisi pidempi kuin nykyisen säännöksen mahdollistava enintään neljä vuotta. Toimikauden enimmäiskestoä koskeva sääntely vastaisi tältä osin ehdotettua 35 §:ää. Vastaavasti kuuden tilikauden enimmäiskesto on omaksuttu uuden kuntalain (410/2015) 122 §:n 4 momentissa. Pykälässä tarkoitettua valtiovarainministeriön asettaman tilintarkastajan toimikauden enimmäiskestoä koskevaa sääntelyä olisi tarkoituksenmukaista muuttaa edellä kuvatulla tavalla myös siksi, että pykälässä tarkoitettua tilintarkastajan toimikausi voisi olla kaikissa tilanteissa sama kuin tämän lain 35 §:n mukaisen Kevan tilintarkastajan. Tämän mahdollistaisi saman tilintarkastusyhteisön käyttämisen sekä tämän pykälän että 35 §:n mukaiseen tilintarkastukseen. Tilintarkastuspalvelut olisi mahdollista kilpailuttaa yhdessä. Enimmäisajan jälkeen Kevan tilintarkastaja voisi osallistua uudelleen Kevan tilintarkastukseen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua tilintarkastustehtävän päättymisestä. Jos tilintarkastajaksi olisi valittu tilintarkastusyhteisö, edellä mainittua rajoitusta ei sovellettaisi kuitenkaan tilintarkastusyhteisöön vaan ainoastaan päävastuulliseen tilintarkastajaan.

8 §. *Yleiset hallintovaatimukset.* Voimassa olevassa 8 §:ssä on säännökset Kevan valtuuskunnasta ja sen tehtävistä. Valtuuskuntaa vastaavaa toimielintä koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäväksi muutettuna uuteen 8 a §:ään ja 8 §:ään ehdotetaan otettavaksi uudet säännökset Kevan hallintoa koskevista yleisistä vaatimuksista.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vaatimuksista hallituksen ja toimitusjohtajan johtamistavalle. Säännöksen mukaan hallituksen ja toimitusjohtajan olisi johdettava Kevaa ammattitaitoisesti eläkelaitoksen toiminnan tarkoituksella huomioon ottaen sekä hyvää hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Kevan tehtävistä ja toiminnan tarkoituksesta säädetään lain 2 §:ssä. Sen mukaan Kevan tehtävänä on hoitaa julkisten alojen eläkelain (81/2016) mukaisen eläketurvan toimeenpanoa, jäsenyhteisöjensä eläketurvan rahoitusta sekä valtion ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkemaksujen perimisen tehtävää. Hyvään hallintotapaan voitaisiin muun muassa katsoa kuuluvan Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia vastaavia suosituksia. Kevan hallintomalli, rahoitusrakenne, eläkejärjestelmän toimeenpanon liittyminen sosiaaliturvaan ja toiminnan lakisääteisyys sekä pakollisuus johtavat siihen, että hyvän hallintotavan viitekehys on erilainen, eikä listayhtiöitä koskevia suosituksia sellaisenaan voida soveltaa Kevaan. Kevan kohdalla hyvän hallintotavan vaatimukseen kuuluu olennaisesti vastuu laissa säädetyn perustehtävän toteuttamisesta, toimintatapojen laadusta ja lainmukaisuudesta, tuloksellisuudesta, läpinäkyvyydestä ja tilivelvollisuuden toteutumisesta. Hyvä hallintotapa edellyttää asiakaslähtöistä toimintaa, organisaatorakenteiden ja johdon eri tasojen roolien selkeyttä ja roolien mukaista toimintaa.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan työeläkevakuutusyhtiöstä annetun lain (354/1997) 12 b §:n säännöstä vastaavaa säännöstä toiminnan jatkuvuuden suunnitelmasta ja hallituksen hyväksymistä toimintaperiaatteista. Säännöksen mukaan Kevan olisi asianmukaisin toimin varmistettava toimintansa jatkuvuus ja säännöllisyys kaikissa tilanteissa ja tätä varten Kevalla olisi oltava hallituksen hyväksymä jatkuvuussuunnitelma. Suunnitelmalla Keva pyrkisi varautumaan sen kannalta keskeisimpiin ughiin siten, että se pystyisi jatkamaan toimintaansa myös häiriötilanteissa, esimerkiksi tietoliikenneyhteyksien häiriöiden kohdalla. Suunnitelma liittyisi Kevan riskienhallintaan. Lisäksi Kevalla olisi oltava hallituksen hyväksymät kirjalliset toimintaperiaatteet ainakin eläkelaitoksen sisäisestä valvonnasta, riskienhallintajärjestelmästä ja sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. Toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen on jo pitkään Kevassa varauduttu suunnitelmallisesti. Kevassa on hallituksen hyväksymä valmiussuunnitelma, jossa kuvataan valmiussuunnittelun yleiset periaatteet ja tavoitteet, päätöksenteko varautumi-

sen ja ennen muuta poikkeusolojen toiminnan linjausten osalta sekä määritellään mistä toimintoista on oltava toimintokohtaiset varautumissuunnitelmat. Suunnitelman ajankohtaisuus arvioidaan ainakin kerran hallituskauden aikana. Lisäksi on toimintokohtaisia varautumissuunnitelmia, jotka kattavat jatkuvuussuunnittelun muun muassa normaaliolojen häiriö- ja ongelmatilanteiden sekä poikkeusolojen osalta, ja lisäksi suunnitelmissa kuvataan, millä tavalla palautuminen normaalioloihin on tarkoitus tehdä. Hallitus on hyväksynyt myös riskienhallinnan periaatteet ja sisäiselle tarkastukselle toimintaohjeen. Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteita ei tällä hetkellä ole erillisenä asiakirjana hyväksytty hallituksessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin vaatimuksesta arvioida hallintojärjestelmää, toimintaperiaatteita ja jatkuvuussuunnitelmaa säännöllisesti, esimerkiksi kerran vuodessa. Hallitus vastaisi viimekädessä arvioinneista. Arvioinnin voisi tehdä esimerkiksi Kevan sisäinen tarkastus tai myös riippumaton ulkopuolinen arvioija. Sisäinen tarkastus ei voisi kuitenkaan arvioida omaa toimintaansa, joten sisäisen tarkastuksen osalta arvioinnista vastaisi aina hallitus. Hallintojärjestelmää, toimintaperiaatteita ja jatkuvuussuunnitelmaa tulisi arvioida riittävän usein, jotta ne pystyttäisiin pitämään ajan tasalla ja jotta niissä otettaisiin toiminnan ja toimintaympäristön muutokset huomioon.

8 a §. Valtuutetut. Pykälä olisi uusi. Ehdotettavan 8 a §:n sisältö vastaisi soveltuvin osin työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 9 a §:ää ja 12 b §:ää. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi uudistetusta toimielimestä, Kevan valtuutetuista, joka korvaisi nykyisen Kevan ylintä päätösvaltaa käyttävän valtuuskunnan. Valtuutettujen rooli olisi valvonnallinen, mutta lisäksi sillä olisi tehtävänä muun muassa vahvistaa tilinpäätös, myöntää vastuuvapaus tilivelvollisille ja hyväksyä Kevan talousarvio.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi valtuutettujen lukumäärästä, määräämisestä ja kelpoisuudesta. Valtuutettuja olisi 30 ja heistä kullakin olisi henkilökohtainen varajäsen. Valtuutettujen lukumäärä olisi sama kuin nykyisen valtuuskunnan jäsenten määrä. Eri tahoja edustavien jäsenten määrään ehdotetaan muutoksia. Valtionvarainministeriö määräisi valtuutetut neljän vuoden toimikaudeksi kerrallaan nykyistä säännöstä vastaavasti. Säännöksessä asetettaisiin valtuutetuille kelpoisuusvaatimukseksi, että valtuutetun ja varavaltuutetun tulisi olla hyvämaineinen. Hyvämaineisuuden on vakiintuneesti katsottu tarkoittavan rajoituksia esimerkiksi rikoslaisissa tarkoitettuja rikoksia tehneiden tai konkurssissa tai liiketoimintakiellossa olevien henkilöiden nimittämiseksi hallitukseen. Nykyisessä 8 §:ssä ei ole asetettu valtuuskunnan jäsenille kelpoisuusvaatimuksia.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi valtuutettujen kiintiöistä. Kuusi valtuutettua ja yhtä monta varavaltuutettua määrättäisiin kunnallisessa ja maakunnallisessa pääsopimuksissa tarkoitettujen pääsopijajärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Neljä valtuutettua ja yhtä monta varavaltuutettua määrättäisiin Kunta- ja maakuntatyöntajat KT:n ehdottamista henkilöistä. Kymmenen valtuutettua ja yhtä monta varavaltuutettua määrättäisiin kuntien keskusjärjestön ehdottamista henkilöistä ja vastaavasti kymmenen maakuntien ehdottamista henkilöistä siten, että kunnat, kuntayhtymät, maakunnat ja maan eri osat saavat valtuuskunnassa tasapuolisen edustuksen. Kuntien ja kuntayhtymien valtuutettuja ja varavaltuutettuja määrättäessä otettaisiin lisäksi huomioon eri ryhmien kuntavaaleissa saama ääniosuus ja maakuntien edustavia valtuutettuja ja varavaltuutettuja nimettäessä eri ryhmien maakuntavaaleissa saamat ääniosuudet suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Nykyisessä valtuuskunnassa ei ole työntäjän edustajia, joten siltä osin ehdotettava säännös poikkeaa nykyisen valtuuskunnan kokoonpanosta. Muutoksella toteutetaan työmarkkinaosapuolten edustus Kevan hallinnossa työeläkeyhtiöitä vastaavin tavoin pariteettiperiaatetta noudattaen. Nykyisessä valtuuskunnassa kunta-alan pääsopijajärjestöjä edustavia jäseniä on neljä

ja ehdotuksen mukaan järjestöjen edustajien lukumäärä kasvaisi kuuteen. Työmarkkinaosa-puolten edustus Kevan hallinnossa vastaisi muutoksen jälkeen palkansaaajia ja työnantajia edustavien keskusjärjestöjen edustusta työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoelimissä sellaisena kuin se on työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 9 b ja 9 e §:n muuttamisesta annetun lain (947/2016) säännöksissä, jotka tulevat voimaan vuonna 2019 hallintoneuvoston ja vuonna 2020 hallituksen osalta. Valtuuskuntaan ehdotetaan myös lisättäväksi maakuntien edustus. Maakunnat ovat (HE xx/2017) esitettyjen muutosten perusteella 1.7.2017 lukien Kevan jäsenyhteisöjä ja niiden palvelukseen siirtyy vuoden 2019 alusta noin puolet Kevan nykyisten jäsenyhteisöjen työntekijöistä, joten on perusteltua, että maakunnilla on Kevan hallinnossa vastaava edustus kuin kunnilla ja kuntayhtymillä.

Kokonaisuudessaan valtuutettujen kokoonpanon tulisi vastata maakunta- ja kuntavaaleissa eri ryhmien saamia ääniosuuksia. Säännös vastaa tältä osin nykyisin valtuuskunnan kokoonpanossa huomioon otettavia asioita, mutta kuntavaalien lisäksi myös maakuntavaalien tulos tulisi jatkossa ottaa valtuutettujen kokoonpanon kohdalla huomioon. Ensimmäiset maakuntavaalit toimitetaan vuoden 2018 presidentinvaalin yhteydessä ja vuonna 2021 ja siitä eteenpäin maakuntavaalit toimitetaan huhtikuussa samanaikaisesti kuntavaalien kanssa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valtuutettujen tehtävistä. Valtuutettujen tehtävien valvonnallista roolia korostettaisiin lisäämällä säännökseen valtuutettujen tehtäväksi Kevan hallinnon ja toiminnan valvominen. Valtuutettujen tehtävänä olisi valita hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä tilintarkastaja. Valtuutetut myös päättäisivät Kevan luottamushenkilöiden palkkioiden perusteista. Valtuutettujen tehtäviin kuuluisi niin ikään Kevan tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen käsittely sekä eläkelaitoksen budjetin sekä toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen. Mainitut tehtävät vastaisivat nykyisiä valtuuskunnan tehtäviä.

Valtuuskunnan nykyisistä tehtävistä siirrettäisiin hallitukselle toimitusjohtajan valinta ja irtisanominen sekä lisäeläkesäännön hyväksyminen. Nykyisin Kevan valtuuskunta päättää jäsenyhteisöjen maksuosuuksista. Kevan jäsenyhteisöjen eläkemaksuihin on esitetty muutoksia ja (HE xx/2017) esityksen mukaan jatkossa uuden tasausmaksun kokonaismäärän vahvistaisi valtiovarainministeriö Kevan esityksestä ja työansioihin perustuva eläkemaksu ja työkyvyttömyyseläkemaksu olisivat keskimäärin samantasoiset kuin työntekijän eläkelain mukainen keskimääräinen työnantajan työeläkevakuutusmaksu. Kevan hallitus tekisi maksuperustepäätösesityksen tasausmaksusta valtiovarainministeriölle ja vahvistaisi loput eläkemaksut. Näin ollen valtuutetuille ei jäisi uudistuksen jälkeen Kevan jäsenyhteisöjen eläkemaksuihin liittyviä tehtäviä. Valtuuskunta myös hyväksyy nykyisin Kevan tilisäännön ja johtosäännön. Johtosäännöstä esitetään uudistuksessa luovuttavaksi, eikä myöskään nykyisen kaltaista tilisääntöä enää olisi käytössä vaan hallitus antaisi jatkossa tarvittavat määräykset ja valtuutukset hyväksymällä noudatettavaksi Kevan hallinto- ja johtamisjärjestelmän.

8 b §. Päätöksenteko valtuutettujen kokouksessa. Ehdotettava pykälä olisi uusi. Siinä säädettäisiin valtuutettujen kokousmenettelyistä. Nykyisin kokousmenettelyistä on määräykset valtuuskunnan hyväksymässä Kevan valtuuskunnan työjärjestyksessä ja johtosäännössä. Esitettävät säännökset vastaavat nykyisiä määräyksiä. Kokousmenettelyä koskevat säännöksiä on ollut tarpeen muuttaa hyvin harvoin, siksi olisi tarkoituksenmukaista säätää keskeisistä menettelymääräyksistä laissa.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kokouksen päätösvaltaisuudesta. Sen mukaan kokous olisi päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä kokouksessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin äänestyksestä. Jos valtuutetut ovat asiasta yksimielisiä tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja toteaisi päätöksen. Muussa kuin yksimielisessä päätöksessä, päätökseksi tulisi ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänten mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja olisi äänestänyt. Vaalissa tulevat valituiksi se henkilö tai ne henkilöt, jotka olisivat saaneet eniten ääniä. Äänten mennessä tasan ratkaisisi arpa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin asioiden esittelijästä ja sen mukaan valtuutettujen kokouksessa asiat päätettäisiin hallituksen esittelystä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin läsnäolo- ja puheoikeudesta valtuutettujen kokouksessa. Säännöksen mukaan valtuutettujen kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus olisi hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla. Valtuutetut voisivat päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta erikseen.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin kokouksessa pidettävästä pöytäkirjasta. Pöytäkirjaan olisi merkittävä läsnä olleet valtuutetut, tehdyt ehdotukset ja päätökset sekä toimitetut äänestykset. Kokouksen sihteerin olisi varmennettava pöytäkirja sekä puheenjohtajan ja vähintään kahden kokouksessa tehtävää varten valitun, läsnä olleen jäsenen tarkastettava ja allekirjoitettava.

8 c §. Vaalivaliokunta. Pykälä olisi uusi ja siinä ehdotetaan säädettäväksi Kevan uudesta toimielimestä, vaalivaliokunnasta, jonka valtuutetut keskuudestaan valitsisivat ja jonka tehtävänä olisi valmistella valtuutetuille ehdotus luottamushenkilöiden palkkioiksi ja hallituksen nimitämiseksi. Vaalivaliokunnan jäsenet olisivat valtuutettuja. Vaalivaliokunnalla olisi oltava puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka valtuutetut valitsisivat. Vaalivaliokunnan kokoonpanosta, valinnasta ja toiminnasta määrättäisiin tarkemmin valtuutettujen hyväksymässä vaalivaliokunnan työjärjestyksessä. Valiokunnan jäsenten lukumäärä olisi valtuutettujen päätettävissä. Uusi säännös muistuttaa työeläkevakuutusyhtiöstä annetun lain 9 c §:ää, jossa säädetään työeläkevakuutusyhtiön vaalivaliokunnasta. Työeläkevakuutusyhtiössä vaalivaliokunnan tehtäviin kuuluu ehdotuksen tekeminen hallintoneuvostolle hallituksen jäsenten palkkioiksi ja hallituksen nimittämiseksi, jonka lisäksi valiokunnan on myös valmisteltava ehdotus hallintoneuvoston jäsenten palkkioiksi ja hallintoneuvoston nimittämiseksi yhtiökokoukselle. Työeläkevakuutusyhtiön vaalivaliokunnan valitsee yhtiön hallintoneuvosto, ja valiokunnan jäsenten on oltava työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniä. Koska Kevassa ei ole hallintoneuvostoa tai vastaavaa toimielintä, Kevan vaalivaliokunta valmistelisi valtuutetuille ehdotuksen vain luottamushenkilöiden palkkioiksi ja hallituksen nimittämiseksi.

Ehdotuksella tavoitellaan valmistelujärjestelmää, joka velvoittaisi eri valtuutetuissa edustettujen etutahojen hakemaan yhteisiä kannanottoja hallituksen kokoonpanoksi. Vaalivaliokunnan valmistelutyön tuloksena syntyvät ehdotukset eivät ole päätöksentekijöitä sitovia. Valtuutetut voisivat valita hallituksen jäsenet vaalivaliokunnan ehdotuksesta poiketen. Valintaehdotukset on kuitenkin tarkoitettu tehtäviksi yhteistyössä valtuutetuissa edustettujen etutahojen kesken ja siksi valiokunnan esitys on katsottavissa myös tavallista velvoittavamman menettelytapahoiteeksi.

9 §. Hallitus. Pykälässä säädettäisiin hallituksen toimikaudesta, jäsenistä sekä sen tehtävistä. Kevan hallituksen osalta esitettävät muutokset vahvistaisivat hallituksen roolia suhteessa nykyisen valtuuskunnan rooliin. Hallituksella olisi, jollei laissa ole toisin erikseen säädetty, yleistoimivalta hoitaa Kevan asioita.

Pykälän 1 momentissa säädetään nykyisin hallituksen toimikaudesta. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin hallituksen yleistoimivallasta, toimikaudesta sekä koolle kutumisesta. Säännöksen mukaan hallitus johtaisi ja kehittäisi Kevan toimintaa sekä

valvoisi Kevan etua. Hallituksen toimikausi olisi nykyistä vastaavasti kaksi vuotta ja toimikausi jatkuisi aina, kunnes seuraava hallitus olisi valittu. Momenttiin lisättäisiin säännös siitä, että hallitus kokoontuisi puheenjohtajan tai toimitusjohtajan kutsusta. Nykyisin hallituksen koolle kutsumisesta on määräys johtosäännössä.

Pykälän 2 momentissa säädetään hallituksen kokoonpanosta. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että hallituksen jäsenmäärää nostettaisiin nykyisestä yhdeksästä yhteentoista, koska hallitukseen ehdotetaan lisättäväksi maakuntien ja työnantajan edustus. Lisäksi palkansääjajärjestöjen edustajien lukumäärä nousisi kahdesta kolmeen. Kuntien keskusjärjestö ehdottaisi kolme jäsentä ja heidän varajäsenensä ja maakunnat ehdottaisivat kolme jäsentä ja heidän varajäsenensä. Hallituksen jäsenistä kolme ja heidän varajäsenensä valittaisiin kunnallisessa ja maakunnallisessa pääsopimuksessa tarkoitettujen pääsopijajärjestöjen yhteisesti ehdottamista henkilöistä. Hallituksen jäsenistä kaksi ja heidän varajäsenensä valittaisiin Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n ehdottamista henkilöistä. Valtuutetut määräisi hallituksen varsinaisista jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Vastaavasti kuin valtuutettujen kohdalla työmarkkinaosapuolten edustus Kevan hallinnossa vastaisi muutoksen jälkeen työeläkevakuutusyhtiöitä koskevia uusia säännöksiä. Kevan hallituksen valinnassa noudatetaan nykyisin periaatetta, jonka mukaan sen jäsenten valinnassa otetaan kuntavaalien tulos huomioon. Jatkossa hallituksen lopullisessa kokoonpanossa tulisi huomioida sekä kunta- että maakuntavaalien lopputulos.

Pykälän 4 momentissa on säännös hallituksen tehtävistä. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että hallituksen lakisäätteisiä tehtäviä laajennettaisiin ja hallituksen tehtävistä säädettäisiin tarkemmin kuin nykyisin. Ehdotettava tehtäväluettelo ei olisi tyhjentävä, koska hallituksella on yleistoimivalta Kevan asioiden hoitamisessa.

Pykälän 4 momentin 1 kohdan mukaan hallitus hyväksyisi Kevan toimintaa ohjaavan strategian. Tehtävä kuuluu myös nykyisin hallituksen tehtäviin. Momentin 2 kohdan mukaan hallitus päättäisi Kevan lisäeläkesäännöstä. Tämä tehtävä siirrettäisiin hallitukselle nykyisistä valtuuskunnan tehtävistä.

Pykälän 4 momentin 3 kohdan mukaan hallitus tekisi esityksen valtiovarainministeriölle uuden 19 c §:n mukaisesta (HE xx/2017) tasausmaksusta, jonka kokonaismäärän valtiovarainministeriö vahvistaa 19 §:n mukaan Kevan esityksestä. Vuonna 2018 valittava hallitus tekisi ensimmäisen kerran esityksen tasausmaksusta joulukuussa 2018. Hallitus vahvistaisi lisäksi Kevan muut eläkemaksut eli se vahvistaisi 19 a §:n mukaisen työansioihin perustuvan eläkemaksun ja 19 b §:n mukaisen työkyvyttömyyseläkemaksun määrän sekä mainittujen eläkemaksujen laskuperusteet.

Pykälän 4 momentin 4 kohdan mukaan hallitus laatisi vuosittain Kevan toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, mikä nykyisin kuuluu valtuuskunnan tehtäviin.

Pykälän 4 momentin 5 kohdan mukaan hallitus hyväksyisi Kevan hallinto- ja johtamisjärjestelmän, jossa muun muassa määrättäisiin toimivallan jaosta ja raportoinnista hallituksen ja toimitusjohtajan välillä sekä muusta Kevan toiminnan järjestämisestä ja ohjauksesta. Ehdotettava säännös olisi uusi ja hallinto- ja johtamisjärjestelmä korvaisi nykyisen johtosäännön, toimintasäännön ja tilisäännön.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmän avulla hallitus voisi edistää hyvän hallintotavan toteuttamista Kevan johtamisessa.

Pykälän 4 momentin 6 kohdan mukaan hallitus nykyistä säännöstä vastaavasti laatisi sijoittamista koskevan suunnitelman ja käsitteisi muutkin Kevan sijoitustoiminnan kannalta periaatteellisesti tärkeät ja laajakantoiset asiat sekä huolehtisi ehdotettavan 7 kohdan mukaan Kevan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Pykälän 4 momentin 8 kohdan mukaan hallitus hyväksyisi Kevan sopimuksien ja sitoumusten allekirjoittamista koskevat valtuudet. Nykyisin allekirjoitusvaltuuksista on määräykset Kevan johtosäännössä ja sen määräykset korvattaisiin jatkossa hallituksen hyväksymillä valtuuksilla hallinto- ja johtamisjärjestelmässä.

Pykälän 4 momentin 9 kohdan mukaan hallituksen tehtävänä olisi ottaa palvelukseen toimitusjohtaja ja irtisanoa tai siirtää hänet muihin tehtäviin, jos hän olisi menettänyt hallituksen luottamuksen. Nykyisin toimitusjohtajan valinta ja irtisanominen kuuluvat valtuuskunnan tehtäviin.

Pykälän 4 momentin 10 kohdan mukaan hallituksen tehtävänä olisi päättää muiden Kevan virkasuhteiden kuin toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajien viran kelpoisuusehdoista, joista on säännökset ehdotettavassa 14 §:ssä. Nykyisin muiden virkasuhteiden kuin toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajien kelpoisuusehdosta on määräykset Kevan johtosäännössä. Kevassa muita virkasuhteita ovat johtajat, joiden vastuualueeseen kuuluu eläke- tai kuntoutusratkaisujen tekeminen tai näihin vaikuttava vakuutuslääketieteellinen arviointi. Momentin 11 kohdan mukaan hallitus edellä mainittujen tehtävien lisäksi päättäisi muista periaatteellista laatua olevista ja tärkeistä asioista.

Pykälän 5 momentiksi ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan hallitus voisi siirtää toimivaltaansa toimitusjohtajalle, ja muille Kevan viranhaltijoille tai työntekijöille.

Pykälän 6 momentiksi ehdotetaan säännöstä hallituksen erottamisesta kesken toimikauden. Ehdotettava säännös vastaa nykyisen 5 momentin sisältöä siten muutettuna, että valtuuskunnan sijasta toimivalta erottamisessa olisi valtuutetuilla. Valtuutetut voisivat erottaa hallituksen kesken toimikauden, jos yksi tai useampi hallituksen jäsen eivät enää nauttisi valtuutettujen luottamusta. Valtuutetuille annettaisiin tällaisessa epäluottamustilanteessa mahdollisuus vaihtaa hallitus. Erottaminen koskisi aina kaikkia hallituksen jäseniä, vaikka epäluottamus ei kohdistuisikaan kaikkiin. Valtuutettujen tulisi erottaa koko hallitus ja nimetä jäljellä olevaksi hallituksen toimikaudeksi uusi hallitus.

Pykälän 7 momentiksi ehdotetaan uutta säännöstä siitä, miten hallituksen erottamista koskeva asia tulisi vireille. Hallituksen erottamista koskevan asian vireille saamiseksi vähintään kolmasosan valtuutetuista tulisi tehdä asiaa koskeva kirjallinen esitys valtuutettujen puheenjohtajalle. Puheenjohtajan olisi heti tämän jälkeen kutsuttava ylimääräinen valtuutettujen kokous koolle. Valtuutetut voisivat kokouksessaan päättää tilapäisen valiokunnan asettamisesta valmistelemaan hallituksen erottamista.

9 a §. Päätöksenteko hallituksessa. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin hallituksen päätöksentekotavoista, päätösvaltaisuudesta, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan esteellisyyden vaikutuksista kokousmenettelyyn, esittelystä, läsnäolo-oikeuksista kokouksessa ja pöytäkirjan pitämisestä. Perinteisen kokouspaikalla pidettävän hallituksen kokouksen rinnalle uusina päätöksentekomuotoina ehdotettavista sähköisestä kokouksesta ja sähköisestä päätöksentekomenettelystä ennen kokousta, joista säädettäisiin tarkemmin 9 b §:ssä. Ehdotettavan 9 a §:n 1 momentti vastaava säännös on kuntalain 98 §:n 1 momentissa. Nykyisin kokousmenettelystä on määräykset valtuutettujen hyväksymässä Kevan valtuuskunnan työjärjestyksessä ja Kevan

johtosäännössä. Esitettävät säännökset vastaavat nykyisiä määräyksiä. Pysyväisluonteiset määräykset ehdotetaan siirrettäväksi johtosäännöstä ja työjärjestyksestä lakiin.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, millä tavoin hallitukselle kuuluvista asioista voitaisiin päättää. Hallitus voisi käsitellä asian kokouksessaan, joka on ns. perinteinen kokouspaikalla pidettävä kokous tai vaihtoehtoisesti pitää kokouksen sähköisessä toimintaympäristössä (sähköinen kokous). Sähköisellä kokouksella tarkoitettaisiin sähköisessä toimintaympäristössä toteutettua kokousta, johon osallistuttaisiin sähköisen yhteyden avulla osallistujan valitsemasta paikasta käsin. Tämän lisäksi momentissa säädettäisiin uudesta mahdollisuudesta tehdä päätöksiä sähköisesti ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely). Sähköisellä päätöksentekomenettelyllä tarkoitettaisiin ajasta ja paikasta riippumatonta päätöksentekoa ennen toimielimen kokousta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kokouksen päätösvaltaisuudesta. Sen mukaan kokous olisi päätösvaltainen, kun vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä kokouksessa. Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja olisivat poissa tai esteellisiä, hallituksen tulisi valita asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin päätöksenteosta muussa kuin yksimielisessä päätöksessä. Päätökseksi tulisi ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänen mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja olisi äänestänyt. Vaalissa tulevat valituiksi se henkilö tai ne henkilöt, jotka olisivat saaneet eniten ääniä. Äänen mennessä tasan ratkaisisi arpa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin asioiden esittelijästä ja sen mukaan hallituksen kokouksessa asiat päätettäisiin toimitusjohtajan esittelystä.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin läsnäolo- ja puheoikeudesta hallituksen kokouksissa. Säännöksen mukaan hallituksen kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus olisi valtuutettujen puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla sekä toimitusjohtajalla. Hallitus voisi myös päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta erikseen.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin kokouksessa pidettävästä pöytäkirjasta. Pöytäkirjaan olisi merkittävä läsnä olleet hallituksen jäsenet, tehdyt ehdotukset ja päätökset sekä toimitetut äänestykset. Kokouksen sihteerin olisi varmennettava pöytäkirja sekä puheenjohtajan ja vähintään kahden kokouksessa tehtävää varten valitun, läsnä olleen jäsenen tarkastettava ja allekirjoitettava.

9 b §. Sähköinen kokous ja sähköinen päätöksentekomenettely. Pykälässä säädettäisiin sähköisen kokouksen ja sähköisen päätöksentekomenettelyn edellytyksistä. Säännös olisi uusi ja liittyisi edellä 9 a §:n 1 momentissa ehdotettuihin hallituksen kokouksen vaihtoehtoihin päätöksentekomenettelyihin. Säännökset vastaisivat soveltuvin osin kuntalain 99 ja 100 §:ää.

Sähköisessä kokouksessa luovuttaisiin siitä periaatteesta, että puheenjohtajan ja sihteerin tulee olla läsnä kokouspaikalla. Kokoukseen osallistuvat henkilöt voisivat osallistua kokoukseen keskenään eri paikoista. Sähköinen kokous voitaisiin pitää esimerkiksi siihen soveltuvan tietojärjestelmän avulla tai videoneuvotteluyhteydellä. Sähköisessä kokouksessa toimittaisiin muutoin varsinaisen (fyysisen) kokouksen mukaisten päätöksentekomenettelyjen mukaisesti.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että sähköisessä kokouksessa läsnä oleviksi todettujen tulisi olla keskenään yhdenvertaisessa näkö- ja ääniyhteydessä. Yhdenvertaista näkö- ja ääniyhteyttä voidaan pitää hallituksen päätöksenteon kannalta tarpeellisena ja se turvaisi osaltaan

toimielimen päätöksenteon toimintaedellytyksiä, sillä kokoukseen osallistuvat henkilöt voisivat näin keskustella päätettävänä olevista asioista ”kasvokkain”.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hallituksen päätöksenteosta suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyn edellytyksistä. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä osa hallituksen kokoukseen tulevista asioista voitaisiin käsitellä sähköisesti ennen varsinaista kokousta. Se, minkä kaltaiset asiat voitaisiin käsitellä sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, jäisi hallituksen harkintaan. Sähköinen päätöksenteko olisi pääsääntöisesti tarkoitettu niin kutsuttujen ruutiiniluonteisten asioiden käsittelyyn. Pykälän tarkoittama sähköinen päätöksenteko edellyttäisi esimerkiksi siihen soveltuvan tietojärjestelmän tai muun tietoteknisen ratkaisun käyttämistä. Tällaisia ratkaisuja voisivat olla esimerkiksi suljettu tietojärjestelmä, johon kukin toimielimen jäsen voisi luotettavasti kirjautua esimerkiksi yleisen tietoverkon välityksellä. Hallitus voisi käyttää sähköistä päätöksentekomenettelyä ennen kokousta tapahtuvaan päätöksentekoon. Pykälässä ei otettaisi kantaa siihen, kuinka paljon ennen kokousta päätöksenteon tulee tapahtua, vaan se olisi hallituksen harkinnassa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että sähköisessä päätöksentekomenettelyssä käsiteltävät asiat tulisi yksilöidä kokouskutsussa ja mainita, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kokouskutsussa tulisi siis ilmaista tietty aika, mihin mennessä toimielimen jäsenen on mahdollista käydä ilmaisemassa kantansa käsiteltävään asiaan. Asian käsittely ja kannan ilmaiseminen tapahtuisi esimerkiksi suljetussa sähköisessä päätöksentekojärjestelmässä, jossa kunkin käsiteltävän asian osalta vaihtoehtoina tulisi olla mahdollisimman yksinkertaiset vaihtoehdot (esimerkiksi ”hyväksyn”, ”hylkään” sekä ”tyhjä” taikka ”jaa”, ”ei” sekä ”tyhjä”). Kannanilmaisujen tulisi olla avoimia siten, että kaikki hallituksen jäsenet voivat nähdä muiden ilmaisemat kannat. Asia olisi käsitelty, kun kaikki hallituksen jäsenet olisivat ilmaisseet kantansa asiaan ja päätöksentekoon varattu aika olisi kulunut. Momentissa säädettäisiin lisäksi, että asia siirtyisi varsinaisen kokouksen käsiteltäväksi, jos yksikin jäsen sitä vaatisi. Tällä varmistettaisiin, että myös sähköisen päätöksenteon piiriin kuuluvista asioista on mahdollista keskustella kokouksessa ennen päätöksentekoa. Sähköisessä päätöksentekojärjestelmässä tulisi näin ollen olla myös edellä kuvattujen vaihtoehtojen lisäksi mahdollisuus siirtää asia hallituksen kokouksen käsiteltäväksi. Tilanteessa, jossa yksikin hallituksen jäsen on tätä mahdollisuutta käyttänyt, asia poistuisi käsittelystä ja tieto asian siirrosta kokoukseen tulisi näkyä järjestelmässä kaikille hallituksen jäsenille. Samoin meneteltäisiin tilanteissa, joissa jollakin hallituksen jäsenellä olisi muutosehdotus käsiteltävään asiaan. Asian sijaan siirtyisi automaattisesti kokouksen käsiteltäväksi, jos yksikin hallituksen jäsen jättäisi kantansa ilmaisematta asiaan kokouskutsun asettamassa määräajassa. Tällä varmistettaisiin se, että kaikilla hallituksen jäsenillä on mahdollisuus ilmaista kantansa käsiteltävään asiaan.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehdyt päätökset voitaisiin tarkastaa ennen kokousta. Pääsääntöisesti sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehdyt päätökset tarkastettaisiin normaaliin tapaan seuraavassa kokouksessa, mutta momentissa mahdollistettaisiin se, että päätökset olisi mahdollista tarkastaa jo ennen kokousta. Sähköisessä päätöksenteossa syntyneet päätökset voitaisiin tarkastaa esimerkiksi samassa suljetussa tietojärjestelmässä, jossa ne on tehty tai muutoin sähköisesti tavanomaista pöytäkirjan tarkastamista vastaavasti.

Pykälän 5 momentissa sähköisen kokouksen ja sähköisen päätöksentekomenettelyn tietosuojaja tietoturva vaatimuksista. Sähköisessä kokouksessa ja sähköisessä päätöksentekomenettelyssä olisi huolehdittava tietoturvallisuudesta ja siitä, etteivät salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisen saatavissa. Tietoturvallisuuden huomioimisessa Kevan olisi kiinnitettävä huomiota salassa pidettävien tietojen käsittelyyn. Kevan tulisi huomioida sähköisten kokousten käytössä

esimerkiksi se, milloin ja miten käsitellään asioita, jotka edellyttävät luottamuksellisuutta tai ovat salassa pidettäviä. Tällaisissa tapauksissa Kevan tulisi linjata esimerkiksi se, millaisista paikoista hallituksen jäsenet voivat osallistua kokoukseen ja huolehtia siitä, etteivät salassa pidettävät tai luottamukselliset tiedot ole ulkopuolisten saatavissa. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä hallituksen jäsenet tulisi voida luotettavasti tunnistaa siten kuin laissa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (617/2009) säädetään. Käytettävän tietojärjestelmän tulisi olla suljettu ja käytettävien tietoliikenneyhteyksien tulisi olla asianmukaisesti suojattu. Lisäksi Kevan olisi huomioitava esimerkiksi käytettävien palvelinten tietoturvallisuuteen liittyvät näkökohdat.

9 c §. *Hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin uudesta toimielimestä hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnasta. Kevassa ei ole tällä hetkellä erillistä hallituksen tai valtuuskunnan tarkastus- tai riskienhallintavaliokuntaa

Ehdotetun säännöksen 1 momentin mukaan hallitus asettaisi keskuudestaan tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan, jonka tehtävänä olisi valvoa taloudellista raportointia, sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan riittävyttä ja asianmukaisuutta. Valiokunta käsitelisi sisäisen tarkastuksen suunnitelmat ja raportit. Lisäksi valiokunta valmistelisi valtuutetuille esityksen tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista, valvoisi tilinpäätöksen laatimista ja lakisääteistä tilintarkastusta.

Ehdotetun säännöksen 2 momentin mukaan tarkastus- ja riskienhallintavaliokuntaan kuuluisi vähintään kolme hallituksen jäsentä. Tarkemmat määräykset valiokunnan toiminnasta annettaisiin hallituksen hyväksymässä tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan työjärjestyksessä. Etenkin suurissa pörssiyrityksissä on kehittynyt tapa käyttää hallituksen apuna yhtiön toiminnan kannalta keskeisiä asioita valmistelevia valiokuntia. Tällaisina valiokuntina corporate governance-suosituksissa mainitaan yhtiön palkkio-, nimitys-, ja tarkastusasioiden valiokunnat. Monissa yhtiöissä ja yhteisöissä käytetään myös työvaliokunnan nimellä toimivaa valmisteluvaliokuntaa, jonka kokoonpanona usein on hallituksen puheenjohtajisto tai puheenjohtajisto sopivasti täydennettynä.

Työeläkevakuutusyrityksistä annetun lain 10 §:n 3 momentin mukaan työeläkevakuutusyrityksen hallitus valitsee valmisteluvaliokunnat ainakin käsittelemiään nimitys-, palkkio- ja tarkastusasioita varten. Ehdotettu 9 c §:n säännös vastaa soveltuvin osin mainittua työeläkevakuutusyrityslain säännöstä, kuitenkin siten, että Kevassa ehdotetaan pakolliseksi valiokunnaksi vaalivaliokunnan lisäksi vain tarkastus- ja riskienhallintavaliokuntaa. Ottaen huomioon Kevan tehtävät ja aseman julkisoikeudellisenä eläkelaitoksena, ei ole tarkoituksenmukaista säätää hallitukselle velvoitetta valita keskuudestaan muita valiokuntia. Hallitus voisi kuitenkin halutesaan asettaa valiokuntia valmistelemaan tiettyjä päätösasioita.

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan tarkoituksena antaa paremmat edellytykset valmistella hallitukselle talouteen, sisäiseen valvontaan ja riskienhallinnan liittyviä asioita ennen varsinaista päätöksentekoa. Valiokuntatyöskentely tehostaa hallituksen jäsenten ajankäyttöä ja mahdollistaa erikoistumisen valiokunnan tehtäviin kuuluvissa asioissa.

13 §. *Liiketoimet johdon ja sen lähipiiriin kuuluvien kanssa.* Pykälässä on säännökset liiketoimista johdon ja sen lähipiiriin kanssa. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että Kevan hallituksen on päätettävä Kevaa koskevasta merkittävästä liiketoimesta silloin, kun liiketoimen toisena osapuolena on valtuuskunnan jäsenen sijasta valtuutettu.

14 §. *Toimitusjohtaja.* Pykälässä säädettäisiin toimitusjohtajan asemasta. Voimassa olevan lain 14 §:n mukaan Kevan toimintaa johtaa hallituksen alaisena toimitusjohtaja. Toimitusjoh-

tajan kanssa voidaan tehdä johtajasopimus. Keva voi päättää maksaa toimitusjohtajalle erokorvauksen. Toimitusjohtajan asemaa koskeva sääntely on voimassa olevassa laissa niukkaa ja vastaa lähinnä kunnanjohtajan asemaa koskevaa kuntalain sääntelyä. Nyt ehdotettu pykälä täsmentäisi toimitusjohtajan asemaa suhteessa hallitukseen Kevan johtamis- ja hallintojärjestelmässä. Ehdotettu sääntely vastaisi pitkälti käytännössä muodostunutta Kevan toimitusjohtajan asemaa. Sääntelyn muuttaminen olisi tarpeen myös siksi, että hallituksen asema vahvistuisi aikaisemmasta. Käytännössä Kevan toimivan johtamisen kannalta on tärkeää, että hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävät ja vastuut ovat selkeästi määriteltyjä.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin toimitusjohtajasta. Toimitusjohtajan nimittäisi hallitus. Voimassa olevan lain mukaan toimitusjohtajan valinta kuuluu valtuuskunnan tehtäviin samalla tavalla kuin kunnanjohtajan valinta on kunnanvaltuuston tehtävänä. Toimitusjohtajalla olisi oltava sijainen, johon sovellettaisiin, mitä laissa säädetään toimitusjohtajasta. Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksena olisi ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus, sekä käytännössä osoitettu johtamistaito- ja johtamiskokemus. Kevan johtosäännössä olevia toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajien kelpoisuusehtoja ei olisi tarkoitus muuttaa, vaikka kelpoisuusehdoista otettaisiin säännökset lakiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevasta laista poiketen toimitusjohtajan tehtävistä ja toimivallasta. Toimitusjohtaja huolehtisi Kevan lain 2 §:n mainittujen tehtävien toteutumisesta ja hoitaisi muuta päivittäistä hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti (toimitusjohtajan yleistoimivalta). Toimitusjohtaja vastaisi erityisesti siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan olisi annettava hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävän hoitamiseksi. Momentti vastaisi soveltuvien osin osakeyhtiölain (624/2006) 6 luvun 17 §:n 1 momenttia. Toimitusjohtajan olisi myös huolehdittava hallituksen päätösten toimeenpanosta ja noudatettava hallituksen määräyksiä sekä annettava hallitukselle tieto toiminnan kannalta merkittävistä toimenpiteistä ja tapahtumista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin toimitusjohtajan kelpoisuuden rajoittamisesta päivittäiseen johtamiseen liittyviin toimiin. Toimitusjohtaja saisi ryhtyä Kevan toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa hallitukselle olisi mahdollisimman pian annettava tieto toimista. Momentti vastaisi soveltuvien osin osakeyhtiölain 6 luvun 17 §:n 2 momenttia.

Pykälän 4 momentti vastaisi voimassa olevan lain 14 §:n 1 momentin viimeistä lausetta. Toimitusjohtajan kanssa voitaisiin tehdä johtajasopimus. Keva voisi päättää maksaa toimitusjohtajalle erokorvauksen. Päätöksen tekisi hallitus.

17 §. Johtosääntö. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska johtosäännön määräyksiä vastaavat määräykset olisivat jatkossa hallituksen hyväksymässä hallinto- ja johtamisjärjestelmässä.

21 §. Eläkevastuurahasto. Pykälässä säädetään Kevan eläkevastuurahastosta. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan teknisesti tarkistettavaksi. Pykälässä määriteltäisiin nykyistä selkeämmin, että Kevassa voi olla eläkevastuurahasto ja sillä tasoitetaan Kevan jäsenyhteisöjen eläkemenoa. Rahastoon on sen perustamisesta saakka siirretty varoja ja myöhemmin rahastosta on tarkoitus purkaa varoja eläkemenojen hoitamista varten. Nykyisen 1 momentin mukaan Kevan valtuuskunta päättää erikseen siirroista eläkevastuurahastoon. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi vastaamaan nykyistä käytäntöä, jonka mukaan siirrot eläkevastuurahastoon tehdään Kevan vahvistetun tilinpäätöksen mukaisesti. Valtuuskunta päättää voimassa olevan lain mu-

kaan tilinpäätöksen hyväksymisestä. Ehdotetun 8 a §:n mukaan tilinpäätöksen hyväksymisestä päättäisivät valtuutetut. Selvyyden vuoksi 1 momentissa säädettäisiin, että siirrot eläkevastuurahastoon luetaan 19 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin menoihin kuuluviksi.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen tarkistus lisäämällä siihen viittaus 9 §:ään, jossa säädetään hallituksen tehtävistä.

22 §. Sijoitusneuvottelukunta. Sijoitusneuvottelukunnan tehtävänä on edistää tiedonkulkua sen jäsenten välillä. Neuvottelukunnassa on valtiovarainministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön ja kunta-alan pääsopijajärjestöjen edustus. Neuvottelukunta tehtävänä on käsitellä neuvoa antavasti Kevan sijoitustoiminnan kehittämissuuntia ja toimintalinjoja. Säännös ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Sijoitusneuvottelukunta ei ole kokoontunut kahteen vuoteen ja sen tehtäväksi säädettyä tiedonkulun tehtävää sekä muita tehtäviä voidaan toteuttaa osapuolten välillä myös vapaamuotoisesti.

23 §. Valvontamaksu ja eräät muut maksut. Pykälän 3 momentissa säädetään julkisten alojen eläkelain 8 §:n mukaisen lisäeläkkeen kustantamisesta. Tällaisen lisäeläketurvan kustannukset kohdennettaisiin järjestelmän käyttäjille siten kuin Kevan hallitus päättää.

28 §. Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus. Pykälän 2 momentissa määritellään Kevan sisäpiiriläiset. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että sisäpiiriläisistä valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja korvataan valtuutettujen puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla.

33 §. Päätöksen tiedoksi. Pykälän 2 ja 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että nykyisen valtuuskunnan kokousten, päätösten ja pöytäkirjan sijasta niissä säädettäisiin valtuutettujen kokouksesta, päätöksestä ja pöytäkirjasta.

36 §. Tilintarkastus ja tilinpäätös. Pykälässä säädettäisiin Kevan tilintarkastuksesta. Voimassa olevaan lakia on tarpeen täsmentää tilintarkastuslain (1141/2015) muuttamisen vuoksi. Tilintarkastuslain muuttamisesta annettu laki 662/2016 tuli voimaan 19 päivänä elokuuta 2016.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin yleisesti, että Kevan tilintarkastuksesta säädetään, mitä Kevasta annetussa laissa ja tilintarkastuslaissa säädetään. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi selvitys, jonka mukaan maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilintarkastukseen ei sovelleta tilintarkastuslain 5 lukua. Eläkelaitosta ei ole määritelty yleisen edun kannalta merkittäväksi yhteisöksi. Siksi selvyyden vuoksi säädetään, ettei tällaisia yhteisöjä koskevia tilintarkastuslain säännöksiä sovelleta eläkelaitokseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilintarkastajan toimikauden enimmäiskestosta. Tilintarkastajan toimikauden tai peräkkäisten toimikausien yhteenlaskettu kesto voisi olla enintään kuusi vuotta. Voimassa olevassa laissa tilintarkastajan toimikausi on valtuuskunnan toimikautta vastaava. Kuntalain 122 §:n 4 momentin mukaan kunnan tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten. Vastaavasti myös Kevasta annetussa laissa olisi tarpeen väljentää toimikauden enimmäiskesto siten, että toimikausi ei enää riippuisi valtuutettujen toimikaudesta. Enimmäisajan jälkeen Kevan tilintarkastaja voisi osallistua uudelleen Kevan tilintarkastukseen aikaisintaan kahden vuoden kulluttua tilintarkastustehtävän päättymisestä. Jos tilintarkastajaksi olisi valittu tilintarkastusyhteisö, rajoitusta ei sovellettaisi kuitenkaan tilintarkastusyhteisöön vaan ainoastaan päävastuulliseen tilintarkastajaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tilintarkastajan siirtyminen Kevan palvelukseen. Tilintarkastuslain 4 luvun 11 §:n 1 momentissa säädetään yhden vuoden mittaisesta tarkastettavan yh-

teison palvelukseen siirtymistä rajoittavasta määräajasta, joka koskee kaikkia tilintarkastuslain 3 luvun mukaista tilintarkastusta suorittavia tilintarkastajia tai päävastuullisia tilintarkastajia. Nämä henkilöt eivät voi siirtyä tarkastuskohteensa palvelukseen tai sen toimielinten jäseneksi ennen kuin vähintään yksi vuosi on kulunut tilintarkastustoimeksiannon päättymisestä ja hänen toimikautensa on samalla päättynyt. Tätä ajanjaksoa kutsutaan yleisesti cooling off eli jäähdyttelyjaksoksi. Johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä tarkoitetaan toimitusjohtajan apuna toimivan johtoryhmän jäseniä tai toimitusjohtajan tai hallituksen avainhenkilöiksi määrittelemiä henkilöitä. Talousjohtajan tai vastaavan henkilön katsotaan olevan yhteisön avainhenkilö ilman erillistä määrittelyä. Kevan tilintarkastaja tai Kevan tilintarkastusyhteisön puolesta tilintarkastuksen suorittava päävastuullinen tilintarkastaja ei saisi ottaa vastaan Kevan tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön hallituksen jäsenen, valtuutetun tai toimitusjohtajan tehtävää, ennen kuin vähintään kaksi vuotta on kulunut tilintarkastustoimeksiannon päättymisestä. Vaikka Keva ei ole yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö, pykälässä ehdotettavan eläkelaitoksen tilintarkastajan muita tehtäviä koskevan jäähdyttelyjakson pituus olisi kaksi vuotta. Voimassa olevasta laista poiketen lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös tilintarkastajan laaduntarkastuksesta. Tilintarkastajan laaduntarkastus suoritettaisiin enintään kolmen vuoden välein. Vastaava säännös on esimerkiksi soveltuvin osin maatalousyrittäjien eläkelain (1280/2006) 128 §:ssä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tilintarkastajien lukumäärästä. Kevassa olisi oltava vähintään yksi tilintarkastaja. Vähintään yhden tilintarkastajan ja varatilintarkastajan olisi oltava KHT- tai JHT-tilintarkastaja taikka tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT- tai JHT-tilintarkastaja. Voimassa olevassa lain mukaan Kevan tilien ja hallinnon tarkastuksen suorittajan tulee olla valtuuskunnan valitsema Tilintarkastusvalvonnan hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Sääntelyä on pidettävä puutteellisena siltä osin, kun siinä ei täsmennetä vaatimusta KHT- tai JHT-tilintarkastajan tai -tilintarkastusyhteisön valitsemisesta Kevan tilintarkastajaksi, vaikka tämä on Kevan toiminnan suuruusluokka ja luonne merkittävänä eläkelaitoksena huomioon ottaen perusteltua.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin Kevan tilintarkastajan toimikauden päättymisestä ja uuden tilintarkastajan toimikauden alkamisesta. Kevan tilintarkastajan toimikausi päättyisi ja uuden tilintarkastajan toimikausi alkaisi uuden tilintarkastajan valinnasta päättävän valtuutettujen kokouksen päättyessä, jollei uutta tilintarkastajaa valittaessa päätettäisi toisin. Valtuutettujen kokouksessa ei voitaisi päättää, että tilintarkastajan toimikausi jatkuu toistaiseksi.

Pykälän 6 momentissa olisi voimassa olevan lain 35 §:n 2 momenttia vastaava säännös Kevan tilikaudesta ja tilinpäätöksen laatimisesta. Keva laatisi tilinpäätöksen kalenterivuositain. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatettaisiin soveltuvin osin kirjanpitolakia.

Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä syyskuuta 2018.

Ensimmäinen tämän lain mukainen valtuuskunta valittaisiin 1 päivänä syyskuuta 2018 aloittavalle toimikaudelle. Tämän jälkeen valtuuskunta valitsisi uuden hallituksen. Vuonna 2017 valittu hallitus jatkaisi, kunnes uusi hallitus olisi valittu.

Laissa (xx/2017) ehdotetaan Kevan eläkemaksurakenteeseen muutoksia. Uudistetun 19 c §:n mukainen tasausmaksu vahvistettaisiin ensimmäisen kerran vuodelle 2019 ja vuonna 2018 valittu hallitus tekisi tästä esityksen valtiovarainministeriölle joulukuussa 2018.

1.3 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

1.3.1 Kiinteistönmuodostamislaki

33 §. Voimassa olevan lain 33 §:ssä säädetään kaikki ne edellytykset, joilla asemakaava-alueen ulkopuolella rakennuspaikaksi tarkoitettu määräala saadaan muodostaa lohkomalla kiinteistöksi. Kun maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:ssä on säädetty rakentamiskielto ranta-vyöhykkeelle ilman asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa ja kun kunta ei voi säätää tästä rakentamiskiellostä poikkeusta rakennusjärjestyksellä osoitetuille alueille ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kuulemista, kiinteistönmuodostamislain 33 §:n 4 momentissa toimitusinsinööri on velvoitettu siirtämään kysymys määräalan sijaitsemisesta maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisella ranta-alueella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ratkaistavaksi. Toimitusinsinöörin on siirrettävä kysymys ELY -keskuksen ratkaistavaksi, jos toimituksessa syntyy asiasta epätietoisuutta. Kun voimassa olevassa lainsäädännössä ELY -keskuksille kuuluva kuntakaavoituksen ohjaus ja valvonta eivät siirry perustettavien maakuntien tehtäviksi, pykälän 4 momentti ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että kysymys tulisi jatkossa siirtää asianomaisen kunnan ratkaistavaksi.

75 §. Lain 75 §:ssä säädetään ojituksesta päättämisestä kiinteistötoimituksessa. Lainkohdan mukaan toimitusmiehet päättävät ojituksen suorittamisesta, jos ojitus koskee vain uusjakoaluetta tai 73 §:n 3 momentissa tarkoitettua ojan tekemistä, jollei ojitukseen tarvita vesilain (587/2011) 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettua aluehallintoviraston lupaa tai poikkeamista vesilain 2 luvun 11 §:ssä tarkoitettusta kiellostä. Säännökseen ehdotetaan tehtäväksi maakuntahallinnon uudistuksesta johtuvat tekniset muutokset. Asian käsittelee jatkossa Valtion lupa- ja valvontavirasto.

203 §. Pykälässä säädetään toimituksessa määrättyjen korvausten maksamisesta. Pykälän 4 momentin mukaan toimituksessa maksuvelvolliseksi määrätty on saanut tallettaa riidanalaisen osan korvauksesta kiinteistön sijaintipaikan aluehallintovirastoon siten kuin rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapauttamiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa (281/1931) säädetään, jos korvauksensaaja ei ole asettanut maksuvelvollisen hyväksymää vakuutta liikaa maksetun määrän ja sille suoritettavan koron palauttamisesta. Säännökseen ehdotetaan tehtäväksi maakuntahallinnon uudistuksesta johtuvat tekniset muutokset. Rahakorvausten vastaanottamisesta ja hallinnoinnista vastaisi jatkossa Valtion lupa- ja valvontavirasto ja Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto.

205 §. Pykälässä säädetään kiinteistön arvon alentumisesta maksettavaksi määrättävien korvausten kuulumisesta kiinteistöön panttioikeuden haltijan aseman turvaamiseksi. Pykälän 2 momentin mukaan kiinteistön omistajalle tuleva korvaus on korkoineen määrättävä talletettavaksi aluehallintovirastoon, jos kiinteistön omistajalle on määrätty alueen tai osuuden siirtämisen, tilusvaihdon, osittelusta poikkeamisen, maan tai rakennuksen lunastamisen taikka muun sellaisen toimenpiteen johdosta maksettavaksi suuruudeltaan merkittävä korvaus ja kiinteistön arvo on edellä tarkoitettujen toimenpiteiden vuoksi alentunut siinä määrin, että kiinteistöön kohdistuva panttioikeuden haltijan oikeus saattaisi vaarantua. Aluehallintoviraston on tullut myös jakaa varat niin kuin kiinteän omaisuuden kauppahinnan jakamisesta ulosottokaareissa (705/2007) säädetään, jollei kiinteistön omistaja ole voinut näyttää kaikkien panttioikeuden haltijain antaneen lupaa talletettujen korvausten nostamiseen. Säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti maakuntahallinnon uudistuksen johdosta. Tehtävästä vastaisi jatkossa aluehallintoviraston sijasta Valtion lupa- ja valvontavirasto ja Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto.

1.3.2 Laki kiinteistöjen kauppahintarekisteristä

4 §. Pykälässä säädetään tehtyä kiinteistön kauppaa koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta kauppahintarekisterin pitäjälle. Säännöksen mukaan muun muassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) nojalla tehty kiinteän omaisuuden kauppa kauppahintarekisterin pitäjälle. Säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti maakuntahallinnon uudistuksen johdosta. Lainkohdassa säädettyinä toimijana olisi jatkossa Metsähallitus ELY -keskuksen sijasta.

1.3.3 Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta

6 §. *Tietojen luovuttaminen tietopalveluna.* Pykälässä luetellaan muun muassa ne viranomaiset, joille Maanmittauslaitos saa luovuttaa kiinteistötietojärjestelmän tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla 4 §:ssä tarkoitetun viranomaisen puolesta. Säännöksen mukaan Maanmittauslaitos saa luovuttaa KTJ -tietoja oikeushallinnon viranomaiselle, aluehallintovirastolle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, kunnalle, Verohallinnolle, esitutkintaviranomaiselle, kiinteistönmuodostustehtäviä hoitavalle viranomaiselle, väestökirjahallinnon viranomaiselle ja kaupanvahvistajalle. Pykälä ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti maakuntahallinnon uudistuksen johdosta. Maanmittauslaitos saisi siten jatkossa luovuttaa KTJ -tietoja muun muassa Valtion lupa- ja valvontavirastolle (ent. aluehallintovirasto) ja Metsähallitukselle sekä maakunnalle (ent. elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus).

1.3.4 Laki vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä

16 §. Pykälässä säädetään järjestelysuunnitelman vahvistamisesta. Lainkohdan 2 momentin mukaan toimitusinsinööri on toimitettava järjestelysuunnitelma ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitetut ehdotukset ojitussuunnitelman muutoksiksi ojitustoimituksen toimitusmiehelle tai aluehallintovirastolle, jos vahvistettu järjestelysuunnitelma koskee ojituksen yhteydessä suoritettavaa tilusjärjestelyä. Pykälä ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti maakuntahallinnon uudistuksen johdosta. Toimitusinsinööri olisi siten jatkossa toimitettava lainkohdassa tarkoitetut ehdotukset ojitussuunnitelman muutoksiksi ojitustoimituksen toimitusmiehille tai Valtion lupa- ja valvontavirastolle.

1.3.5 Yhteisaluelaki

18 §. Pykälässä säädetään osakaskunnan säännöistä. Pykälän 3 momentin mukaan osakaskunnan säännöt ja sääntöjen muutos on alistettava aluehallintoviraston vahvistettavaksi, ja ne tulevat voimaan, kun vahvistamispäätös on saanut lainvoiman. Aluehallintoviraston on vahvistettava säännöt, jos ne ovat lain mukaiset eikä niistä aiheudu vahinkoa osakkaille.

Vahvistusmenettelyn tarkoituksena on viranomaisen toimesta valvoa sitä, että säännöt täyttävät laissa niille asetetut vähimmäisvaatimukset ja valvoa myös ettei osakaskunnan toiminnan puitteet järjestävillä säännöillä loukata yksittäisen osakkaan etua. Säännös hankaloittaa yksityisten maanomistajien omaisuuden hallinnon järjestämistä, kun yksimielisesti tehty päätös on alistettava hallintoviranomaisen vahvistettavaksi. Jos päätöksestä on erimielisyyttä, yksittäinen osakas voi turvata etunsa nostamalla kanteen osakaskuntaa vastaan käräjäoikeudessa siten kuin lain 23 ja 23 a §:issä säädetään. Kun yksittäisen osakkaan oikeudellisen aseman turvaaminen ei edellä esitetysti edellytä erillistä osakaskunnan sääntöjen vahvistamismenettelyä

ja säännös lisää viranomaisten hallinnollista taakkaa, säännös ehdotetaan tarpeetonta byrokraatia aiheuttavana ja viranomaisen hallinnollista taakkaa lisäävänä kumottavaksi.

23 b §. Pykälässä säädetään muutoksenhausta laissa hallintoviranomaisen vahvistettavaksi alistettavaan päätökseen. Pykälän 1 momentin mukaan muun muassa 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Kun osakaskunnan sääntöjen vahvistamismenettelyä ehdotetaan luovuttavaksi, säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että siitä poistetaan viittaus kumottavaksi esitettyyn 18 §:n 3 momenttiin ja siihen liittyvä asiassa toimivaltaista hallinto-oikeutta koskeva säännös.

31 a §. Pykälässä säädetään yhteisen alueen tai erityisen etuuden osakaskunnalle maksettavan korvauksen tallettamisesta.

Voimassa olevan 2 momentin mukaan korvaus on laissa säädetyissä tilanteissa talletettava aluehallintovirastoon, jonka on myös huolehdittava korvauksen tallettamisesta pankkiin, jollei talletettua korvausta ole nostettu 14 päivän kuluessa.

Voimassa olevan 3 momentin mukaan aluehallintoviraston tulee maksaa korvaussummasta järjestäytymättömän osakaskunnan osakkaalle kuuluva osuus ennen korvauksen maksamista osakaskunnalle, jos osakas on esittänyt luotettavan selvityksen osuutensa suuruudesta.

Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että pykälässä säädetyistä korvausten hallinnoinnista vastaisi jatkossa Valtion lupa- ja valvontavirasto ja Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto.

33 §. Pykälässä säädetään osakaskunnan yhteystietojen ilmoittamisvelvollisuudesta Maanmittauslaitokselle ja aluehallintovirastolle. Pykälän mukaan osakaskunnan säännöistä on lähetettävä Maanmittauslaitokselle ja aluehallintovirastolle ote, josta ilmenevät lain 18 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot. Samoin Maanmittauslaitokselle ja aluehallintovirastolle on lähetettävä tiedot hoitokunnan puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta tai toimitsijasta ja hänen varamiehestään sekä heidän osoitteistaan. Pykälä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että jatkossa ote tulisi lähettää Maanmittauslaitoksen lisäksi Valtion lupa- ja valvontavirastolle sekä yhteisen alueen tai erityisen etuuden sijaitessa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirastolle.

1.3.6 Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annettu laki

3 §. Maa- ja metsätalousministeriön tehtävät. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja niiden kehittämis- ja hallintokeskus muutettaisiin maakunnaksi.

8 §. Välittävä toimielin. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja niiden kehittämis- ja hallintokeskus muutettaisiin maakunnaksi.

10 §. Toimintaohjelman yhteensovittaminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset muutettaisiin maakunnaksi.

19 §. Tuen hakeminen. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset muutettaisiin maakunnaksi.

20 §. Tuen hakeminen kalatalouden toimintaryhmän rahoituskiintiöstä. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

21 §. Tuen myöntäminen. Pykälän 1–3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

22 §. Tuen myöntäminen ilman hakemusta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

23 §. Päätöksenteko yhdenmetyä meripolitiikkaa koskevissa hankkeissa. Pykälän 3 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

24 §. Maksuhakemus. Pykälän 1 ja 2 momentissa kehittämis-, ja hallintokeskus muutettaisiin maakunnaksi.

25 §. Maksujen hyväksyminen. Pykälän 1 ja 4 momentissa kehittämis-, ja hallintokeskus muutettaisiin maakunnaksi.

27 §. Tuen takaisinperintä. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

29 §. Takaisinperinnän menettelyt. Pykälässä kehittämis- ja hallintokeskus ja elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

30 §. Takaisinperinnän kohtuullistaminen. Pykälässä kehittämis- ja hallintokeskus muutettaisiin maakunnaksi.

31 §. Tietojärjestelmän tarkoitus. Pykälän 1 momentissa kehittämis- ja hallintokeskus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

34 §. Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa kehittämis- ja hallintokeskus ja elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

35 §. Tarkastusoikeus. Pykälän 1 momentissa kehittämis- ja hallintokeskus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi

37 §. Toimivaltainen maakunta. Pykälän otsikossa ja pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

39 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa otettaisiin huomioon 1.1.2016 voimaan tullut hallintolainkäyttölain muutos, jossa säädettiin, että valtioneuvoston alaisen viranomaisen ja ministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Kehittämis- ja hallintokeskus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Maakunnan päätöksestä valitettaisiin hallintovalituksella hallinto-oikeuteen. Valitusmahdollisuus hallinto-oikeuden päätöksestä edellyttää valituslupaa.

1.3.7 Kalastuslaki

13 §. *Alueellinen lupa kaupallisen kalastuksen harjoittamiseen.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Maakuntien yhteistoiminnasta kalastuslain mukaisissa tehtävissä säädettäisiin erillisellä lailla, jota on selostettu jäljempänä ehdotuksen 20 §:n perusteluissa.

14 §. *Kaupallisesta kalastuksesta kalastusoikeuden haltijoille maksettava korvaus.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialue muutettaisiin maakunnan alueeksi.

15 §. *Etusijalle asettaminen luvan myöntämisessä kaupalliseen kalastukseen.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

16 §. *Lupaehtojen muuttaminen ja luvan peruuttaminen.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

18 §. *Alueellinen lupa kalastusopastointiaan.* Pykälän 1–3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja sen toimialue muutettaisiin maakunnaksi ja maakunnan alueeksi.

19 §. *Kalatalousviranomaiset.* Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan valtion kalatalousviranomaisia ovat maa- ja metsätalousministeriö sekä ne elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, joiden tehtäviksi kalatalousasiat on säädetty. Momentista poistettaisiin maininta elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksista ja siihen otettaisiin säännös, jonka mukaan maakunnan kalatalousviranomainen olisi maakunta. Maakuntavaltuusto päättäisi maakuntalain (xx/201x) 16 §:ssä tarkoitetulla hallintosäännöllä, mille maakunnan viranomaiselle kalatalousasiat kuuluisivat.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että kaikkien lain 19 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten kalastuslain nojalla tekemät päätökset sekä asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat voitaisiin allekirjoittaa koneellisesti.

20 §. *Maakunnan tehtävät.* Pykälässä ja sen otsikossa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan maakunnan tehtävänä olisi huolehtia kalataloushallinnosta.

Pykälän voimassa olevan 1 momentin 5 kohdan mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtäviin kuuluu ohjata ja valvoa valtion varoin tehtävää kalatalouden neuvontatyötä. Kyseistä tehtävää ei siirrettäisi maakunnille, joten 5 kohta poistettaisiin. Valtion varoin tehtävän neuvontatyön ohjaus ja valvonta olisivat siten lain 19 §:n mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä.

Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

Hallituksen esitykseen sisältyy ehdotus laiksi maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisessa. Ehdotetun lain mukaan maakuntien tulisi sopia tehtävien hoidosta yhteistoiminnassa siten, kuin maakuntalain 8 luvussa säädetään. Tarkoituksena on varmistaa, että tehtävien vaatimat asiantuntija- ja muut voimavarat olisivat tehokkaasti maakuntien käytettävissä hallinnollisista rajoista riippumatta ja että toisiinsa kytkeytyvät kalatalouden ja vesitalouden tehtävät voidaan hoitaa sisällöllisesti ja alueellisesti tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Lakia ei sovellettaisi niihin maakuntien kalatalouden tehtäviin, jotka olisi lailla säädetty tietyn maakunnan vastuulle. Tällaisista tehtävistä säädettäisiin kalastuslain 21, 60, 88 ja 89 §:ssä.

21 §. *Maakunnan toimivalta talousvyöhykkeellä.* Pykälän otsikossa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Ehdotuksen mukaan maakunnalle säädetyistä kalastuslain mukaisista tehtävistä Suomen talousvyöhykkeellä huolehtisi Varsinais-Suomen maakunta. Talousvyöhykkeellä sovellettavien Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten ja valtiosopimusten vuoksi talousvyöhykettä koskeva päätöksenteko vaatii erityistä asiantunte-
musta, minkä vuoksi tehtävä ehdotetaan keskitettäväksi yhdelle maakunnalle, joista Varsinais-

Suomen maakunta olisi sijaintinsa vuoksi soveliain. Koska tehtävä säädettäisiin lailla tietyn maakunnan vastuulle, sen järjestämiseen ei sovellettaisi edellä 20 §:n perusteluissa selostettua lakia maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden tehtävissä.

22 §. Kalatalousaluejako. Pykälän 3 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

Pykälän 3 momentin mukaan maakunta vahvistaisi kalatalousalueiden maantieteelliset rajat. Maakunnan alueelliset kalatalouden yhteistyöryhmät tekisivät maakunnalle omat esityksensä maakunnan alueen jakamisesta kalatalousalueisiin. Ennen jaon vahvistamista maakunta kuulisi asiasta maa- ja metsätalousministeriötä sekä muita keskeisiä tahoja. Näitä olisivat esimerkiksi muut maakunnat silloin, kun maakuntien olisi yhteistoiminnassa määriteltävä kahden tai useamman maakunnan alueelle tulevien kalatalousalueiden laajuus ja rajat. Maakuntien yhteistoiminnasta kalastuslain mukaisissa tehtävissä säädettäisiin edellä 20 §:n perusteluissa mainitulla lailla.

Pykälän 4 momentin mukaan maakunta voisi myös oma-aloitteisesti muuttaa kalatalousalueen rajoja kuultuaan asiassa kalatalousalueita sekä kalastusoikeuden haltijoita. Silloin, kun kalastusalue sijaitsisi kahden tai useamman maakunnan alueella, maakunnan tulisi kuulla myös asianomaisia maakuntia. Päätökset usean maakunnan alueella sijaitsevan kalatalousalueen rajoista tehtäisiin kuitenkin yleensä edellä 3 momentin perusteluissa todetun lain mukaisessa maakuntien yhteistoiminnassa. Kuulemistarve voisi syntyä silloin, kun kalatalousalue sijaitsisi kahden tai useamman sellaisen maakunnan alueella, jotka olisivat järjestäneet kalastuslain mukaisten tehtävien hoidon yhteistoiminnassa muiden maakuntien kuin toistensa kanssa. Mahdollisen epäselvyyden maakuntien toimivallasta rajojen muuttamisessa ratkaisisi maa- ja metsätalousministeriö.

24 §. Kalatalousalueiden tehtävät. Pykälän 9 kohdassa säädettäisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulosohjaukseen perustuvien tehtävien sijaan maakunnan ohjaukseen perustuvista tehtävistä.

30 §. Kalatalousalueen säännöt. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että kalatalousalueen säännöt vahvistaisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan maakunta.

31 §. Kirjanpito ja tilintarkastus. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa viittaus tilintarkastuslakiin muutettaisiin voimassa olevaan lakiin 1141/2015.

32 §. Kalatalousalueen toiminnan valvonta. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja sen toimialue muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän voimassa oleva 2 momentti, jossa säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivallasta kalatalousalueen sijaitessa usean keskuksen toimialueella, poistettaisiin, eikä vastaavaa säännöstä olisi edellä mainitun maakuntien yhteistoimintaa koskevan lain vuoksi tarpeen ottaa ehdotettuun 32 §:ään.

33 §. Alueellinen kalatalouden yhteistyöryhmä. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja sen toimialue muutettaisiin maakunnaksi.

37 §. Käyttö- ja hoitosuunnitelman hyväksyminen. Pykälän 1 ja 3–5 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta maakuntien liitoista.

38 §. *Käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaolo ja muuttaminen.* Pykälän 2–4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

39 §. *Käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpanon valvonta.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

40 §. *Käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpano ja seuranta.* Pykälän 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

47 §. *Maakunnan poikkeuslupa.* Pykälän otsikossa ja pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

53 §. *Maakunnan toimivalta rajoittaa kalastusta.* Pykälän otsikossa ja pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi ja 1 momentin kirjoitusasuun tehtäisiin vähäinen muutos.

54 §. *Yleiskalastusoikeuksien rajoittaminen.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

57 §. *Maakunnan oikeus määrätä pyyntimitoista.* Pykälässä ja sen otsikossa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi, ja pykälän 1 momentin kirjoitusasuun tehtäisiin vähäinen muutos.

60 §. *Sopimukset saimaannorpan suojelemiseksi.* Pykälässä Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin asianomaiseksi maakunnaksi. Asianomaisella maakunnalla tarkoitettaisiin niitä maakuntia, joiden alueella saimaannorppaa esiintyy. Voimassa olevan maakuntajaon mukaisesti näitä maakuntia ovat Etelä-Savon, Etelä-Karjalan ja Pohjois-Karjalan maakunnat. Koska tehtävä säädettäisiin lailla tiettyjen maakuntien vastuulle, sen järjestämiseen ei sovellettaisi edellä 20 §:n perusteluissa selostettua lakia maakuntien yhteistoinnista kalatalouden tehtävissä.

61 §. *Korvaukset uhanalaisten eläinlajien suojelusta aiheutuneesta haitasta.* Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lain 59 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan kieltää tietynlaisen pyydyksen tai kalastustavan käyttö tietyllä vesialueella ja antaa yksityiskohtaisia säännöksiä pyydysten käyttöajoista, jos se on tarpeen luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla uhanalaiseksi määritellyn eläinlajin suojelemiseksi. Valtion lupa- ja valvontavirasto edustaisi valtiota neuvoteltaessa sekä päätettäessä tällaisesta kiellosta aiheutuvan vahingon korvaamisesta.

64 §. *Vaelluskalavesistöjen sekä koski- ja virta-alueiden määrittely.* Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

67 §. *Kalaväylä.* Pykälän 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

69 §. *Kalaväylän ja jokisualueiden rajojen selvittäminen.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

71 §. *Kalatiessä kalastaminen.* Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

72 §. *Poikkeus kiellosta kalastaa jokisuualueella, kalaväylässä sekä kalatiessä.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

74 §. *Kalojen ja rapujen istuttaminen.* Pykälän 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

76 §. *Poikkeukset istutuskielloista.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

77 §. *Kalojen ja rapujen maahantuonti.* Pykälän 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

83 §. *Maksuvarojen jakaminen.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininnat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan maakunta myöntäisi maa- ja metsätalousministeriön määräämissä rajoissa varat lain 82 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin kalavesien kestävästä käytön ja hoidon suunnittelusta ja toimeenpanosta, ohjaamisesta ja kehittämisestä sekä kalastuksenvalvonnasta aiheutuviin kustannuksiin silloin, kun kyse olisi alueellista toimenpiteistä. Maakunta myöntäisi vastaavissa rajoissa varat lain 82 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin kalatalousalueiden toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin sekä 4 kohdassa tarkoitettuihin korvauksiin, jotka vesialueen omistajille maksetaan kalavesien yleiskalastusoikeuksien hyödyntämiseen sekä kalastusopastointiaan perustuvasta käytöstä. Koska kyse olisi kalastusmaksuvaroina kertyneiden varojen myöntämisestä, maakunnat huolehtisivat pykälässä säädetyistä tehtävistä edellä 20 §:n perusteluissa mainitun lain mukaisessa yhteistoiminnassa. Pykälän 2 momenttiin otettaisiin säännös, jonka mukaan maakunta noudattaisi varoja myöntäessään valtionavustuslaissa (688/2001) säädettyä menettelyä.

Pykälän voimassa olevat 2–4 momentti siirtyisivät 3–5 momentiksi.

Pykälän voimassa olevassa 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

Pykälän voimassa olevasta 3 momentista poistettaisiin maininta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta. Momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan maakunta voisi asettaa tulostavoitteita tai ehtoja myöntämiensä varojen saajille.

Pykälän voimassa oleva 4 momentti säilyisi muuttamattomana.

88 §. *Kaupallisten kalastajien ryhmät.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi vastaavin perustein kuin jäljempänä 89 §:ssä.

89 §. *Kaupallisia kalastajia koskevan rekisteröinnin voimassaolo ja päättymisen.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi. Hallituksen esitykseen sisältyvien ehdotusten mukaan Varsinais-Suomen maakunnalle keskitettäisiin myös merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain mukaiset alusten rekisteröintiin liittyvät tehtävät sekä Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain mukaiset sisävesillä käytettävien kalastus-alusten rekisteröintiin liittyvät tehtävät. Tehtävien keskittämisen tarkoituksena on varmistaa asiantuntija- ja muiden voimavarojen tehokas käyttö, päätöksenteon valtakunnallinen yhdenmukaisuus sekä Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvien velvoitteiden täyttäminen.

Koska tehtävä säädettäisiin lailla tietyn maakunnan vastuulle, sen järjestämiseen ei sovellettaisi edellä 20 §:n perusteluissa selostettua lakia maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden tehtävissä.

92 §. *Kalataloushallinnon tietojärjestelmä.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

101 §. *Kalastuksentralvojen toiminnan valvonta.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

103 §. *Kalastuksentralvojen kelpoisuusvaatimukset ja hyväksyminen.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.. Hakijan kotikunnan sijaintimaakunnalla olisi merkitystä silloin, jos tämä maakunta ei olisi järjestänyt tehtävän hoitoa yhteistoiminnassa sen maakunnan kanssa, jonka alueella hakijan on tarkoitus toimia kalastuksentralvojana.

104 §. *Kalastuksentralvojen koe ja koulutus.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

Maakunnan päätökseen haettaisiin oikaisua hallintolain (434/2003) mukaisesti. Säännös hallintolain soveltamisesta oikaisumenettelyyn tarkoittaisi, että kyse ei olisi maakuntalain (xx/201x) 18 luvussa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saisi hakea muutosta kalastuslain 124 §:ssä säädetyllä tavalla.

105 §. *Kalastuksentralvojakortti ja -tunnus.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

106 §. *Kalastuksentralvojen hyväksymisen peruuttaminen.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

107 §. *Kalastuksentralvojen valtuutus ja toimialue.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

117 §. *Tapahtumailmoitus.* Pykälän 3 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

123 a §. *Päätösten maksullisuus.* Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jonka mukaan maakunta perisi kalastuslain nojalla antamistaan päätöksistä maksun vastaavasti kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus nykyisin. Koska kyse olisi julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävistä maksusta, maksu voisi vastata enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maakuntavaltuusto päättäisi tarkemmin maksun yleisistä perusteista.

124 §. *Muutoksenhaku maakunnan päätökseen.* Pykälän otsikossa sekä pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1 momentin mukaan maakunnan päätökseen haettaisiin muutosta hallintolainkäyttölain mukaisesti, jollei muualla laissa säädettäisi toisin. Esimerkiksi maakunnan päätökseen, joka koskisi päätöksestä perittävän maksun määrää, haettaisiin muutosta maakuntalain mukaisesti.

129 §. *Ensimmäinen kalatalousaluejako.* Pykälän 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Säännös koskisi kalatalousalueen ensimmäisen yleiskokouksen kutsumista koolle tammikuun 1 päivän 2019 jälkeen, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten päätöksiä kalatalousalueiden rajojen vahvistamisesta olisi alettu soveltaa.

130 §. *Ensimmäisten käyttö- ja hoitosuunnitelmien sekä sääntöjen laatiminen.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Säännös koskisi kalatalousalueen sääntöjen vahvistamista tammikuun 1 päivän 2019 jälkeen, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten päätöksiä kalatalousalueiden rajojen vahvistamisesta olisi alettu soveltaa.

131 §. *Kalastusalueen tehtäviä, oikeuksia ja velvoitteita koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälän 1 momentti säilyisi voimassa olevan lain mukaisena. On oletettavaa, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ehtivät saada käsiteltäväkseen säännöksessä tarkoitettujen kalatalousalueiden erimielisyydet ja myös ratkaista ne ennen keskustusten lakkauttamista vuoden 2018 lopussa.

Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

135 §. *Aiemmin saatu oikeus pyydyksen pitämiseen kalaväylässä.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

1.3.8 Laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta

10 §. *Kalastusvakuutuslaitoksen hyväksyminen.* Pykälän 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi. Tehtävien yhdenmukaisen ja tehokkaan hoidon takia kalastusvakuutuslaitoksen hyväksyminen sekä muut tämän lain mukaiset tehtävät on syytä keskittää yhteen viranomaiseen.

11 §. *Kalastusvakuutuslaitoksen avustamis- ja tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 1–4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

13 §. *Korvauksen hakeminen Varsinais-Suomen maakunnalta.* Pykälän otsikossa ja 1 momentissa valtio muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi ja 2 momentista poistettaisiin tarpeettomana maininta siitä, kenelle hakemus osoitetaan.

15 §. *Kalastusvakuutuslaitoksen ohjaus ja valvonta.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

16 §. *Tuen saajan valvonta.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

18 §. *Takaisinperinnän menettelyt.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

19 §. *Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.* Pykälä kumotaan. Toimivaltaisesta maakunnasta ei ole tarpeen säätää erikseen

20 §. *Muutoksenhaku.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

23 §. *Valtionapurahastoa koskevat siirtymäjärjestelyt.* Pykälän 2 momentin 4 kohdassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

1.3.9 Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki

25 §. *Metsäkeskuksen selvittämisvelvollisuus.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoksi, joka toimisi luonnonsuojelulain mukaisena viranomaisena.

1.3.10 Laki maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisessa

1 §. *Lain tarkoitus ja soveltamisala.* Maakuntalain 7 §:n 1 momentin mukaan maakuntien tehtävien järjestäminen voidaan siten kuin laissa erikseen säädetään koota yhdelle tai useammalle maakunnalle, jos se on välttämätöntä palvelujen laadun ja saatavuuden parantamiseksi, kielellisten oikeuksien toteutumisen edistämiseksi, riittävien henkilöstö- ja muiden voimavarojen tai tehtävässä tarvittavan erityisasiantuntemuksen turvaamiseksi taikka muusta vastaavasta ja perustellusta syystä.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin maakuntalain 7 §:ssä tarkoitettulla tavalla maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisessa. Lain 1 §:n 1 momentin mukaan lain tarkoituksena olisi varmistaa kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoito maakuntien yhteistoiminnassa siten, että tehtävien vaatimat asiantuntija- ja muut voimavarat olisivat tehokkaasti maakuntien käytettävissä maakuntien hallinnollisista rajoista riippumatta. Tarkoituksena on myös luoda edellytykset sille, että toisiinsa kytkeytyvät kalatalouden ja vesitalouden tehtävät voidaan hoitaa sisällöllisesti ja alueellisesti tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina.

Pykälän 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin maa- ja metsätalousministeriön toimialalla maakuntalain 6 §:n 1 momentin 8 ja 19 kohdassa tarkoitettuihin maakuntien tehtäviin. Lain soveltamisalaan kuuluisivat viitatuissa lainkohdissa tarkoitettut maakuntien kalatalouden ja vesitalouden tehtävät mukaan lukien vesivarojen käyttö ja hoito sekä tulvariskien hallinta. Myös viimeksi mainitut tehtävät sisältyvät vesitalouden käsitteeseen. Lakia ei kuitenkaan sovellettaisi niihin maakuntien kalatalous- ja vesitaloustehtäviin, joiden hoitamisesta olisi erikseen säädetty muussa laissa. Tällaisia olisivat esimerkiksi patoturvallisuuslain (494/2009) ja yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (118/2010) mukaiset tehtävät, joiden hoito säädettäisiin sanotuissa laeissa säädetty tietyn maakunnan vastuulle. Lakia ei myöskään sovellettaisi maakunnille vesihuoltolain (119/2001) mukaan kuuluvien tehtävien hoitoon tuohon lakiin otettavan poikkeussäännöksen vuoksi.

Lain soveltamisalaan kuuluvia maakuntien kalatalouden tehtäviä ovat kalastuksen järjestäminen ja kalakantojen hoito, kalatalousvelvoitteet ja yleisen kalatalousedun valvonta, kalatalouden edistäminen sekä kalatalouden elinkeinojen edistäminen. Soveltamisalaan kuuluvia maakuntien vesitalouden tehtäviä ovat vesistöjen säännöstelyn ohjaus ja kehittäminen, rakennettujen vesistöjen hoito ja kunnostus, hydrologisten havaintotietojen tuottaminen, tulvariskien hallinta, peruskuivatus- ja ojitusasiat, vesilain mukaiset maakunnan tehtävät, toimeenpanotehtävät eräiden rajavesistösovimusten mukaisissa asioissa sekä eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta huolehtiminen maakunnille kuuluvien vesistö rakenteiden käytöstä ja ylläpidosta ja niihin liittyvien lupien ja sopimusten noudattamisesta.

Vesistötehtäviä ja kalataloustehtäviä hoidetaan ELY-keskuksissa nykyisin pitkälti keskitetysti. Hallituksen 5.4.2016 tekemän linjauksen mukaan tehtävät tulisi järjestää maakuntahallinnossa mahdollisimman kustannustehokkaasti yhtä maakuntaa laajemmalla alueella tai valtakunnallisesti yhteen maakuntaan keskitettynä tehtävissä tarvittavan osaamisen riittävyuden turvaamiseksi. Vesistökokonaisuuksien hallinnan varmistavan organisoinnin on oltava toiminnassa välittömästi tehtävien hoidon siirtyessä maakuntien vastuulle.

Maakuntiin siirtyvien kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoito vaatii useiden tehtävälajien erityisosaamista, jonka niukat voimavarat on uudistuksessa järjestettävä kaikkien maakuntien saataville. Kalatalouden ja vesitalouden tehtäviä on lisäksi hoidettava vesistöalueittaisina kokonaisuuksina yli maakuntarajojen esimerkiksi tulvariskien hallinnan varmistamiseksi tai vaelluskalojen elinkierron turvaamiseksi. Vaelluskalojen elinkierron elvyttämiseksi useissa maakunnissa toteutetaan rakennetuissa vesistöissä hankkeita, joissa tarvitaan sekä ELY-keskusten kalataloustehtävissä että vesitaloustehtävissä työskenteleviä asiantuntijoita. Hankkeet on suunniteltava ja toteuttava ottaen huomioon niiden vaikutukset koko vesistöalueella. Hankkeita varten tarvittavaa osaamista on nykyisin vain muutamassa ELY-keskuksessa. Ehdotetulla lailla säädettäisiin kootusti maakuntien ohjaukseen siirtyvien voimavarojen käyttämisestä kalatalouden ja vesitalouden tehtäviin ottaen huomioon tehtävien väliset yhteydet ja niiden hoitamisessa tarvittava vuorovaikutus.

Maakuntien kala- ja vesitaloustehtävistä, jotka ehdotetun lain mukaan tulisi hoitaa maakuntien yhteistoiminnassa, säädetään nykyisin kalastuslaissa (379/2015), tulvariskien hallinnasta annetussa laissa (620/2011), vesilaissa (587/2011), Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetussa laissa (1093/2014) ja Neuvostoliiton kanssa Saimaan ja Vuoksen juoksutussäännöstä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä sopimuksen soveltamisesta annetussa laissa (1331/1991).

ELY-keskukset hoitavat nykyisin myös sellaisia vesitalouden tehtäviä, joihin ei sisälly julkisen vallan käyttöä ja jotka eivät siten kuulu edellä mainituissa laeissa säädettyihin ELY-keskuksen viranomaistehtäviin. Näitä tehtäviä ovat kalavarojen ja muiden vesiluonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvät tehtävät sekä valtiolle kuuluvien vesistö rakenteiden ja muun vastaavan omaisuuden käyttö ja ylläpito mukaan lukien huolehtiminen rakenteita koskevien lupien ja sopimusten noudattamisesta.

ELY-keskusten vastuulla on yli 250 vesitaloudellista lupaa ja runsaasti niihin liittyviä ylläpidettäviä rakenteita. Lupien ja niiden mukaisten vesistö rakenteiden käyttötarkoituksia ovat tulvasuojelu, vesivoima, maankuivatus ja kalatalous. Rakenteet ovat tyypillisesti patoja, penkeireitä ja tekoaltaita. Vesistö rakenneomaisuuteen kuuluvat myös esimerkiksi automaattiset vedenkorkeuden ja virtaaman seuranta-asemat, joiden tarve perustuu joko vesioikeudellisen luvan velvoitteisiin tai vesitilannekuvan ja vesistöennusteiden edellyttämän havaintotiedon tuottamiseen. ELY-keskusten vastuulla on lisäksi muutamia kalataloudellisia lupia ja niihin liittyviä rakenteita.

Valtion vesistö rakenneomaisuus siirrettäisiin maakuntaudistuksen voimaan tullessa oikeuksineen ja velvollisuuksineen maakunnille. Tämän omaisuuden käyttö ja ylläpito sisältyvät edellä todetuina osin ehdotuksen 1 §:ssä mainittuihin maakuntalain mukaisiin maakuntien tehtäviin. Koska omaisuuden käyttö ja ylläpito lupien ja sopimusten mukaisesti vaatii vesitalouden asiantuntemusta, jonka saatavuus kaikissa maakunnissa tulee varmistaa, tehtävät tulisi hoitaa ehdotetun lain mukaisesti maakuntien yhteistoiminnassa.

2 §. Maakuntien sopimus tehtävien hoitamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan maakunnat sopisivat kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisesta maakuntalain 8 luvussa säädetyllä tavalla. Lain 8 luvussa säädetään maakuntien julkisoikeudellisen yhteistoiminnan muodoista, joita ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka sekä sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta. Maakuntien tulisi sopia maakunnan kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisesta siten, että tehtävien hoito täyttäisi momentissa säädetyt yleiset vaatimukset.

Momentin 1 kohdan mukaan tehtävät tulisi hoitaa kaikkien yhteistoimintaan osallistuvien maakuntien alueella tasapuolisesti niin, että jokaisella maakunnalla olisi yhteistoiminnan kaut-

ta saatavilla tehtävissä tarvittava erityisosaaminen ja alueen olosuhteiden tuntemus. Maakunnan hoidettaviksi siirtyvät ELY-keskusten kalatalouden ja vesitalouden tehtävät ovat asiantuntijatehtäviä, joissa tarvittavia voimavaroja on hyvin niukasti (noin 170 htv:tä). Kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitoa on osaamisen ja voimavarojen riittävyuden varmistamiseksi koottu voimakkaasti. Kalataloustehtävät on keskitetty kolmeen ELY-keskukseen (Varsinais-Suomi, Pohjois-Savo, Lappi), minkä lisäksi elinkeinokalatalouden tehtäviä on keskitetty valtakunnallisesti. Vesitaloustehtäviä hoidetaan ELY-keskusten Y-vastuualueilla siten, että ELY-keskukset hoitavat vesistöjen käytön ohjaukseen ja rakennettujen vesien kunnostukseen liittyviä tehtäviä vesistöalueittaisessa yhteistyössä yli ELY-keskusten toimialuerajojen, ja usean yksittäisen tehtävän hoito on koottu alueellisesti tai valtakunnallisesti. Tehtävien hoidon edelleen keskittäminen jatkuu ELY-keskusten toimintamenoihin kohdistuneiden merkittävien säästöjen vuoksi. Osana valtion tulosohjattavaa aluehallintoa ja samaa tilivirastorakennetta ELY-keskukset tekevät joustavasti yhteistyötä tehtävien hoidossa. Tehtävien siirtyessä maakuntiin ne on organisoitava siten, että maakunnilla on käytettävissään kaikilla kalatalouden ja vesitalouden tehtävien eri osa-alueilla tarvittava erityisosaaminen. Ottaen huomioon maakuntien itsehallinnon periaatteet ja keskitetyn tulosohjauksen lakkaamisen sekä ELY-keskusten voimavaroihin niiden viimeisinä vuosina kohdistuvat jo sovitut supistukset, tehtävät on maakunnissa organisoitava suuremmiksi kokonaisuuksiksi kuin nykyisin ELY-keskuksissa. Tätä edellyttää myös hallituksen linjaus 5.4.2016, jonka mukaan nykyistä tehtävien hoidon ja asiantuntemuksen kokoamista jatketaan tehtävien siirtyessä maakunnille. Eräissä tehtävissä tarvittava erityisosaaminen, kuten virtavesistö-kunnostusten tai peruskuivatustoiminnan asiantuntijuus, on muutamien yksittäisten henkilöiden varassa. Tehtävien siirtyessä maakuntien hoidettaviksi on tärkeää, että erityisasiantuntijoiden saatavuus varmistetaan myös valtakunnallisesti.

Momentin 2 kohdan mukaan maakuntien tulisi yhteistoiminnasta sopiessaan järjestää tehtävien hoito siten, että kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoidossa yhteistyö ja osaamisen yhteiskäyttö hyödyttävät näiden tehtävien hoitoa. Tarkoituksena on voimavarojen niukkuuden vuoksi varmistaa riittävä vuorovaikutus ja synergia muun muassa elinkeinosten edellytyksiä eri välineillä kehitettäessä.

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston elinkeinotukien myöntämiseen liittyvissä tehtävissä tulisi momentin 3 kohdan mukaan varmistaa tuen tehokas käyttö siten, että tuen vaikuttavuus myös valtakunnallisesti tarkastellen on mahdollisimman suuri.

Momentin 4 kohdan mukaan maakuntien tulisi yhteistoiminnasta sopiessaan varmistaa, että tehtävät, joiden hoito edellyttää päätöksenteon valmistelua ja päätösten vaikutusten tarkastelua vesistöalueen mitassa, hoidetaan tarkoituksenmukaisina vesistöaluekokonaisuuksina. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi vesistöjen säännöstelytehtävät, virtavesien hoito, vaelluskalojen elinolosuhteiden parantaminen sekä tulvariskien hallinta.

Momentin 5 kohdan mukaan tehtävien hoidossa tulisi varmistaa, että Suomelle Euroopan unionin jäsenvaltiona kuuluvat velvoitteet tulvariskien hallinnassa pannaan tehokkaasti ja yhdenmukaisesti toimeen.

Vesitalous- ja kalataloustehtävien hoitoon kuuluu ELY-keskusten hallinnassa olevien vesistö-rakenteiden omistus-, kunnossapito- ja perusparannustehtäviä. Vesistö-rakenteiden hallinta siihen kuuluvine tehtävineen on vuonna 2016 keskitetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle tehtävien hoidon turvaamiseksi vähentyneillä voimavaroilla. Maakuntauudistuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten hallinnassa olevat valtion vesistö-rakenteet sekä niihin liittyvät vesioikeudelliset luvat ja yksityisoikeudelliset sopimukset oikeuksineen ja velvolluuksineen siirretään maakunnille. Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan maakuntien tulisi kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisesta sopiessaan varmistaa myös näiden vesistö-

rakenteiden ylläpito ja käyttö sekä lupiin ja sopimukseen perustuvien velvoitteiden täyttäminen.

Pykälän 2 momentin mukaan maakuntien tulisi varata maa- ja metsätalousministeriölle tilaisuus lausua maakuntien yhteistoimintaa koskevasta sopimuksesta ennen sopimuksen hyväksymistä. Sama koskisi myös sopimuksen muuttamista. Sopimus voisi olla maakuntalain 49 §:ssä tarkoitettu sopimus yhteisestä toimituksesta taikka lain 51 §:ssä tarkoitettu sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta. Myös yhteinen virka, jonka maakunnat voivat maakuntalain 50 §:n mukaan perustaa yhtäpitävillä päätöksillä, edellyttäisi ehdotetun lain mukaan yhteistoimintaan osallistuvien maakuntien sopimusta siitä, millä tavoin edellä 1 momentissa säädettyjen vaatimusten täytyminen varmistetaan.

Maa- ja metsätalousministeriö esittäisi lausunnossaan näkemyksensä siitä, täyttääkö maakuntien sopima yhteistoiminnan muoto laissa tehtävien hoidolle asetetut vaatimukset. Jos ministeriö arvioisi, että maakuntien sopimus yhteistoiminnasta olisi vaatimusten täyttämiseksi puutteellinen, ministeriön ja maakuntien olisi neuvoteltava asiasta. Maakunnat voisivat neuvottelun perusteella tarvittaessa tarkistaa sopimusta ennen sen hyväksymistä.

Pykälän 3 momentin mukaan maakunnat toimittaisivat hyväksymänsä sopimuksen ministeriölle tiedoksi.

3 §. *Valtioneuvoston toimivalta.* Ehdotuksen 3 §:n mukaan valtioneuvosto voisi päättää maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävissä, jos maakunnat eivät pääsisi tehtävien hoitamisesta lain 2 §:n mukaiseen sopimukseen. Valtioneuvoston toimivalta koskisi niitä maakuntia ja niitä tehtäviä, joiden osalta sopimusta ei olisi saatu aikaan.

Yhteistoiminnasta päättäminen voisi tulla valtioneuvoston ratkaistavaksi paitsi silloin, jos maakunnat eivät lainkaan sopisi tietyn tehtävän hoitamisesta, myös siinä tapauksessa, että maakuntien sopimuksella hyväksymä yhteistoiminta arvioitaisiin riittämättömäksi täyttämään lain 2 §:n 1 momentissa tehtävän hoidolle säädetty vaatimukset. Arvion tekisi maa- ja metsätalousministeriö sen jälkeen, kun maakunnat olisivat toimittaneet ministeriölle lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua neuvottelun tuloksena hyväksymänsä sopimuksen.

Valtioneuvoston määräysten olisi oltava tarpeellisia ottaen huomioon lain 1 §:n 1 momentissa säädetty tarkoitus turvata tehtävien vaatimat henkilöstö- ja muut voimavarat, tarvittava erityisasiantuntemus sekä tehtävien hoito vesistöaluekokonaisuuksina. Määräysten olisi lisäksi oltava perusteltuja lain 2 §:n 1 momentin 1–6 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi.

Valtioneuvosto voisi tarvittaessa määrätä, että maakuntien yhteistoiminta järjestettäisiin maakuntalain 48 §:ssä tarkoitettujen maakuntien yhteisen toimielimen avulla. Tällöin valtioneuvosto voisi samalla päättää, mikä yhteistoiminnan osapuolina olevista maakunnista toimisi maakuntalain 48 §:n 1 momentissa tarkoitettuna vastuumaakuntana. Kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamista varten perustettava yhteinen toimielin olisi vastuumaakunnan valtuuston ja maakuntahallituksen alainen toimielin, ja sen alaisena toimiva organisaatio olisi osa vastuumaakunnan organisaatiota.

Valtioneuvosto voisi määrätä myös muista yhteisen toimielimen perustamiseksi välttämättömistä seikoista, joista säädetään maakuntalain 49 §:n 1–3 kohdassa ja jotka koskevat maakuntien vapaaehtoisesta toimituksesta tehtävää sopimusta. Valtioneuvosto määräisi siten yhteisen toimielimen tehtävistä sekä tarvittaessa maakuntalain 7 §:ssä tarkoitettua järjestämisvastuun siirtymisestä, yhteisen toimielimen kokoonpanosta ja siihen osallistuvien maakuntien oikeu-

desta valita toimielimeen jäseniä sekä tehtävien hoidosta aiheutuvien kustannusten laskennan ja niiden jakautumisen perusteista.

Valtioneuvosto voisi lisäksi antaa muita määräyksiä, jotka olisivat tarpeen tehtävien hoidolle lain 2 §:n 1 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi.

Lain tavoitteena on, että maakunnat sopivat keskenään yhteistoiminnan järjestämisestä. Valtioneuvoston määräysten tulisi siksi olla voimassa vain siihen saakka, kunnes maakunnat sopisivat asiasta laissa tarkoitetulla tavalla. Valtioneuvosto päätöksessään olisi tämän vuoksi aina määrättävä menettelystä, jolla valtioneuvoston antamat määräykset voitaisiin myöhemmin korvata maakuntien tekemällä 2 §:n mukaisella sopimuksella.

Pykälän 4 momentin mukaan maakunnat toimittaisivat hyväksytyin sopimuksen yhteisestä toimielimestä maa- ja metsätalousministeriölle. Sopimuksen toimittamisen määräajasta määrättäisiin valtioneuvoston päätöksellä.

Pykälän 5 momentin mukaan valtioneuvoston päätös esiteltäisiin maa- ja metsätalousministeriöstä. Valmistelun aikana ministeriön olisi kuultava päätöksen kohteena olevia maakuntia.

4 §. Muutoksenhaku. Päätökseen, jolla maakunta hyväksyisi 2 §:ssä tarkoitetun sopimuksen maakuntien yhteistoiminnasta, haettaisiin muutosta maakuntalain 18 luvussa säädettyllä tavalla.

Ehdotuksen 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun valtioneuvoston päätökseen haettaisiin muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta hallintolainkäyttölain mukaisesti. Valtioneuvoston päätöstä olisi kuitenkin muutoksenhausta huolimatta noudatettava siihen asti, kun asia olisi lainvoimaisesti ratkaistu.

5 §. Maakuntien yhteistoiminnan valmistelu. Ehdotuksen 2 §:ssä tarkoitetun sopimuksen tulisi olla voimassa ja sovellettavissa ensimmäisen kerran 1.1.2019 alkaen, jolloin vastuu kalatalouden ja vesitalouden tehtävistä siirtyisi maakunnille. Maa- ja metsätalousministeriön tulisi voida varmistaa ennen tehtävien siirtymistä, että sopimus täyttäisi tehtävien hoidolle 2 §:n 1 momentissa säädetty vaatimukset. Maakunnilla tulisi lisäksi olla riittävästi aikaa organisoida tehtävien hoito sopimuksen hyväksymisen tai, jos maakunnat eivät pääsisi yhteistoiminnasta sopimukseen, valtioneuvoston päätöksen ja sitä täydentävän maakuntien sopimuksen hyväksymisen jälkeen. Ehdotuksen 5 §:ssä säädettäisiin tämän vuoksi, että maakuntien olisi toimitettava ensimmäinen sopimus yhteistoiminnasta ministeriölle tiedoksi viimeistään 30.8.2018. Maakuntien olisi varattava ministeriölle tilaisuus lausua sopimuksesta viimeistään kuusi viikkoa ennen sen hyväksymistä.

Maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaansaattamista koskevan lain (/) 12 §:n mukaan maakunnat aloittaisivat toimintansa maaliskuun alussa 2018. Maakunnilla olisi siten noin puoli vuotta aikaa valmistella ja hyväksyä sopimus yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävissä.

Jotta sopimusten aikaansaaminen ja tehtävien organisointi edellä sanotussa aikataulussa voidaan varmistaa, sopimusten valmistelu tulisi aloittaa väliaikaisissa valmistelutoimielimissä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ehdotettu laki olisi vahvistettu ja sen lopullinen sisältö olisi tiedossa. Tämän valmistelun tulokset siirrettäisiin maakuntien valmisteluvastuulle niiden aloitettua toimintansa maaliskuussa 2018.

6 §. Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2019 samanaikaisesti sen soveltamisalaan kuuluvien lakien muutoslakien kanssa, joilla kalatalouden ja vesitalouden tehtävät siirrettäisiin maakunnille. Maakuntien yhteistoiminnan valmistelua koskeva lain 5 § on kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan jo 1.3.2018, jolloin maakuntavaltuustojen ensimmäinen toimikausi alkaisi ja maakuntauudistuksen valmisteluvastuu siirtyisi maakuntavaltuustolle, maakuntahallitukselle ja maakunnan muille mahdollisille toimielimille sekä viranhaltijoille.

1.3.11 Merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annettu laki

5 §. Toimivaltainen rekisterinpitäjä. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi. Rekisteriin liittyvien tehtävien yhdenmukaisen ja tehokkaan hoidon takia on syytä keskittää rekisterinpito yhteen viranomaiseen. Pykälän 2 momentti yhdistettäisiin 1 momenttiin.

27 §. Tietojen luovutuksesta päättäminen. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

32 a §. Maksut. Aluksen tai veneen merkitseminen vesikulkuneuvorekisteriin tai kauppa-alusrekisteriin on maksullista. Yhdenmukaisuuden vuoksi on perusteltua, että myös kalastusalusten rekisteröinnistä sekä rekisteröintilupaa ja rekisteritilan säilyttämistä koskevista päätöksistä peritään maksu.

33 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

1.3.12 Laki Metsähallituksen erävalvonnasta

19 §. Valvonta. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

1.3.13 Metsälaki

7 a §. Maanomistajan ja metsäkeskuksen ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, joka toimisi luonnonsuojelulain mukaisena viranomaisena.

14 b §. Menettely liito-oravailmoituksesta. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

1.3.14 Metsästyslaki

23 §. Metsästyksen rajoittaminen yleisen turvallisuuden vuoksi. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Päätökset metsästyksen rajoittamisesta edellyttävät muun ohella alueiden käytön paikallistuntemusta. Pykälän 1 momentin viittaus eläintautilakiin muutettaisiin voimassaolevan eläintautilain (441/2013) 5 §:ään.

Pykälän 3 momentin mukaan toimivalta metsästyksen kieltämisestä tai rajoittamisesta Suomen talousvyöhykkeellä kuuluisi Varsinais-Suomen maakunnalle. Talousvyöhykettä koskevan päätöksenteon erityislaadun vuoksi tehtävä ehdotetaan keskitettäväksi yhdelle maakunnalle, joista Varsinais-Suomen maakunta olisi sijaintinsa vuoksi soveliaim.

88 §. *Lain noudattamisen valvonta.* Pykälän 4 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi samoin perustein kuin edellä 23 §:ssä.

1.3.15 Laki Neuvostoliiton kanssa Saimaan ja Vuoksen juoksutussäännöstä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä sopimuksen soveltamisesta

1 a §. Lakia ehdotetaan jäljempänä muutettavaksi siten, että lain täytäntöönpanoon liittyvät keskeiset tehtävät siirrettäisiin asianomaiselle maakunnalle. Laissa säädetään Suomen ja Venäjän välisen valtiosopimuksen soveltamisesta. Koska valtion on sopimuspuolena varmistettava sopimusvelvoitteidensa täyttäminen, lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö ohjaisi ja seuraisi lain täytäntöönpanoa.

2 §. Voimassa olevan pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriön on korvattava vesilain mukaisesti vahingot, jotka Saimaan ja Vuoksen juoksutussäännöstä tehdyn sopimuksen täytäntöönpanosta mahdollisesti aiheutuvat Suomen alueella. Koska pääosa vesitalouden tehtävistä sekä niihin käytettävästä rahoituksesta päättäminen samoin kuin valtiolle kuuluvat vesilain mukaiset luvat oikeuksineen ja velvoitteineen siirrettäisiin maakunnille, myös Saimaan ja Vuoksen juoksutussäännöstä tehdyn sopimuksen täytäntöönpanosta aiheutuvien vahinkojen korvaaminen säädettäisiin asianomaisen maakunnan tehtäväksi.

Vahinkojen korvaamisesta vastaisivat ne maakunnat, joiden alueeseen Saimaan ja Vuoksen vesistöalueet kuuluvat. Maakunnat sopisivat keskenään tehtävän hoitamisesta siten, kuin hallituksen esitykseen sisältyvässä ehdotuksessa maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisessa annettavaksi laiksi säädettäisiin.

Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa-, ohjaus ja valvontavirastoksi, jonka tehtäviin kuuluisivat muun muassa vesilain mukaiset lupa- ja korvausasiat.

Pykälän 3 ja 4 momentti olisivat samat kuin voimassa olevassa laissa.

3 §. Lain voimassa olevassa 3 §:ssä säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen velvollisuudesta tarkkailla juoksutuksen aikana sen vaikutuksia saimaannon elinoloihin sekä kalastoon ja kalastukseen maa- ja metsätalousministeriön hyväksymällä tavalla. Saimaan ja Vuoksen vedenkorkeuksia ja virtaamia tarkkaillaan osana vesistöjen normaalia hydrologista seurantaa. Koska juoksutussäännön toimeenpanosta aiheutuvia vaikutuksia vesistöissä ei ole käytännössä mahdollista erottaa vesistöolojen luonnollisten vaihteluiden aikaisista vaihteluisista, tarkkailua koskevasta sääntelystä luovuttaisiin. Maakunta huolehtisi myös Saimaan ja Vuoksen vedenkorkeus- ja virtaamatietojen tuottamisesta Suomen ympäristökeskuksessa ylläpidettävään tietojärjestelmään.

Lain 3 §:ään otettaisiin säännös 2 §:ssä tarkoitetun maakunnan velvollisuudesta huolehtia juoksutussäännöstä tehdyn sopimuksen toimeenpanoon liittyvistä asiantuntijatehtävistä yhteistyössä juoksutussäännön soveltamisalueen muiden maakuntien kanssa. Asiantuntijatehtäviin sisältyisi muun muassa osallistuminen sopimuksen 2 artiklassa tarkoitetun suomalais-venäläisen rajavesistöjen käyttökomission työhön.

4 §. Lain voimassa olevan 4 §:n 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tiedotettava juoksutusten alkamis- ja päättymisajankohdista noudattaen soveltuvin osin, mitä vesilain 11 luvun 22 §:ssä säädetään vesilain mukaisesta päätöksestä tiedottamisesta. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin lain 2 §:ssä tarkoitetuksi maakunnaksi. Lain 1 momenttia muutettaisiin myös siten, että juoksutusten hoitajien olisi tal-

lennettävät tiedot normaalista poikkeavien juokсутusten alkamis- ja päättymisajankohdista suoraan Suomen ympäristökeskuksessa ylläpidettävään tietojärjestelmään.

Mahdollisten vahingonkärsijöiden oikeuksien turvaamiseksi tiedot juokсутuksista ja niiden alkamis- ja päättymisajankohdista sekä Saimaan ja Vuoksen vedenkorkeuksista tulisi edelleen saattaa laissa säädetyllä tavalla asianomaisten tietoon. Tiedottamisessa luovuttaisiin kuitenkin julkisia kuulutuksia koskevan vanhentuneen lainsäädännön soveltamisesta. Sen sijaan maakunta ja asianomaiset kunnat huolehtisivat tietojen julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa. Tätä koskeva säännös otettaisiin pykälän 2 momentiksi.

Voimassa olevan pykälän 2 momentin rangaistussäännös poistettaisiin. Voimassa olevan lain 4 a §:ssä tarkoitetut vesilain mukaiset hallinnolliset pakkokeinot olisivat riittäviä juokсутusten hoitajille pykälän 1 momentissa säädetyin tietojen tallentamisvelvoitteen tehosteena.

1.3.16 Patoturvallisuuslaki

5 §. Viranomaiset. Pykälän 2 momentissa patoturvallisuusasioissa toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Kainuun maakunnaksi.

Maa- ja metsätalousministeriö on 18.6.2015 patoturvallisuuslain nykyisen 5 §:n 3 momentin nojalla määrännyt, että Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuna patoturvallisuusviranomaisena kaikkien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten alueilla patoturvallisuuslain mukaisten patojen valvonnassa. Ehdotuksen mukaan tehtävä säädettäisiin patoturvallisuuslailla Kainuun maakunnalle.

14 §. Luokittelupäätös ja asiakirjojen hyväksyminen. Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka mukaan patoturvallisuusviranomaisen voisi periä maksun padon luokittelua sekä vahingonvaaraselvityksen ja tarkkailuohjelman hyväksymistä koskevista päätöksistä vastaavasti kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus nykyisin. Koska kyse olisi julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävstä maksusta, laissa säädettäisiin, että maksu voisi vastata enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maakunta valtuusto päättäisi tarkemmin maksun yleisistä perusteista.

1.3.17 Laki peruskuivatustoiminnan tukemisesta

1 §. Peruskuivatustoimintaa voidaan tukea maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) varoista sekä valtion talousarviossa osoitettavista määrärahoista. Käytännössä nykyisen lain voimassaolon aikana määrärahat tuen myöntämiseen ovat tulleet kokonaisuudessaan Makeran käyttösuunnitelmasta. Maakuntauudistuksen myötä maakunnat päättävät tuen myöntämisestä muun ohella myös peruskuivatustoimintaan. Tämän vuoksi peruskuivatustoiminnan tukemisesta annettu laki, joka koskee valtion viranomaisen päätöksellä myönnettävän tuen myöntämisperusteita ja -menettelyä sekä myönnettyjen tukien valvontaa, esitetään kumottavaksi.

2 §. Voimaantulosäännöksen mukaan nykyistä lakia ja sen nojalla annettua asetusta peruskuivatustoiminnan tukemisesta (530/1998) sovellettaisiin ennen lain kumoamista myönnettyihin peruskuivatustukiin. Ehdotuksen mukaan Maaseutuvirasto huolehtisi ennen lain kumoamista myönnettyjen tukien valvontaan liittyvistä tehtävistä, jotka ovat kumottavan lain mukaan kuuluneet elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

1.3.18 Riistahallintolaki

5 §. *Alueelliset riistaneuvostot.* Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta maakuntaliiton edustajasta, ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustaja muutettaisiin maakunnan edustajaksi.

1.3.19 Riistavahinkolaki

10 §. *Viljelysvahinkojen korvaaminen.* Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan viljelysvahinkojen määrää laskettaessa viljelyskasvien yksikköhintoina ja normisatoina käytetään satovahinkolaissa (1214/2000) tai sen nojalla säädettyjä arvoja. Satovahinkolaki on kumottu 1.1.2017 voimaan tulleella lailla satovahinkojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta (1191/2013). Tämän vuoksi pykälän 2 momentti poistettaisiin. Myös pykälän nykyisessä 3 momentissa olevat viittaukset satovahinkolakiin poistettaisiin, ja momentti siirtyisi näin muutettuna pykälän 2 momentiksi.

23 §. *Vahingosta ilmoittaminen.* Pykälän 2 momentin 2 kohdassa vahinkopaikkakunnan maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maakunnaksi, jonka alueella vahinkopaikkakunta sijaitsee.

24 §. *Maastotarkastuksen järjestäminen.* Pykälän 1 momentissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maakunnaksi.

26 §. *Viljelys-, eläin-, irtaimisto- ja porovahinkojen toteaminen ja arviointi.* Pykälän 1 ja 2 momentissa vahinkopaikkakunnan maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maakunnaksi, jonka alueella vahinkopaikkakunta sijaitsee. Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaus satovahinkolakiin, joka on kumottu 1.1.2017 voimaan tulleella lailla satovahinkojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta (1191/2013).

Pykälän 2 momentissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maakunnaksi. Momenttia muutettaisiin myös niin, että maakunta voi tarvittaessa käyttää kaikkien vahingon toteamisessa ja arvioinnissa esteetöntä asiantuntijaa, kun voimassa olevassa laissa säännös koskee ainoastaan porovahinkojen arviointia.

Pykälän nykyisen 3 momentin mukaan jos vahinko on tapahtunut muussa kuin vahingonkäräjän kotikunnassa, arvioinnin suorittajan tulee lähettää vahinkoilmoitus ja arviokirja vahingonkäräjän kotikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle korvauspäätöksen tekemistä varten. Jäljempänä 30 §:ssä esitetään, että korvauskäsittelyssä toimivaltainen viranomainen määräytyisi hakijan kotikunnan sijaan vahingon tapahtumapaikkakunnan perusteella. Koska vahinkoilmoitusta ja muita asiakirjoja ei siten enää tarvitsi toimittaa hakijan kotikuntaan, pykälän 3 momentti poistettaisiin tarpeettomana.

Pykälän nykyinen 4 momentti siirtyisi sisällöltään muuttamattomana pykälän 3 momentiksi.

30 §. *Toimivaltainen viranomainen korvauskäsittelyssä.* Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan viljelys-, eläin-, irtaimisto- ja porovahinkojen korvauskäsittelyssä toimivaltainen viranomainen on hakijan kotikunnan maaseutuelinkeinoviranomainen. Momentissa maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maakunnaksi, minkä lisäksi korvausasiassa toimivaltainen viranomainen määriteltäisiin hakijan kotipaikkakunnan sijaan vahinkopaikkakunnan perusteella. Nykyinen menettely, jossa vahinkopaikkakunnan viranomainen lähettää vahinkoilmoituksen ja vahinkojen arviointitiedot hakijan kotipaikkakunnan viranomaiselle korvauspäätöksen tekemistä varten, viivästyttää asian käsittelyä ja lisää tarpeettomasti hallinnollista taakkaa.

34 §. *Viranomaisten tietojensaantioikeus.* Pykälässä kuntien maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maakunnaksi.

35 §. *Korvausten seurantajärjestelmä.* Pykälän 2 momentissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiset muutettaisiin maakunnaksi ja metsäkeskukset Suomen metsäkeskukseksi.

36 §. *Tietojen julkisuus ja tietojen luovuttaminen.* Pykälän 1 momentissa kuntien maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maakunnaksi.

44 §. *Kohtuullistaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maakunnaksi.

47 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätös muutettaisiin maakunnan päätökseksi, ja maininta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta oikaisuviranomaisena poistettaisiin. Maakunnan päätökseen saisi vaatia oikaisua hallintolain (434/2003) mukaisesti päätöksen tehneeltä viranomaiselta. Samalla pykälän 1 ja 2 momentti yhdistettäisiin uudeksi 1 momentiksi.

49 §. *Maa- ja metsätalousministeriön valvontatehtävä.* Pykälän 1 ja 2 momentissa kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset muutettaisiin maakunnaksi ja metsäkeskukset Suomen metsäkeskukseksi.

50 §. *Maaseutuviraston valvontatehtävä.* Pykälän 1 momentissa kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset muutettaisiin maakunnaksi ja metsäkeskus Suomen metsäkeskukseksi. Pykälän nykyisen 2 momentin mukaan Maaseutuvirasto voi käyttää valvontatehtävässä apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia. Koska avun käyttötarve on osoittautunut käytännössä vähäiseksi, säännös poistettaisiin ilman korvaavaa sääntelyä.

1.3.20 Laki Suomen ja Ruotsin välillä tehdyn rajajokisopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta, sopimuksen soveltamisesta ja eräiden lakien kumoamisesta

1 a §. Lain 2 §:ää ehdotetaan jäljempänä muutettavaksi siten, että pykälässä tarkoitettu Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen (SopS 91/2010) täytäntöönpanotehtävät siirrettäisiin Lapin maakunnalle. Koska valtio vastaisi sopimuspuolena myös näiden sopimusveloitteiden täyttämistä, lain 1 a §:ksi lisättäisiin säännös, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö ohjaisi ja seuraisi lain täytäntöönpanoa.

Kalatalouden ja eräiden vesitalouden tehtävien siirtyessä Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta Lapin maakunnalle Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen 9 artiklaa sekä sopimuksen olennaisena osana olevan kalastussäännön 15, 17–19 ja 21 §:ää on lisäksi tarpeen muuttaa valtiosopimuksella. Sopimuksen 9 artiklassa määrätään vesiasioista vastaavan valtion viranomaisen tehtävistä sopimuksen täytäntöönpanossa. Kalastussäännön mainituissa pykälissä määrätään nykyisin Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävistä kalastusta hallinnoivana viranomaisena. Rajajokisopimuksen 9 artiklaa sekä kalastussääntöä tulee tämän vuoksi muuttaa Ruotsin kanssa neuvoteltavalla valtiosopimuksella siten, että Suomessa toimivaltaisena viranomaisena tehtävien hoitamiseksi on Lapin maakunta.

2 §. Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen 6 artiklan mukainen viranomainen voi myöntää toisen sopimusosapuolen tulvantorjuntaviranomaiselle luvan ylittää valtakunnanraja tietyissä tulvantorjuntatehtävissä. Sopimuksen 17 artiklan mukainen viranomainen valvoo yleistä etua toisen sopimuspuolen lupia myöntävässä tuomioistuimessa tai viranomaisessa,

kun kyse on toiminnasta tai toimenpiteestä, josta aiheutuu rajan ylittäviä vaikutuksia vesien tilaan tai käyttöön.

Lain 2 §:ää muutettaisiin siten, että Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan 6 artiklassa tarkoitettuna sopimuspuolen nimeämänä viranomaisena ja 17 artiklan mukaisena valvontaviranomaisena toimisi Lapin maakunta.

Lain 2 §:n muuttaminen ei edellytä Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen muuttamista. Tämän vuoksi lakiin otettaisiin vakiomuotoinen voimaantulosäännös.

4 §. Lain 4 §:n 1 momentin viittaus kalastuslainsäädäntöön muutettaisiin vuoden 2016 alusta voimaan tulleen kalastuslain 88 §:ään sekä lain uudistettuihin käsitteisiin. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää, että kalastusaikoja ja pyydyksiä koskevat rajoitukset olisivat erilaiset kaupallisten kalastajien ryhmiin I ja II kuuluville kalastajille sekä toisaalta vapaa-ajankalastajille.

Pykälän 2 momentti säilyisi muuttamattomana.

1.3.21 Laki Metsäkeskuksesta

6 §. *Maakunnallinen metsäneuvosto ja sen tehtävät.* Pykälän 2 momentin 1 kohdassa maakunnan liitot muutettaisiin maakunniksi ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

Lisäksi pykälän 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikköä koskevat maininnat muutettaisiin metsäkeskukseksi. Vuoden 2017 alusta on tullut voimaan Suomen metsäkeskuksesta annetun lain muuttamisesta annettu laki (xx/2016), jolla on poistettu yksikkörakenne metsäkeskuksesta. Tämän muutoksen vuoksi metsäkeskuksessa ei ole enää julkisen palvelun yksikköä.

9 §. *Metsäkeskuksen johtokunnan tehtävät.* Pykälän 1 momentin 3 kohdassa maakunnan liitot muutettaisiin maakunniksi ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikköä koskeva maininta muutettaisiin metsäkeskukseksi samoin perustein kuin edellä 6 §:ssä.

1.3.22 Laki tulvariskien hallinnasta

2 §. *Määritelmät.* Vesienhoidon järjestämisestä annetun lain nimi pykälän 4–7 kohdassa muutettaisiin lain voimassa olevaksi nimeksi. Pykälän 8 kohtaan sisältyvä yhteensovittavan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määritelmä poistettaisiin.

3 §. *Viranomaiset.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin valtion ja kunnan viranomaisten ohella maakunnan viranomaiset.

4 §. *Maakunnan tehtävät.* Pykälän otsikossa ja sen 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momentin 4 kohtaa tarkennettaisiin siten, että maakunnan tehtävänä olisi paitsi edistää myös ohjata ja seurata tulvasuojelua ja muita tulvariskien hallintaa parantavia toimenpiteitä. Momentin 5 kohtaan sisältyvä hydrologisesta seurannasta huolehtiminen tarkennettaisiin hydrologisen havaintotiedon tuottamiseksi.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi määrätä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen huolehtimaan pykälässä tarkoitetuista tehtävistä toisen keskuksen toimialueella. Säännöksen tarkoituksena on, että viranomaisten voimavarat voidaan ohjata tulvariskien hallinnan tehtäviin mahdollisimman tehokkaasti ja joustavasti. Tehtävien siirtyessä maakunnille pykälän 3 momentti poistettaisiin. Maakunnat sopisivat keskenään tehtävän hoitamisesta siten, kuin hallituksen esitykseen sisältyvässä ehdotuksessa maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisessa annettavaksi laiksi säädettäisiin.

5 §. Kunnan ja maakuntien pelastustoimen tehtävät. Pykälän otsikossa ja sen 1 momentissa alueen pelastustoimi muutettaisiin maakuntien pelastustoimeksi. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta maakunnan liitosta.

8 §. Merkittävät tulvariskialueet. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Vesistöalueilla, jotka sijaitsevat usean maakunnan alueella, maakunnat tekisivät maa- ja metsätalousministeriölle yhteisen ehdotuksen vesistöalueen merkittäviksi tulvariskialueiksi. Rannikkoalueilla, missä tulvariskien hallinta ei lain mukaan vaadi yhteistä suunnittelua eikä yhteen sovitettuja toimenpiteitä, maakunnat voisivat tehdä ehdotuksensa tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina joko omalta alueeltaan taikka niin sopiessaan usean maakunnan alueelta yhteisesti.

15 §. Tulvaryhmä. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta maakunnan liitoista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin momentissa maakunnaksi ja alueen pelastustoimi maakuntien pelastustoimeksi.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö asettaa tulvaryhmän asianomaisen maakunnan liiton ehdotuksesta sekä määrää tulvaryhmässä edustettuina olevat tahot ja näistä tulvaryhmän puheenjohtajan. Ehdotuksen mukaan tulvaryhmän asettaisi maakunta, joka myös johtaisi ryhmän toimintaa. Vesistöalueilla, jotka sijaitsevat usean maakunnan alueella, maakunnat asettaisivat tulvaryhmän yhteisellä päätöksellä ja sopisivat tulvaryhmän toiminnan johtamisesta. Jos maakunnat eivät sopisi tulvaryhmän johtamisesta, niiden olisi saatettava asia maa- ja metsätalousministeriön päätettäväksi.

Pykälän 4 momentiksi lisättäisiin selvyuden vuoksi säännös, jonka mukaan maakunta tai maakunnat yhdessä toimittaisivat maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksen tulvariskien hallintasuunnitelmaksi.

17 §. Osallistuminen ja tiedottaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin myös siten, että kuulutukset 1 momentissa tarkoitetuista ehdotuksista julkaistaisiin kunnissa kuntalain (410/2015) 108 §:n mukaisesti. Kuntalain 108 §:n mukaan kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla. Ilmoitusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, jollei asian luonteesta muuta johdu. Ehdotetun 2 momentin mukaan ilmoitus ehdotusten nähtävillä olosta olisi pidettävä yleisessä tietoverkossa mielipiteiden esittämiselle säädetyin ajan. Tulvariskien hallinnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (659/2010) 7 §:n mukaan ehdotuksesta merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi on mahdollisuus esittää mielipiteitä kolmen kuukauden ajan ja ehdotuksesta tulvariskien hallintasuunnitelmaksi kuuden kuukauden ajan. Maakunta ilmoittaisi lisäksi ehdotuksesta tulvariskien hallintasuunnitelmaksi muulla sopivaksi

katsomallaan tavalla. Käytettävissä olevien erilaisten viestintätekniikoiden vuoksi säännöksessä ei enää mainittaisi esimerkkinä sanomalehdessä ilmoittamista.

18 §. *Vesistö- ja meritulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksyminen.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että maa- ja metsätalousministeriö antaisi tulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksymispäätöksen julkipanon jälkeen ilmoittamalla siitä ennakolta yleisessä tietoverkossa. Ministeriö julkaisisi tiedon päätöksen tulevasta antoajankohdasta verkkosivuillaan. Ehdotuksessa luovutettaisiin siten julkisia kuulutuksia koskevan vanhentuneen lainsäädännön soveltamisesta.

Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin asianomaiseksi maakunnaksi. Säännöstä muutettaisiin myös niin, että maakunta toimittaisi tiedon suunnitelmien hyväksymispäätöksestä kunnille julkaistavaksi kuntalain 108 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa muutoksenhauulle säädetyn ajan.

22 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 2 momentin 2 kohdassa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi ja alueen pelastustoimi maakuntien pelastustoimeksi.

23 §. *Tulvariskien hallintasuunnitelman huomioon ottaminen.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta aluekehitysviranomaisesta, ja pykälään lisättäisiin maakuntien viranomaiset.

24 §. *Tietojen luovuttaminen.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

25 §. *Tietojen toimittaminen.* Pykälän uudeksi 1 momentiksi lisättäisiin säännös, jonka mukaan maakunta toimittaisi Suomen ympäristökeskukselle säännöksessä tarkoitetut tulvariskien hallinnan suunnitteluun liittyvät aineistot. Tiedot olisi toimitettava digitaalisessa muodossa.

Pykälän 2 momentiksi siirtyvässä aiemman lain 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Kunnan olisi toimitettava säännöksessä tarkoitetut tiedot maakunnan lisäksi Suomen ympäristökeskukselle. Tiedot olisi toimitettava digitaalisessa muodossa.

26 §. *Tietojärjestelmä.* Pykälän voimassa olevaan 1 momenttiin sisältyvä luettelo tulvariskien hallinnan suunnitteluun kuuluvasta aineistosta siirrettäisiin lain 25 §:n uuteen 1 momenttiin.

1.3.23 Laki vesihuollon tukemisesta

1 §. Voimassa olevan lain mukaan vesihuoltotoimenpiteitä voidaan tukea valtion talousarviossa tätä varten myönnettävillä määrärahoilla. Vesihuoltoavustuksiin sovelletaan lisäksi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Vesihuoltotoimenpiteellä tarkoitetaan laissa toimenpidettä, joka palvelee asutuksen tai siihen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan vedenhankintaa eli veden johtamista, käsittelyä ja toimittamista talousvetenä käytettäväksi sekä jäteveden poisjohtamista ja käsittelyä mukaan lukien käsittelyn yhteydessä syntyvän lietteen käsittely ja hyväksikäyttö. Tukea voidaan myöntää vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitettulle vesihuoltolaitokselle tai muulle vesihuoltoa varten perustetulle yhtymälle tai yhteisölle tai kunnalle, joiden tarkoituksena on muun muassa alueellisen yhteistyön aikaansaaminen vesihuollossa, vesihuollon turvaaminen erityistilanteissa tai vesihuollon aikaansaaminen haja-asutusalueilla. Laissa säädetyn perusteiden avustusta voidaan myöntää myös rakennetun kiinteistön omistajalle tai haltijalle.

Maakuntaudistuksen myötä maakunnat päättävät tuen myöntämisestä muun ohella myös vesihuoltotoimenpiteisiin. Tämän vuoksi vesihuollon tukemisesta annettu laki, joka koskee valtion varoista rahoitettavan tuen myöntämisperusteita ja -menettelyä sekä myönnettyjen tukien valvontaa, esitetään kumottavaksi.

2 §. Vesihuoltolain mukaan vesihuollon uus- ja korjausinvestoinnit tulee kattaa asiakkailta perittävillä maksuilla. Valtion vuosia 2015—2018 koskevan julkisen talouden suunnitelman mukaisesti valtion tuen myöntäminen vesihuoltotoimenpiteisiin on lopetettu, eikä valtion talousarviossa ole enää osoitettu määrärahoja tähän tarkoitukseen vuoden 2016 jälkeen, jolloin viimeisten keskeneräisten hankkeiden rahoitus saatettiin päätökseen. Ehdotetun voimaantulosäännöksen mukaan nykyistä lakia sovellettaisiin ennen lain kumoamista myönnettyihin vesihuollon tukiin. Ehdotuksen mukaan Maaseutuvirasto huolehtisi ennen lain kumoamista myönnettyjen tukien valvontaan liittyvistä tehtävistä, jotka kumottavan lain mukaan kuuluvat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

1.3.24 Vesihuoltolaki

4 §. *Viranomaiset.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Koska terveydensuojelulain mukaiset tehtävät siirtyisivät maakunnille, momentista poistettaisiin maininta kunnan terveydensuojeluviranomaisesta. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan maakuntien vesihuoltolain mukaisiin vesitalouden tehtäviin ei sovellettaisi hallituksen esitykseen sisältyvää lakia maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisessa.

20 d §. *Tietojen toimittaminen tietojärjestelmiin.* Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan Suomen ympäristökeskus ylläpitää vesihuollon tietojärjestelmää yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa. Koska vesihuoltolaitokset vastaavat järjestelmään toimittamistaan tiedoista, vesihuoltolain valvontaviranomaisen osallistuminen tietojärjestelmän ylläpitoon ei ole käyttöönottovaiheen jälkeen enää tarpeen. Tämän vuoksi pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että Suomen ympäristökeskus huolehtisi yksin tietojärjestelmän ylläpidosta.

Pykälän 2 momentti säilyisi nykyisellään.

Vesihuoltolain voimassa olevan 15 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen on oltava selvillä käyttämänsä raakaveden määrään tai laatuun kohdistuvista riskeistä sekä laitteistonsa kunnosta. Laitoksen on tämän vuoksi tarkkailtava käyttämänsä raakaveden määrää ja laatua, laitteistonsa kuntoa sekä vuotovesien määrää laitoksen vesijohto- ja viemäriverkostoissa. Vesilain (587/2011) mukainen laitoksen vedenottolupa voi sisältää tarkkailumääräyksiä osittain samojen tietojen kokoamiseksi. Laitoksella ei kuitenkaan ole vesihuoltolakiin eikä vesilakiin tai sen nojalla myönnettyyn lupaan perustuvaa velvollisuutta toimittaa tarkkailutietoja suoraan tietojärjestelmään.

Vesihuollon riskien arvioimiseksi ja hallitsemiseksi vesihuoltolain 15 §:ssä tarkoitettujen tarkkailutietojen tulee olla keskitetysti viranomaisten käytettävissä. Tietojen on myös oltava yhdenmukaisessa teknisessä muodossa, jotta niitä voidaan käyttää tehokkaasti hyväksi. Lain 20 d §:n 3 momentissa säädettäisiin tämän vuoksi vesihuoltolaitokselle velvollisuus toimittaa lain 15 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tarkkailutietojen digitaalisessa muodossa ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmästä säädetään ympäristönsuojelulain (527/2014) 222 §:ssä. Ehdotettu 3 momentti koskisi vain tarkkailutietoja, ei lain 15 §:n 1 momentissa mainittuja verkostojen sijaintitietoja.

Pykälän voimassa oleva 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi, ja säännöksessä viitattaisiin 2 momentin lisäksi uuteen 3 momenttiin.

Pykälän otsikoksi muutettaisiin *tietojen toimittaminen tietojärjestelmiin*, mikä kuvaisi paremmin säännöksen ehdotettua sisältöä.

29 §. Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

1.3.25 Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta

7 §. Viranomaiset. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elin-
tarviketurvallisuusvirastoksi. Säännöksessä tarkoitettu tehtävä on alun perin säädetty Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, koska se toimii myös tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain (497/2013) mukaisena lupaviranomaisena. Sanotun lain mukaiset lupaviranomaisen tehtävät siirrettäisiin maakuntaudistuksen yhteydessä Elin-
tarviketurvallisuusvirastolle.

13 §. Luvan peruuttaminen. Pykälän 1 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elin-
tarviketurvallisuusvirastoksi.

14 §. Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto Elin-
tarviketurvallisuusvirastoksi.

17 §. Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

18 §. Takavarikointi ja hävittäminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi ja 2 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto Elin-
tarviketurvallisuusvirastoksi.

19 §. Muutoksenhaku. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto Elin-
tarviketurvallisuusvirastoksi.

20 §. Ilmoitus esitutkintaviranomaiselle. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

1.3.26 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta

4 §. Maa- ja metsätalousministeriö. Pykälän 3 momentti poistettaisiin, koska tehtävien siir-
rosta maakunnalle tulee säätää lailla.

5 §. Varsinais-Suomen maakunta. Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi. Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan liittyvät tehtävät edellyttävät Euroopan unionin lainsäädännön yksityiskohtaista tuntemusta ja, vaikka tehtävät painottuvatkin merialueelle, ovat luonteeltaan valtakunnallisia. Suomen talousvyöhykkeellä tapahtuva valvonta on myös kansainvälisten sopimusten kannalta selkeämpi hoitaa yhden viranomaisen toimesta. Valvonnan kohteena olevien toimijoiden yhdenvertainen kohtelu turvataan myös parhaiten, jos valvonnasta vastaa vain yksi viranomaisen rajavartiolaitoksen lisäksi.

7 §. *Elintarviketurvallisuusvirasto.* Pykälästä ja sen otsikosta poistettaisiin viittaus aluehallintovirastoon ja kuntien elintarvikeviranomaisiin. Pykälään jäisi informatiivinen viittaus elintarvikelakiin, jossa säädetään miten aluehallintovirastoilta ja kunnilta siirtyvät tehtävät hoidetaan.

13 §. *Kalastusluvan tilapäinen peruuttaminen.* Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

15 §. *Moottoritahon mittaaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

18 §. *Vapautukset eräistä velvoitteista.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

19 §. *LIS-kalastuksesta peräisin olevien kalastustuotteiden hävittäminen.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

20 §. *Ilmoituksia vastaanottava viranomaisen ja määrääjän laskeminen.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

21 §. *Alle kymmenmetrisen kalastusalueen kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvia kalalajeja koskevat saalisilmoitukset.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

22 §. *Alle kymmenmetrisen kalastusalueen muita kuin kiintiöjärjestelmään kuuluvia kalalajeja koskevat saalisilmoitukset.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

27 §. *Ilmoitus kalastuspäiväkirjan, jälleenlaivaus- ja purkuilmoituksen ja saalisilmoituksen al-lekirjoittajista.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

28 §. *Ensiostajaksi ilmoittautuminen.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

36 §. *Saalistodistusrekisteri.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

38 §. *Rekistereiden pitäjät ja käyttäjät.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi, siltä osin kuin säännös koskee 30–36 §:ssä tarkoitettuja rekistereitä.

49 §. *Rikkomukset.* Pykälän 27 kohdassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

65 §. *Rikkomusrekisterin pitäjät ja käyttäjät.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

69 §. *Tietojen luovuttaminen rekistereistä.* Pykälän 2 momentin 9 kohdassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

70 a §. Maksut. Kalastustuotteiden maahantuontia - ja maastavientiä koskevat päätökset olisivat maksullisia. Samoin maksullisia olisivat hyväksytyin talouden toimijan määräämistä koskevat päätökset. Maakunnan valtuusto määräisi maksuja koskevassa päätöksessään maksun perusteet. Maksu ei saisi kuitenkaan olla suurempi kuin maksullisen päätöksen tekemisestä aiheutuvat kokonaiskulut.

1.3.27 Yhteismetsälaki

37 §. Pantinhaltijan aseman turvaaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

1.3.28 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta

10 §. Kalastusluvut. Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi. Pykälässä on tarpeen ottaa huomioon ennen lainmuutosta voimassa oleva tilanne, jossa saalisilmoitukset annetaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Tehtävien yhdenmukaisen ja tehokkaan hoidon takia tämän lain mukaiset tehtävät on syytä keskittää yhteen viranomaiseen.

11 §. Kalastusluvan siirtäminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

16 §. Siirrettävien käyttöoikeuksien siirtäminen. Pykälän 6 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

17 §. Aloittavien kaupallisten kalastajien ei-siirrettävät käyttöoikeudet. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

19 §. Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakomenettely. Pykälän 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

20 §. Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakaminen. Pykälän 1-4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

21 §. Suomen kalastuskiintiöihin tehtävien muutosten vaikutus toimijakohtaisiin kalastuskiintiöihin. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

22 §. Toimijakohtaisen kalastuskiintiön siirtäminen. Pykälän 3 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

25 §. Lohisaaliita koskevat erityismääräykset. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

26 §. Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttömaksu. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

29 §. Toimijakohtaisen kalastuskiintiön haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä. Pykälän 2 ja 5 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

30 §. *Kaupallisen kalastuksen siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiötä koskeva rekisteri.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

39 §. *Toimivaltainen rekisterinpitäjä.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi.

47 a §. *Maksut.* Kalastusalusten rekisteröinti sisävesien kalastusalusrekisteriin olisi maksullista. Maksun perusteesta määrätään tarkemmin maakunnan valtuuston maksuja koskevassa päätöksessä. Maksu ei saisi kuitenkaan olla suurempi kuin maksullisen päätöksen tekemisestä aiheutuneet kokonaiskulut.

48 §. *Muutoksenhaku.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Varsinais-Suomen maakunnaksi. Pykälän ensimmäisestä virkkeestä ilmenevää säännöstä valittamisesta Turun hallinto-oikeuteen hallintolainkäyttölain mukaisesti täydennettäisiin maininnalla, että muualla voidaan säätää asiasta toisin. Lisäys on tarpeellinen, koska maksuja koskevasta päätöksestä tulisi valittaa siten kuin maakuntalaissa säädetään.

RUOKAOSASTO

1.3.29 Laki eläimistä saatavista sivutuotteista

3 §. Määritelmät. Pykälän kohdassa 17 muutettaisiin aluehallintovirasto ja kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

8 §. Eläintarhaeläinten ruokkiminen luokkaan 1 kuuluvalla aineksella. Pykälässä kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

12 §. Tutkimusnäytteitä, diagnostisia näytteitä, kaupallisia näytteitä ja näyttelyesineitä koskevat vaatimukset. Pykälän 2 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi. Momenttia tarkennettaisiin samalla siten, että lupaa tuotteiden käyttöön ei tarvitsisi erikseen hakea, jos kyseisille tuotteille olisi myönnetty tuontilupa. Elintarviketurvallisuusviraston ja Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan käyttöön toimitettaville sivutuotteille ja niistä johdetuille tuotteille ei tarvita lupaa.

30 §. Hävittäminen poikkeuksellisissa olosuhteissa. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

31 §. Sivutuotteita hautaamalla hävittävän kirjanpito- ja ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

35 §. Maakunnan toimivalta. Pykälän 1 ja 2 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

44 §. Maakunta. Ehdotuksen mukaan maakunta ohjaisi ja valvoisi toimialueellaan lain noudattamista. Tämän vuoksi 44 §:n aluehallintovirasto ja 45 §:n kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi ja maakunnan valvonnat koottaisiin 44 §:ään.

45 §. Ahvenanmaan valtiovirasto. Pykälä muutettaisiin koskemaan lain mukaisen hallintoasioita koskevan toimivallan käyttöä Ahvenanmaan maakunnassa. Pykälässä ehdotetaan, että valtakunnan viranomaiselle tässä laissa säädetyt tehtävät hoitaisi Ahvenanmaan maakunnassa

Ahvenanmaan valtionvirasto. Kuitenkin itsehallintolain 30 §:n 9 kohdassa säädetyn poikkeuksen mukaisesti valtion viranomaisten tehtävistä huolehtisi jatkossakin maakunnan hallitus tai maakuntalaissa määrätty viranomainen, eikä valtakunnan ja maakunnan viranomaisten välinen Ahvenanmaan itsehallintolakiin perustuva toimivallanjako maakuntien perustamisen myötä muuttuisi.

48 §. Maakunnan antama virka-apu. Pykälässä kunnaneläinlääkäri ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

49 §. Valvontasuunnitelma. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus Euroopan unionin virallista valvontaa koskevaan asetukseen kansallisen valvontasuunnitelman laatimisessa. Pykäläni 2 momentissa säädettäisiin alueellisesta suunnitelmasta, jonka maakunta laatisi.

52 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin maakunta tietojen saajaksi tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

59 §. Maksut. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti niistä suoritteista, joista maakunta perisi hyväksymänsä taksan mukaisen maksun. Momenttiin siirrettäisiin 62 §:stä elintarvikehuoneistojen ja niissä harjoitettavan toiminnan valvonnasta elintarvikelain mukaisesti perittävät maksut, jotka maakunta jatkossa perisi. Samalla 62 § kumottaisiin. Lisäksi kumottaisiin myös 61 §, jossa säädetään valtion kunnille maksamasta korvauksesta.

68 §. Luvan peruuttaminen. Pykälässä aluehallintovirasto ja kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

70 §. Uhkasakko ja teettämisuhka. Pykälään lisättäisiin maakunta uhkasakon ja teettämisuhan antajaksi, koska maakunta voi antaa viitatuissa pykälissä myös päävelvoitteen.

73 §. Muutoksenhaku. Pykälään lisättäisiin viittaus maakuntalain 18 lukuun haettaessa muutosta maakunnallisia maksuja koskevaan päätökseen.

1.3.30 Laki eläinlääkinnällisistä rajatarkastuksista

4 §. Määritelmät. Pykälän 2 kohdasta poistettaisiin maininta aluehallintovirastosta sekä muusta valtion, kunnan tai kuntayhtymän viranomaisesta. Samoin poistettaisiin viittaus kunnaneläinlääkäriin. Tullilaitos muutettaisiin Tulliksi.

10 §. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ulkopuolelle jäävien eläinten ja tavaroiden tarkastus. Pykälän 1 momentissa asianomainen ministeriö muutettaisiin maa- ja metsätalousministeriöksi.

Säännöstä selkeytettäisiin lisäksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset niistä eläimistä ja tavaroista, joille ei tehdä eläinlääkinnällistä rajatarkastusta sekä niistä tullitoimipaikoista, joissa kyseisten eläinten ja tavaroiden tarkastukset tehdään. Voimassa olevassa säännöksessä puhutaan ministeriön määrittelemistä eläimistä, tavaroista ja tullitoimipaikoista.

Myös pykälän 2 momentissa asianomainen ministeriö muutettaisiin maa- ja metsätalousministeriöksi. Tullilaitos muutettaisiin Tulliksi ja kunta ja kuntayhtymä maakunnaksi. Samoin pykälästä poistettaisiin maininta kunnan oikeudesta korvaukseen. Momenttia selkeytettäisiin siten, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset tar-

kastusten tekemisestä. Voimassa olevassa säännöksessä puhutaan ministeriön antamista määräyksistä.

11 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaus valtion ja kunnan viranomaisiin ja maininta muutettaisiin koskemaan viranomaisia ylipäänsä. Valvontaviranomaisilla olisi oikeus saada tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot tuojalta ja tämän edustajilta sekä muilta viranomaisilta.

17 §. Muun viranomaisen tekemän tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Pykälän 1 momentissa tulliviranomainen muutettaisiin Tulliksi. Maininta asianomaisesta ministeriöstä täsmennettäisiin maininnaksi maa- ja metsätalousministeriöstä. Säännöstä selkeytettäisiin siten, että ministeriön määräysten sijasta maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä 16 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä.

Pykälän 2 momentissa kunnan tai kuntayhtymän viranomainen muutettaisiin maakunnaksi. Tulliviranomainen muutettaisiin Tulliksi. Lisäksi momenttia täsmennettäisiin siten että siinä viitattaisiin nimenomaisesti tarkastuksen tekemiseen hyväksytyssä satamassa.

18 §. Maahan tuodussa eläimessä tai tavarassa myöhemmin todetut puutteet. Pykälän 1 momenttiin otettaisiin viittaus eläintautilakiin (441/2013), jossa on säännökset tautiepäilyjä koskevista toimenpiteistä. Tämän vuoksi pykälästä poistettaisiin nykyinen 2 momentti tarpeettomana. Pykälän 2 momentti vastaisi nykyistä 1 momenttia.

21 §. Palkkiot ja kustannusten korvaukset. Pykälästä poistettaisiin maininta kunnaneläinlääkäristä ja kunnallisesta virka- ja työehtosopimuksesta. Säännöksen mukaan Elintarviketurvallisuusviraston valtuuttamalla eläinlääkärillä olisi oikeus palkkioon ja kustannusten korvaukseen mikäli tämä ei saa palkkiota tai kustannusten korvausta kyseisestä tehtävästä muualta.

24 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen. Pykälän 1 kohdassa kunnan viranomainen ja kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 kohdassa viittaus Euroopan yhteisön lainsäädäntöön muutettaisiin viittaukseksi Euroopan unionin lainsäädäntöön.

25 §. Muutoksenhaku. Voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momentti yhdistettäisiin. Pykälän 1 momenttiin siirrettäisiin maininta muusta valtion viranomaisesta nykyisestä 3 momentista. Muun valtion viranomaisen tekemästä päätöksestä, jota muutoksenhaku koskisi, säädettäisiin 17 §:n 1 momentissa. Säännöksessä oleva maininta lääninoikeudesta muutettaisiin maininnaksi hallinto-oikeudesta. Pykälän 2 momentissa tulliviranomainen muutettaisiin Tulliksi.

Ehdotetun lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla.

1.3.31 Eläinsuojelulaki

14 §. Sairaat tai vahingoittuneet eläimet. Pykälän 2 momentissa kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa sana ”henkilöiden” muutettaisiin sanaksi ”tahojen”. Maakunnalla tarkoitettaisiin ehdotetussa maakuntalaissa tarkoitettua maakuntaa.

15 §. Talteenotetut eläimet. Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi.

16 §. Eläinkilpailut. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

18 §. Eläimen luovuttaminen palkintona. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

19 §. Eläinten pitäminen näytteillä ja käyttäminen esityksissä. Pykälän 2 momentissa kunnaneläinlääkäri, kunta ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

20 §. Eläintarhat ja pysyvät eläinnäyttelyt. Pykälän 2 ja 4 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

20 a §. Sirkukset ja kiertävät eläinnäyttelyt. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

20 b §. Eläintarhaa, pysyvää tai kiertävää eläinnäyttelyä ja sirkusta koskeva lupahakemus, luvan myöntäminen ja peruuttaminen. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

21 §. Lihan, munien ja siitoseläinten tuotantotarhat. Pykälän 2 ja 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

23 §. Riistanhoidolliset tarhat. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

24 §. Ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva seura- ja harrastuseläinten pito. Pykälän 1 ja 4 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

25 §. Ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat määräykset ja toiminnan kieltäminen. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

26 a §. Tuotantoeläimiä koskeva kirjanpito. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija korvattaisiin maakunnalla.

26 c §. Broilerikasvattamot. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

28 §. Eläinten maahantuonti. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

33 c §. Eläinten lopetukseen liittyvästä toiminnasta ilmoittaminen. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

33 d §. Eläinten joukkolopetus. Pykälän 2 momentissa kunnaneläinlääkäri ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

35 §. Maakunta. Pykälässä ja sen otsikossa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että maakunnan nimeämä virkasuhteessa oleva eläinlääkäri käyttäisi maakunnalle osoitettua toimivaltaa asioissa, jotka lailla täytäntöön pantavien Euroopan unionin säädösten mukaan kuuluvat virkaeläinlääkärille.

Pykälän 5 momentti olisi uusi. Maakunnan tehtäväksi kuuluva eläinsuojeluvalvonta koskisi myös kiireellisiä tehtäviä virka-ajan ulkopuolella. Päivystysvelvollisuus olisi tarpeen, jotta tehtävien hoito saataisiin turvattua kaikkina vuorokaudenaikoina. Tällä hetkellä kunnilla on

velvollisuus järjestää eläinlääkintähuollon tehtävistä virka-ajan ulkopuolella vain kiireellisen eläinlääkäriavun antaminen, mutta päivystävä virkasuhteessa oleva kunnaneläinlääkäri on voinut tarvittaessa hoitaa myös kiireellisiä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyviä viranomaistehtäviä, esimerkiksi kärsivien eläinten lopettamista tai kiireellisen hoidon järjestämistä eläinsuojelusyistä. Maakuntien harkintaan jäisi se, järjestävätkö ne tehtävien hoidon yksin vai yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa. Koska myös eläintautilakiin ja eläinten kuljetuksesta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi päivystyksen järjestämiseen velvoittava säännös, olisi nämä päivystykset käytännössä tarkoituksenmukaista järjestää yhteinä kokonaisuutena. Näin menetellen toiminta olisi kustannustehokasta ja tarpeeton päällekkäisyys tehtävien hoitamisessa voitaisiin välttää.

36 §. Poliisi. Pykälästä poistettaisiin kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija, joiden tehtävät siirrettäisiin maakunnalle. Jäljelle säännökseen jäisi näin ollen maininta vain poliisista. Tämän vuoksi myös pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan säännöksen sisältöä. Säännöksestä poistettaisiin myös maininta kunnan alueesta. Sen sijaan puhuttaisiin poliisin toimialueesta. Poliisin tehtävät tai asema valvontaviranomaisena eivät muuttuisi nykyisestä.

38 §. Eläinsuojeluvalvoja. Pykälän 1 ja 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

38 a §. Viranomaisten velvollisuus suunnitella eläinten hyvinvoinnin valvontaa. Pykälä olisi eläinsuojelulaisissa uusi. Viranomaisten velvollisuudesta suunnitella muun muassa eläinten hyvinvoinnin valvontaa on aiemmin säädetty eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 8 ja 9 §:ssä. Eläinlääkintähuoltolaki on tarkoitus muuttaa laiksi eläinlääkäripalveluista. Lakia sovellettaisiin maakunnallisten eläinlääkäripalvelujen suunnitteluun ja järjestämiseen sekä maakunnallisten ja muiden eläinlääkäripalvelujen valvontaan. Tämän vuoksi viranomaisten suunnitteluvollisuutta koskeva sääntely sisällytettäisiin kyseistä toimintaa muutoin koskevaan aineelliseen lainsäädäntöön. Eläinlääkintähuoltolaisissa mainittu aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Sääntelyyn lisättäisiin väljyyttä ja joustavuutta suunnitelmien sisällön ja tarkistamisen osalta. Pykälä lisättäisiin viranomaisia koskevaan 3 lukuun.

39 §. Tarkastus. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija muutettaisiin maakunnaksi.

41 §. Ilmoitukset. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

41 a §. Broilereiden hyvinvoinnin arviointi. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

42 §. Kiellot ja määräykset. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

43 §. Uhkasakko ja teettämishukka. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija muutettaisiin maakunnaksi.

44 §. Kiireelliset toimenpiteet. Pykälässä aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija muutettaisiin maakunnaksi.

46 §. Haltuunotto ja hävittäminen. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvantaa hoitava viranhaltija muutettaisiin maakunnaksi.

48 §. Selvitykset ja tutkimukset. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa viittaus Euroopan yhteisön lainsäädäntöön muutettaisiin viittaukseksi Euroopan unionin lainsäädäntöön.

50 §. Virka-apu. Pykälän 3 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

51 §. Valitus. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvantaa hoitava viranhaltija muutettaisiin maakunnaksi.

58 §. Kustannukset. Voimassa olevan pykälän 2 ja 3 momentin maininta kustannusten maksamisesta valtion talousarviosta muutettaisiin maininnaksi kustannusten maksamisesta maakunnan varoista. Näihin kiiretoimenpiteisiin varattu rahoitus on tällä hetkellä sisällytetty aluehallintovirastoille osoitettuun määrärahaan. Tämä määräraha siirtyisi maakuntien yleiskatteelliseen rahoitukseen, joten pykälää muutettaisiin tätä vastaavasti.

59 §. Maakunnan päätöksistä perittävät maksut. Kunnaneläinlääkäriin tehtävät samoin kuin aluehallintovirastojen tehtävät on ehdotettu siirrettäväksi maakunnalle. Maakunnalle ei maksettaisi näiden tehtävien suorittamisesta erillistä korvausta. Pykälä muutettaisiin koskemaan maakunnan perimiä maksuja. Aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) 22 §:n nojalla on annettu valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2016 (1524/2016). Julkisoikeudellisina suoritteina, joista asetuksen mukaan peritään kiinteähintainen maksu, on asetuksessa mainittu eläinnäyttelylupa (sirkus, eläintarha, pysyvä ja kiertävä eläinnäyttely), vapautus nautojen jaloittelua koskevasta vaatimuksesta ja eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1099/2009 mukainen kelpoisuustodistus tai väliaikainen kelpoisuustodistus. Maakunnat perisivät ehdotetun pykälän mukaan hyväksymänsä taksan mukaisen maksun hakemuksesta annetuista päätöksistä.

61 §. Vahingonkorvaus. Laissa säädetyt kunnaneläinlääkärille kuuluvat tehtävät siirrettäisiin maakunnalle. Maakunta vastaisi toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvaamisesta. Vahingonkorvauslaki (412/1974) luo muutoinkin riittävät puitteet mahdollisten vahingonkorvauskysymysten käsittelylle. Tämän vuoksi pykälä kumottaisiin tarpeettomana.

Ehdotetun lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla.

1.3.32 Laki eläinten kuljetuksesta

4 §. Määritelmät. Pykälän 7 kohdassa aluehallintovirasto ja kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi. Maakunnalla tarkoitettaisiin ehdotetussa maakuntalaissa tarkoitettua maakuntaa.

16 §. Eläinkuljettajaluvan hakeminen. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

17 §. Eläinkuljettajaluvan myöntäminen ja peruuttaminen. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

18 §. Muutosten ilmoittaminen. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

19 §. Maantiekuljetusvälineiden hyväksymistodistus. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

21 §. Maantieajoneuvojen kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistus. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

22 §. Tarkastusasemat. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

25 §. Maakunta. Pykälän otsikossa ja pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että maakunnan nimeämä virkasuhteessa oleva eläinlääkäri käyttäisi maakunnalle osoitettua toimivaltaa asioissa, jotka lailla täytäntöön pantavien Euroopan unionin säädösten mukaan kuuluvat virkaeläinlääkärille.

Pykälän 4 momentti olisi uusi. Maakunnan tehtäväksi kuuluva eläinten kuljetuksia koskeva eläinsuojeluvalvonta koskisi myös kiireellisiä valvontaan liittyviä tehtäviä virka-ajan ulkopuolella. Päivystysvelvollisuus olisi tarpeen, jotta tehtävien hoito saataisiin turvattua kaikkina vuorokaudenaikoina. Tällä hetkellä kunnilla on velvollisuus järjestää eläinlääkintähuollon tehtävistä virka-ajan ulkopuolella vain kiireellisen eläinlääkäriavun antaminen, mutta päivystävä virkasuhteessa oleva kunnaneläinlääkäri on voinut tarvittaessa hoitaa myös kiireellisiä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyviä viranomaistehtäviä, esimerkiksi kiireellisen hoidon järjestämistä kuljetettaville eläimille eläinsuojeluyhdistyksistä. Koska myös eläintautilakiin ja eläinsuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi päivystyksen järjestämiseen velvoittava säännös, olisi nämä päivystykset käytännössä tarkoituksenmukaista järjestää yhtenä kokonaisuutena. Näin menetellen toiminta olisi kustannustehokasta ja tarpeeton päällekkäisyys tehtävien hoitamisessa voitaisiin välttää.

26 §. Poliisi. Pykälästä poistettaisiin maininta kunnaneläinlääkäristä paikallisena valvontaviranomaisena, koska kunnaneläinlääkärien tehtävät siirtyisivät maakunnalle. Koska säännökseen jäisi maininta vain poliisista, muutettaisiin pykälän otsikko säännöksen sisältöä vastaavaksi. Poliisin tehtävät tai asema valvontaviranomaisena eivät muuttuisi nykyisestä.

27 a §. Viranomaisten velvollisuus suunnitella eläinten hyvinvoinnin valvontaa eläinten kuljetuksissa. Pykälä olisi eläinten kuljetuksesta annetussa laissa uusi. Viranomaisten velvollisuudesta suunnitella muun muassa eläinten hyvinvoinnin valvontaa eläinten kuljetuksissa on aiemmin säädetty eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 8 ja 9 §:ssä. Eläinlääkintähuoltolaki on tarkoitus muuttaa laiksi eläinlääkäripalveluista. Lakia sovellettaisiin maakunnallisten eläinlääkäripalvelujen suunnitteluun ja järjestämiseen sekä maakunnallisten ja muiden eläinlääkäripalvelujen valvontaan. Tämän vuoksi viranomaisten suunnittelovelvollisuutta koskeva sääntely sisällytettäisiin kyseistä toimintaa muutoin koskevaan aineelliseen lainsäädäntöön. Eläinlääkintähuoltolaissa mainittu aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Sääntelyyn lisättäisiin väljyyttä ja joustavuutta suunnitelmien sisällön ja tarkistamisen osalta.

29 §. Erityiset tarkastukset. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

36 §. Eläinkuljettajarekisteri. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 4 kohdassa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

38 §. Uhkasakko ja teettäminen. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

43 §. Kustannukset. Voimassa olevan pykälän 2 momentin maininta kustannusten maksamisesta valtion talousarviosta muutettaisiin maininnaksi kustannusten maksamisesta maakunnan

varoista. Näihin kiiretoimenpiteisiin varattu rahoitus on tällä hetkellä sisällytetty aluehallintovirastoille osoitettuun määrärahaan. Tämä määräraha siirtyisi maakuntien yleiskatteelliseen rahoitukseen, joten pykälää muutettaisiin tätä vastaavasti.

44 §. Maakunnan päätöksistä perittävät maksut. Voimassa olevassa pykälässä on viranomaisien suoritteiden maksullisuudesta viittaus valtion maksuperustelakiin (150/1992). Aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) 22 §:n nojalla on annettu valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2016 (1524/2016). Julkisoikeudellisina suoritteina, joista asetuksen mukaan peritään kiinteähintainen maksu, on asetuksessa mainittu eläinkuljettajaluopa, maantiekuljetusvälineiden hyväksymistodistus ja maantieajoneuvojen kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistus. Aluehallintovirastojen tehtävät siirtyvät maakunnille. Maakunnat perisivät ehdotetun pykälän mukaan hyväksymänsä taksan mukaisen maksun hakemuksesta annetuista päätöksistä.

46 §. Muutoksenhaku. Koska lain toimeenpanotehtävät siirtyisivät aluehallintovirastolta maakunnalle, kumottaisiin pykälän 4 momentti, jossa on viittaus valtion maksuperustelakiin.

47 §. Kunnalle maksettava korvaus. Laissa kunnaneläinlääkärille säädetyt tehtävät siirrettäisiin maakunnalle. Maakunnalle ei maksettaisi erillistä korvausta tämän lain mukaisten tehtävien suorittamisesta. Pykälässä viitattu eläinlääkintähuoltolaki on tarkoitus muuttaa muutoinkin laiksi eläinlääkäripalveluista. Pykälä kumottaisiin tarpeettomana.

48 §. Vahingonkorvaus. Laissa kunnaneläinlääkärille säädetyt tehtävät siirrettäisiin maakunnalle. Maakunta vastaisi näin ollen toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvaamisesta. Vahingonkorvauslaki (412/1974) luo riittävät puitteet vahingonkorvauskysymysten käsittelylle. Tämän vuoksi pykälä kumottaisiin tarpeettomana.

Ehdotetun lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla.

1.3.33 Laki eläintunnistejärjestelmästä

24 §. Valvontaviranomaiset. Pykälän 3 momenttiin koottaisiin voimassa olevan pykälän 3-5 momentin valvontaviranomaiset, eli aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ja muutettaisiin maakunnaksi.

Uudessa 4 momentissa ehdotettaisiin, että valtakunnan viranomaiselle tässä laissa säädetyt tehtävät hoitaisi Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto. Koska Ahvenanmaalle ei tulisi maakuntauudistuksen mukaista maakuntaa, olisi säädettävä valtion viranomaisesta, jolle tehtävät kuuluisivat. Kuitenkin itsehallintolain 30 §:n 9 kohdassa säädetyin poikkeuksen mukaisesti valtion viranomaisten tehtävistä huolehtisi jatkossakin maakunnan hallitus tai maakuntalaissa määrätty viranomainen, eikä valtakunnan ja maakunnan viranomaisten välinen Ahvenanmaan itsehallintolakiin perustuva toimivallanjako maakuntien perustamisen myötä muuttuisi.

27 §. Valvontasuunnitelma. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus Euroopan unionin virallista valvontaa koskevaan asetukseen kansallisen valvontasuunnitelman laatimisessa. Pykäläni 2 momentissa säädettäisiin alueellisesta suunnitelmasta, jonka maakunta laatisi.

32 §. Kielto. Pykälän 1-4 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

33 §. Kiellon peruuttaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

34 §. Tunnistamattoman nautaeläimen lopettaminen. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

1.3.34 Laki Elintarviketurvallisuusvirastosta

1 §. Toimiala. Etelä- ja Itä-Suomen aluehallintovirastojen tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettäviä eläimiä koskevaan toimintaan (koe-eläintoiminta) liittyvät tehtävät ehdotetaan maakuntaudistuksen yhteydessä siirrettäväksi Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) tehtäväksi. Vaikka Eviran toimialaan kuuluu jo muun muassa eläinten hyvinvoinnin valvonta, josta koe-eläintoiminnan valvonnassakin on lähtökohtaisesti kysymys, sisällytettäisiin Eviran toimialaa koskevaan säännökseen selkeyden vuoksi nimenomainen maininta koe-eläintoiminnan valvonnasta. Koe-eläintoimintaan liittyvänä tehtävänä Eviralle tulisi kuulumaan myös eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien edistämiseen liittyvät tehtävät. Eviran tehtävistä säädettäisiin tarkemmin muuttamalla tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annettua lakia (497/2013).

2 §. Tehtävät ja organisaation järjestäminen. Eviran tehtäväksi esitetty koe-eläintoiminnan valvonta ei ole täysin ongelmatonta. Viraston tehtäviin kuuluu muun muassa eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvä tieteellinen tutkimus. Tutkimukseen saattaa sisältyä myös koe-eläinten käyttöä. Näin ollen Evira voisi käytännössä olla koe-eläintoimintaa harjoittava toimija, joka samalla myös valvoisi harjoitettavaa toimintaa. Niin sanotut hankeluvat myöntäisi Eviran yhteyteen sijoitettava hankelupalautakunta. Hankeluvatkin valmisteltaisiin kuitenkin Evirassa, josta ne myös esiteltäisiin.

Mahdollisessa viraston koe-eläintoiminnan harjoittamisessa ja toiminnan valvonnassa syntyvää tilannetta ei voida pitää kaikilta osin tyydyttävänä. Eviraa on silti pidettävä parhaana käytettävissä olevana koe-eläintoiminnan valvonnan sijoituspaikkana, koska virastolle kuuluu jo muutenkin eläinten hyvinvoinnin valvontaan liittyviä tehtäviä. Tehtävien organisoinnissa tulee kuitenkin huolehtia siitä, että valvonta ja viraston oma koe-eläintoiminta pidetään selkeästi erillään niin, ettei esteellisyysongelmia pääse syntymään ja toiminta täyttää muutoinkin hyvän hallinnon vaatimukset. Tämän vuoksi lain 2 §:ään ehdotetaan otettavaksi uusi 3 momentti, joka sisältäisi nimenomaisen säännöksen organisaation järjestämisestä. Viraston organisaatio tulisi järjestää siten, että valvonta on toiminnallisesti erillään riskinarvioinnista, tieteellisestä tutkimuksesta ja laboratoriotutkimuksesta. Vastaava säännös sisältyy tällä hetkellä Elintarviketurvallisuusvirastosta annetun valtioneuvoston asetuksen (115/2006) 1 §:n 2 momenttiin, josta se asian tärkeyden vuoksi ehdotetaan siirrettäväksi lain tasolle. Pykälän otsikko ehdotetaan samalla muutettavaksi vastaamaan muuttunutta sisältöä.

Ehdotetun lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla.

1.3.35 Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta

8 §. Henkilöstön koulutus- ja pätevyysvaatimukset. Pykälän 1 ja 2 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

10 §. Eläimiä koskeva kirjanpito ja tilastot. Pykälän 2 ja 3 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

21 §. Toimintalupa ja sen hakeminen. Pykälää muutettaisiin siten, että Etelä-Suomen ja Itä-Suomen aluehallintovirastojen sijasta toimintalupaviranomaisena olisi Elintarviketurvallisuusvirasto. Koska tehtävä keskitettäisiin Elintarviketurvallisuusvirastolle, pykälästä poistettaisiin myös luvan hakijan kotipaikkaa koskeva sääntely.

23 §. Muutokset henkilöstössä ja toiminnassa. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

27 §. Hankeluvan muuttaminen. Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa ja 3 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

28 §. Hankkeessa käytetyn tai siihen tarkoitettujen eläimen vapauttaminen, luovuttaminen ja palauttaminen. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

29 §. Takautuva arviointi. Pykälän 2 ja 3 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

30 §. Hankelupalautakunnan asettaminen ja kokoonpano. Pykälän 1 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

31 §. Asioiden valmistelu ja käsittely lautakunnassa. Pykälän 1 ja 2 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

33 §. Lautakunnan henkilöstö. Pykälässä Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

35 §. Valvontaviranomainen. Pykälässä Etelä-Suomen ja Itä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi. Pykälästä poistettaisiin maininta aluehallintovirastojen toimialueista ja muiden aluehallintovirastojen käyttämisestä apuna valvonnassa. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaan muuttunutta sisältöä.

36 §. Elintarviketurvallisuusviraston erät tehtävät. Pykälän johdantokappaleessa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaavasti. Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 4 kohta. Mainitun kohdan mukaan Elintarviketurvavallisuusvirasto huolehtisi tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/63/EU 4 kohdassa tarkoitetusta vaihtoehtoisten menetelmien edistämisestä ja niitä koskevien tietojen jakamisesta. Tarkoituksena on, että virasto muun muassa huolehtisi eläinkokeita korvaaviin vaihtoehtoihin tutkimusmenetelmiin kohdistettavan avustuksen maksamisesta. Tehtävä siirrettiin maa- ja metsätalousministeriöstä Elintarviketurvallisuusvirastoon.

38 §. Valvontasuunnitelma. Pykälän 1 momentissa Etelä-Suomen ja Itä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

40 §. Tarkastus- ja läsnäolo-oikeus. Pykälän 2 momentissa Etelä-Suomen ja Itä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

45 §. Rekisteri toiminnanharjoittajista. Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa Etelä-Suomen ja Itä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

46 §. Hankerekisteri. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi. Pykälän 3 momentissa Etelä-Suomen ja Itä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

47 §. Kiellot, määräykset ja kiireelliset toimenpiteet. Pykälän 1 ja 2 momentissa valvontaviranomainen muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi. Pykälän 3 momentissa oleva viit-

taus 32 §:n 2 momenttiin poistettaisiin, koska myös viitattu momentti ehdotetaan poistettavaksi. Nykyisen momentin viittaus toimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuneista kustannuksista säilyisi 3 momenttina.

48 §. Hankeluvan peruuttaminen. Pykälän 1 momentissa Etelä-Suomen ja Itä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi. Pykälän 2 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi samoin kuin 3 momentissa oleva maininta toimivaltaisesta aluehallintovirastosta.

49 §. Toimintaluvan peruuttaminen. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

50 §. Uhkasakko ja teettäminen. Pykälän 1 momentissa Etelä-Suomen ja Itä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

53 §. Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta. Pykälän 1 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

Ehdotetun lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla.

1.3.36 Laki eläinjalostustoiminnasta

12 §. Valvonta. Lain 12 §:n 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Voimassa olevan 3 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voi käyttää valvonnassaan apunaan aluehallintovirastoa. Aluehallintovirastolle nykyisin kuuluvat muun muassa eläinten suojeluun ja eläinten terveyteen liittyvät tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi maakunnalle. Eläinjalostustoiminnasta annetun lain mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy kantakirjaa pitävän yhteisön sekä valvoo tämän toimintaa. Kantakirjaa pitävät yhteisöt ovat yksityisoikeudellisia yhteisöjä kuten Suomen Hippos ry ja Faba osk. Elintarviketurvallisuusvirastolla ei ole maakunnan suhteen vastaavaa ohjausroolia kuin aluehallintovirastojen osalta eikä maakunnalle voi antaa yksityisoikeudellisiin yhteisöihin koskevaa valvontaoikeutta varsinkaan, kun maakunnan tehtäviin ei sisälly eläinjalostustoiminnasta annetun lain mukaisia tehtäviä.

1.3.37 Eläinlääkintähuoltolaki

Lain nimike ehdotetaan muutettavaksi. Uusi lain nimike olisi laki eläinlääkäripalveluista. Ehdotettu nimike kuvaisi paremmin lain uutta soveltamisalaa.

1 §. Soveltamisala. Pykälä muutettaisiin poistamalla siitä erityinen tavoitesäännös ja lisäämällä siihen lain soveltamisalaa koskeva säännös. Ehdotetun pykälän mukaan laki koskisi maakunnallisten eläinlääkäripalvelujen suunnittelua ja järjestämistä sekä maakunnallisten ja muiden eläinlääkäripalvelujen valvontaa.

Laki ei enää soveltuisi elintarvikkeiden turvallisuuden eikä eläinten terveyden tai hyvinvoinnin valvontaan. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyvät valtion toimeksiantotehtävät ehdotetaan siirrettäväksi maakunnan vastuulle, minkä vuoksi näiden tehtävien hoidon edellytysten järjestämiseen sekä tehtävien rahoitukseen liittyvä erityinen sääntely muuttuisi jatkossa tarpeettomaksi. Valvonnan suunnittelua koskevat lain säännökset sekä eräät muut jatkossakin tarpeelliset valvontaa koskevat säännökset siirrettäisiin muihin lakeihin. Pykälän otsikko muutettaisiin, jotta se vastaisi paremmin ehdotettua sisältöä.

2 §. Soveltamisala. Pykälä kumottaisiin, sillä lain soveltamisalasta säädettäisiin 1 §:ssä.

3 §. Määritelmät. Pykälän 1 kohdassa oleva viittaus kumottuun koe-eläintoiminnasta annettuun lakiin (765/2009) muutettaisiin kohdistumaan tieteellisiin ja opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annettuun lakiin. Viimeksi mainitussa laissa enää esiinny käsitettä koe-eläin, joten määritelmässä viitattaisiin lain soveltamisalaan kuuluviin eläimiin.

5 §. Elintarviketurvallisuusvirasto. Koska kaikki laissa tarkoitettu eläinlääkäripalvelujen valvonta keskitettäisiin Elintarviketurvallisuusvirastoon, pykälästä poistettaisiin maininta Elintarviketurvallisuusviraston roolista suorittaa ohjausta ja valvontaa keskushallinnon viranomaisena.

6 §. Aluehallintovirasto. Pykälä kumottaisiin, sillä eläinlääkäripalvelujen valvonta keskitettäisiin Elintarviketurvallisuusvirastoon. Pykälässä mainittu maataloustukiin liittyvien täydentävien ehtojen valvonta siirtyisi maakunnalle, mutta sitä koskevat toimivaltasäännökset olisivat maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa.

7 §. Maakunta. Kunnan tehtäviä koskeva pykälä muutettaisiin koskemaan maakunnan tehtäviä, ja pykälän otsikko muutettaisiin ehdotusta vastaavaksi. Maakunnan tehtävänä olisi järjestää alueellaan peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellinen eläinlääkäriapu siten kuin kyseessä olevassa laissa ja maakuntalaissa säädetään. Pykälässä ei enää säädettäisi elintarvikkeiden turvallisuuden eikä eläinten terveyden tai hyvinvoinnin valvontaan liittyvistä tehtävistä. Pykälästä myös poistettaisiin säännökset, jotka koskevat tehtävien organisointia kunnassa sekä kuntien yhteistoimintaa. Maakuntien mahdolliseen yhteistoimintaan sovellettaisiin maakuntalain säännöksiä.

3 luku. Eläinlääkäripalvelujen suunnittelu. Luvun otsikko muutettaisiin, jotta se vastaisi paremmin lain soveltamisalaa ja luvun ehdotettua sisältöä.

8 §. Valtakunnallinen suunnitelma. Pykälän 1 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi. Lisäksi momentista poistettaisiin eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan suunnittelua koskevat säännökset. Valvonnan valtakunnallista suunnittelua koskevat säännökset ehdotetaan lisättäväksi tarvittavilta osin eläintauti- ja eläinsuojeluvalvontaa koskeviin lakeihin. Pykälän 2 momenttiin sisältyvää asetuksenantovaltuutta muutettaisiin siten, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa, mutta ei olisi välttämättä annettava tarkempia säännöksiä suunnitelman laatimisesta ja sisällöstä.

9 §. Alueellinen suunnitelma. Pykälä kumottaisiin, sillä alueellisen eläinlääkäripalvelujen suunnittelun välineenä olisi jatkossa 10 §:ssä tarkoitettu maakunnan suunnitelma.

10 §. Maakunnan suunnitelma. Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi, ja pykälän otsikkoon tehtäisiin vastaava muutos. Maakunnan järjestämisvastuulla olevien eläinlääkäripalvelujen suunnitteluvollisuutta koskevaan säännökseen lisättäisiin joustavuutta poistamalla säännös suunnitelman tarkistamisesta vähintään kolmen vuoden välein. Palvelujen mitoitusta koskeva säännös, joka velvoittaisi ottamaan huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien alueella tarjoamat palvelut, säilyisi ennallaan.

Pykälästä poistettaisiin alueellista eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan suunnittelua koskevat säännökset. Säännökset alueellisista suunnitelmista sen sijaan lisättäisiin eläintautilakiin, eläinsuojelulakiin, eläinten kuljetuksesta annettuun lakiin, eläimistä saatavista sivutuotteista annettuun lakiin sekä eläinten lääkitsemisestä annettuun lakiin.

4 luku. Maakunnan eläinlääkäripalvelut. Luvun otsikko muutettaisiin, jotta se vastaisi paremmin lain soveltamisalaa ja luvun ehdotettua sisältöä.

11 §. Peruseläinlääkäripalvelu. Pykälän 1 ja 2 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi.

Pykälään lisättäisiin 3 momentti, johon siirrettäisiin 1 momentin säännös, jonka mukaan peruseläinlääkäripalvelua ei tarvitse järjestää muita kotieläimiä kuin hyötyeläimiä varten, jos palvelua on muutoinkin saatavilla yhteistoiminta-alueella. Samaan momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jonka mukaan maakunta voisi yhtiöittämisvelvollisuuden estämättä tuottaa peruseläinlääkäripalvelun omana toimintanaan myös siltä osin kuin markkinoilla olisi saatavilla vastaavia palveluja. Uusi säännös olisi tarpeen, sillä voimassa olevan lain säännökset ovat omiaan aiheuttamaan epäselvyyttä sen suhteen, miltä osin seura- ja harrastuseläimiä varten tuotettavassa palvelussa on kyse lakisääteisestä palvelusta ja miltä osin muusta palvelusta, joka pitää maakuntalain 15 luvun säännösten mukaan yhtiöittää silloin kun toiminnan ei katsota olevan vähäistä.

Seura- ja harrastuseläinpalvelut kuuluvat kunnan ja jatkossa maakunnan lakisääteisiin palveluihin joka tapauksessa sitä kautta, että 13 §:ään sisältyy velvollisuus järjestää näitä eläimiä varten kiireellinen eläinlääkäriapu kaikkina vuorokaudenaikoina. Eläinten hoitamista varten on tämän vuoksi oltava soveltuvat toimitilat, toimintavälineet ja henkilöstö. Koska vain osaan eläinlääkäripalveluista kohdistettuna yhtiöittäminen saattaa aiheuttaa maakunnissa hankalia erittelyjä ja palvelutuotannon volyyymiin nähden suhteetonta hallinnollista taakkaa, voi yhtiöittämisvelvollisuus lisätä maakunnissa painetta laajamittaiseen eläinlääkäripalvelujen ulkoistamiseen ja sitä kautta vaarantaa nykyisenkaltaisen pääosin virkasuhteisten eläinlääkäreiden varaan rakentuvan järjestelmän jatkuvuuden. Tällä olisi kielteisiä kansanterveydellisiä ja eläinsojellullisia vaikutuksia, sillä virkasuhteiset praktikkoeläinlääkärit ovat tärkeä lisävoimavara muun muassa eläinsojeluongelmiin puuttumisen ja eläintautiepidemioiden torjunnan näkökulmasta. Nykyisin samat eläinlääkärit tarjoavat usein palveluja sekä hyötyeläimille että seura- ja harrastuseläimille, ja tämän lähtökohdan muuttuminen voisi myös johtaa palvelun siirtymiseen kauemmas asiakkaista sekä entisestään vaikeuttaa hyötyeläimiä hoitavien eläinlääkäreiden rekrytointia. Lisäksi kunnan tuottaessa peruseläinlääkäripalveluja seura- ja harrastuseläimille on ollut mahdollista pitää asiakasmaksut kohtuullisella tasolla eläinten hyvinvoinnin ja kansanterveyden kannalta keskeisten toimenpiteiden osalta, kuten sairaiden eläinten perustutkimus, eläinten lopetus ja eläinten rokotus.

Maakuntalain 120 §:ssä säädetään sellaisen palvelun hinnoittelusta, jota maakunta tuottaa omana toimintanaan kilpailutilanteessa markkinoilla. Mainittua säännöstä ei voi suoraan soveltaa peruseläinlääkäripalveluun, sillä muutettavaksi ehdotetun lain 5 luvussa säädetään tyhjentävästi niistä palkkioista ja maksuista, joita peruseläinlääkäripalvelusta ja kiireellisestä eläinlääkäriavusta voidaan periä. Kunnaneläinlääkäri perii virkaehtosopimuksessa määrätyn palkkion ja korvauksen eräistä kustannuksista, minkä lisäksi kunnalla on oikeus periä lain 21 §:ssä tarkoitettu niin sanottu klinikkamaksu eli korvaus maakunnan järjestämistä toimitiloista ja työvälineistä sekä avustavan henkilökunnan palkkauksesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi silloin, kun kotieläintä hoidetaan eläinlääkäriin vastaanotolla. Nykyisin yli puolet kuntien muodostamista yhteistoiminta-alueista perii klinikkamaksuja.

Ehdotetussa 3 momentissa velvoitettaisiin maakunta perimään muusta kuin lakisääteisen velvollisuutensa perusteella tuottamastaan peruseläinlääkäripalvelusta klinikkamaksu ja kielletäisiin sitä kohdistamasta toimintaan lain 22 §:ssä tarkoitettua subventiota. Tämä sääntely sekä lain 10 §:n 1 momenttiin sisältyvä säännös, jonka mukaan palvelua mitoitettaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien alueella tarjoamat palvelut, olisivat omiaan estämään mahdollisia haitallisia kilpailuvaikutuksia.

13 §. Kiireellinen eläinlääkäriapu. Pykälästä poistettaisiin 2 ja 3 momentin säännökset, jotka koskevat kuntien yhteistoimintaa eläinlääkäripäivystyksen järjestämisessä. Maakuntien yhteistoiminta jäisi näin ollen maakuntalain säännösten varaan. Pykälän 3 momentin poisto myös lisäisi pykälään väljyyttä siltä osin kuin kyse on päivystyksen käytännön organisoinnista.

15 §. Valvontatehtävien järjestäminen. Pykälä kumottaisiin, sillä lain soveltamisalaan kuuluvat valtion toimeksiantotehtävien luonteiset kunnaneläinlääkäriin valvontatehtävät siirtyisivät kokonaan maakunnan vastuulle. Elintarvikelakiin ehdotetaan lisättäväksi kumottavaa 2 momentin säännöstä vastaava säännös, joka koskee kunnan mahdollisuutta ottaa valtion kanssa tehdyn sopimuksen perusteella hoidettavakseen lihantarkastukseen liittyviä tehtäviä.

16 §. Kunnaneläinlääkäriin virka. Pykälä kumottaisiin, koska kunnaneläinlääkärille laissa säädetty tehtävät siirtyisivät maakunnan vastuulle ja valvontaa koskevat säännökset poistettaisiin laista. Maakunnan eläinlääkäriin virkasuhteiden kelpoisuusvaatimuksista ehdotetaan otettavaksi säännökset eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettuun lakiin.

17 §. Eläinlääkäripalveluiden järjestäminen. Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi.

18 §. Toimitilojen ja työvälineiden järjestäminen. Pykälän 1 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi. Pykälästä poistettaisiin eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa koskeva 2 momentti.

19 §. Maakunnan palveluksessa olevan eläinlääkäriin palkkio ja korvaukset. Pykälässä kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnan palveluksessa olevaksi eläinlääkäriksi. Pelkästään praktiikkatehtäviä hoitava eläinlääkäri voisi olla joko virkasuhteinen tai työsopimussuhteinen. Kuitenkin niissä tapauksissa, joissa eläinlääkäriin tehtäviin kuuluu edes vähäisessä määrin muissa laeissa säädettyjä valvontatehtäviä tai muita julkisen vallan käyttöön liittyviä tehtäviä, eläinlääkäriillä tulisi olla virkasuhde. Ehdotus ei muuttaisi eläinlääkäriin antavien eläinlääkäreiden palkkiojärjestelmää.

20 §. Yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan perimät maksut ja korvaukset. Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi.

21 §. Maakunnan perimät maksut. Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momentista myös poistettaisiin viittaus 13 §:ään, sillä tähän ei ehdotuksen mukaan enää sisältyisi keskitetyn yhteydenottopalvelun järjestämisvelvollisuuteen liittyviä säännöksiä. Oikeus periä maksu yhteydenottopalvelusta virka-ajan ulkopuolella kuitenkin säilyisi.

22 §. Maakunnan osallistuminen eläinlääkäriin palvelusta kotieläimen omistajalle tai haltijalle aiheutuneisiin kustannuksiin. Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi.

23 §. Korvaus valvontatehtävistä. Pykälä kumottaisiin, sillä kunnaneläinlääkäriin tehtävät siirtyisivät maakunnalle ja näiden tehtävien hoidosta valtion kunnille maksama erillinen korvaus poistuisi.

25 §. Valtionosuus. Koska laissa ei enää säädettäisi kuntien tehtävistä, kuntien saamaa valtionosuutta koskeva pykälä kumottaisiin tarpeettomana.

6 luku. Eläinlääkäriin palvelujen valvonta. Luvun otsikko muutettaisiin, jotta se vastaisi paremmin lain soveltamisalaa ja luvun ehdotettua sisältöä.

26 §. Ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi. Koska Elintarviketurvallisuusviraston toimialueena on koko maa, viranomaisen alueellista toimivaltaa koskeva säännös poistettaisiin tarpeettomana.

Pykälään lisättäisiin uusi säännös, jonka mukaan maakunnan tulisi ilmoittaa Elintarviketurvallisuusvirastolle niiden yksiköiden yhteystiedot, joissa se tuottaa eläinlääkäripalveluja itse tai yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa. Koska Elintarviketurvallisuusvirasto valvoisi myös maakunnan järjestämistä olevia palveluja, sen olisi tarpeen saada mainitut tiedot. Siltä osin kuin maakunta olisi ulkoistanut palvelujen tuottamisen yksityiselle eläinlääkäripalvelun tuottajalle, Elintarviketurvallisuusvirasto saisi tiedot palvelujen tuotantoyksiköistä pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden kautta. Uusi säännös tulisi pykälän 3 momentiksi, jolloin nykyisestä 3 momentista tulisi 4 momentti.

29 §. Tarkastusoikeus. Pykälän 1 momentista poistettaisiin aluehallintoviraston tarkastusoikeutta koskeva säännös. Pykälän 2 momentissa kotirauhan piiriin kuuluvat tilat muutettaisiin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviksi tiloiksi.

30 §. Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen. Koska Elintarviketurvallisuusviraston suorittama eläinlääkäripalvelujen valvonta ja siihen liittyvät pakkokeinot ulotettaisiin koskemaan sekä yksityisiä että maakunnan tuottamia palveluja, pykälässä yksityinen eläinlääkäripalvelun tuottaja muutettaisiin eläinlääkäripalvelun tuottajaksi.

31 §. Toiminnan keskeyttäminen. Pykälässä yksityinen eläinlääkäripalvelun tuottaja muutettaisiin eläinlääkäripalvelun tuottajaksi.

33 §. Rekisteri. Pykälän 1 momentissa yksityinen eläinlääkäripalvelun tuottaja muutettaisiin eläinlääkäripalvelun tuottajaksi, mikä merkitsisi, että Elintarviketurvallisuusvirasto pitäisi rekisteriä myös maakunnallisten eläinlääkäripalvelujen tuottajista. Lisäksi momentista poistettaisiin säännös, joka koskee rekisteritietojen käsittelyyn liittyviä aluehallintoviraston tehtäviä.

Lain soveltamisalasta poistuviin valvontatehtäviin liittyvä pykälän 3 momentti poistettaisiin tarpeettomana.

35 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi ja kuntalaki maakuntalaksi.

1.3.38 Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta

12 §. *Ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin aluehallintoviraston tiedonsaantioikeutta koskevat säännökset. Pykälän 2 momentissa viittaus kumottuun eläintautilakiin (55/1980) muutettaisiin kohdistumaan voimassa olevaan eläintautilakiin. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa säännöstä, sillä se kattaa tarkoituksenmukaisella tavalla myös maakunnille toimitettavat tiedot.

19 §. *Ohjaus ja valvonta.* Pykälä muutettaisiin poistamalla siitä aluehallintoviraston tehtäviä koskevat säännökset. Ehdotetun 1 momentin mukaan lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanon ja noudattamisen yleinen ohjaus ja valvonta kuuluisivat maa- ja metsätalousministeriölle. Pykälän 2 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto huolehtisi lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta sekä noudattamisen ohjauksesta ja valvonnasta. Pykälän 3 momentin mukaan eläinlääkäriammattitoimintaa koskevat kantelut käsittelee Elintarviketurvallisuusvirasto.

22 §. *Vastaanottotoiminnan tarkastaminen.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin säännökset, jotka koskevat aluehallintoviraston tarkastusoikeutta sekä Elintarviketurvallisuusviraston oikeutta määrätä aluehallintovirasto suorittamaan tarkastuksen.

33 §. *Eläinlääkärirekisteriin merkittyjen tietojen säilyttämisajat sekä rekisterin käyttö ja tietojen luovuttaminen.* Pykälän 2 momentti, joka koskee aluehallintoviraston oikeutta käyttää eläinlääkärirekisteriä teknisen käyttöyhteyden avulla, kumottaisiin tarpeettomana. Maakunta saisi muissa laeissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot eläinlääkäriammattin harjoittajista lain 33 a §:ssä tarkoitetun julkisen tietopalvelun kautta.

40 §. *Tiedonsaantioikeus.* Pykälästä poistettaisiin aluehallintoviraston tiedonsaantioikeutta koskeva säännös.

43 §. *Kelpoisuus eräisiin virkoihin ja toimiin.* Pykälä muutettaisiin lisäämällä siihen maakunnan eläinlääkäriin kelpoisuusvaatimuksia koskevat säännökset. Vastaavat säännökset sisältyvät tällä hetkellä eläinlääkintähuoltolain 16 §:n 2 momenttiin sekä eläinlääkintähuollosta annetun valtioneuvoston asetuksen (1031/2009) 2 §:ään.

Pykälän 1 momentti vastaisi nykyistä 1 momenttia. Pykälän 2 momentin mukaan lain 4 §:n mukaisesti laillistettu eläinlääkäri saataisiin nimittää sellaiseen maakunnan eläinlääkäriin virkaan, johon kuuluu elintarvikevalvontaan taikka eläinten terveyden tai hyvinvoinnin valvontaan liittyviä tehtäviä, vain jos henkilöllä olisi Elintarviketurvallisuusviraston myöntämä todistus siitä, että hän on tutustunut viraston hyväksymällä tavalla Suomen kyseisen alan lainsäädäntöön. Säännös koskisi käytännössä henkilöitä, jotka ovat hankkineet eläinlääkäriin pätevyyden muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin selkeyden vuoksi viittaussäännös, jonka mukaan kelpoisuudesta eräisiin elintarvikevalvonnan tehtäviin säädetään kuitenkin elintarvikelain 35 §:ssä ja sen nojalla. Pykälän 4 momentti vastaisi nykyistä 2 momenttia.

1.3.39 Eläintautilaki

6 §. Määritelmät. Pykälän 18 kohdassa aluehallintovirasto ja kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

8 §. Pakollinen terveysvalvonta. Pykälän 2 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

10 §. Sitoutuminen vapaaehtoiseen terveysvalvontaan sekä päätös terveysluokasta. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Samoin pykälän 1 momentissa muutettaisiin maakunnaksi valvontaviranomaisen, joka on tässä yhteydessä tarkoittanut kunnaneläinlääkäriä ja aluehallintovirastoa.

14 §. Velvollisuus ilmoittaa eläintaudeista. Pykälän 1 momentissa kunnaneläinlääkäri ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

15 §. Eläinlääkäriin ja laboratorion ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 1 momentissa kunnaneläinlääkäri ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

16 §. Valvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 1 momenttiin yhdistettäisiin nykyiset 1 ja 2 momentti, jotka koskevat tiedonkulkua laissa tarkoitettujen viranomaisten välillä, ja

ilmoitusvelvollisuus säädettäisiin kunnaneläinlääkärin ja aluehallintoviraston sijasta maakunnalle. Pykälän 2 momentti vastaisi nykyistä 3 momenttia, mutta kunnaneläinlääkäri ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentti vastaisi nykyistä 4 momenttia.

19 §. Ensisijaiset toimenpiteet taudin leviämisen estämiseksi. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

20 §. Virallinen eläintautiepäily. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Samoin pykälän 1 momentissa valvontaviranomainen, joka on tässä yhteydessä tarkoittanut kunnaneläinlääkäriä ja aluehallintovirastoa, muutettaisiin maakunnaksi.

22 §. Selvitys eläintaudin alkuperästä ja levinneisyydestä. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

23 §. Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momentissa tehtävät, jotka aluehallintovirasto määrää kunnaneläinlääkärille, säädettäisiin maakunnalle. Lisäksi momentissa muu valvontaviranomainen muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

24 §. Taudin leviämisen estämiseksi tehtävän päätöksen voimassaolo. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momentissa muu valvontaviranomainen muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi ja aluehallintovirasto maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

25 §. Väliaikainen päätös kiireellisessä tilanteessa. Pykälä, joka koskee kunnaneläinlääkärin toimivaltaa tehdä kiiretilanteessa väliaikainen, aluehallintoviraston ratkaistavaksi alistettava päätös, kumottaisiin tarpeettomana.

26 §. Päätös eläintaudin hävittämiseksi pitopaikasta. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Momentista poistettaisiin säännös, joka koskee kunnaneläinlääkärin käyttämistä apuna täytöntöönpanossa.

28 §. Toimenpiteet muiden kuin vastustettaviksi eläintaudeiksi nimettyjen zoonoosien yhteydessä. Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

29 §. Tuotteiden jäljitys, käsittely ja hävittäminen. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

30 §. Eläintautitapaukset luonnonvaraisilla eläimillä. Pykälän 1 momentissa tehtävät, jotka aluehallintovirasto määrää kunnaneläinlääkärille, säädettäisiin maakunnalle. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

34 §. Toimenpiteet rajoitusvyöhykkeellä. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa kunnaneläinlääkäri ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Momentin 9 kohdassa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

36 §. Toimenpiteet rajoitusalueella. Pykälän 1 momentin 3 ja 4 kohdassa aluehallintovirasto ja 6 kohdassa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

- 38 §. Alueellisesta toimenpiteestä poikkeaminen. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.
- 39 §. Eläinten lopettaminen tartunta-alueella, rajoitusvyöhykkeellä ja rajoitusalueella. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.
- 40 §. Hätärokotus. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.
- 41 §. Alueiden luokittelu vesieläintautien leviämisen estämiseksi. Pykälässä kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.
- 42 §. Lokero. Pykälän 1 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.
- 44 §. Toimenpiteet pitopaikoissa sekä eläinnäyttelyt ja eläinkilpailut. Pykälän 3 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi. Momentista poistettaisiin säännös, joka koskee kunnaneläinlääkäriin velvollisuutta ilmoittaa tarkastuksista aluehallintovirastolle.
- 45 §. Väliaikainen kuljetuskielto. Pykälän 4 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.
- 47 §. Sperman keräysaseman hyväksyminen. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.
- 49 §. Alkioiden keräysryhmän ja alkioiden tuotantoryhmän hyväksyminen. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.
- 52 §. Spermavaraston hyväksyminen. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.
- 54 §. Luvanvaraisessa toiminnassa tapahtuvat muutokset ja toiminnan valvonta. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.
- 56 §. Luvan hakeminen ja toiminnan valvonta. Pykälän 3 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.
- 57 §. Karanteenin hyväksyminen ja toiminta. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.
- 62 §. Hyväksymisen edellytykset ja hyväksymismenettely. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.
- 64 §. Jäsenvaltioiden välillä toimitettaville eläimille, alkioille ja sukusoluille tehtävät tarkastukset. Pykälän 1 momentissa kunnaneläinlääkäri ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi,
- 67 §. Toiminnan valvonta. Pykälän 1 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.
- 68 §. Toimenpiteet taudinpurkausten yhteydessä. Pykälän 4 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

71 §. Eläinlääkintötodistukset, vientitarkastukset ja Traces-tietojärjestelmän käyttö. Pykälän 1 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

73 §. Nisäkkäiden ja lintujen kuljetus. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

74 §. Vesieläinten kuljetus. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

76 §. Kuljetusajoneuvojen desinfiointipaikkojen ja kuljetussäiliöiden vedenvaihtopaikkojen hyväksyminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

84 §. Elintarviketurvallisuusvirasto. Pykälän 2 momentin 4 kohdassa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnan eläinlääkäriksi. Koulutuksen järjestämiseen liittyvän kohdan sanamuotoa muutettaisiin hieman, sillä vaikka Elintarviketurvallisuusvirasto olisi edelleen keskeinen koulutuksen järjestäjä, myös maakunnalla olisi vastuunsa omien virkamiestensä kouluttamisesta.

Pykälän 3 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi. Lisäksi eläinlääkintähuoltolain 15 §:n 2 momenttiin kohdistuva viittaus muutettaisiin kohdistumaan elintarvikelakiin, johon kyseinen säännös ehdotetaan siirrettäväksi. Koska maakunnalle siirtyisivät sekä kunnaneläinlääkäriin että aluehallintoviraston lain mukaiset tehtävät, momentissa ehdotetaan myös täsmennettäväksi, mitkä tehtävät Elintarviketurvallisuusvirasto suorittaa valvomiensa teurastamojen osalta maakunnan sijasta. Momentissa yksilöitävät tehtävät vastaisivat nykyisiä kunnaneläinlääkäriin tehtäviä. Momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto on velvollinen toimittamaan maakunnalle tiedot teurastamossa tai laitoksessa epäillyistä ja todetuista vastustettavan, ilmoitettavan ja uuden vakavan eläintaudin tapauksista.

85 §. Maakunta. Aluehallintoviraston tehtäviä koskeva pykälä muutettaisiin koskemaan maakunnan tehtäviä, ja pykälän otsikko muutettaisiin ehdotusta vastaavaksi.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin 2 kohdassa säädetty aluehallintoviraston velvollisuus järjestää koulutusta kunnaneläinlääkäreille. Maakunnalla olisi ilman lain säännöstäkin velvollisuus huolehtia maakunnan eläinlääkäreiden eli omien virkamiestensä ammattitaidon riittävydestä. Momentin 4 kohta erotettaisiin 3 momentiksi. Siinä säädettäisiin, että 84 §:n 3 momentissa tarkoitettujen poroteurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa suoritettavat tehtävät hoitaisi koko maan alueella Lapin maakunta. Nykyisin vastaavat aluehallintoviraston tehtävät on asetustentasoisilla säännöksillä keskitetty Lapin aluehallintovirastoon.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että maakunnan nimeämä virkasuhteessa oleva eläinlääkäri käyttäisi maakunnalle osoitettua toimivaltaa asioissa, jotka koskevat terveys- tai eläinlääkintötodistuksen myöntämisestä taikka jotka lailla täytäntöön pantavien Euroopan unionin säädösten mukaan kuuluvat virkaeläinlääkärille.

Pykälän 5 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Samalla päivystyksen järjestämisvelvollisuutta laajennettaisiin siten, että se koskisi helposti leviävien ja vaarallisten eläintautien torjuntaan ja tautitilanteen selvittämiseen liittyvien kiireellisten tehtävien lisäksi eläinten ja tuotteiden jäsenvaltioiden välisten siirtojen ja viennin valvontaan liittyviä kiireellisiä tehtäviä. Muutos olisi tarpeen, jotta tehtävien hoito saataisiin turvattu. Tällä hetkellä kunnilla on velvollisuus järjestää eläinlääkintähuollon tehtävistä virka-ajan ulkopuolella vain kiireellisen eläinlääkäriavun antaminen, mutta päivystävä virkasuhteessa oleva kunnaneläinlääkäri on voinut tarvittaessa hoitaa myös kiireellisiä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvon-

taan liittyviä viranomaistehtäviä. Kuntien ja jatkossa maakuntien on kuitenkin mahdollista hankkia eläinlääkäripalvelut yksityisiltä palveluntuottajilta, joilla ei ole toimivaltaa julkisen vallan käyttöön. Pistokoeluonteisen tai todelliseen epäilyyn perustuvan sisämarkkinatuonnin valvonnan uskottavuus heikkenisi, jos esimerkiksi satamiin saapuneita tullin pysäyttämisiä lemmikkieläimiä ei voitaisi tarkastaa virka-ajan ulkopuolella. Pääkaupunkiseudulla tilanne on jo muodostunut ongelmalliseksi. Myös viennin valvontaa on toisinaan tarpeen suorittaa viikonloppuna.

Pykälästä poistettaisiin viranomaisten väliseen yhteistoimintaan velvoittava säännös, eli jäisi maakuntien harkintaan, järjestävätkö ne tehtävien hoidon virka-ajan ulkopuolella yksin vai yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa. Koska myös eläinsuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi päivystyksen järjestämiseen velvoittava säännös, olisi eläintautilain mukainen päivystys käytännössä tarkoituksenmukaista järjestää tämän päivystyksen yhteydessä.

Pykälän 6 momentiksi lisättäisiin säännös, jonka mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voisi tarvittaessa määrätä maakunnan palveluksessa olevan eläinlääkärin suorittamaan erikseen määriteltyjä, helposti leviävän, vaarallisen tai uuden vakavan eläintaudin taikka poikkeuksellisen laajasti esiintyvän valvottavan eläintaudin vastustamiseen liittyviä tehtäviä tämän toimialueen ulkopuolella. Säännös vastaisi kunnaneläinlääkäreitä koskevaa voimassa olevan 86 §:n säännöstä.

86 §. Viranomaisten velvollisuus suunnitella eläintautien vastustamista. Nykyisiä kunnaneläinlääkärin tehtäviä koskeva pykälä muutettaisiin koskemaan eläintautien vastustamisen suunnittelua. Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaavasti. Valtakunnalliseen ja alueelliseen suunnitteluun velvoittavat säännökset eivät olisi uusia, vaan ne sisältyvät tällä hetkellä eläinlääkintähuoltolakiin, josta ne poistettaisiin samalla kun mainitun lain soveltamisala rajattaisiin koskemaan ainoastaan eläinlääkäripalveluja. Säätelyyn lisättäisiin väljyyttä ja joustavuutta suunnitelmien sisällön ja tarkistamisen osalta.

86 a §. Ahvenanmaan valtionvirasto. Lakiin lisättäisiin uusi 86 a §, joka koskisi lain mukaisen hallintoasioita koskevan toimivallan käyttöä Ahvenanmaan maakunnassa. Valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvissa asioissa hallinnolliset tehtävät, jotka Manner-Suomen osalta säädetään perustettaville maakunnille, voivat lähtökohtaisesti kuulua Ahvenanmaan maakunnassa vain joko valtion viranomaisen tai kuntien tehtäväksi. Ehdotetussa pykälässä lain mukaisia hallintoasioita koskeva toimivalta säädettäisiin Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirastolle.

Kuitenkin Ahvenanmaan itsehallintolain 30 §:n 9 kohdassa säädetyn poikkeuksen mukaan tehtävistä, jotka kotieläinten tarttuvien tautien torjuntaa koskevan lainsäädännön mukaan kuuluvat valtakunnan viranomaiselle tai kunnille, huolehtii valtakunnan viranomaisten sijasta maakunnassa maakunnan hallitus tai muu maakuntalaisia määrätty viranomainen. Ehdotettu säännös merkitsisi, että kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltaminen jatkuisi edelleen eikä valtakunnan ja maakunnan viranomaisten välinen Ahvenanmaan itsehallintolakiin perustuva toimivallanjako maakuntien perustamisen myötä muuttuisi.

87 §. Valtuutettu tarkastaja. Pykälän 1 momentissa kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi.

88 §. Työvelvolliset laajan eläintautiepidemian sattuessa. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momenttiin sisältyviin viittaussäännöksiin tehtäisiin myös valtion eläkelainsäädännön sekä työtapaturma- ja ammattitautilainsäädännön uudistuksista johtuvia teknisluonteisia päivityksiä.

89 §. Taudintorjunnan johtaminen. Pykälän 1 momentissa maakunnalle säädettäisiin aluehallintovirastolle nykyisin kuuluva tehtävä toimia Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettuna paikallisena taudintorjuntakeskuksena helposti leviävän eläintaudin yhteydessä. Momentista poistettaisiin taudintorjunnan johtamista koskeva säännös, sillä taudintorjunnan johtovastuu siirrettäisiin Elintarviketurvallisuusvirastolle säätämällä siitä pykälän 2 momentissa. Johtovastuun keskittäminen valtakunnallisesti toimivalle valtion viranomaiselle olisi perusteltua, koska taudintorjunnalla on suuri valtakunnallinen merkitys ja koska tehokas taudintorjunta edellyttää useimmiten maakuntien rajat ylittävää koordinaatiota. Elintarviketurvallisuusvirasto vastaa taudin-purkauksissa tilannekuvan ylläpitämisestä ja toimenpiteiden yhteensovittamisesta ja sillä on jo voimassa olevan pykälän mukaan toimivalta antaa alueellisesta taudintorjunnasta vastuussa olevalle viranomaiselle tarvittaessa taudintorjuntaa koskevia käskyjä.

Jotta varmistettaisiin, että taudintorjuntaan osallistuva viranomaisketju kykenisi nopeaan ja tehokkaaseen toimintaan riippumatta itsehallinnollisen maakunnan toimielinten ja tehtävien organisoinnista, pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi säännös, jonka mukaan taudintorjunnasta maakunnassa vastaisi maakunnan hallintosäännön mukaan määräytyvä viranhaltija, jonka tulisi olla eläinlääkäri. Pykälän 2 momentin mukaan kyseinen viranhaltija vastaanottaisi Elintarviketurvallisuusviraston mahdollisesti antamat taudintorjuntaa koskevat käskyt.

91 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valvontaviranomaisen oikeudesta saada tietoja paitsi valtion ja kunnan myös maakunnan viranomaisilta.

99 §. Viranomaisten suoritteista perittävät maksut. Pykälä 2 momentti muutettaisiin säätämällä siinä kunnaneläinlääkäreiden suoritteiden maksullisuuden sijasta maakunnan suoritteiden maksullisuudesta. Pykälässä lueteltaisiin ne suoritteet, joista maakunnan tulisi periä toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu. Luettelo kattaisi ne kunnaneläinlääkäriin suoritteet, jotka on säädetty maksullisiksi momentin nojalla annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sekä valtion maksuperustelain nojalla maksullisiksi säädetyt aluehallintoviraston suoritteet.

Koska myös elintarvikevalvonta kuuluisi jatkossa maakunnalle, pykälän 3 momentti poistettaisiin tarpeettomana. Säännösten noudattamatta jättämisestä aiheutuvan ylimääräisen valvonnan maksullisuutta koskeva pykälän 4 momentti muuttuisi 3 momentiksi.

111 §. Kielto ja rajoitus. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

113 §. Toimenpiteet siirtokelpoisuuden puuttuessa. Pykälän 1—3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1 momentista poistettaisiin säännös, joka koskee kunnaneläinlääkäriin toimivaltaa tehdä väliaikainen päätös kiireellisessä tilanteessa, jossa aluehallintovirasto ei ole vielä ryhtynyt toimenpiteisiin.

114 §. Uhkasakko ja teettäminen. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

116 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentista poistettaisiin kumottavaksi ehdotettuun 25 §:ään kohdistuva viittaus. Valitustienä lain nojalla tehtäviin maakunnan päätöksiin olisi hallintovalitus.

117 §. Muutoksenhaku maksuja koskevaan päätökseen. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan muutosta maakunnallisia maksuja koskevaan taksapäätökseen haetaan maakuntalaissa säädetyllä tavalla.

1.3.40 Laki eläinten lääkitsemisestä

6 §. Määritelmät. Pykälän 10 kohdassa aluehallintovirasto ja kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi. Koska eläinlääkintähuoltolain nimike ehdotetaan muutettavaksi, pykälän 13 kohdassa viitattaisiin mainitun lain sijasta eläinlääkäripalveluista annettuun lakiin.

15 §. Eläinlääkärin oikeus luovuttaa lääkkeitä. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

27 §. Elintarviketurvallisuusvirasto. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että Elintarviketurvallisuusviraston tehtäväksi säädettäisiin lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonta siltä osin kuin valvonta kohdistuu eläinlääkäreihin. Eläinten pitopaikkojen valvonta kuuluisi maakunnan tehtäviin, mutta Elintarviketurvallisuusviraston tehtäviin kuuluisi edelleen valtakunnallinen suunnittelu, ohjaus, kehittäminen ja valvonta.

28 §. Maakunta. Pykälässä ja sen otsikossa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin rajausta, jonka mukaan maakunnan tehtäviin ei kuuluisi valvoa eläinlääkäreiden toimintaa, sillä tämän valvonnan suorittaisi 27 §:n mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto.

29 §. Kunnaneläinlääkäri. Koska maakunnan vastuulle aluehallintovirastosta ja kunnaneläinlääkäriltä siirtyvistä tehtävistä säädettäisiin 28 §:ssä, pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

32 §. Valtakunnallinen valvontaohjelma ja alueellinen valvontasuunnitelma. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin joustavuutta poistamalla siitä valvontaohjelman tarkistamista koskeva säännös.

Lisäksi pykälän 2 momenttia muutettaisiin lisäämällä siihen säännös maakunnan velvollisuudesta laatia alueellinen suunnitelma sen vastuulle kuuluvasta valvonnasta. Velvollisuus ei olisi uusi, vaan se sisältyy tällä hetkellä eläinlääkintähuoltolakiin, josta se poistettaisiin samalla kun kyseisen lain soveltamisala rajattaisiin koskemaan ainoastaan eläinlääkäripalveluja. Momenttiin kuitenkin lisättäisiin säännös, jonka mukaan alueellista suunnitelmaa ei laadittaisi kansalliseen vierasainevalvontaohjelmaan liittyvästä valvonnasta, sillä tämä valvonta toteutetaan suoraan valtakunnallisen ohjelman perusteella.

Alueellisen suunnitteluvuorituksen sekä maakuntien itsehallinnollisen aseman vuoksi momentista poistettaisiin säännös, jonka nojalla Elintarviketurvallisuusvirasto on voinut antaa ohjelman toteuttamista koskevia yksittäisiä määräyksiä aluehallintovirastolle. Pykälän otsikkoa muutettaisiin ehdotusta vastaavasti.

Pykälän 3 momentin asetuksenantovaltuutta tarkennettaisiin 2 momenttiin ehdotetun muutoksen vuoksi siten, että se koskee valtakunnallista suunnittelua.

41 §. Määräykset ja kiellot. Pykälän 1–5 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

42 §. Uhkasakko ja teettäminen. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

43 §. Haltuunotto. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin kuitenkin säännös, jonka mukaan Elintarviketurvallisuusvi-

rastolla olisi toimivalta päättää eläinlääkärin hallussa olevan lääkkeen tai muun eläinten käsittelyssä käytettävän aineen haltuunotosta.

44 §. Haltuunotetun omaisuuden säilyttäminen ja käyttäminen. Pykälän 2 momentissa tarkoitettu toimivalta säädettäisiin aluehallintoviraston sijasta haltuunoton suorittavalle viranomaiselle, sillä haltuunotosta päättäisi 43 §:n mukaan tapauksesta riippuen joko maakunta tai Elintarviketurvallisuusvirasto.

47 §. Maksut. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka valvonta-asetuksen 28 artiklaan perustuvista maakunnan suoritteista perittäisiin toimijalta maakunnan hyväksymän taksan mukainen maksu. Mainitun artiklan mukaan säännösten noudattamatta jättämisestä johtuvan ylimääräisen valvonnan tulee olla maksullista.

48 §. Valtion kunnille maksama korvaus. Koska kunnaneläinlääkärille säädetyt tehtävät siirtyisivät maakunnan vastuulle, kunnaneläinlääkärin tehtävien rahoitusta koskeva pykälä kumottaisiin tarpeettomana.

49 §. Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi, minkä lisäksi pykälään lisättäisiin säännös, joka koskee muutoksenhakua Elintarviketurvallisuusviraston päätökseen. Muutoksenhakukeinona olisi molempien viranomaisten päätösten osalta hallintovalitus. Maakunnallisia maksuja koskevan muutoksenhaun osalta viitattaisiin maakuntalain 18 luvun säännöksiin.

51 §. Valtakunnalliset eläinten terveydenhuolto-ohjelmat. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

1.3.41 Laki kasvinsuojeluaineista

22 §. Kasvinsuojeluaineen lentolevityksen toteuttaminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomainen sekä kunnaneläinlääkäri muutettaisiin maakunnaksi. Maakunnalla tarkoitettaisiin ehdotetussa maakuntalaissa tarkoitettua maakuntaa.

24 §. Valvontaviranomaiset. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Tullilaitos muutettaisiin Tulliksi. Säännöstä selkeytettäisiin siten, että maakunta olisi valvontaviranomainen toimialueellaan. Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla olisi edelleen nykyisenlainen valvontatoimivalta koko valtakunnan alueella. Käytännössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ovat tehneet suurimmaksi osaksi pykälän tarkoittaman valvonnan. Pykälän otsikko muutettaisiin monikkomuotoon, mikä vastaisi sen sisältöä nykyistä paremmin.

38 §. Kielto. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi ja tullilaitos Tulliksi.

Ehdotetun lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla.

1.3.42 Laki kasvinterveyden suojelemisesta

4 §. Rekisteröitymisvelvollisuus ja rekisteröinnin edellytykset. Pykälän 5 momentissa hallinnollista taakkaa purettaisiin siten, että rekisteröintiä kasvinsuojelurekisteriin haettaisiin keskitetysti Elintarviketurvallisuusvirastolta, joka myös päättää asiasta. Tämä vastaa jo pääosin ny-

kykäytäntöä. Maakunnalle ei siirtyisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten nykyisiä rekisteröintitehtäviä.

6 §. Markkinointi. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että Elintarviketurvallisuusvirasto antaisi keskitetysti kasvipassin käyttöoikeuden. Maakunnalle ei siirtyisi elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksilla olevaa rinnakkaista toimivaltaa kasvipassin myöntämiseen. Hallinnollista taakkaa purettaisiin.

9 §. Ilmoitusvelvollisuus toiminnan lopettamisesta ja muuttumisesta. Pykälä muutettaisiin siten, että ilmoitukset toimitettaisiin keskitetysti Elintarviketurvallisuusvirastolle. Maakunnille ei siirtyisi elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksilla olevaa ilmoitusten vastaanottotehtävää. Hallinnollista taakkaa purettaisiin.

10 §. Ilmoittamisvelvollisuus. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

11 §. Kasvintuhoojien torjunta. Pykälän 3 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

14 §. Valvontaviranomaiset. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi, joka alueellisesti valvoisi säännösten noudattamista. Elintarviketurvallisuusvirastolla on edelleen valvontatoimivalta koko valtakunnan alueella. Samalla 2 momentissa Tullilaitoksen nimi muutettaisiin Tulliksi.

Uudessa 3 momentissa ehdotettaisiin, että lain mukaisia hallintoasioita koskeva toimivallan käyttö säädettäisiin Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirastolle. Valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvissa asioissa hallinnolliset tehtävät, jotka Manner-Suomen osalta säädetään perustettaville maakunnille, voivat lähtökohtaisesti kuulua Ahvenanmaan maakunnassa valtion viranomaisen tehtäväksi. Koska Ahvenanmaalle ei tulisi maakuntauudistuksen mukaista maakuntaa, olisi säädettävä valtion viranomaisesta, jolle tehtävät kuuluisivat.

Kuitenkin itsehallintolain 30 §:n 8 kohdassa säädetyn poikkeuksen mukaan tehtävistä, jotka kasvintuhoojien maahan kulkeutumisen estämistä koskevan lainsäädännön mukaan kuuluvat valtakunnan viranomaiselle, huolehtii maakunnassa maakunnan hallitus tai muu maakuntalaisena määrätty viranomainen. Ehdotettu säännös merkitsisi, että kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltaminen jatkuisi edelleen eikä valtakunnan ja maakunnan viranomaisten välinen Ahvenanmaan itsehallintolakiin perustuva toimivallanjako maakuntien perustamisen myötä muuttuisi..

17 §. Valvontasuunnitelma. Hallinnollisen taakan keventämiseksi valvontasuunnitelman tekemistä ehdotetaan yksinkertaistettavaksi luopumalla vuosittaisen valvontasuunnitelman laatimisesta ja luopumalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella antamista valvontasuunnitelmaa koskevista tarkemmista säännöksistä valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä.

26 §. Kasvipassin tai muun todistuksen tai merkinnän käyttökielto. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

28 §. Uhkasakko tai teettäminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Samalla lisättäisiin maakunnalle mahdollisuus uhkasakon antamiseen teettämisuhan lisäksi tilanteissa, joissa maakunta voi antaa myös päävelvoitteen. Voimassa olevan lain mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tehdä teettämisuhkaa ja teettämistä koskevan päätöksen.

30 §. Kasvintuhoojan torjuntapäätöksestä aiheutuvien kustannusten korvaaminen. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

33 §. Maksut, palkkiot ja korvaukset. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti niistä suoritteista, joista maakunta perisi hyväksymänsä taksan mukaisen maksun.

34 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus maakuntalain 18 lukuun haettaessa muutosta maakunnallisia maksuja koskevaan päätökseen.

1.3.43 Taimiaineistolaki

3 §. Taimiaineiston toimittajan hyväksyminen ja rekisteröinti. Pykälän 4 momentissa hallinnollista taakkaa purettaisiin siten, että rekisteröintiä toimijarekisteriin haettaisiin keskitetysti Elintarviketurvallisuusvirastolta, joka myös päättää asiasta. Tämä vastaa jo pääosin nykykäytäntöä. Maakunnalle ei siirtyisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen nykyisiä rekisteröintitehtäviä.

7 a §. Valvontaviranomaiset. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi, joka alueellisesti valvoisi säännösten noudattamista. Elintarviketurvallisuusvirastolla on edelleen valvontatoimivalta koko valtakunnan alueella.

Uudessa 2 momentissa ehdotettaisiin, että valvontaviranomaiselle tässä laissa säädetyt tehtävät hoitaisi Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto. Koska Ahvenanmaalle ei tulisi maakuntauudistuksen mukaista maakuntaa, olisi säädettävä valtion viranomaisesta, jolle toimivalta kuuluisi. Kuitenkin itsehallintolain 30 §:n 8 kohdassa säädetyin poikkeuksen mukaan tehtävistä, jotka kasvintuhoojien maahan kulkeutumisen estämistä koskevan lainsäädännön mukaan kuuluvat valtakunnan viranomaiselle, huolehtii maakunnassa maakunnan hallitus tai muu maakuntalaissa määrätty viranomainen. Ehdotettu säännös merkitsisi, että kohdassa säädetyin poikkeuksen soveltaminen jatkuisi edelleen eikä valtakunnan ja maakunnan viranomaisten välinen Ahvenanmaan itsehallintolakiin perustuva toimivallanjako maakuntien perustamisen myötä muuttuisi.

12 §. Rekisteristä poistaminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valvontaviranomaiseksi. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

15 §. Maksut, palkkiot ja korvaukset. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti niistä suoritteista, joista maakunta perisi hyväksymänsä taksan mukaisen maksun. Samalla 2 momentista poistettaisiin vanhentunut säännös siitä, että maa- ja metsätalousministeriö päättäisi valtuutetuille tarkastajille maksettavista palkkioista ja korvauksista.

16 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viittaus maakuntalain 18 lukuun haettaessa muutosta maakunnallisia maksuja koskevaan päätökseen.

1.3.44 Laki hukkakauran torjunnasta

5 §. Ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 1 ja 2 momentissa muutettaisiin viittaus sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiseen (maaseutuelinkeinoviranomainen) muutettaisiin maakunnaksi.

6 §. Katselmus ja torjuntasuunnitelma. Pykälän 1 ja 2 momentissa maaseutuelinkeinoviranomainen on muutettu maakunnaksi.

Pykälän 3 momentti muutetaan niin, että tilanteessa jossa hukkakauraa esiintyy alueella, joka sijaitsee useammassa maakunnassa, velvollisuus katselmuksen suorittamiseen ja torjuntasuunnitelman tekemiseen alueen haltijalle on sillä maakunnalla, jossa hukkakauraesiintymä pääasiallisesti sijaitsee. Alueella tarkoitetaan lain määritelmien mukaan myös tilan talouskeskukseen kuuluvia alueita. Siten sen maakunnan, jonka alueella hukkakauraesiintymä pääasiallisesti sijaitsee, tulee vastata katselmuksesta ja alueelle laadittavasta torjuntasuunnitelmasta. Maakunnat voivat kuitenkin sopia keskenään kuinka hukkakauran torjunta tällaisella alueella tehdään. Momentista poistettaisiin nyt voimassa olevassa laissa ollut maininta siirtää valvontasuunnitelman tekeminen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle, jos siihen on ollut erityistä syytä.

Pykälän 4 momentista, joka koskee maa- ja metsätalousministeriön oikeutta antaa asetuksella tarkempia säännöksiä, on poistettu viittaus torjuntasuunnitelman tekemisen siirtämisestä.

7 §. Velvollisuus tietojen antamiseen. Pykälän 1 momentissa maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maakunnaksi.

10 §. Valvontaviranomaiset. Pykälän 1 momentissa viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin ja maaseutuelinkeinoviranomaisiin muutettaisiin maakunnaksi samalla kun maakunnan valvontatehtävä täsmennetään nykyistä käytäntöä vastaavaksi.

11 §. Valtuutetut tarkastajat. Pykälän 1 momentissa viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin ja maaseutuelinkeinoviranomaisiin muutettaisiin maakunnaksi.

12 §. Valvontasuunnitelma. Hallinnollisen taakan keventämiseksi valvontasuunnitelman tekemistä ehdotetaan yksinkertaistettavaksi luopumalla vuosittaisen valvontasuunnitelman laatimisesta ja luopumalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella antamista valvontasuunnitelmaa koskevista tarkemmista säännöksistä valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä. Nykyisin valvontasuunnitelma on osa Elintarviketurvallisuusviraston laatimaa elintarvikeketjun monivuotista valvontasuunnitelmaa ja kertomus valvonnan tuloksista osa Elintarviketurvallisuusviraston laatimaa raporttia elintarvikeketjun monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman toteutumisesta.

15 §. Hukkakaurarekisteri. Pykälän 1 ja 3 momentin maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maa-kunnaksi.

22 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momenttia muutetaan niin, että viittaukset maaseutuelinkeinoviranomaiseen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen poistetaan. Pykälän 1 momentin mukaan maakunnan muuhun kuin lain 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua maakunnalta.

Pykälän 2 momentissa viittaus maaseutuelinkeinoviranomaisiin ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin muutettaisiin maakunnaksi.

1.3.45 Siemenkauppalaki

16 §. Valvontaviranomaiset. Pykälän viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin ja maaseutuelinkeinoviranomaisiin on muutettu maakunnaksi. Samalla maakunnan tehtävä val-

vonnassa on täsmennetty nykykäytännön mukaiseksi kylvösiemenen markkinoinnin valvonaksi. Lisäksi viittaus Tullilaitokseen on muutettu Tulliksi.

20 §. Valvontasuunnitelma. Hallinnollisen taakan keventämiseksi valvontasuunnitelman tekemistä ehdotetaan yksinkertaistettavaksi luopumalla vuosittaisen valvontasuunnitelman laatimisesta ja luopumalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella antamista valvontasuunnitelmaa koskevista tarkemmista säännöksistä valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä. Nykyisin valvontasuunnitelma on osa Elintarviketurvallisuusviraston laatimaa elintarvikeketjun monivuotista valvontasuunnitelmaa ja kertomus valvonnan tuloksista osa Elintarviketurvallisuusviraston laatimaa raporttia elintarvikeketjun monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman toteutumisesta.

1.3.46 Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta

3 §. Määritelmät. Pykälän 6 kohdassa korvattaisiin kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen määritelmä maakunnan määritelmänä. Maakunnalla tarkoitettaisiin maakuntalaisia (xxx/xxx) tarkoitettua maakuntaa. Maakunnalla ei siten tarkoiteta Ahvenanmaan maakuntaa.

34 §. Hakemuksen vireilletulo. Pykälän 2 momentti kumottaisiin. Momentin mukaan hakemus voidaan toimittaa eläkelaitoksen tai eläkelaitoksen asiamiehen sijasta sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella maatilan talouskeskus sijaitsee, jonka on viivytyksettä toimitettava se edelleen. Säännökselle ei enää ole tarvetta, koska se liittyy lain mukaisen luopumistuen myöntämiseen, eikä luopumistukea myönnetä vuoden 2018 jälkeen tapahtuvien luopumisten johdosta.

39, 50, 63-66, 70 ja 73 §. Pykälissä korvattaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen maakunnalla.

1.3.47 Laki maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta

Laki maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta (1330/1992) kumottaisiin. Lain nojalla ei enää myönnetä eikä makseta luopumiskorvausta. Maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) nojalla myönnetään nykyisin maatalouden harjoittamisesta luopuvalle luopumistukea.

1.3.48 Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta

2 §. Pykälän 1 momentin 6 kohdassa korvattaisiin kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen määritelmä maakunnan määritelmällä. Maakunnalla tarkoitettaisiin maakuntalaisia (xxx/xxx) tarkoitettua maakuntaa. Maakunnalla ei siten tarkoiteta Ahvenanmaan maakuntaa.

21 a, 30 a, 34, 36 ja 37 §. Pykälissä korvattaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen maakunnalla.

40 §. Pykälän 4 momentissa korvattaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnalla. Lisäksi momentista poistettaisiin viittaus kumottuun maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annettuun lakiin (1303/1994). Viittauksen mukaan eläkelaitoksen tiedonantovelvollisuus koskee myös kyseisessä laissa tarkoitettua pellon metsittämistukijärjestelmän valvontaa varten tarvittavien tietojen toimittamista.

1.3.49 Luopumiseläkelaki

14 §. Pykälässä korvattaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan maaseutu-elinkeinoviranomainen maakunnalla. Maakunnalla tarkoitettaisiin maakuntalaissa tarkoitettua maakuntaa. Maakunnalla ei siten tarkoiteta Ahvenanmaan maakuntaa.

16 §. Pykälässä korvattaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan maaseutu-elinkeinoviranomainen maakunnalla.

1.3.50 Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta

15, 30, 31 ja 34-36 §. Pykälissä korvattaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnalla.

37 §. Toimivaltainen maakunta. Pykälän otsikossa ja momenteissa korvattaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnalla. Pykälän 1 ja 2 momentin säännökset ovat olleet tois-sijaisia suhteessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia koskevassa lainsäädännössä säädettyyn, eli toimivallasta on voitu säätää toisin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) nojalla. Maakunnan alueellisen toimivallan määräytymisen pääsäännöstä säädettäisiin vastaavalla tavalla kuin nykyisin säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten alueellisesta toimivallasta. Ehdotuksen mukaan pääsäännöstä voitaisiin kuitenkin poiketa, jos toimivallasta sovitaan toisin noudattaen maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annetun lain 3 §:ssä säädettyä menettelyä. Maakunta voisi siten hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä toisen maakunnan alueella jos maakunnat niin sopivat ja jos tehtävien hoitamisesta sovitaan maksajavirastotehtävien hoitoa koskevassa sopimuksessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin maakuntien mahdollisuudesta sopia alueellisesta toimival-lasta pykälän 1 ja 2 momentin säännöksistä poikkeavasti. Tämä olisi mahdollista maksajavi-rastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annetun lain (/) 3 §:ssä säädettyä menettelyä nou-dattaen. Näiden tehtävien siirtämisestä tulisi tehdä Maaseutuviraston kanssa kyseisessä pykä-lässä tarkoitettu maksajavirastosopimus.

Pykälän uudessa 4 momentissa säädettäisiin toimivallasta sellaisten kehittämishankkeiden osalta, joilla on pääasiassa valtakunnallisia tavoitteita. Nykyisin tästä säädetään pykälän 3 momentissa. Voimassa olevan säännöksen mukaan toimivaltainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jolle maa- ja metsätalousministeriö on osoittanut varat valtakunnallisen hankkeen rahoitusta varten. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneu-voston asetuksen (1392/2014) 6 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan Hämeen elinkeino-, liiken-ne-, ja ympäristökeskus hoitaa kaikkien elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten toimialu-eella tällaisia valtakunnallisia hankkeita koskevat tehtävät. Nämä tehtävät hoitaisi esityksen mukaan Päijät-Hämeen maakunta, jonka alueella Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskuksen päätoimipaikka sijaitsee.

38 ja 40 §. Pykälissä korvattaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnalla.

42 §. Tuen myöntäminen. Pykälässä korvattaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnalla. Lisäksi pykälän 1 momentissa säädettäisiin tuen myöntäminen maakunnassa maakunnan viranhaltijan tehtäväksi. Kyse on keskeisesti oikeusharkintaa sisältävistä päätök-sistä. Lisäksi säännös olisi yhdenmukainen viljelijätukien myöntämiseen sovellettavan maksa-javirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavan lain säännösten kanssa.

44, 48, 49, 52, 53, 55, 58, 60, 64, 68 ja 69 §. Pykälissä korvattaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnalla.

48 §. Maksujen hyväksyminen ja suorittaminen. maksajavirastolaki

69 a §. Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten täyttymisen varmistaminen. Lakiin lisättäisiin uusi 69 a §, jossa säädettäisiin Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten täyttymisen varmistamisesta. Pykälän mukaan jos maa- ja metsätalousministeriö tai Maaseutuvirasto havaitsevat maakunnan toiminnassaan rikkovan Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvien ohjelman hallintoviranomaistehtävien hoitamista tai hoitamisen järjestämistä, ne voisivat antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräyksen tehosteeksi voitaisiin asettaa sakon uhka.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toimeenpanoa ja maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain mukaisten tukien myöntämistä sääntelee Euroopan unionin lainsäädäntö. Tässä toimeenpanossa mahdollisesti ilmeneviin puutteisiin liittyy Euroopan unionin tasolla uhka jäsenvaltiolle määrättävästä rahoitusoikaisusta, joka tarkoittaa Euroopan unionin rahoituksen epäämistä. Rahoitusoikaisu voi olla määrältään hyvin merkittävä. Tämän rahoitusoikaisun uhan johdosta katsotaan tarpeelliseksi säätää menettelystä Euroopan unionin lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi maaseudun kehittämisohjelman toimeenpanossa ja maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain mukaisten tukien myöntämisessä. Vastaava säännös sisältyy viljelijätukien osalta maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavaan lakiin ehdotettuihin säännöksiin.

70 §. Voimaantulo. Pykälän 5 momentin mukaan Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen, joka on tehty viimeistään 31 päivänä elokuuta 2014 saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuden sijaan maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan. Momentti kumottaisiin tarpeettomana.

1.3.51 Laki maatalouden rakennetuista

19 §. Toimenpiteen toteutusaika. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

20 §. Tuen käyttöä koskevat ehdot. Pykälän 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

22 §. Tiedonanto- ja avustamisvelvollisuus. Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

27 §. Lainan siirtäminen ja lainaehtojen muuttaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

30 §. Tuen hakeminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Voimassa olevassa pykälässä säädetään myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivallasta lain mukaisten tukihakemusten käsittelyssä. Pykälän 1 momentin toimivaltasäännös on kuitenkin ollut toissijainen suhteessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia koskevassa lainsäädännössä säädettyyn toimivaltaan nähden, eli toimivallasta on voitu säätää toisin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) nojalla. Maakunnan alueellisen toimivallan määräytymisen pääsäännöstä säädettäisiin vastaavalla tavalla kuin nykyisin säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten alueellisesta toimivallasta. Ehdotuksen mukaan pääsäännöstä voitaisiin kuitenkin poiketa, jos maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavan lain 3 §:ssä säädettyssä menettelyssä toimivallasta toisin sovitaan. Maakunta voisi siten hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä toisen

maakunnan alueella, jos maakunnat niin sopivat ja jos tehtävien hoitamisesta sovitaan myös maksajavirastotehtävien hoitoa koskevassa sopimuksessa.

Ehdotus laiksi maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa perustuu EU:n horisontaaliasetukseen (EU N:o 1306/2013) kattaen esimerkiksi EU:n maaseuturahaston osaksi rahoittamien tukien maksujen tarkastamiseen ja hyväksymiseen, mukaan lukien hallinnolliset ja paikan päällä tehtävät tarkastukset, sekä maksuhakemuksiin ja tukien takaisinperintään liittyvät tehtävät. Edellä mainittua lakiehdotusta maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa ei sovelleta maatalouden rakennetukien myöntöpäätöksiin liittyviin tehtäviin, koska tuen myöntö ei ole maksajavirastotehtävä vaan EU:n maaseutuasetukseen (EU N:o 1305/2013) perustuva hallintoviranomaistehtävä. Maa- ja metsätalousministeriö vastaa hallintoviranomais-tehtävien hoitamisesta jäsenvaltiotasolla ja suhteessa komissioon, mutta tukijärjestelmän toimeenpanotehtävät on delegoitu aluehallinnolle. Euroopan unionin maaseutuasetuksen mukaan, jos ohjelman hallintoviranomaistehtäviä delegoidaan, jäsenvaltion hallintoviranomainen on edelleen täysin vastuussa kyseisten tehtävien tehokkaasta ja moitteettomasta hallinnosta ja täytäntöönpanosta, ja jäsenvaltioiden on varmistettava, että ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmät toimivat tehokkaasti koko ohjelmakauden ajan. Lisäksi jäsenvaltion tukijärjestelmään kohdistuvat komission tarkastukset koskevat yleensä samalla kertaa sekä maksajavirasto- että hallintoviranomaistehtäviä ja tarkastuksissa havaituista puutteista tehtävien hoidossa voi seurata rahoitusoikaisuja, jotka vähentävät jäsenvaltiolle tuloutettavien EU:n maaseuturahaston varojen kokonaismäärää. Koska lakiehdotuksella maakuntien tehtäväksi siirrettävät tukijärjestelmän hallintoviranomaistehtävät liittyvät hyvin läheisesti tukijärjestelmän maksajavirastotehtäviin, tehtävien tehokas ja moitteeton hoito voitaisiin turvata parhaiten siten, että saman alueen maksajaviranomais- ja hallintoviranomaistehtävät hoidettaisiin yhdessä maakunnassa. Tämän vuoksi hallintoviranomaistehtävien siirtämisessä toiselle maakunnalle olisi perusteltua noudattaa vastaavaa menettelyä kuin maksajavirastotehtävien siirtämisessä.

31 §. Tukihakemuksen arviointi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

33 §. Tukipäätös. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnan viranhaltijaksi. Maatalouden rakennetuen myöntämistä koskeva päätöksenteko on keskeisesti oikeusharkintaa sisältävä tehtävä, joka on delegoitu maakunnille osana EU:n maaseuturahaston hallintoviranomaistehtäviä ja se olisi perusteltua säätää maakunnan viranhaltijan tehtäväksi vastaavalla tavalla kuin maatalouden rakennetuen maksajavirastotehtävien hoito. Hallintoviranomaistehtävien ja maksajavirastotehtävien suhdetta on selvitetty edellä 30 §:n kohdalla.

34 §. Tukipäätöksen mukaisen oikeuden siirtäminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

37 §. Avustusmuotoisen tuen maksun suorittaminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

38 §. Nostolupa. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

40 §. Tietojen antaminen seurantaa varten. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

40 a §. Ilmoitus tuen käytön ehtojen vastaisesta hankintamenettelystä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

- 44 §. Tarkastusoikeus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.
- 45 §. Tarkastuksen suorittaminen. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.
- 46 §. Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.
- 49 §. Takaisinperinnän kohtuullistaminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.
- 50 §. Takaisinperintää ja maksamisen keskeyttämistä koskeva päätös. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.
- 54 §. Luotonantajan avustamis- ja tiedonantovelvollisuus. Pykälän 1 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.
- 61 §. Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.
- 64 §. Varojen alueellinen kohdentaminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.
- 66 §. Valituskielto. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.
- 67 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.
- 68 §. Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten täyttymisen varmistaminen. Laista aiemmin kumotun 68 §:n tilalle ehdotetaan lisättäväksi uusi 68 §, jossa säädettäisiin EU:n lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten täyttymisen varmistamisesta. Jos maa- ja metsätalousministeriö tai Maaseutuvirasto havaitsisi maakunnan maatalouden rakennetukijärjestelmän toimeenpanossa rikkovan Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvien maaseudun kehittämisohjelman hallintoviranomaistehtävien hoitamista tai hoitamisen järjestämistä, maakunnalle voitaisiin antaa määräys puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräyksen tehosteeksi voitaisiin asettaa sakon uhka.
- Muutettavaksi ehdotetun lain ja sen taustalla olevan maaseudun kehittämisohjelman mukaisien tukien myöntämistä sääntelee EU:n lainsäädäntö. EU-lainsäädännön mukaan tukijärjestelmän toimeenpanossa mahdollisesti ilmeneviin puutteisiin liittyy uhka jäsenvaltiolle määrättävästä rahoitusoikaisusta, joka voi olla määrältään hyvin merkittävä. Tukijärjestelmään liittyvän EU:n rahoitusoikaisun uhan vuoksi olisi tarpeellista säätää menettelystä EU:n lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi maaseudun kehittämisohjelman toimeenpanossa ja lain mukaisten tukien myöntämisessä. Vastaava säännös sisältyy viljelijätukien osalta maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavaan lakiin ehdotettuihin säännöksiin.

1.3.52 Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta

3 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että [Maaseutuvirasto] voisi kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) tarkoitettujen toimitusmiesten esityksestä siirtää hallinnassaan olevaa omaisuutta käytettäväksi uusjaossa toimitusmiesten esittämällä tavalla tämän maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain mukaan maansaantiin oikeutettujen tilojen

koon suurentamiseksi ja jakoalueen tilussijoituksen parantamiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten muun muassa maaseudun kehittämiseen liittyvät tehtävät siirretään maakuntien hoidettavaksi. Maakunta ei voi kuitenkaan tehdä päätöksiä valtion talousarvion ulkopuolisen rahaston omistuksessa ja taseessa olevan maanomaisuuden luovuttamisesta. Maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 2 a §:n 2 momentin mukaan Maaseutuvirasto hoitaa, jollei lailla toisin säädetä, Maatilatalouden kehittämisrahaston hallintoa, kirjanpitoa ja maksuliikennettä hoitaa muilta kuin johtokunnalle kuuluvien tehtävien osalta. Näin ollen Maaseutuvirasto olisi luonteva viranomaisen hoitamaan maatilatalouden kehittämisrahaston maanomaisuuden luovuttamiseen liittyviä tehtäviä. Lisäksi maatilatalouden kehittämisrahaston hallinnassa olevasta vajaan 1 000 hehtaarin peltopinta-alasta sijaitsee Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella yli puolet.

Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin siten, että momentista poistettaisiin säännös rahaston varojen käyttämisestä maidon viitemäärien ostamiseen kansalliseen varantoon. Euroopan unionin maidon ja maitotuotteiden kiintiöjärjestelmä on päättynyt 31 päivänä maaliskuuta 2015. Maitokiintiöjärjestelmässä maidontuottajille vahvistettiin tilakohtainen viitemäärä, jotka ovat siis lakanneet olemasta 31 päivänä maaliskuuta 2015 eikä maidon viitemääriä voi enää näin ollen hankkia. Momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että momentista poistettaisiin säännös rahaston varojen käyttämisestä pakkohuutokaupalla myytyjen tilojen ja alueiden lunastamiseen valtiolle, sen mukaan kuin siitä laissa erikseen säädetään. Tältä osin ehdotus perustuu siihen, että pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annettu laki (23/1938) on kumottu 1 päivänä kesäkuuta 2016 voimaan tulleella lailla pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain kumoamisesta (362/2016).

Pykälän 1, 4 ja 6 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

3 a §. Lain 3 §:ään ehdotettujen muutosten johdosta pykälän 1 ja 2 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusMaaseutuvirastoksi. Pykälän 3 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

1.3.53 Laki maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta

38–40 §. Korkotukilainojen vapaaehtoinen velkajärjestely. Velkajärjestelysopimus. Vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeaminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Maaseutuvirastoksi 38 §:n 2 momentissa, 39 §:n 1 momentissa ja 40 §:n 1 ja 3 momentissa. Voimassa olevan lain mukaan suostumuksesta vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, velkajärjestelyn toteuttamista koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta ja velkajärjestelyn raukeamaan määräämisestä vastaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Koska maakunta ei voi päättää velkajärjestelystä valtion puolesta, nykyiset vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn liittyvät tehtävät siirrettäisiin Maaseutuvirastolle. Maaseutuvirastosta annetun lain (666/2006) 2 §:n mukaan viraston tehtäviin kuuluvat muun muassa maaseudun kehittämiseen liittyvien tukien ja korvausten velkajärjestelyihin ja valtionvastuisiin liittyvä valtion edunvalvonta. Maaseutuvirasto olisi näin ollen luonteva viranomaisen hoitamaan myös muutettavaksi ehdotetun lain mukaisesti vapaaehtoiseen velkajärjestelyihin liittyvät tehtävät. Laissa tarkoitettu vapaaehtoinen velkajärjestely ei ole käytössä, koska se ei täytä EU:n valtiontukisääntelyn edellytyksiä. Tämän vuoksi velkajärjestelyä koskevat pykälät eivät ole voimassa, vaan ne tulevat voimaan asetuksella säädettävän ajankohtana.

44 §. Tarkastusoikeus. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 5 momentin viittaus lain 41–43 §:ään poistettaisiin, koska kyseiset pykälät on kumottu lailla 1479/2007.

45 §. Tietojensaanti. Pykälän 1 momentin viittaus maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annettuun lakiin (1336/1992) muutettaisiin viittaukseksi maatalouden tukien toimeenpanosta annettuun lain (192/2013), koska laki 1336/1992 on kumottu lailla 192/2013. Tietojensaantioikeudesta säädetään lain 192/2013 40, 42 ja 53 §.ssä. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi ja Euroopan yhteisö Euroopan unioniksi.

55 §. Viranomaiset. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

58 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

63 §. Käsittelymaksun periminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

65 §. Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttö. Pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädetään rahaston varojen käytöstä valtion viranomaisten hallinnassa olevien peltojen metsittämiseen sekä metsämaiden metsänhoito- ja metsänparannustöihin. Jatkossa valtion omistamia maita ei olisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten hallinnassa, joten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus poistettaisiin 1 momentin 5 kohdasta. Pykälän 2 momentista poistettaisiin säännös rahaston varojen osoittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

72 §. Aikaisemman lainsäädännön mukaisten lainojen ja valtion myyntihintasaamisten velkajärjestely. Pykälän 1 momentin viittaus lain 6 lukuun muutettaisiin viittaukseksi lain 5 lukuun, koska vapaaehtoisesta velkajärjestelystä säädetään lailla 44/2000 tehdyn muutoksen jälkeen lain 5 luvussa aiemman 6 luvun sijaan. Pykälän 2 momentti poistettaisiin, koska velkajärjestelyä koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta säädetään 39 §:n 1 momentissa. Pykälän 3 momentti poistettaisiin, koska momentissa viitattu lainkohta on kumottu lailla 1479/2007.

1.3.54 Laki maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista

5 §. Alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma. Alueellisen kehittämissuunnitelman on tähän mennessä laatinut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset kukin toimialueellaan. Vastedes kehittämissuunnitelman laativat maakunnat. Muutos on lähinnä tekninen ja koskee 1 momenttia.

7 §. Yhteistoiminta. Alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien sekä ohjelmaan sisältyvien alueellisten toimenpiteiden toimeenpanon yhteensovittaminen muiden alueella toteutettavien ohjelmien ja kehittämistoimenpiteiden kanssa on kuulunut tähän mennessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Yhteensovittamistehtävä siirtyy maakunnalle. Samoin paikallisten kehittämisstrategioiden yhteensovittaminen siirtyy maakunnalle yhteistyössä paikallisyhteisöjen kanssa. Muutos koskee pykälän 2 momenttia.

10 §. Välittävä toimielin. Välittävän toimielimen tehtävät siirtyvät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisilta maakuntien hoidettaviksi. Muutos koskee pykälän 1 momenttia.

1.3.55 Elintarvikelaki

3 §. Euroopan unionin lainsäädäntö. Pykälän 3 momentissa toimivaltaiseksi valvontaviranomaiseksi muutettaisiin aluehallintoviraston tilalle maakunta. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

6 §. Määritelmät. Pykälän 6 kohdassa muutettaisiin valvontatehtävistä huolehtivan kunnan viranomaisen tilalle maakunta. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta. Pykälän kumotut kohdat jätettäisiin paikoilleen tässä laissa ja muissa säädöksissä olevien viittaussuhteiden vuoksi.

14 §. *Elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittely.* Pykälän 1 momentissa elintarvikehuoneistoja koskevia ilmoituksia käsittelevän elintarvikehuoneiston sijaintikunnan valvontaviranomaisen tilalle muutettaisiin elintarvikehuoneiston sijaintimaakunta. Ilmoituksen liikkuvasta elintarvikehuoneistosta käsittelevä kunnan sijaan se maakunta, jonka alueella toiminta aloitetaan tai jonka alueella toiminnasta on aiemmin ilmoitettu. Pykälän 2 momentissa toimijan kotikunnan ja sijaintikunnan tilalle muutettaisiin ilmoituksen käsitteleväksi kotimaakunta ja sijaintimaakunta. Pykälän 3 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja aluehallintovirasto maakunnaksi.

15 §. Elintarvikehuoneiston hyväksyminen laitokseksi. Pykälän 1 momentissa 13 §:n 2 momentissa tarkoitettujen laitosten hyväksyjäksi muutettaisiin sijaintikunnan viranomaisen tilalle sijaintimaakunta. Pykälän 2 momentissa poroteurastamojen ja niiden yhteydessä olevien laitosten hyväksyjäksi muutettaisiin aluehallintoviraston tilalle Lapin maakunta. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

15 a §. Liikkuvasta elintarvikehuoneistosta tiedottaminen. Pykälän 1 momentissa elintarvikealan toimijan tiedotettaisiin kunnan valvontaviranomaisen sijaan niille maakunnille, joiden alueella toimintaa harjoitetaan. Pykälän 2 momentissa elintarvikealan toimijan olisi tiedotettava liikkuvasta poroteurastamon ja sen yhteydessä olevan laitoksen toiminnasta aluehallintoviranomaisen sijaan Lapin maakuntaa. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

21 a §. Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden markkinoille saattamisesta ilmoittaminen. Pykälän 1 momentissa toimijan olisi ilmoitettava toimipaikastaan ja siellä harjoitettavasta toiminnasta toimipaikan sijaintikunnan sijaan toimipaikan sijaintimaakunnalle. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

22 §. Alkutuotantopaikan ilmoittaminen. Pykälän 1 momentin mukaan elintarvikealan toimijan olisi ilmoitettava kunnan valvontaviranomaisen sijaan maakunnalle alkutuotantopaikasta ja siellä harjoitettavasta alkutuotannosta. Kunnan sijaan maakunnan olisi ilmoitettava toimijalle saaneensa ilmoituksen alkutuotantopaikasta. Pykälän 2 momentissa kunta muutettaisiin samoin maakunnaksi. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

22 a §. Alkutuotantopaikan hyväksyminen. Pykälän 1 momentissa elintarvikealan toimijan olisi haettava kunnan sijaan maakunnalta alkutuotantopaikan hyväksymistä ennen toiminnan aloittamista tai toiminnan olennaista muuttamista. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

24 §. Elintarvikealan toimijan tiedonantovelvollisuus. Pykälän 2 momentin mukaan elintarvikealan toimijan olisi tehtävä ilmoitus ruokamyrkytyksestä kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen sijaan maakunnalle. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

30 §. *Keskusviranomainen.* Pykälän 1 kohdan mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto arvioisi elintarvikevalvonnan toteutumista maakunnissa. Voimassaolevassa laissa Elintarviketurvallisuusviraston tehtävänä oli ohjata aluehallintovirastoja kuntien elintarvikevalvonnan arvioinnissa. Kuntien ja aluehallintovirastojen tehtävien siirtyessä maakunnalle siirtyisi arviointitehtävä ja aluehallintovirastojen tehtävää hoitava henkilökunta Elintarviketurvallisuusvirastoon. Pykälän 9 kohdassa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Lihantarkastus poroteuras-

tamoissa siirtyisi lain 43 §:ssä säädetyn mukaisesti aluehallintovirastolta maakunnan tehtäväksi. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

31 §. Maakunta. Pykälään koottaisiin kuntien, aluehallintovirastojen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten valvontatehtävät, jotka siirtyvät maakunnan hoidettaviksi. Pykälään yhdistettäisiin tehtäviä 31-34 §:stä. Pykälän 1 momentin mukaan maakunnan olisi huolehdittava toimialueellaan elintarvikevalvonnasta siten kuin tässä laissa säädetään. Pykälän 2 momentin 1-4 kohtiin on koottu kunnan elintarvikevalvonnalta maakunnalle siirtyvät tehtävät sekä 5 kohtaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselta maakunnalle siirtyvä 17 §:n 2 momentissa säädetyn velvoitteen noudattamisen valvonta. Pykälän 3 momentissa siirrettäisiin aiemmin 31 §:ssä aluehallintovirastolle kuulunut elintarvikevalvonta poroteurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa Lapin maakunnalle.

32 §. Kunnan elintarvikevalvonta. Kunnan elintarvikevalvonnan siirtyessä maakuntaan pykälä kumotaan.

33 §. Kunnan elintarvikevalvonnan tehtävät. Kunnan elintarvikevalvonnan siirtyessä maakuntaan pykälä kumotaan.

34 §. Muut valvontaviranomaiset. Pykälän 1 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi momentista poistettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset niiden tehtävien siirtyessä maakunnille. Pykälän 6 ja 7 momentit kumottaisiin. Pykälän 6 momentissa säädetty tehtävä valvoa 17 §:n 2 momentissa säädettyä velvoitetta siirtyy elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta maakunnalle. Pykälän 7 momentissa tarkoitettu täydentävien ehtojen valvonnasta säädetään jatkossa kokonaisuudessaan maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa, jolloin elintarvikelain kirjausta ei enää tarvita.

41 §. Valvonnan yleiset vaatimukset. Pykälän 3 momentissa elintarvikevalvonnan laatujärjestelmän laatimista, ylläpitoa ja soveltamista koskeva velvoite siirtyy kunnalta maakunnalle. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

42 §. Ensisaapumisvalvonnan järjestäminen. Pykälä kumottaisiin. Ensisaapumisvalvonnalla tarkoitetaan elintarvikevalvontaa, joka kohdistuu muista Euroopan Unionin jäsenmaista sekä eräistä muista maista Suomeen tuotaviin eläimistä saataviin elintarvikkeisiin. Ensisaapumisvalvonta oli aiemmin kuntien vastuulla, mutta se siirrettiin Elintarviketurvallisuusviraston vastuulle 1.5.2008 alkaen. Käytännössä ensisaapumisvalvonta on voitu toteuttaa joko toimeksiantosopimuksilla tai Evira on voinut hoitaa valvonnan itse. Vuonna 2008 Elintarviketurvallisuusvirastolla oli sopimus ensisaapumisvalvonnan hoitamisesta 68 kunnan kanssa ja Elintarviketurvallisuusvirasto valvoi itse yhdeksän valvontayksikön alueella olevia ensisaapumistoimijoita. Vuonna 2013 sopimuskuntia oli 45 kpl ja Evira valvoi itse 21 valvontayksikön alueella olevia ensisaapumistoimijoita. Ensisaapumispaikkavalvonnan toimivuutta on selvitetty viranomaisille tehdyllä kyselytutkimuksella ja sen toimivuus on noussut esille elintarvikelain kokonaisuudistuksen puitteissa. Nykyistä sopimusjärjestelmää pidetään yleisesti toimimattomana vaikka esimerkiksi toimijoiden omavalvontasuunnitelmien ja neuvonnan ja ohjauksen onkin katsottu parantuneen valtiollistamisen aikana ja yhteiset valvontaohjeet ja tarkastusraporttimallit ovat edistäneet valvonnan yhdenmukaistamista. Eniten kielteisiä vaikutuksia on arvioitu aiheutuneen toimijoiden valvontakustannusten noususta ja hallintobyrokratian lisääntymisen johdosta. Nykyisen kaltaiselle erilliselle ensisaapumispaikkavalvonnalle ei ole enää tarvetta ja elintarvikelain kokonaisuudistuksessa ensisaapumispaikkavalvonta tullaan sulauttamaan osaksi muuta kuntien tekemää riskiperusteista valvontaa, joka maakuntauudistuksen myötä siirtyy maakunnille. Poistamalla ensisaapumispaikkavalvontatermi elintarvikelakiluon-

noksista jo tässä vaiheessa maakuntauudistusta viestitään tästä muutoksesta. Mikäli ensisaapumispaikkavalvonta jäisi terminä elintarvikelakiluonnokseen tässä vaiheessa, jouduttaisiin lain perusteluissa pohtimaan myös Eviran ja maakunnan välisiä sopimusjärjestelyjä, joita ei kuitenkaan koskaan olisi tarkoitus ottaa käyttöön. Myös lain 23 § koskee ensisaapumistoimintaa. Pykälää ei kuitenkaan esitetä kumottavaksi, koska ensisaapumispaikkavalvonta jää salmonellavalvontaohjelman mukaisen toiminnon osalta voimaan.

43 §. Lihantarkastus ja siihen liittyvä valvonta. Pykälän 2 momentissa aluehallintoviraston sijasta Lapin maakunta vastaisi lihan tarkastuksesta poroteurastamossa. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin maininta maakunnan palveluksessa olevista lihan tarkastajista, joita maakunta voi käyttää apuna lihan tarkastuksessa ja siihen liittyvässä valvonnassa. Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka mukaan maakunta voi hoitaa valtion tehtäväksi säädettyä lihan tarkastusta ja siihen liittyvää valvontaa, jos maakunta on tehnyt siitä sopimuksen Elintarviketurvallisuusviraston kanssa. Kyseessä ei ole uusi säännös, vaan voimassa olevaan eläinlääkintähuoltolakiin (765/2009) sisältyvä säännös, joka siirrettäisiin elintarvikelakiin sen vuoksi, että elintarvikkeiden turvallisuuden sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontatehtävät poistettaisiin kokonaan eläinlääkintähuoltolain soveltamisalasta. Eläinlääkintähuoltolaista kumottaisiin vastaava pykälä, sillä lain soveltamisalaan kuuluvat valtion toimeksiantotehtävien luonteiset kunnaneläinlääkärin valvontatehtävät siirtyisivät kokonaan maakunnan vastuulle.

45 §. Ruokamyrkytysten selvittäminen. Pykälän 1 momentissa maakunta tulisi kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen sijaan ryhtyessä toimiin epäiltäessä ruokamyrkytystä. Kansanterveyslaitoksen nimi korjattaisiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseksi.

46 §. Varautuminen erityistilanteisiin. Pykälän 1 momentissa maakunnan tulisi laatia maakuntaa koskeva suunnitelma erityistilanteisiin varautumisesta. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

48 §. Valvontasuunnitelmat. Pykälässä säädettäisiin valvontasuunnitelmista. Pykälän 1 ja 2 momenteissa säädettäisiin säännöllistä elintarvikevalvontaa koskevasta maakunnan valvontasuunnitelmasta, joka korvaa kunnan valvontasuunnitelman. Pykälän 3 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi sekä Tullilaitos korjattaisiin Tulliksi. Aluehallintovirasto poistettaisiin momentista sen tehtävien siirtyessä maakunnalle.

49 §. Tarkastus- ja läsnäolo-oikeus. Pykälän 2 momentista poistettaisiin aluehallintovirasto. Pykälän 4 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Momentin mukaan maakunnalla ja Elintarviketurvallisuusviraston tai maakunnan määräämällä eläinlääkärillä olisi oikeus tarkastaa alkutuotantopaikka, josta elintarvike on peräisin, ja ottaa korvauksetta kaikki tutkimuksia varten tarvittavat näytteet. Maakunnalla ja Elintarviketurvallisuusviraston tai maakunnan määräämällä eläinlääkärillä olisi tällöin tämän lain mukainen tiedonsaanti-, näytteenotto- ja tarkastusoikeus. Tarkastusoikeudesta poiketen vain maakunnalla olisi oikeus tehdä tarkastus kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

51 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälän 1 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi, kun se on velvollinen luovuttamaan valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja valvontaviranomaiselle. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

52 §. Valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus. Pykälän 1 ja 2 momenteista poistettaisiin aluehallintovirasto sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia koskeva ilmoitusvelvollisuus. Valvontaviranomaisen olisi 1 momentin mukaan ilmoitettava Elintarvike-

turvallisuusvirastolle todetuista terveysvaaroista ja muista valvonnassa esille tulleista seikoista, joilla voi olla vaikutusta elintarvikkeiden turvallisuuteen tai jäljitettävyyteen. Pykälän 2 momentin mukaan valvontaviranomainen olisi velvollinen ilmoittamaan elintarviketurvallisuusvirastolle sen 83 §:n nojalla ylläpitämiin rekistereihin tarvitsemat tiedot sekä muita tietoja valvonnan seurantaan varten. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

54 §. Eläinlääkäriin tiedonantovelvollisuus. Pykälässä kunnan valvontaviranomainen muutettaisiin maakunnaksi jolle eläinlääkäri ilmoittaa eläinlääkärikäynnillä havaitsemiaan elintarvikkeiden elintarvikehygieenistä laatua heikentäviä seikkoja.

63 §. Kiireelliset toimet. Pykälä kumottaisiin. Kiireellisistä toimista säädettäisiin maakuntalaissa (/).

64 §. Elintarviketurvallisuusviraston päätös hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä. Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi. Elintarviketurvallisuusvirasto päättäisi yhtä maakuntaa laajempaa aluetta koskevien hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä. Elintarviketurvallisuusvirasto voisi 2 momentin mukaan päättää hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä yhdenkin maakunnan alueella, jos se perustellusta syystä arvioi maakunnan toimet riittämättömiksi terveysvaaran estämiseksi. Elintarviketurvallisuusviraston olisi 3 momentin mukaan viipymättä ilmoitettava 1 ja 2 momentin nojalla tekemistään päätöksistä asianomaisille maakunnille. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

71 §. Maakunnan suoritteista perittävät maksut. Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

74 §. Muutoksenhaku maakunnan päätökseen. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta maakunnan päätökseen. Pykälän 1 momentin mukaan oikaisua maakunnan viranhaltijan päätökseen saisi vaatia 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta siten kuin hallintolaissa säädetään. Momentti vastaisi sisällöltään pääosin voimassaolevan pykälän 1 momenttia sillä erotuksella, että kunta muutettaisiin maakunnaksi. Momentissa viitattaisiin maakuntalain 139 §:ään niiden viranomaisten yksilöimiseksi, joilta oikaisua voi hakea. Muutoksenhakukielto lain 63 §:ssä tarkoitettuun päätökseen poistettaisiin mainitun pykälän kumoutuessa laista.

Pykälän 2 ja 3 momentissa kunnan toimielimen sijaan tulisi maakunta. Momentit säilyisivät muuten ennallaan. Pykälän 2 momentin yksittäisiä toimijoita koskeviin päätöksiin haettaisiin muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen ja 3 momentissa tarkoitettuihin muihin maakunnan päätöksiin hallintolain oikaisuvaatimuksella.

Pykälän 4 momentissa kunnallisten elintarvikemääräysten sijaan viitattaisiin maakunnallisiin elintarvikemääräyksiin ja kunnallisia maksuja koskevan taksan sijaan maakunnallisia maksuja koskevaan taksaan. Muutoksenhakukeinona näitä koskevaan päätökseen olisi maakuntalain 18 luvussa tarkoitettu maakuntavalitus. Maakunnan valvontasuunnitelmaa koskeva muutoksenhaku poistettaisiin.

T75 §. Muutoksenhaku lihantarkastuspäätökseen. Pykälän 1 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi. Asianosainen voisi tehdä oikaisuvaatimuksen Elintarviketurvallisuusvirastolle. Poronlihan tarkastusta koskevassa päätöksessä oikaisuvaatimus tehtäisiin Lapin maakunnalle. Muilta osin pykälään ei ehdotettaisi muutosta.

76 §. Muutoksenhaku ensisaapumistoimintaan liittyvään päätökseen. Pykälä kumottaisiin. Ensisaapumistoimintaa koskeva sääntely kumottaisiin elintarvikelaista.

77 §. Valvontaviranomaisen muutoksenhakuoikeus. Pykälän 2 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi. Elintarvikevirasto korjattaisiin Elintarviketurvallisuusvirastoksi.

81 §. Salassa pidettävät tiedot. Pykälän 1 kohdassa kunta muutettaisiin maakunnaksi.

83 §. Rekisterit. Pykälän 2 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 3 ja 4 momentissa kunta, aluehallintovirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

85 §. Valtionosuus. Pykälässä säädettäisiin valtionosuuksista viittaamalla maakuntien rahoituslakiin (/).

86 §. Maakunnalliset elintarvikemääräykset. Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi. Maakunta voisi antaa lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia maakuntaa tai sen osaa koskevia määräyksiä elintarvikkeisiin liittyvän terveysvaaran ehkäisemiseksi ja elintarvikkeisiin liittyvien terveydellisten olojen valvomiseksi. 3 momentin mukaan maakunta voisi myöntää myös poikkeuksia elintarvikemääräyksistä. 4 momentissa säädettäisiin elintarvikemääräystä koskevan päätöksen tiedoksiannosta. 4 momentin lopusta poistettaisiin aluehallintovirastoa koskeva kohta.

Lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla

1.3.56 Laki eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain muuttamisesta

2 §. Määritelmät. Pykälän 3 a kohdassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi ja maanmittaustoimisto Maanmittauslaitokseksi. Pykälään ei ehdoteta tehtäväksi muita muutoksia.

7 §. Pakkoperintä. Pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Valtiokonttori voisi huolehtia pakkohuutokaupan hakemisesta ilman, että sen täytyisi pyytää tarvittaessa toisen viranomaisen lausuntoa asiassa. Valtiokonttori ei ole pyytänyt kaikissa tilanteissa lausuntoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ennen pakkohuutokaupan hakemista. Lisäksi momenttia muutettaisiin siten, että jatkossa ei säädettäisi jollekin viranomaiselle ensisijaista velvollisuutta olla läsnä pakkohuutokaupassa, jollei Valtiokonttorin edustaja ole ollut läsnä. Voimassa olevassa laissa ensisijainen velvollisuus olla läsnä on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustajalla, mutta koska kyse on valtion saatavista, vastaavaa velvollisuutta ei voi säätää maakunnalle, jonne maataloustukihallinnon tehtäviä hoitavat virkamiehet siirtyvät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että laista poistettaisiin säännös siitä, että Valtiokonttori saa hakea lainan tai saamisen vakuutena olevan kiinteän omaisuuden pakkohuutokauppaa vain, jos erääntynyt saaminen tai laina ylittää valtioneuvoston asetuksella säädettävän vähimmäismäärän. Eräiden valtion lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun valtioneuvoston asetuksen (1336/2007) 3 §:n mukaan lainan tai saamisen vakuuden pakkohuutokauppaa ei saa hakea, ellei saamisen pääoman, korkojen, viivästyskorkojen ja perimiskulujen määrä yhteensä ole vähintään 500 euroa. Kyseinen vähimmäisraja lisää tietyissä tapauksissa velallisen kustannuksia, koska vähimmäisraja saattaa johtaa siihen, että esimerkiksi saamisen viivästyskorkoja joudutaan kerryttämään ennen perintätoimiin ryhtymistä. Lisäksi vähimmäisraja on säädetty siten, että rajaa tarkasteltaessa ei voida ottaa huomioon velalliselta olevien valtion saatavien kokonaismäärää, vaan tarkastelu on saatavakoh-

tainen. Valtiokonttori on antolainaukseen liittyvien tehtävien hoitamisen ammattilainen ja Valtiokonttorilla on huomattavasti asiantuntemusta siitä, mihin perintätoimenpiteisiin pitäisi kussakin yksittäistapauksessa ryhtyä.

8 §. Seuranta ja valvonta. Pykälän 3 momentissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1, 2 ja 4 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

11 §. Tietojen luovuttaminen. Lain 11 §:ssä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

13 §. Maksuhelpotukset. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Valtiokonttori tekisi päätöksen kaikkien laissa tarkoitettujen lainojen ja saamisten yhden tai useamman lyhennys- tai korkoerän maksuhelpotuksista. Tällä hetkellä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset tekevät päätöksen tiettyjen saatavien maksuhelpotuksista, kuten esimerkiksi maatilalain ja kolttalain nojalla syntyneiden saatavien osalta. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten maataloustukihallintoon liittyvät tehtävät siirtyvät maakunnille. Koska kyse on valtion saatavista, maakunta ei voi olla taho, joka voisi päättää maksuhelpotusten myöntämisestä valtion saatavien osalta. Koska Valtiokonttori päättää jo muiden saatavien osalta maksuhelpotusten myöntämisestä, on tarkoituksenmukaista yhdenmukaistaa käytäntöjä kaikkien saatavien osalta. Lisäksi niiden valtion saatavien, joiden osalta elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukset ovat myöntäneet maksuhelpotuksia, lukumäärä on voimakkaasti aleneva, koska kolttalainoja lukuun ottamatta ei enää myönnetä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa tarkoitettuja uusia lainoja taikka synny uusia myyntihintasaamisia.

Pykälän 1 momenttiin ehdotettujen muutosten johdosta voimassa olevan 2 momentin sääntely tulee tarpeettomaksi. Pykälän 3 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

14 §. Lainojen ja saamisten siirrot. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Valtiokonttori tekisi päätöksen niiden lainojen tai saamisten siirtämisestä uuden omistajan vastattavaksi taikka lainan tai saamisen velkavastuusta vapauttamisesta, joiden osalta päätöksen tekee tällä hetkellä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Pykälän 2—4 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

15 §. Saneerausmenettelyt. Lain 15 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että Valtiokonttori antaisi suostumuksen yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuun menettelyyn tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) tarkoitettuun menettelyyn taikka niitä vastaavaan vapaaehtoiseen laissa säädettyyn menettelyyn kaikkien laissa tarkoitettujen lainojen ja saamisten osalta. Tällä hetkellä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset antavat mainitun suostumuksen tiettyjen saatavaryhmien osalta eli esimerkiksi maataloustukijärjestelmiin sekä poro- ja luontaiselinkeinojen sekä kolttien tukemiseen liittyvien saatavien osalta. Voimassa olevan lain mukaan Valtiokonttorin on tullut kuitenkin antaa lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, joten Valtiokonttorin tehtävät eivät tule jatkossa käytännössä lisääntymään saneerausmenettelyihin liittyvien tehtävien osalta.

16 §. Lainojen ja saamisten vakuuksia koskevat ilmoitukset. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Valtiokonttori ilmoittaisi rekisteriviranomaiselle saamisen tai lainan loppuun maksamisesta ja kiinteistön vapautumisesta panttivastuusta kaikkien eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa tarkoitettujen valtion saatavien osalta. Tällä hetkellä tiettyjen saatavaryhmien osalta Valtiokonttori toimittaa kirjallisesti tiedon saamisen tai lainan loppuun maksamisesta toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, joka puolestaan

ilmoittaa edelleen rekisteriviranomaiselle lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävää merkintää varten kiinteistön vapautumisesta panttivastuusta sekä toimittaa kuitin velalliselle. Viimeksi selostetusta säädetään voimassa olevan pykälän 3 momentissa, joka poistettaisiin laista tarpeettomana 2 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta. Keskittämällä vakuuksia koskevien ilmoitusten tekeminen Valtiokonttorille yhdenmukaistettaisiin käytäntöjä eri saatavaryhmien kesken ja yksinkertaistettaisiin menettelytapoja. Koska Valtiokonttori hoitaisi jatkossa vakuuksia koskevien ilmoitusten tekemisen kokonaisuudessaan itse, tarvetta voimassa olevan 4 momentin säännökselle mahdollisuudesta säätää tarkemmin menettelystä ilmoitettaessa panttivastuusta vapauttamisesta ei enää ole, momentti poistettaisiin laista tarpeettomana. Pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

17 §. Muu vakuuksien hoito. Lain 17 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että Valtiokonttori antaisi jatkossa suostumuksen tiettyjen saatavien vakuusjärjestelyihin ja panttivastuusta vapauttamiseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan. Mainitut saatavat liittyvät pääosin maataloustukijärjestelmiin sekä poro- ja luontaiselinkeinojen sekä kolttien tukemiseen. Koska kyseessä ovat valtion saatavat, suostumuksen antaminen tulee jatkossakin kuulua valtion viranomaiselle.

18 §. Irtisanominen. Lain 18 §:ssä säädetään saatavien irtisanomisesta siten, että Valtiokonttori päättää irtisanomisesta, jos irtisanominen perustuu lyhennyksen tai koron maksun viivästymiseen tai kauppai- tai velkakirjan ehdoissa on sovittu irtisanomisesta maksuviivästyksen johdosta. Voimassa olevan pykälän 2 momentin mukaan Valtiokonttorin on tarvittaessa pyydetävä lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ennen tiettyjen saatavien irtisanomista. Lausunnotmenettelystä ehdotetaan luovuttavan, minkä vuoksi pykälän 2 momentti poistettaisiin laista. Valtiokonttori voisi toki ilman nimenomaista säännöstäkin pyytää asianomaisilta viranomaisilta lausunnon ennen saatavan irtisanomista. Voimassa olevan 3 momentin mukaisesta sääntelystä säätää valtioneuvoston asetuksella tarkemmin menettelystä lainaa tai saamista irtisanottaessa luovuttaisiin, koska Valtiokonttori on antolainauksen erikoisosaaja ja Valtiokonttorin toimintaa sääntelee myös esimerkiksi hyvää perintätapaa koskevat säännökset ja periaatteet. Pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

1.3.57 Lannoitevalmistelaki

17 §. Valvontaviranomaiset. Pykälässä viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin on muutettu maakunnaksi. Samalla maakunnan tehtävä valvonnassa on täsmennetty nykykäytännön mukaiseksi lannoitevalmisteiden markkinoille saattamisen ja käytön valvonnaksi. Käytön valvonta olisi esimerkiksi lannoitevalmisteiden käytön tarkastamista ja puhdistamolietepohjaisten lannoitevalmisteiden käyttörajoitusten noudattamisen tarkistamista maatilalla.

21 §. Ennakkoilmoituksen tekeminen. Hallinnollisen taakan keventämiseksi ennakkoilmoitusten tekemistä koskevaa velvollisuutta ehdotetaan kevennettäväksi luopumalla ennakkoilmoitusvelvollisuudesta EU:n sisämarkkinoilla Suomeen tuotavien lannoitevalmisteen tai sen raaka-aineen osalta.

23 §. Valvontasuunnitelma. Hallinnollisen taakan keventämiseksi valvontasuunnitelman tekemistä ehdotetaan yksinkertaistettavaksi luopumalla vuosittaisen valvontasuunnitelman laatimisesta ja luopumalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella antamista valvontasuunnitelmaa koskevista tarkemmista säännöksistä. Nykyisin valvontasuunnitelma on osa Elintarviketurvallisuusviraston laatimaa elintarvikeketjun monivuotista valvontasuunnitelmaa ja kertomus valvonnan tuloksista osa Elintarviketurvallisuusviraston laatimaa raporttia elintarvikeketjun monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman toteutumisesta.

36 §. Uhkasakko ja teettäminen. Pykälässä viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin on muutettu maakunnaksi.

1.3.58 Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain muuttamisesta

6 §. Maakunta. Pykälässä viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin on muutettu maakunnaksi.

7 §. Valtion lupa- ja valvontavirasto. Pykälässä viittaus Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon on muutettu Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta siirtyy Valtion lupa- ja valvontavirastoon muun muassa valtakunnallisen alkoholihallinnon lupa-, ohjaus-, rekisteröinti- ja valvontatehtäviä.

9 §. Valvontasuunnitelma. Pykälän 2 momentissa viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin on muutettu maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa viittaus Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon on muutettu Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

12 §. Valtuutettu tarkastaja. Pykälän 1 ja 3 momentissa viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin on muutettu maakunnaksi.

23 §. Rekisterinpitäjä. Pykälän 1 momentissa viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin on muutettu maakunnaksi. 2 momentissa viittaus Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon on muutettu Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

26 §. Asiakirjaselvityksen julkaisu. Pykälässä viittaus Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon on muutettu Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

27 §. Nautakarjan pitäminen kytkettynä pienellä tilalla. Pykälän 1 momentissa viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin on muutettu maakunnaksi.

28 §. Muun kuin luonnonmukaisesti tuotetun lisäysaineiston käyttö. Pykälän 1 momentissa viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin on muutettu maakunnaksi.

35 §. Perittävät maksut. Pykälään on lisätty maakunnalle velvollisuus periä maksuja maakunnan vahvista-man taksan mukaisesti. Maksuja määrättäessä on soveltuvin osin otettava huomioon mitä rehu- ja elintarvikelain säädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004 27 ja 28 artiklassa säädetään.

37 §: Muutoksenhaku. Pykälän 2 momenttiin on lisätty viittaus maakuntalakiin haettaessa muutosta maakunnan maakunnallisia maksuja koskevaan päätökseen.

1.3.59 Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä

5 §. Rekisterinpitoon liittyvät vastuut. Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maanmittauslaitoksella, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla, kuntien maaseutuelinkeino- ja elintarvikevalvontaviranomaisilla, aluehallintovirastoilla ja kunnaneläinlääkäreillä on ollut oikeus käyttää ja päivittää tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Maakuntauudistuksen johdosta jatkossa oikeus on maa- ja metsätalousministeriöllä, Maanmittauslaitoksella ja maakunnilla. Muun muassa maakuntalain 85 §:n 3 momentissa säädetään, että maakunnan viranomaisen toimivaltaa käyttää maakunnan viranhaltija. Maakuntalain 81 §:n 2 momentin mukaan tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa.

7 §. Tietojen luovuttamisesta päättävä viranomainen. Pykälän 2 virkkeen mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset ovat voineet luovuttaa tietoja oman viranomaistehtävänsä osalta. Tämä tehtävä siirtyy maakunnille.

1.3.60 Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä

46 b §. *Kaupan pitämisen vaatimuksiin liittyvissä hakemuksissa ja ilmoituksissa toimivaltainen viranomainen.* Pykälän 2 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontaviranomaiseksi ja 3 momentissa kunnan elintarvikevalvontaviranomainen muutettaisiin maakunnaksi.

46 e §. *Viinialan tuotteita koskevien tietojen ilmoittaminen.* Pykälän 1 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontaviranomaiseksi.

46 f §. *Etyylialkoholia koskevien tietojen ilmoittaminen.* Pykälän 1 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontaviranomaiseksi.

46 g §. *Kaupan pitämiseen liittyvien tietojen rekisteröiminen, käyttö ja luovuttaminen.* Pykälän 1 momentissa kunnan viranomainen muutettaisiin maakunnaksi ja 2 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontaviranomaiseksi.

52 §. *Varastoitavien tuotteiden valmistajan tarkastus.* Pykälän 2 momentissa kunnan elintarvikevalvontaviranomainen muutettaisiin maakunnaksi.

53 §. *Varastoon toimitettavien ja sieltä poistettavien tuotteiden tarkastus.* Pykälän 1 - 3 momenteissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

58 b §. *Kaupan pitämisen vaatimuksiin liittyvät Valtion lupa- ja valvontaviraston tarkastukset.* Pykälän otsikossa ja 1 ja 2 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontaviranomaiseksi.

58 c §. *Kaupan pitämisen vaatimuksiin liittyvät maakuntien tarkastukset.* Pykälän otsikossa sekä 1 ja 2 momentissa kunnan viranomainen muutettaisiin maakunnaksi.

58 e §. *Maakunnan käyttö apuna kaupan pitämisen vaatimusten tarkastuksissa.* Pykälän otsikossa sekä pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

59 §. *Yksityisten toimijoiden käyttö apuna tarkastuksissa.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

86 d §. *Yhtä maakuntaa laajempaa aluetta koskeva päätös hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä.* Kuntien sisäistä päätöksentekoa koskevat 1 ja 2 momentit poistettaisiin tarpeettomina. Pykälän otsikossa sekä 3 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentti siirtyisi pykälän ensimmäiseksi momentiksi.

90 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontaviranomaiseksi ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Tarkoitus on, että muutoksenhaku maakuntien tekemiin päätöksiin järjestyisi vastaavalla tavalla kuin elintarvikelain mukaisessa elintarvikevalvonnassa.

1.3.61 Laki maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa

1 §. Soveltamisala. Ehdotetun 1 §:n mukaan lakia sovellettaisiin maakuntalaissa tarkoitetun maakunnan hoitaessa muualla laissa säädettyjä, horisontaaliasetuksen 7 artiklassa tarkoitettuja maakunnalle siirrettyjä tehtäviä, jäljempänä maksajavirastotehtävä. Horisontaaliasetuksen 7 artiklan mukaan maksajavirastot ovat jäsenvaltioiden viranomaisia tai elimiä, jotka vastaavat horisontaaliasetuksen 4 artiklan 1 kohdassa ja 5 artiklassa tarkoitettujen eli maataloustukirahaston sekä maaseuturahaston menojen hallinnoinnista ja valvonnasta. Maataloustukirahastosta rahoitettavista menoista säädetään kansallisesti muun muassa suorien tukien laissa. Maaseuturahastosta rahoitettavista menoista säädetään puolestaan muun muassa ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetussa laissa, maaseudun kehittämistukilaissa ja rakennetukilaissa.

Maksajavirastoksi voidaan hyväksyä viranomainen, jonka hallintorakenne ja sisäisen valvonnan järjestelmä riittävät takaamaan maksujen laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden sekä asianmukaisen kirjanpidon. Tätä varten maksajaviraston on täytettävä maksajavirastoasetuksen liitteessä I vahvistetut hyväksynnän vähimmäisedellytykset, jotka koskevat sisäistä ympäristöä, valvontatoimia, tiedotusta ja viestintää sekä seuranta.

Suomessa horisontaaliasetuksen 7 artiklassa tarkoitettuna maksajavirastona toimii Maaseutuvirasto. Horisontaaliasetuksen 7 artiklan mukaan maksajavirastotehtäviä voidaan siirtää toiselle viranomaiselle tukien maksua lukuun ottamatta. Maksajavirastotehtäviä voidaan kuitenkin siirtää toiselle viranomaiselle, kuten maakunnalle, vain siinä tapauksessa, että delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteen I 1 kohdan C alakohdassa säädetty edellytykset täyttyvät. Maksajavirastotehtävien siirtämisen edellytyksenä on muun muassa, että maksajaviraston ja toisen elimen välillä tehdään kirjallinen sopimus siirretyistä tehtävistä, maksajavirasto on kaikissa tapauksissa vastuussa asianomaisten rahastojen tehokkaasta hallinnoinnista, toisen elimen tehtävät ja velvollisuudet määritellään selkeästi, toisella elimellä on käytettävissään tehokkaat järjestelmät ja että toinen elin antaa maksajavirastolle vakuutuksen tehtäviensä suorittamisesta.

Viljelijätukien osalta maksajavirastotehtävillä tarkoitetaan esimerkiksi Euroopan unionin kokonaan rahoittamiin tukiin, jotka rahoitetaan maataloustukirahastosta ja joista kansallisesti säädetään suorien tukien laissa, liittyviä tehtäviä. Maksajavirastotehtäviä ovat myös esimerkiksi maaseuturahastosta Euroopan unionin osittain rahoittamiin viljelijäkorvauksiin, joista kansallisesti säädetään ohjelmaperusteisten viljelijäkorvausten laissa, liittyvät tehtävät. Maksajavirastotehtävät kattavat edellä mainituilta osin muun muassa tukia koskevien hakemusten hallinnollisiin tarkastuksiin, tukia koskevien hakemusten hyväksymiseen ja paikan päällä tehtävään valvontaan liittyvät tehtävät sekä edellä mainittuihin tukijärjestelmiin liittyvät tukien takaisinperintään liittyvät tehtävät.

Maksajavirastotehtäviä on myös maaseudun kehittämistukilain ja rakennetukilain nojalla myönnettäviin tukiin, jotka rahoitetaan osaksi maaseuturahastosta, liittyvät tietyt tehtävät. Maksajavirastotehtäviä edellä mainittuihin tukiin liittyen ovat esimerkiksi maksujen tarkastamiseen ja hyväksymiseen, mukaan lukien hallinnolliset ja paikan päällä tehtävät tarkastukset, sekä maksuhakemuksiin liittyvät tehtävät. Maksajavirastotehtävät kattavat myös edellä mainittuihin tukijärjestelmiin liittyvät tukien takaisinperintään liittyvät tehtävät.

Ehdotuksen mukaan lakia sovellettaisiin myös horisontaaliasetuksen 72 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin tukijärjestelmiin ja toimenpiteisiin. Suomessa on otettu käyttöön horisontaaliasetuksessa tarkoitettu yhdenmukainen hallinto- ja valvontajärjestelmä, mikä tarkoittaa muun muassa sitä, että kansallisesti rahoitetut viljelijätuet haetaan samalla hakemuksella kuin esimerkiksi Euroopan unionin suorat tuet ja pinta-alaperusteiset ohjelmaperusteiset viljelijäkorvaukset. Näin ollen horisontaaliasetuksen yhdenmukainen hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevat säännökset ja vaatimukset tulevat sovellettaviksi myös muun muassa kansallisesti rahoit-

tettuihin viljelijätukiin. Yhdenntystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä säädetään muun muassa horisontaaliasetuksen II luvussa ja järjestelmän tulee sisältää horisontaaliasetuksen 68 artiklan mukaan muun muassa sähköinen tietokanta, tukioikeuksien tunnistamis- ja rekisteröintijärjestelmä, tukihakemukset ja maksupyynnöt ja yhdenntetty valvontajärjestelmä. Suomessa tehty päätös yhdenntetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän käyttöönotosta tarkoittaa kansallisten tukien osalta sitä, että näiden osalta tulee noudattaa samoja prosesseja muun muassa tukien hakemisessa, kirjaamisessa ja tietojärjestelmissä. Paikan päällä tehtävien valvontojen määrästä ja seuraamuksista sen sijaan säädetään kansallisten tukien osalta erikseen, mutta valvontaan valittujen tilojen valvontaprosessi on rakennettu mahdollisimman yhdenmukaiseksi Euroopan unionin kokonaan ja osittain rahoittamien tukien kanssa.

Ehdotuksen mukaan lakia sovellettaisiin myös Suomen liittymisestä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107—109 artiklan mukaisesti maatalousalan tukiin mukaan lukien vähämerkityksiset tukimuodot. Euroopan unionissa maatalouden tukipolitiikka kuuluu Euroopan unionin yksinomaiseen toimivaltaan, mikä tarkoittaa unionipolitiikan keinojen ensisijaisuutta sekä sitä, että kansallista maatalouspolitiikkaa voidaan harjoittaa vain sellaisella tavalla, minkä Euroopan unionin lainsäädäntö ja Euroopan komission päätökset mahdollistavat. Suomen liittymissopimuksessa Euroopan unioniin sovittiin artiklaan 141 ja artiklaan 142 perustuvasta tuesta. Viimeksi mainitun artiklan mukaisesti tuesta on voimassa komission päätös (K(2009) 3067 lopullinen) Suomen pohjoisten alueiden maataloutta koskevasta pitkäaikaisten kansallisten tukien järjestelmästä sellaisena kuin se on muutettuna päätöksillä K(2009)9122, K(2013)2809 ja K(2015)2790). Artiklan 141 mukaiset tuet sisällytettiin puolestaan Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisen yhteydessä maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 artiklaan 214 a (Kansalliset maksut tietyille alueille Suomessa).

2 §. Maakunnan vastuu tehtävien hoitamisen järjestämisestä. Lain 2 §:ssä säädettäisiin maakunnan vastuusta tehtävien hoitamisesta vastaavalla tavalla kuin voimassa olevassa maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta kunnissa annetussa laissa. Ehdotuksen mukaan maakunnan tulisi huolehtia laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisen järjestämisestä siten, että tehtävät tulevat hoidetuiksi Euroopan unionin lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti sekä lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla. Maksajavirastotehtävien hoidosta säädetään hyvin yksityiskohtaisesti Euroopan unionin lainsäädännössä muun muassa maksajavirastoasetuksessa ja delegoidussa maksajavirastoasetuksessa (erityisesti delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteessä D). Maksajavirastotehtävien hoitamisen osalta säännökset koskevat muun muassa organisaatorakennetta ja henkilöstöresursseja, maksupyyntöjen hyväksymismenettelyjä, kirjanpitoa ja kirjausmenettelyjä, kirjausketjuja, tietojärjestelmien turvallisuutta sekä jatkuvaa seuranta sisäisin valvontatoimin.

Maksajavirastotehtävien hoitamisen järjestäminen Euroopan unionin lainsäädännön vaatimusten mukaisesti tarkoittaa paitsi horisontaaliasetuksessa ja maksajavirastoasetuksessa säädettyjä edellytyksiä, myös esimerkiksi horisontaaliasetuksen nojalla annettujen komission delegoiduissa asetuksissa että komission täytäntöönpanoasetukissa säädettyjen vaatimusten noudattamista. Komissio on antanut delegoitujen asetusten ja täytäntöönpanoasetusten lisäksi maataloustukien hallinnointia varten myös ohjeita ja suosituksia (guidelines). Vaikka nämä komission ohjeet ja suositukset eivät Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 288 artiklan mukaisesti ole sellaisenaan oikeudellisesti sitovia, ne kuvaavat komission perusteellama lain tulkintaa ja soveltamista kyseessä olevassa asiassa ja siten käytännössä maksajavirastoa sitovia ja niiden noudattaminen on jäsenvaltioiden suojana rahoitusoikaisukeskusteluissa komission kanssa.

3 §. Sopimus tehtävien hoitamisesta Ehdotetun 1 momentin mukaan maakunnan olisi tehtävä Maaseutuviraston kanssa delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteessä I tarkoitettu maksajavirastotehtävien hoitoa koskeva sopimus. Vastaava säännös sisältyy maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta kunnissa annetun lain 3 pykälään. Delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteen I 1 kohdan C.1 alakohdan (Tehtävien siirtäminen) mukaan maksajaviraston ja elimen, jolle maksajavirastotehtäviä siirretään, välisessä kirjallisessa sopimuksessa on muun muassa täsmennettävä siirrettyjen tehtävien lisäksi minkälaiset tiedot ja asiakirjatodisteet maksajavirastolle on toimitettava ja sopimuksen on oltava sellainen, että maksajavirasto pystyy noudattamaan hyväksymisperusteita. Kirjallisessa sopimuksessa on täsmennettävä siirrettyjen tehtävien lisäksi minkälaiset tiedot ja asiakirjatodisteet maksajavirastolle on toimitettava ja missä määrääjassa. Sopimuksessa tulee myös määritellä selkeästi toisen elimen (viranomaisen) tehtävät ja velvollisuudet erityisesti unionin sääntöjen noudattamisen valvonnan ja tarkastamisen osalta. Lisäksi maksajaviraston tulee esimerkiksi varmistaa, että toisella elimellä (viranomaisella) on käytettävissään tehokkaat järjestelmät sen varmistamiseksi, että se suorittaa tehtävänsä hyväksyttävästi.

Delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteen I 1 kohdan C.1 alakohdan mukaan maksajavirasto on kaikissa tapauksissa vastuussa maataloustukirahaston ja maaseudun kehittämisrahaston tehokkaasta hallinnosta. Maksajavirasto vastaa täysin tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjen mukaisuudesta (Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen mukaan lukien) sekä tähän liittyvien menojen ilmoittamisesta komissiolle ja niitä koskevan kirjanpidon vaatimuksista. Edelleen maksajaviraston tulee tarkastella säännöllisesti toiselle viranomaiselle siirrettyjä tehtäviä ja niiden hoitamista.

Ehdotetun 2 momentin mukaan maakunta ei saisi siirtää maksajavirastotehtävien hoitoa koskevassa sopimuksessa määriteltyjen tehtävien hoitamista kolmannen osapuolen taikka maakunnan palvelulaitoksen hoidettavaksi. Maakunnat eivät siten voisi itse keskenään sopia maksajavirastotehtävien hoitoa koskevassa sopimuksessa määriteltyjen tehtävien hoitamisesta maakuntalain 7 ja 8 §:ssä säädettyä menettelyä käyttäen. Tältä osin ehdotus perustuu Euroopan unionin lainsäädäntöön, koska muun muassa delegoidun maksajavirastoasetuksen säännösten mukaan maksajavirastotehtäviä ei voida hoitaa muussa viranomaisessa kuin maksajavirastossa ilman, että maksajaviraston ja toisen viranomaisen välillä on tehty maksajavirastotehtävien hoitoa koskeva sopimus. Maksajavirastotehtäviä ei voida Euroopan unionin lainsäädännön säännöksistä johtuen siirtää myöskään maakuntalaissa tarkoitettua maakunnan palvelulaitoksen hoidettavaksi.

Ehdotetun 3 momentin mukaan maakunta voisi hoitaa laissa tarkoitettuja tehtäviä toisen maakunnan alueella maakuntien niin sopiessa maakuntalaissa tarkoitettulla tavalla vain sillä edellytyksellä, että tehtävien hoitamisesta sovittaisiin myös maksajavirastotehtävien hoitoa koskevassa sopimuksessa. Näin ollen esimerkiksi täydentäviin ehtoihin kuuluvaan eläinten hyvinvointiin liittyvää valvontaa tekevä eläinlääkäri voisi hoitaa valvontatehtävää yhden tai useamman maakunnan alueella. Jos toinen maakunta hoitaisi maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavassa laissa tarkoitettuja toisen maakunnan alueella, tehtävää hoitava maakunta vastaisi tehtävän hoidon järjestämisestä. Tehtävien hoitamisesta toisen maakunnan alueella voitaisiin sopia maakuntalain 50 §:ssä tai 51 §:ssä tarkoitettulla tavalla eli siten, että maakunnat perustaisivat yhteisen viran tehtävien hoitamista varten tai tekisivät sopimuksen viranomaistehtävän hoitamisesta toisen maakunnan alueella.

4 §. Maksajavirastotehtävien hoitamisen järjestäminen. Ehdotetun 1 momentin mukaan maksajavirastotehtävien hoitaminen olisi järjestettävä maakunnan alueella siten, että tehtäviä hoitaa sellainen lukumäärä maakunnan palveluksessa olevia virkasuhteessa olevia henkilöitä, että tehtävien hoitaminen voidaan eriyttää delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteen I 1 kohdan

B alakohdan ii kohdassa tarkoitetulla tavalla. Mainitun delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteen I kohdan mukaan myös delegoituja maksajavirastotehtäviä hoidettaessa on varmistuttava siitä, että tehtävänjako on sellainen, ettei yksikään virkailija vastaa useammasta kuin yhdestä maataloustukirahastolta tai maaseuturahastolta veloitettavien summien hyväksymiseen, maksamiseen tai kirjanpitoon liittyvästä tehtävästä. Lisäksi on varmistuttava siitä, ettei yksikään virkailija suorita mitään näistä tehtävistä ilman toisen virkailijan valvontaa. Delegoidussa maksajavirastoasetuksessa ei sen sijaan säädetä mitään esimerkiksi siitä, minkä verran paikan päällä tehtäviä valvontoja tulee kussakin tukimuodossa (prosenttia tiloista) tehdä tai mitä seikkoja paikan päällä tehtävän valvonnan tulee sisältää, vaan näistä seikoista säädetään substanssiasetuksissa.

Ehdotetun 2 momentin mukaan tehtäviä hoidettaessa tulisi käyttää maksajaviraston tarkoitukseen osoittamia keskitettyjä tietojärjestelmiä. Yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevissa horisontaalisen säännöksissä asetetaan vaatimuksia myös käytettäville tietojärjestelmille. Sähköiseen tietokantaan tulee muun muassa kirjata kaikkien tuensaajien osalta kaikki tiedot tukihakemuksista ja maksupyynnöistä. Lisäksi järjestelmän tulee sisältää muun muassa tuensaajien ja viljelylohkojen tunnistamisjärjestelmän, eläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän, tukioikeuksien tunnistamista ja rekisteröintiä koskevan järjestelmän sekä esimerkiksi maksuja koskevat tuensaajakohtaiset tiedot mukaan lukien valvontaseuraamuksista aiheutunut tukien vähentäminen.

Jäsenvaltioiden tulee raportoida komissiolle kuukausittain, neljännesvuosittain ja vuosittain hyvin yksityiskohtaisella tasolla muun muassa hakemusmääristä (tukihakemuksen esittäjän suku- ja etunimi/yrityksen nimi sekä osoite, vastaanottopäivämäärä, tukihakemuksen tai maksupyynnön numero, jonka avulla hakemus on voitava löytää jäsenvaltion tiedostoista), haetuista tuista (hehtaarit, eläinmäärät tukijärjestelmittäin haettu ja maksettu määrä eroteltuna), maksetun tuen määrä (euroina) yksikköä kohti, ehtojen ja vaatimusten täyttymisestä (esimerkiksi viherryttämistuen toimenpiteiden kattavuus), valvontamäärät ja valvotut tilat tarkastustavan mukaisesti (vaadittu muoto: ”N” = ei tarkastusta, ”F” = tilatarkastus, ”C” = täydentäviä ehtoja koskeva tarkastus, ”T” = kaukokartoitus) sekä valvontaseuraamuksista (hallinnollisten ja/tai paikalla tehtyjen tarkastusten perusteella vähennetty tai tuen ulkopuolelle jätetty määrä). Raportoinnista voidaan lisäksi todeta, että esimerkiksi tilittien muodosta ja sisällöstä samoin kuin tavasta, jolla ne on toimitettava komissiolle, säädetään yksityiskohtaisesti niiden tilittien muodosta ja sisällöstä, jotka jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tilien tarkastamista ja hyväksymistä sekä valvonta- ja ennustetarkoituksia varten annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2016/1813. Mainitun asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on siirrettävä tiedostot (X-tiedostot) ja asiaan liittyvät asiakirjat komissiolle STATEL/eDAMIS-ohjelmaa käyttäen. Komissio tukee vain yhtä STATEL/eDAMIS-ohjelmaa jäsenvaltiota kohden. Jäsenvaltioiden on luotava tietue jokaisesta yksittäisestä maataloustukirahastolle/maaseuturahastolle saapuneen tai sieltä suoritettujen maksun osasta. Tuensaajalle suoritettava maksu tai tuensaajalta vastaanotettu maksu koostuu näistä yksittäisistä osista. Ohjeistus tiedostojen täytöstä on hyvin yksityiskohtainen ja komissio seuraa tiedostojen ja eri ilmoitusten välisiä eroja muun muassa tarkoitukseen kehitetyillä tietojärjestelmillä. Erot aiheuttavat aina selvitysvelvollisuuden ja voivat johtaa myös vakavampiin seuraamuksiin jäsenvaltiota kohtaan.

Raportointivelvollisuus komissiolle koskee myös kansallisesti rahoitettuja maatalousalan tukimuotoja. Esimerkiksi velvollisuus raportoida komissiolle ja toimittaa komissiolle kertomuksia vuosittain kansallisista Suomen pohjoisten alueiden tuista perustuu Suomen liittymissopimuksessa Euroopan unioniin asetettuihin vaatimuksiin. Komissio arvioi sille toimitettujen raporttien ja kertomusten perusteella, onko näitä tukimuotoja toteutettu komission antamien päätösten mukaisesti sekä tekee päätöksen mahdollisesta luvasta jatkaa tukien myöntämistä tuki-

muodoittain. Komissiolle tulee lisäksi raportoida kaikki valtiontuet niiden muodollisesta oikeusperustasta riippumatta nk. valtiontukiraportissa. Vähämerkityksisten tukimuotojen osalta voi todeta, että komissiolla on mahdollisuus pyytää 20 työpäivän kuluessa kaikki tuen myöntämiseen liittyvät tiedot, joita komissio pitää tarpeellisina sen arvioimiseksi, onko tuen myöntämisen edellytyksiä noudatettu. Lisäksi komissiolle tulee toimittaa kaikki sen erikseen pyytämät tiedot tukijärjestelmistä.

Delegoidun maksajavirastoasetuksen säännösten mukaan maksajavirastotehtävien hoitoa koskevan sopimuksen on oltava sellainen, että maksajavirasto pystyy noudattamaan hyväksymisperusteita, mistä seuraa vaatimuksia esimerkiksi käytettäville tietojärjestelmille. Maksajaviraston hyväksymisperusteiden mukaisesti Maaseutuviraston tietoturvallisuuden on perustuttava kansainvälisten tietoturvastandardien ISO/IEC 27001/27002 varainhoitovuonna käytössä olevaan versioon ja tietoturvallisuus on varmennettava hyväksytyllä ISO/IEC 27001 tietoturvsertifikaatilla. Maksajaviraston hyväksymisperusteiden mukaisesti delegoituja tehtäviä hoitavien viranomaisten kuten maakunnan tulee noudattaa tietoturvastandardin vaatimuksia samantasoisesti kuin maksajaviraston ja maksajaviraston tulee varmistaa, että näitä vaatimuksia noudatetaan. Maksajavirastolla tulee olla oikeus valvoa tietoturvavaatimusten noudattamista sekä näistä asioista tulee myös sopia maksajavirastotehtävien hoitoa koskevassa sopimuksessa. Näin ollen Maaseutuviraston tulee laatia ohjeita tietoturvastandardin asettamista vaatimuksista siirrettyjä tehtäviä hoitaville tahoille sekä sisällyttää tietoturvavaatimusten tarkastaminen tekemiinsä tarkastuksiin. Tämä tarkoittaa myös sitä, että maakuntien tulee käyttää maksajaviraston tarkoitukseen osoittamia tietojärjestelmiä maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavassa laissa tarkoitettuja hoitaessaan

Tukiehtojen täyttymisen hallinnoinnissa ja valvonnasta käytettävistä tietojärjestelmistä osa on sellaisia, joihin liittyviin komponentteihin ja tietovarantoihin muodostetaan tietoa maksajavirastoprosessissa ja/tai joiden tietoa päivitetään ja ylläpidetään maksajavirastoprosessissa. Lisäksi prosessi edellyttää tietovarantoja ja tietojärjestelmiä, joista ainoastaan haetaan toisen prosessin tuottamaa tietoa maksajavirastojärjestelmään, esimerkiksi asiakastietojen tarkastamiseksi tietoa väestötietojärjestelmästä. Kokonaisuus on siten laaja ja hyödyntää useita tietojärjestelmiä ja -varantoja, jolloin yhteensopivuusvaatimukset ovat keskeisiä. Euroopan unionin lainsäädännössä asetettuja vaatimuksia ei voida toteuttaa ilman kattavia keskitettyjä tietojärjestelmiä. Järjestelmien keskittämistä yhteen paikkaan edellyttää myös se, että todentamisviranomaisen on vuosittaista raporttiaan varten käytävä läpi tietojärjestelmien tuottaman tiedon oikeellisuus esimerkiksi automaattitarkisteiden sekä maksatusten ja valvontaseuraamusten laskennan oikeellisuuden osalta. Tarkastuksessa käydään läpi muun muassa maksajaviraston vuositilin, komissiolle raportoitujen tietojen ja menoilmoitusten vastaavuus sekä vastaavasti komissiolle toimitettavien valvontatilastojen ja tietojärjestelmien vastaavuus.

Lisäksi voi todeta, että delegoidun maksajavirastoasetuksen säännöksistä seuraa vaatimuksia muun muassa maksupyynnöiden hyväksymismenettelyyn dokumentointi mukaan lukien, maksumenettelyyn, kirjanpitoimenettelyyn ja kirjausketjuun. Jotta myös näiden Euroopan unionin lainsäädännössä asetettujen edellytysten täyttäminen delegoitujen maksajavirastotehtävien osalta voitaisiin varmistaa, maksajaviraston tarkoitukseen osoittamien tietojärjestelmien käyttäminen maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavassa laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa on välttämätöntä jäsenvaltiolle.

Delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteen I 2 kohdan C alakohdan i kohdan mukaan maksajaviraston kirjanpitoimenettelyillä on varmistettava että komissiolle tehtävät kuukausittaiset, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset ilmoitukset ovat täydellisiä, tarkkoja ja oikea-aikaisia. Maksajaviraston kirjanpito perustuu maksajaviraston tietojärjestelmiin syötettyihin mm. tukihakemuksia ja maksupyynnöitä sekä valvontaa koskeviin tietoihin. Maksajaviraston kirjanpi-

don täydellisyys, tarkkuus ja oikea-aikaisuus edellytyksenä on se, että maakunnat käyttävät maksajaviraston tietojärjestelmiä tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan.

Delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteen I 1 kohdan C alakohdan 1 kohdan iv alakohdan mukaan maksajaviraston tulee varmistaa, että maksajaviraston siirrettyjä tehtäviä hoitavalla toisella viranomaisella on käytössään tehokkaat järjestelmät sen varmistamiseksi, että se suorittaa tehtävänsä hyväksyttävästi. Tehtävien hyväksyttävästi hoitamisen varmistaminen edellyttää sitä, että toinen viranomainen käyttää maksajaviraston osoittamia tietojärjestelmiä hoitaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteen I 2 kohdan F alakohdan mukaan maksajavirastolla on oltava riittävän yksityiskohtaisen kirjausketjun varmistamiseksi aina käytettävissään tiedot asiakirjoista, joilla todistetaan maksupyyntöjen hyväksyminen, kirjanpito ja maksaminen sekä ennakkomaksujen, vakuuksien ja velkojen käsittely. Kirjausketju tarkoittaa sitä, että kuhunkin tukimaksuun on yhdistettävissä kaikki asiakirjat, jotka ovat vaikuttaneet maksun määräytymiseen. Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa maakunnissa syntyvät asiakirjat tulee pääsääntöisesti säilyttää maksajaviraston osoittamassa sähköisessä arkistojärjestelmässä, jolla on Arkistolaitoksen hyväksyntä. Näin maksajaviraston on mahdollista varmistua riittävän yksityiskohtaisen kirjausketjun toteutumisesta.

5 §. Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten täyttymisen varmistaminen. Pykälässä säädettäisiin maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavassa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisen ohjauksesta ja valvonnasta maakunnissa. Vastaava säännös sisältyy voimassa olevan maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta kunnissa annetun lain 11 §:ään. Ehdotetun 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö vastaisi maksajavirastotehtävien hoidon yleisestä kehittämisestä sekä maakuntiin kohdistuvan ohjauksen yhteensovittamisesta. Maa- ja metsätalousministeriö toimii Suomessa maksajavirastoasetuksen 1 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena, jonka tehtävänä on muun muassa hyväksyä Suomen maksajavirasto ja valita todentamisviranomainen. Toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä säädetään muun muassa maksajavirastoasetuksen 2 artiklassa. Mainitun säännöksen mukaan toimivaltaisen viranomaisen on muun muassa jatkuvasti valvottava vastuullaan olevia maksajavirastoja, mikä tehtävä pitää sisällään myös delegoituja maksajavirastotehtäviä hoitavat tahot. Maa- ja metsätalousministeriöllä on myös muualla laissa säädettyjä yleiseen ohjaukseen liittyviä tehtäviä, kuten esimerkiksi toimeenpanolain 5 §:ssä, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö vastaa muun muassa yleisestä maatalouden tukihallinnon ohjauksesta ja kehittämisestä.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ohjaisivat ja valvoisivat toimialansa osalta maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavassa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista maakunnissa. Toimeenpanolain 7 §:n mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto muun muassa ohjaa ja valvoo täydentävien ehtojen noudattamisen valvontaa kansanterveyden sekä eläinten ja kasvien terveyden ja eläinten hyvinvoinnin aloilla ja toimeenpanolain 7 a §:n mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ohjaa ja valvoo puolestaan täydentävien ehtojen noudattamisen valvontaa kasvinsuojeluaineiden osalta. Edellä tarkoitettu valvontatehtävät ovat maksajavirastotehtäviä. Näin ollen säännös edellä mainittujen virastojen ohjaus- ja valvontatehtävästä on tarpeen, jotta myös delegoitujen maksajavirastotehtävien hoitamisen osalta voitaisiin täyttää tehtävien hoitamiseksi muun muassa delegoidussa maksajavirastoasetuksessa säädetyt vaatimukset. Esimerkiksi delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteen I 1 kohdan B alakohdan iv kohdan mukaan on varmistettava, että henkilöstöä koulutetaan asianmukaisesti kaikilla toimintatasoilla. Ohjaus on tärkeää sen vuoksi, että hakemusten käsittely ja valvonnat tehdään maksajavirastoasetuksen liitteen I 2 kohdan A alakohdassa säädettyjen edellytysten mukaisesti. Liitteen I 1

kohdan C alakohdan 1 kohdan vi alakohdan mukaan maksajaviraston tulee tarkastella säännöllisesti toiselle elimelle siirrettyjä tehtäviä varmistuakseen, että ne on suoritettu hyväksyttävästi ja unionin sääntöjä noudattaen.

Ehdotetun 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä horisontaalasetuksen 9 artiklassa tarkoitetulla todentamisviranomaisella olisi oikeus suorittaa Euroopan unionin varojen asianmukaisen hallinnon ja käytön varmistamiseksi valvontaa maakunnissa siltä osin kuin ne suorittavat maksajavirastolle delegoidussa maksajavirastoasetuksessa säädettyjä tehtäviä. Maakunnan olisi salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömät tiedot ja asiakirjat. Maa- ja metsätalousministeriöllä maksajavirastoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena on velvollisuus valvoa, että maksajaviraston hyväksymisedellytykset jatkuvasti täyttyvät, mikä edellyttää myös mahdollisuutta valvoa delegoituja maksajavirastotehtäviä hoitavia tahoja maksajaviraston lisäksi. Maaseutuvirastolla on puolestaan akkreditoituna maksajavirastona velvollisuus valvoa säännöllisesti myös delegoituja maksajavirastotehtäviä hoitavia tahoja muun muassa horisontaalasetuksen 7 artiklan ja delegoidun maksajavirastoasetuksen säännösten nojalla. Todentamisviranomaisen tarkastus- valvontavelvollisuudesta säädetään puolestaan esimerkiksi horisontaalasetuksen 9 artiklassa. Lisäksi on syytä todeta, että edellä mainitun lisäksi komissiolla ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimella on maksajavirastoon ja maksajavirastotehtäviä hoitaviin tahoihin ulottuva tarkastusoikeus, joka seuraa suoraan Suomea velvoittavasta Euroopan unionin lainsäädännöstä.

Jos komissio havaitsee horisontaalasetuksen 52 artiklan mukaisessa sääntöjenmukaisuuden tarkastamismenettelyssä puutteita maksajavirastoasetuksen liitteen I mukaisten edellytysten noudattamisessa tai tukijärjestelmiin liittyvien tukihakemusten hallinnollisessa tarkastuksessa ja/tai tarkastuksissa paikan päällä, komissio jättää unionin rahoituksen ulkopuolelle menot, joiden osalta se toteaa, ettei niitä ole toteutettu Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti. Tämän vuoksi on tärkeää varmistua siitä, että Euroopan unionin lainsäädännössä asetettuja vaatimuksia noudatetaan.

Ehdotetun 4 momentin mukaan siinä tapauksessa, että maa- ja metsätalousministeriö tai Maaseutuvirasto havaitsee maakunnan toiminnassaan rikkovan maksajavirastotehtävien hoitamista tai hoitamisen järjestämistä, maa- ja metsätalousministeriö tai Maaseutuvirasto voisi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa olisi asetettava määräaika, jonka kulussa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava, ja määräyksen tehosteeksi voitaisiin asettaa sakon uhka. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaisissa (1113/990). Maa- ja metsätalousministeriö on maksajavirastoasetuksen 1 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen ja Maaseutuvirasto on horisontaalasetuksen 7 artiklassa tarkoitettu maksajavirasto, minkä vuoksi mainitut viranomaiset olisivat oikea taho antamaan määräyksiä maksajavirastotehtävien hoidossa ilmenevien puutteiden korjaamiseen. Edellä sanottuun viitaten myös delegoitujen maksajavirastotehtävien hoitamisessa ilmenevien puutteiden vuoksi komissio voi jättää Euroopan unionin rahoituksen ulkopuolelle maataloustukirahastosta tai maaseudun kehittämisrahastosta maksettavia menoja sekä määrätä jäsenvaltiolle rahoituskorjauksen, jonka määrä on yleensä useita miljoonia euroja, jopa yli kymmenen miljoonaa euroa. Lisäksi muun muassa horisontaalasetuksen 75 artiklan säännöksistä johtuen jäsenvaltiot eivät saa esimerkiksi maksaa tuensaajille Euroopan unionin kokonaan rahoittamia suoria tukia, ennen kuin sekä hallinnolliset että paikan päällä suoritettavat valvonnat on saatettu loppuun. Näin ollen esimerkiksi valvontojen myöhästymisen tai puutteellisuus valvonnoissa jonkin maakunnan alueella voi johtaa siihen, että suorien tukien maksamisajankohta siirtyy aiottua myöhäisemmäksi.

6 §. Virka-apu ja tiedonantovelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin maakunnan velvollisuudesta antaa virka-apua ja maakunnan tiedonantovelvollisuudesta vastaavalla tavalla kuin voimassa olevan maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta kunnissa annetun lain 12 §:ssä. Ehdotetun 1 momentin mukaan maakunta olisi velvollinen antamaan maa- ja metsätalousministeriölle, Maaseutuvirastolle, Elintarviketurvallisuusvirastolle, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä muille valtion viranomaisille virka-apua delegoituihin maksajavirastotehtäviin liittyvissä asioissa. Säännös on tarpeellinen ministeriölle ja edellä tarkoitetuille virastoille kuuluvien, Euroopan unionin lainsäädännöstä seuraavien delegoituihin maksajavirastotehtäviin liittyvien ohjaus- ja valvontatehtävien hoitamisen mahdollistamiseksi ja varmistamiseksi.

Ehdotetun 2 momentin mukaan maakunta olisi velvollinen antamaan salassapitosäännösten esittämättä maa- ja metsätalousministeriölle, Maaseutuvirastolle, Elintarviketurvallisuusvirastolle, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sellaisia tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen viranomaisille maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavassa laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Ilman nimenomaista säännöstä myös salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta ministeriölle ja edellä mainituille virastoille kuuluvan, Euroopan unionin lainsäädännön säännöksistä seuraavan delegoitujen maksajavirastotehtävien hoitamiseen liittyvän valvontatehtävän hoitaminen ei olisi mahdollista. On syytä todeta, että myös komissiolla ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimella on oikeus saada tietoja maakunnalta Euroopan unionin lainsäädännön säännöksistä johtuen.

1.3.62 Rehulaki

5 §. Määritelmät. Pykälän 19 kohdassa muutettaisiin Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus Luonnonvarakeskukseksi. Rehulain (86/2008) 15 § on muutettu lailla 565/2014 Luonnonvarakeskuksen perustamiseen liittyen. Tässä yhteydessä on kuitenkin jäänyt muuttamatta määritelmäpykälän 19 kohta.

20 §. Rehualan toimijan hyväksyminen. Pykälän 1 momentti jaettaisiin kolmeksi uudeksi momentiksi. Uuden 1 momentin mukaan rehuhygieniasta koskevista vaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 183/2005 (rehuhygieniasetus) 10 artiklan 1c -kohdassa tai tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 999/2001 (TSE-asetus) liitteessä IV tarkoitettua toimintaa harjoittavan tai lääkerehuja valmistavan maatilan ja vesiviljelylaitoksen olisi oltava maakunnan hyväksymiä. Rehuhygieniasetuksen 10 artiklan 1c -kohta koskee rehuseosten valmistamista markkinoille saatettaviksi tai oman tilan tarpeisiin käyttäen tiettyjä rehun lisäaineita tai niitä sisältäviä esi-seoksia. TSE-asetuksen liite IV liittyy eläinvalkuaisen ruokintakieltoon. Lääkerehujen valmistuksella ennakoitaan näillä näkymin vuonna 2018 voimaantulevaa EU asetusta lääkerehujen valmistuksesta, markkinoille saattamisesta ja käytöstä sekä neuvoston direktiivin 90/167/ETY kumoamisesta [KOM (2014) 556 final].

Maakunta vastaisi sekä toimijan tarkastuksesta että hyväksyntään liittyvästä hallintopäätöksestä. Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti rehuhygieniasetuksen mukaisesta tarkastuksesta ja hyväksyntäpäätöksestä vastaa Elintarviketurvallisuusvirasto. TSE-asetuksen mukaisesta tarkastuksesta vastaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, mutta hyväksyntää koskevan päätöksen tekee Elintarviketurvallisuusvirasto. Lääkerehulainsäädännön mukaisesti hyväksytyt maatiloja tai vesiviljelylaitoksia ei ole.

Rehuhygieniasetuksen mukaisesti on marraskuussa 2016 hyväksyttyinä kolme maatilaa ja TSE-asetuksen mukaisesti hyväksytyjä maatiloja on 60. Tarkastusten ja hyväksyntää koskevan hallintopäätösten siirtäminen maakuntaan on perusteltua toimijoiden suhteellisen pienestä

määrästä johtuen vaikkakin TSE- ja lääkerehulainsäädännön muutosten johdosta hyväksyntä-tarve saattaa lisääntyä merkittävästi erityisesti vesiviljelylaitosten osalta. Hyväksyntää koske-va tarkastus voidaan usein tehdä myös samalla kertaa muun valvontakäynnin kanssa.

Pykälän 2 momentin mukaan muut kuin 1 momentissa tarkoitetut rehualan toimijat hakisivat hyväksyntää Elintarviketurvallisuusvirastolta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Muilta osin pykälän sisältöä ei muutettaisi.

23 §. Valvontaviranomaiset. Pykälään 1 momenttiin lisättäisiin, että Elintarviketurvallisuusvi-rasto valvoo valtakunnallisesti rehulainsäädännön täytäntöönpanoa ja noudattamista, vastaa valtakunnallisen rehuvalvonnan ohjauksesta ja kehittämisestä sekä toimii Euroopan unionin rehulainsäädännössä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena, ellei tehtävää ole tässä laissa siirretty muulle viranomaiselle. Rehuvalvonnan ohjaus ja kehittäminen pitäisi sisällään muun muassa lain täytäntöönpanoon liittyvän koulutuksen järjestämistä erityisesti maakunnille. Vi-rasto on käytännössä järjestänyt koulutusta säännöllisesti Elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskusten tarkastajille.

Toisessa momentissa säädettäisiin maakunnan tehtävistä. Maakunta vastaisi toimialueellaan maatalojen ja kalanviljelylaitosten rehuihin liittyvistä tarkastuksista ja näytteenotosta. Valvon-ta liittyy muun muassa Euroopan unionin rehuhygieniasta annetussa asetuksessa (183/2005) säädettyjen velvoitteiden valvontaan mukaan lukien viljelijätukien ehtona oleviin täydentäviin ehtoihin sekä BSE-taudin vastustamiseen. Edelleen maakunta vastaisi toimialueellaan rehua kaupan pitävien vähittäiskauppojen, mukaan lukien eläinlääkäreiden ja -kilpailujen, tarkas-tuksista ja näytteenotosta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Valvonta liittyy muun muassa rehuhygieniasta annetussa asetuksessa säädettyjen velvoitteiden, pakkausmerkintöjen ja rehujen jäljitettävyyteen valvontaan. Aluehallintovirastojen läänineläinlääkärit ovat valvo-neet lääkerehumääräyksiä kirjoittaneita eläinlääkäreitä lääkerehumääräysten avulla. Elintarvi-keturvallisuusvirasto vastaisi jatkossa eläinlääkäreihin kohdistuvasta valvonnasta muun muas-sa eläinten lääkitsemisestä annetun lain muutosehdotuksen mukaisesti.

Tullin ja rajaeläinlääkärin toimivaltaan ei esitetä muutosta.

33 §. Valvontasuunnitelma. Pykälässä tarkennettaisiin Elintarviketurvallisuusviraston velvoi-tetta valtakunnallisen valvontaohjelman ja vuosittaisen valvontasuunnitelman laatimiseksi. Valtakunnallinen ohjelma ja suunnitelma sisältäisi myös maakunnan suorittamat tarkastukset ja näytteenotot.

40 §. Epäkohdan poistaminen. Pykälään lisättäisiin velvoite ilmoittaa epäkohdan poistamiseksi annetusta määräyksestä aina myös Elintarviketurvallisuusvirastolle.

41 §. Kielto. Pykälän 1 momentissa valvontaviranomainen muutettaisiin Elintarviketurvalli-suusvirastoksi. Edelleen pykälän 3 momenttiin lisättäisiin myös muille valvontaviranomaisille mahdollisuus määrätä kielto väliaikaisesti, jos asia ei siedä viivytystä. Elintarviketurvalli-suusviraston tulee tällöin päättää kiellosta viikon kuluessa väliaikaisen kiellon antamisesta tai väliaikainen kielto raukeaa. Vastaava mahdollisuus sisältyy lannoitevalmistelakiin ja lakiin kasvinsuojeluaineista.

42 §. Rehun uudelleen käsittely, hävittäminen ja palauttaminen. Pykälä yhdenmukaistettaisiin 41 §:n muutokset huomioiden.

49 §. Perittävät maksut. Pykälässä tarkennettaisiin, että valtion maksuperustelakia sovelletaan valtion viranomaisen ja valtuutetun tarkastajan suoritteista perittävään maksuun. Pykälän uuden 2 momentin mukaan maakunnan tekemästä 20 §:n 1 momentin mukaisesta rehualan toimijan hyväksymisestä perittäisiin maksuja maakunnan hyväksymän taksan mukaisesti. Muilta osin maakunnan suorittamasta valvonnasta ei peritä maksua.

51 §. Muutoksenhaku. Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jossa säädetään muutoksenhausta maakunnan määräämiin maksuihin.

2 §. Lain tarkoitus. Lain toteuttajina ovat tähän mennessä olleen valtio ja kunnat. Maakunta-uudistuksen johdosta maakunnalle siirtyy uusia tehtäviä. Uutena laaja-alaisena toimijana maakunnalle, jolle siirretään kuntien ja valtion tehtäviä, tulee myös säätää osavastuu.

Valtiolla, eli eduskunnalla, valtioneuvostolla ja ministeriöillä, sekä sen alaisella hallinnolla tulee jatkossakin olla vastuuta saariston kehityksen edistämisestä annetun lain toteuttamisesta lainsäädännön, valtakunnallisen resurssien jaon ja hallinnon ohjauksen päätösvallan vuoksi. Lisäksi kunnille jää edelleen tehtäviä, muun muassa laaja kunnan elinvoiman edistämisen tehtävä, jonka vuoksi kunnilla säilyy vastuu saariston kehityksen edistämisestä annetun lain tavoitteiden toteuttamisesta.

5 §. Liikenne- ja kuljetuspalvelut. Valtion sijaan vastuu liikenne- ja kuljetuspalveluista on jatkossa myös maakunnilla. Lisäksi pykälän 2 momentissa poistettaisiin maininta valtion varoista.

Pykälään lisättäisiin kuitenkin uusi 3 momentti, jossa todettaisiin valtion rahoitusvastuusta siltä osin kuin valtion talousarviossa on varattu määrärahaa.

12 §. Ympäristöhoitoavustus. Pykälän 1 momentissa valtion tulo- ja menoarvio muutettaisiin valtion talousarvioiksi.

Ympäristöhoitoavustusta on myönnetty toimenpiteisiin, jotka koskevat saaristoluonnon suojelemista taikka saariston maisemakuvan säilyttämistä tai parantamista. Avustuksen on myöntänyt elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ympäristöministeriön päätettyä käyttöperusteista ja alueellisista avustuskiintiöistä. Pykälän 2 momenttia muutetaan siltä osin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävät siirtyvät maakuntien hoidettaviksi.

Pykälän 3 momentissa säädetään valtionavustuslain mukaisista maksamista, valvontaa ja takaisinperintää koskevista tehtävistä. Tähän mennessä tehtävät ovat kuuluneet KEHA-keskukselle eli Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle. Keskuksen tehtävät siirtyvät maakunnille. Pykälään tehdään myös tekninen korjaus yhdistämällä kaksi virkettä yhteen.

1.3.63 Laki Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta

3 §. *Rekisterit.* Pykälän 2 momentissa kuntien viranomaiset muutettaisiin maakunnaksi.

4 §. Toimijan tiedonantovelvollisuus. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

1.3.64 Kolttalaki

11 §. Kalaistutukset. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin

maakunnaksi. Pykälän 1 momentti säilyy ennallaan.

12 §. Eräät tientekotyöt. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska pykälää ei ole sovellettu pitkään aikaan ja koska koltat voivat saada muutenkin tukea kolttilan tienteko- ja vesihuoltoihin kolttalainsäädännön nojalla. Lisäksi ei ole sopivia viranomaisia, jotka voisivat hoitaa pykälän mukaisia tehtäviä maakuntaudistuksen jälkeen.

13b §. Lainan myöntämisen edellytykset. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

18 §. Tuen, valtioneuvoston ja lainan hakeminen, myöntäminen ja maksaminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi. Pykälän muut momentit säilyvät ennallaan.

19 §. Rakentamisen ohjaus ja tarkastukset. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi. Pykälän 1 momentti säilyy ennallaan.

21 §. Osto- ja siirtomenettely. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Maaseutuvirastoksi kuten myös pykälän 4 momentissa. Pykälän 4 momentin mukaisessa siirtomenettelyssä on tarkoitus säilyttää kolttien mahdollisuus kääntyä tässä asiassa ensin alueviranomaisen, Lapin maakunnan, puoleen. Pykälän 1 momentin mukaiset ostot tapahtuisivat Lapin maakunnan esityksestä.

22 §. Maan lunastaminen pakkohuutokaupasta. Pakkahuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annettu laki (23/1938) on kumottu lailla pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain kumoamisesta (326/2016), mistä johtuen viittaukset kumottiin poistettaisiin pykälästä.

26 §. Maan käyttäminen muihin tarkoituksiin. Pykälässä oleva viittaus kumottuun lakiin 687/78 korvattaisiin viittauksella oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annettuun lakiin 973/2002.

27 §. Maan käyttöä koskeva suunnitelma. Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Maaseutuvirastoksi. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että asiasta tulee pyytää Lapin maakunnan lausunto. Pykälän 3 momenttiin ei ehdoteta muutoksia.

28 §. Maan hakeminen. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Maaseutuvirastoksi. Hakemuksesta olisi pyydettävä myös Lapin maakunnan lausunto. Pykälästä poistettaisiin vaatimus kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen lausunnon hankkimisesta.

29 §. Myyntipäätös. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Maaseutuvirastoksi.

31 § Maanmittaustoimitukset. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke ehdotetaan poistettavaksi, koska Maaseutuvirastolla ei ole palveluksessaan maanmittausinsinööriä eikä maanmittausteknikkoa ja koska nykyistä säännöstä ei ole käytännössä sovellettu. Momentin toisessa virkkeessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen korvaksi Maaseutuvirasto, jolla olisi siten mahdollisuus laittaa maanmittaustoimitus vireille. Pykälän 2 momenttiin ei ehdoteta muutoksia.

35 §. Tientekotyöt. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska myös siihen liittyvä kolttalain 12 § ehdotetaan kumottavaksi.

36 §. Rajoitukset. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

37 §. Eräät lisäehdot. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin siten, että Valtiokonttori voisi määrätä tilaa tai aluetta rasittavan valtion saamisen tai valtionlainan osaksi tai kokonaan takaisin maksettavaksi. Ehdotettu muutos perustuu siihen, että tämän hallituksen esityksen yhteydessä ehdotetaan eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalojen lainojen ja saamisten siirtämisestä annettua lakia (78/2007) muutettavaksi siten, että Valtiokonttorin tehtäväksi tulisivat myös ne tehtävät, joita elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset tällä hetkellä hoitavat tiettyjen saatavien, kuten kolttalain nojalla syntyneiden ja myönnettujen lainojen ja myyntihintasaamisten - osalta. Näin ollen kolttalakia tulisi tältä osin muuttaa vastaamaan eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalojen lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorille hoidettavaksi annettuun lakiin ehdotettuja muutoksia Valtiokonttorin tehtävien osalta. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että Lapin maakunta voisi määrätä avustuksen kokonaan tai osaksi takaisin maksettavaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan ja myös siten, että nykyisin 38 §:n 3 momenttiin sisältyvä säännös ennakkotiedon antamisesta siirrettäisiin tähän momenttiin. Toimenpiteellä tarkoitetaan tässä säännöksessä kaikkia toimenpiteitä, jotka voivat aiheuttaa avustuksen määräämisen kokonaan tai osaksi takaisin maksettavaksi. Lapin maakunta myöntää mainitut avustukset eikä Valtiokonttorilla ole tehtäviä avustusten takaisinperintään liittyen. Pykälän 2 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

38 §. Myyntihintasaamisen ja lainojen irtisanominen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Valtiokonttori elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijasta voisi määrätä kolttalain mukaisen valtion myyntihintasaamisen ja valtionlainan maksettavaksi takaisin osaksi tai kokonaan yhdessä tai useammassa erässä. Ehdotus perustuu edellä sanotun mukaisesti eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annettuun lakiin ehdotettuihin muutoksiin Valtiokonttorin tehtävien osalta. Vastaavalla tavalla 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtiokonttoriksi. Koska Valtiokonttorin tehtäviin kuuluu valtion saataaviin liittyvät tehtävät, Valtiokonttori ei kuitenkaan voisi antaa ennakkotietoa toimenpiteen vaikutuksesta avustuksen takaisinperimiseen, vaan 3 momentissa tarkoitettu ennakkotieto voisi koskea ainoastaan valtionlainaa tai myyntihintasaamista. Toimenpiteen vaikutusta avustuksen mahdolliseen takaisinperimiseen koskeva 3 momenttiin sisältyvä ennakkotieto koskeva säännös ehdotetaan siirrettäväksi 37 §:n 1 momentin loppuun, jonne se säädösteknisestä paremmin sopii. Avustuksen mahdolliseen takaisinperimiseen liittyvän ennakkotiedon antaisi Lapin maakunta, joka myöntää tämän lain mukaiset avustukset. Voimassa oleva 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska Valtiokonttori on antolainauksen erityisosaaja ja Valtiokonttorin toimintaa sääntelee myös esimerkiksi hyvää perintätapaa koskevat säännökset ja periaatteet.

55 §. Täytäntöönpanoviranomaiset. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi ja Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen poistettaisiin momentin mukaisista lain täytäntöönpanoviranomaisista. Täytäntöönpanoviranomaisiin lisättäisiin Valtiokonttori. Pykälän 2 momentista poistettaisiin mahdollisuus käyttää lakkautettavaa Lapin aluehallintovirastoa tämän lain mukaisissa tehtävissä.

55a §. Tiedonsaantioikeus ja tietojen luovuttaminen. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi. Pykälässä lueteltuihin viranomaisiin lisättäisiin Valtiokonttori.

56 §. Kuuleminen. Lapin maakunta lisättäisiin 1 momentin mukaisiin viranomaisiin, joiden tulee varata kolttien kyläkokoukselle ja kolttaneuvostoille tilaisuus lausunnon antamiseen. Pykälän 2 momentti säilyisi ennallaan.

63 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi ja momenttiin lisättäisiin Maaseutuvirasto. Pykälän 2 - 4 momentit säilyisivät ennallaan.

64 §. Käsittelymaksun periminen. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi ja luottojen maksuhelpotuksia koskevien päätösten osalta Valtiokonttoriksi.

65a§. Säännösten soveltaminen eräisiin viranomaisiin . Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi lukuun ottamatta Maaseutuvirastolle tai Valtiokonttorille tämän lain mukaisia tehtäviä. Pykälän otsikkoa muutettaisiin ehdotettuja muutoksia vastaavaksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

1.3.65 Poronhoitolaki

6 §. Paliskunta. Pykälän 3 momentissa Lapin aluehallintovirasto muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

8 §. Paliskunnan perustaminen. Pykälän 1 momentissa Lapin aluehallintovirasto muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

14 §. Paliskunnan kokouksen koollekutsuminen. Pykälän 1 momentissa Lapin aluehallintovirasto muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

28 §. Poroerotusten suorittaminen. Pykälän 2 ja 3 momentissa Lapin aluehallintovirasto muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

36 §. Arvioimislautakunta. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi. Porovahinkojen arvioimislautakunnan puheenjohtajan nimeämiseen liittyvä tehtävä on tarkoituksenmukaista keskittää Lapin maakuntaan muiden laissa säädettyjen, maakunnalle siirrettävien tehtävien tavoin. Pykälän 4 momentissa nimismies muutettaisiin poliisipäälliköksi.

38 §. Arvioimislautakunnan jäsenen palkkio ja vastuu. Pykälän 1 momentissa Lapin aluehallintovirasto muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

39 a §. Valtakunnan rajalle rakennettava esteita. Pykälän 3 momentissa Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

48 §. Paliskuntain yhdistyksen toiminnan rahoitus. Pykälässä Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi. Pykälään lisättäisiin valtionavustuslain (688/2001) menettelysäännösten soveltamista koskeva säännös.

52 §. Valvonta. Pykälässä Lapin aluehallintovirasto muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

52 a §. Maakunnan päätöksistä perittävät maksut. Lakiin lisättävän uuden 52 a §:n mukaan maakunta perisi toimijalta hyväksymänsä taksan mukaisen maksun hakemuksesta tehdystä päätöksestä, ei kuitenkaan päätöksestä, joka koskee määrärahan myöntämistä. Tällä hetkellä maksullisia ovat aluehallintoviraston poronhoitolain nojalla tekemät päätökset kuten päätökset paliskuntien rajojen muuttamisesta, kahden tai useamman paliskunnan yhdistymisestä tai paliskunnan jakautumisesta.

52 b §. Muutoksenhaku. Lakiin lisättävässä uudessa 52 b §:ssä säädettäisiin muutoksenhausta maakunnan päätöksiin. Voimassa olevaan lakiin sisältyy säännöksiä paliskuntien ja Paliskuntain yhdistyksen, mutta ei valtion aluehallintoviranomaisten päätöksiä koskevasta muutoksenhausta. Ehdotetun pykälän mukaan lakiin perustuviin maakunnan päätöksiin haettaisiin muutosta hallintovalituksella hallintolainkäyttölain mukaisesti. Kuitenkin päätöksiin, jotka koskevat paliskuntien toimialueiden rajojen vahvistamista, arvioimislautakunnan puheenjohtajan määräämistä, lautakunnan jäsenten palkkio- ja korvauserusteita tai maakunnallisia maksuja, haettaisiin muutosta maakuntalain 18 luvun mukaisesti.

1.3.66 Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista

36 §. Valtionlainan myöntämisen edellytykset. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

40 §. Korkotukilainan koron arviointi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

43 §. Toimenpiteen toteutusaika. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

44 §. Tuen käyttöä koskevat ehdot. Pykälän 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

46 §. Tiedonanto- ja avustamisvelvollisuus. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

49 §. Tuen hakeminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi ja pykälän 3 momentissa Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

50 §. Tukihakemuksen arviointi. Pykälän 1 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

52 §. Neuvottelu saamelaiskäräjien kanssa. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

53 §. Tukipäätös. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

55 §. Tukipäätöksen mukaisen oikeuden siirtäminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

57 §. Avustusmuotoisen investointituen, asunnonrakentamistuen ja paliskunnalle aitojen kunnossapitoon myönnetyn tuen maksaminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

58 §. Avustusmuotoisen tuen maksun suorittaminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

61 §. Nostolupa. Pykälän 1 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

62 §. Valtionlainan vakuus. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

63 §. Valtionlainan lyhentäminen ja koron suorittaminen. Pykälän 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

65 §. Lainan siirtäminen ja lainaehtojen muuttaminen. Pykälän 1–3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

73 §. Valtionvastuu. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

87 §. Erityiset etuudet. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

88 §. Erityisen etuuden peruuttaminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

89 §. Liiketoimintasuunnitelman seuranta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

93 §. Tarkastusoikeus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

94 §. Tarkastuksen suorittaminen. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

95 §. Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä. Pykälän 1 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

96 §. Valtionlainan määrääminen irtisanottavaksi. Pykälän 2 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

97 §. Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus ja ennakkotieto. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

101 §. Takaisinperinnän kohtuullistaminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

102 §. Takaisinperintää ja maksamisen keskeyttämistä koskeva päätös. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

105 §. Luotonantajan avustamis- ja tiedonantovelvollisuus. Pykälän 1 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

109 §. Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

111 §. Päätöksen maksullisuus. Voimassa olevassa pykälässä on viittaus valtion maksuperustelakiin (150/1992) koskien Metsähallituksen päätöstä erityisestä etuudesta sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä lain 97 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä ennakkotiedosta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälän 1 momentissa säädettäisiin Metsähallituksen päätöksen maksullisuudesta nykytilaa vastaavasti ja pykälän 2 momentissa säädettäisiin maksusta, jonka maakunta perii tuen saajalta hyväksymänsä taksan mukaisesti lain 97 §:n 2 momentissa tarkoitettua ennakkotietoa koskevasta päätöksestä.

112 §. Varojen alueellinen kohdentaminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

115 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

119 §. Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen. Pykälän 2 momentissa Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

126 §. Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet. Voimassa olevassa pykälässä säädetään aiemman lainsäädännön nojalla myönnettyjen tukien täytäntöönpanossa noudatettavista säännöksistä ja menettelyistä. Kyse on porotilalain (590/1969), luontaiselinkeinolain (610/1984) ja porotalouslain (161/1990) nojalla myönnettyjen sellaisten lainojen ja avustusten hoitamisesta, joiden täytäntöönpanon loppuun saattaminen voi edellyttää vielä toimenpiteitä. Tämän hallituksen esityksen yhteydessä ehdotetaan eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annettua lakia (78/2007) muutettavaksi siten, että Valtiokonttorin tehtäväksi tulisivat myös ne tehtävät, joita elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset tällä hetkellä hoitavat muun muassa edellä mainittujen lakien nojalla syntyneiden ja myönnettyjen lainojen ja myyntihintasaatavien osalta. Näin ollen pykälää tulisi näiltä osin muuttaa siten, että jatkossa myös pykälässä tarkoitettun aiemman lainsäädännön mukaisiin lainoihin ja saamisiin sovellettaisiin eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annettua lakia. Valtiokonttorin tehtäviin kuuluvat kuitenkin valtion saataviin liittyvät tehtävät, eikä sillä ole tehtäviä esimerkiksi avustusten takaisinperintään tai tilojen luovutuslupiin liittyen, minkä vuoksi sellaiset toimenpiteet, jotka eivät eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annettuun lakiin ehdotettujen muutosten nojalla kuulu Valtiokonttorin hoidettavaksi, kuuluisivat Lapin maakunnan toimivaltaan.

1.3.67 Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta

6 §. Vahingon toteaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

11 §. Korvauksen hakeminen. Pykälän 1 momentissa Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

12 §. Päätös korvauksesta. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi. Momenttia muutettaisiin myös siten, että Lapin maakunta päättäisi kaikissa tapauksissa paliskunnalle aiheutunutta vahinkoa koskevan korvauksen maksamisesta. Voimassa olevan lain mukaan Maaseutuvirasto päättää mainitun korvauksen maksamisesta silloin, kun vahingon on arvioinut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus silloin kun vahingon on arvioinut kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen.

14 a §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

15 §. Korvauksen maksun keskeyttäminen ja korvauksen takaisinperintä. Lain 15 §:ssä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Lapin maakunnaksi.

17 §. Tuhon toteamisesta ja vahingon arvioinnista aiheutuvat kustannukset. Pykälän 4 momentti, joka koskee kunnalle laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta aiheutuvia kustannuksia, kumottaisiin tarpeettomana.

1.3.68 Laki eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista

11 §. Korvauksen maksamisen edellytykset. Pykälän 2 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnaksi. Pykälän 1 ja 3—6 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

18 §. Tiedon antaminen seurantaan varten. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnaksi. Pykälän 2 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

1.3.69 Laki Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle

14 §. Tukioikeuksien siirto. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoitus tukioikeuksien siirtämisestä tulisi tehdä maakunnalle kunnan sijaan, koska kaikki toimeenpanolain nojalla kunnalle nykyisin kuuluvat tukioikeuksien siirtoon liittyvät tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi maakunnalle.

18 §. Tukioikeuksien palauttaminen ja luovuttaminen kansalliseen varantoon. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tukioikeuksien palauttamisesta olisi tehtävä kirjallinen ilmoitus maakunnalle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan, koska kaikki toimeenpanolain nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle nykyisin kuuluvat tukioikeuksien palauttamiseen ja luovuttamiseen kansalliseen varantoon liittyvät tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi maakunnalle. Pykälän 2 ja 3 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

1.3.70 Laki maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista

10 f §. Tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarjatalouden viitemäärän siirtäminen ja lakkauttaminen. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maakunnan tulisi tehdä päätös tuen myöntämisen perusteena olevan viitemäärän lakkauttamisesta hakijaa kuultuaan maakunnalle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen sijaan, koska kunnalle nykyisin kuuluvat viljelijätukihallinnon tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi maakunnalle.

1.3.71 Laki maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta

8 §. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Lain 8 § kumottaisiin, koska kaikki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimeenpanolain mukaiset tehtävät siirtyvät maakunnan hoidettaviksi.

9 §. Aluehallintovirasto. Lain 9 § kumottaisiin, koska toimeenpanolaissa tarkoitetut aluehallintovirastojen hoitamat täydentävien ehtojen valvontatehtävät ehdotetaan siirrettäväksi maakunnan hoidettaviksi.

10 §. Ahvenanmaan valtionvirasto. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Ahvenanmaan valtionviraston tehtäviin Ahvenanmaan maakunnassa lisättäisiin ne tehtävät, joita Ahvenanmaan maakunnassa hoitaa tällä hetkellä Ahvenanmaan maakunnan kunnat. Ahvenanmaan valtionvirastolle tällä hetkellä kuuluvat tehtävät olisivat jatkossakin Ahvenanmaan valtionviraston tehtäviä. Ehdotettu muutos johtuu siitä, että valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvissa tukijärjestelmissä, joissa Manner-Suomessa toimivalta on tukijärjestelmiin liittyvien tehtävien osalta ollut kunnilla, on analogisesti katsottu tehtävän kuuluvan Ahvenanmaan maakunnassa maakunnan kunnille. Koska Manner-Suomessa kaikki valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluviin kuntien suorien tukien lain ja kansallisten tukien lain nojalla myönnettäviin tukiin liittyvät tehtävät siirretään maakuntien tehtäväksi, kansallisessa lainsäädännössä on ainoa mahdollisuus säätää mainitut tehtävät Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionviraston tehtäviksi Ahvenanmaan itsehallintolain säännöksistä johtuen. Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto tekisi siten jatkossa päätöksen kaikkien suorien tukien lain ja kansallisten tukien lain nojalla myönnettäviin tukiin liittyvistä seikoista kuten tuen myöntämisestä ja tukioikeuksien siirtämisestä.

Pykälän 2 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan Ahvenanmaan valtionvirasto suorittaisi Ahvenanmaan maakunnassa valvonta-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua tiedon siirron sähköiseen järjestelmään. Tehtävä kuuluu tällä hetkellä Ahvenanmaan maakunnan kunnille. Lisäksi ehdotetaan, että Ahvenanmaan valtionvirasto merkitsi tiedon kuluttajille suoraan myydyin maidon litramäärästä maitorekisteriin. Tehtävä on tällä hetkelläkin käytännössä kuulunut Ahvenanmaan valtionvirastolle, mutta asiasta ei ole nimenomaisesti laissa säädetty.

11 §. Maakunta. Pykälän otsikko muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maakunnan tehtävistä tukien, palkkioiden ja korvausten myöntämiseen liittyvissä asioissa. Maakunnan tehtävät olisivat tältä osin täsmälleen samat kuin ne tehtävät, jotka tällä hetkellä kuuluvat joko kunnille tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin maakunnan valvontatehtävästä vastaavalla tavalla kuin voimassa olevassa laissa säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvontatehtävästä.

Ehdotetun 3 momentin mukaan maakunta suorittaisi valvonta-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun tiedon siirron sähköiseen järjestelmään. Tehtävä kuuluu tällä hetkellä kunnalle. Lisäksi ehdotetaan, että maakunta merkitsisi tiedon kuluttajille suoraan myydyin maidon litramäärästä maitorekisteriin. Tehtävä on tällä hetkelläkin käytännössä kuulunut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, mutta asiasta ei ole nimenomaisesti laissa säädetty

12 §. Maakunnan alueellinen toimivalta. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan pykälään ehdotettuja muutoksia. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maakunnan alueellisen toimivallan määräytymisen pääsäännöstä vastaavalla tavalla kuin nykyisin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten alueellisesta toimivallasta säädetään. Ehdotuksen mukaan pääsäännöstä voitaisiin kuitenkin poiketa, jos maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annetun lain nojalla toimivallasta muuta päätetään. Maakunta voisi siten hoitaa toimeenpanolaisissa tarkoitettuja tehtäviä toisen maakunnan alueella jos maakunnat niin sopivat ja jos tehtävien hoitamisesta sovitaan myös maksajavirastotehtävien hoitoa koskevassa sopimuksessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vastaavalla tavalla poikkeuksista maakunnan alueellisen toimivallan osalta kuin mitä voimassa olevassa laissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten osalta.

Pykälän 3 momentin mukaan porotalouden tukea koskevassa asiassa toimivaltainen viranomainen olisi Lapin maakunta. Voimassa olevan momentin mukaan Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on toimivaltainen viranomainen porotalouden tukea koskevassa asiassa.

22 §. Paikan päällä tehtävä valvonta ja valvonnan laajentaminen. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että maakunta tai Ahvenanmaan valtionvirasto tekisi paikan päällä tehtävän valvonnan tiloilla. Tehtävä ei ole uusi, vaan paikan päällä tehtävän valvonnan tekee tällä hetkellä Manner-Suomessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto, vaikkei tehtävän hoitamisesta ole toimeenpanolaisissa nimenomaista säännöstä. Asiasta on kuitenkin asianmukaista säätää lain tasolla.

Pykälän 4 ja 5 momentin sisältö vastaisi voimassa olevan lain 3 ja 4 momentin säännöstä. Koska jatkossa maakunta hoitaa kaikki voimassa olevan toimeenpanolain mukaiset kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille sekä aluehallintovirastoille kuuluvat tehtävät, voimassa olevan 5 momentin mukaiselle sääntelylle ei ole enää tarvetta, mistä syystä nykyinen 5 momentin mukainen säännös poistettaisiin pykälästä. Pykälän 1, 2 ja 6 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

23 §. Hallinnollinen valvonta ja ristiintarkastus. Pykälän 1 momentissa kunta ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 ja 4 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

24 §. Tarkastusoikeus. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2—4 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

25 §. Täydentävät ehdot. Voimassa olevan toimeenpanolain mukaan täydentävien ehtojen valvontaa suorittaa sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus että aluehallintovirasto. Sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten että aluehallintovirastojen tehtävät, jotka liittyvät täydentävien ehtojen valvontaan, siirretään maakunnalle. Näin ollen pykälän 1 momentissa

säädettäisiin maakunnan tehtävästä valvoa täydentävien ehtojen noudattamista täydentävien ehtojen aloja erittelemättä.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, ettei laissa enää eriteltäisi täydentämien ehtojen aloja valtioneuvoston asetuksenantovaltuudessa. Asiallisesti ehdotus vastaa voimassa olevan pykälän 3 momenttia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 4 momentin säännöstä vastaavasti, että täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnan suorittaisi Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto.

28 §. Valvonnassa noudatettava menettely. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

38 §. Maaseutuviraston ja Elintarviketurvallisuusviraston tarkastusoikeus. Lain 38 §:ssä aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi. Elintarviketurvallisuusviraston suorittaman valvonnan osalta säännökseen ei ehdoteta asiallisia eikä aineellisia muutoksia, mutta pykälän sanamuotoa muutettaisiin lain 25 §:ään ehdotettujen muutosten johdosta.

42 §. Viranomaisen tiedonsaantioikeus. Lain 42 §:ssä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja aluehallintovirasto muutettaisiin maakunnaksi.

49 §. Neuvontarekisteri. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

51 §. Päätöksen maksullisuus ja tiedoksianto. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maakunnan oikaisuvaatimukseen antamasta päätöksestä perittäisiin maakunnan hyväksymä kiinteämääräinen maksu. Maaseutuviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston oikaisuvaatimukseen antamasta päätöksestä perittäisiin maksu valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan kuten nykyisinkin. Pykälään ehdotetaan otettavaksi nimenomainen säännös siitä, että myös oikaisuvaatimukseen annettu oikaisuvaatimuksen tekijälle myönteinen päätös olisi maksuton tukea tarkoitetun päätöksen lisäksi. Ehdotus on perusteltu sen vuoksi, että Euroopan unionin lainsäädännön säännöksistä johtuen tuki tulee suorittaa tuensaajalle täysimääräisenä. Näin ollen, jos tuen hakija tai tuensaaja on saanut tukipäätöksen perusteella liian vähän tukea tai se on evätty kokonaan, virheellisen tukea koskevan päätöksen johdosta korotettu tukimäärä tulee myös suorittaa täysimääräisenä tuensaajalle.

Ehdotetun 2 momentin mukaan maakunnan ja Ahvenanmaan valtionviraston tekemä päätös voitaisiin antaa tiedoksi siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään. Momentin voimassa oleva säännös koskee kunnan tekemää päätöstä, mutta koska kaikki kuntien toimeenpanolain mukaiset tukiin, palkkioihin ja korvauksiin liittyvät tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi maakuntien ja Ahvenanmaan valtionviraston tehtäviksi, on perusteltua mahdollistaa maakunnan ja Ahvenanmaan valtionviraston tekemien päätösten antaminen tiedoksi vastaavalla tavalla kuin kuntien tekemät päätökset nykyisin.

52 §. Ahvenanmaan maakunnan kunnille suoritettava korvaus. Lain 52 § ehdotetaan kumottavaksi, koska Ahvenanmaan maakunnan kunnilla ei olisi enää toimeenpanolain mukaisia tehtäviä lakiin ehdotettujen muutosten johdosta.

53 §. Viranomaisen oikeus tietojensaantiin. Pykälän 1 ja 3 momentissa kunnan viranomainen muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 ja 4 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

54 §. Muutoksenhaku. Lain 54 §:ää ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin siten, että pykälästä poistettaisiin muutoksenhakusäännös kunnan viranomaisen päätöksen osalta, koska kunnalla ei olisi enää toimeenpanolain mukaisia tehtäviä lakiin ehdotettujen muutosten johdosta. Pykälää muutettaisiin lisäksi siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Muutoksenhakujärjestelmään ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

1.4 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

1.4.1 Laki ajoneuvojen siirtämisestä 828/2008

14 §. Täytäntöönpano ja tarkemmat säännökset. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Liikennevirastoksi.

1.4.2 Laki ajoneuvoliikennerekisteristä 541/2003

11 §. Oikeus tietojen saantiin viranomaiselta. Pykälän 1 momentin mukaan rekisterin pitäjällä on oikeus saada tietoja pykälässä mainituilta viranomaisilta. Pykälän 1 momentin 8 kohdassa mainitaan tietojen antajana elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Esitetään, että 8 kohta kumottaisiin kokonaan ja 1 momentin 2 kohdassa Verohallitus muutettaisiin Verohallinnoksi ja 7 kohdassa tullilaitos muutettaisiin Tulliksi. Lisäksi esitetään, että 1 momentin 9 kohta muutettaisiin 8 kohdaksi ja 10 kohta 9 kohdaksi.

1.4.3 Laki Liikennevirastosta 862/2009

2 §. Tehtävät. Pykälän 1 momentin 4 ja 6 kohta muutettaisiin vastaamaan maakuntalain 6 §:n sisältöä ja 5 kohta 2 momentin 2 kohtaa. Pykälästä poistettaisiin Liikenneviraston ELY-keskuksia koskeva ohjaustehtävä. Pykälän 4 kohdassa todettaisiin, että Liikenneviraston tehtävänä olisi vastata tienpidon ohjauksesta, yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä maakuntien kanssa. Pykälän uudessa 5 kohdassa määriteltäisiin Liikenneviraston toimivalta erillisrahoituksen osalta saariston liikenne- ja kuljetuspalveluiden toteuttamisessa. Pykälän uudessa 6 kohdassa todettaisiin liikennetietoa koskevasta yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä Liikenneviraston ja maakuntien kesken. Pykälän aikaisemmat 5-11 kohdat muutettaisiin 7-14 kohdiksi.

1.4.4 Merilaki 674/1994

12 luku Rajoitusrahasto ja rajoitusoikeudenkäynti

3 §. Perustamishakemus ja siihen liitettävä selvitys. Pykälän 1 momentissa tuomioistuinaikakunnan lääninhallitus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että Ahvenanmaan maakunnan osalta talletus tai vakuus tehdään Ahvenanmaan valtionvirastoon.

1.4.5 Merenkulun ympäristönsuojelulaki 1672/2009

9 luku Jätteiden vastaanotto satamassa

4 §. Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen. Pykälän 1 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

5 §. *Sataman jätehuoltosuunnitelmasta kuuleminen ja tiedottaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

7 §. *Raportointi.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

12 luku Valvonta ja hallintopakko

1 §. *Valvontaviranomaiset.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

4 §. *Valtion lupa- ja valvontavirasto.* Otsikossa ja pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

9 §. *Virka-apu.* Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

15 §. *Hallintopakko.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

16 §. *Uhkasakko, teettämishukka ja keskeyttämishukka.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

18 §. *Tarkeimmat säännökset.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

1.4.6 Ratalaki 110/2007

8 §. *Yleistä rautatien suunnittelusta.* Pykälän 2 momentissa maakunnan liitto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Momenttiin lisättäisiin Valtion lupa- ja valvontavirasto.

10 §. *Rautatiealueen suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu.* Pykälän 3 momentissa maakunnan liitto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

22 §. *Vuorovaikutus.* Pykälän 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

25 a §. *Tasoristeyksiä koskevat ratasuunnitelma.* Pykälä kumottaisiin tarpeettomana. Radanpitäjänä toimisi Liikennevirasto.

28 §. *Suunnitelmien hyväksyminen.* Maakunnan liitto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

43 a §. *Puhevallasta ratatoimituksessa.* Pykälä kumottaisiin tarpeettomana. Radanpitäjänä toimisi Liikennevirasto.

69 §. *Korvausten maksaminen ja korko.* Pykälän 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus muutettaisiin radanpitäjäksi.

79 §. *Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä.* Pykälän 3 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

89 a §. *Eräät vahingonkorvausasiat.* Pykälä kumottaisiin tarpeettomana, koska toimivallasta ei ole tarpeen säätää erikseen.

91 §. *Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

92 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi ja valitusoikeus koskisi maakuntaa, jos yleis- tai rata-suunnitelman hyväksymispäätöksen vaikutukset ulottuvat maakunnan alueelle.

1.4.7 Vesiliikennelaki 463/1996

15 §. *Alueelliset kiellot ja rajoitukset.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

16 §. *Vesikulkuneuvotyyppejä koskevat kiellot ja rajoitukset.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

17 §. *Kielto- ja rajoitusasioiden käsittely.* Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

18 §. *Kiellon ja rajoituksen voimaantulo.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

21 §. *Lupa kilpailuihin ja harjoituksiin.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin kunnalle oikeus periä maksuja 1 momentissa tarkoitetulla moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen tai harjoitusten toistuvasta tai pysyvästä järjestämisestä haettavasta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen luvasta sekä 2 momentissa tarkoitetun yksittäisen tapahtuman järjestämisen luvasta, jos tapahtumasta on odotettavissa merkityksellisiä ympäristöhaittoja.

Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

22 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

23 §. *Valvonta.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja tullilaitos Tulliksi.

1.4.8 Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta 719/1994

12 §. *Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa.* Pykälän 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

1.5 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

1.5.1 Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta

6 §. Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005, jäljempänä kemikaaliturvallisuuslaki) 6 §:n 21 kohdan määritelmää pelastusviranomaisesta muutettaisiin siten, että lain määritelmässä viitattaisiin jatkossa uudessa pelastuslaissa (HE-xx/20xx) tarkoitettuun maakunnan pelastusviranomaiseen. Näin varmistettaisiin, että maakuntaudistuksen myötä olisi kemikaaliturvallisuuslaissa selkeää, että jatkossa pelastuslaissa tarkoitettu maakunnan pelastusviranomaisen huolehtii kemikaaliturvallisuuslaissa pelastusviranomaiselle säädetyistä tehtävistä. Uudessa ehdotetussa pelastuslaissa tullaan määrittelemään ketkä ovat uuden pelastuslain mukaisia pelastusviranomaisia. Valtion pelastusviranomaisia ovat sisäministeriön pelastusylijohtaja ja hänen määräämänsä sisäministeriön virkamiehet. Maakunnan pelastusviranomaisia puolestaan olisivat maakunnan pelastustoimen tehtäviä hoitavan liikelaitoksen (pelastuslaitos) ylin viranhaltija ja hänen määräämänsä pelastuslaitoksen viranhaltijat. Maakuntalain 6 §:ssä säädettäisiin puolestaan yleisellä tasolla siitä, mitkä asiat kuuluvat maakunnan tehtävänalaa. Pykälän 1 momentin 15 kohdan mukaan maakunnan tehtävään kuuluisivat vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät.

1.5.2 Laki ulkorajan ylittävistä yhteistyöstä

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 9 kohdassa muutettaisiin maakunnan liitto maakunnaksi.

6 §. *Hallintoviranomainen.* Pykälän 1 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

7 §. *Seurantakomitea ja valintakomitea.* Pykälän 2 momentissa maakuntien liitot muutettaisiin maakunniksi.

8 §. *Yhteinen toimintaohjelma.* Pykälän 2 ja 3 momentissa muutettaisiin maakuntien liitot maakunniksi.

9 §. *Rahoitussopimus.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin maakuntien liitot maakunniksi.

13 §. *Hallintoviranomaisen tehtävät tukimenettelyssä.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin maakunnan liitto maakunnaksi.

14 §. *Yleiset edellytykset ja tuen ehdot.* Pykälän 4 momentissa lain nimi ja numero muutettaisiin.

18 §. *Tuen hakeminen.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin maakunnan liitto maakunnaksi.

19 §. *Tukisopimus.* Pykälän maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

20 §. *Tuen maksaminen.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin maakunnan liitto maakunnaksi.

26 §. *Tietojen saanti.* Pykälän maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

31 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin maakunnan liitto maakunnaksi. Lisäksi muutettaisiin lakiviittaus kuntalaista maakuntalaiksi ja kunnallisvalitus maakuntavalitukseksi.

1.6 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

1.6.1 Lääkelaki

Nikotiinivalmisteiden myynti

54 a §. Pykälässä muutettaisiin nikotiinivalmisteiden myyntilupaan liittyvät kunnan tehtävät maakunnan tehtäväksi.

54 b §. Pykälän 2 momentin viittaus tupakkalain 8 §:ään muutettaisiin viittaukseksi tupakkalain 7 §:ään, jossa ehdotetaan säädettäväksi maakunnan tehtävistä. Lisäksi pykälän 2 ja 3 momenttia täsmennettäisiin teknisesti siten, että niissä viitataan myös apteekin palvelupisteisiin.

54 c §. Pykälässä muutettaisiin nikotiinivalmisteiden valvontaan liittyvät kunnan tehtävät maakunnan tehtäväksi.

54 d §. Pykälässä muutettaisiin kunnan nikotiinivalmisteiden myyntilupaa liittyvät maksut maakunnan maksuiksi. Lisäksi pykälän 2 momentissa oleva viittaus verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annettuun lakiin (367/1961) korvattaisiin viittauksella verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin (706/2007).

102 b §. Lakiin lisättäisiin uusi 102 b §, jossa säädettäisiin nikotiinivalmisteiden myyntilupiin ja nikotiinivalmisteiden valvontaan liittyvien päätösten muutoksenhausta. Voimassa olevasta laista puuttuu kunnan päätöksiin liittyvä muutoksenhakua koskeva säännös.

Pykälän 1 momentissa olisi muutoksenhakua koskeva informatiivinen viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996). Kuitenkin muutoksenhaussa taksoja koskeviin päätöksiin noudatettaisiin maakuntalain säännöksiä.

Pykälän 2 momentti koskisi valituslupaa. Perustuslakivaliokunta on hiljattain katsonut, että asian laatu ja merkittävyys eivät välttämättä edellytä pääsyä korkeimpaan hallinto-oikeuteen esimerkiksi silloin, kun on kysymys elinkeinoluvan peruuttamista koskevasta asiasta tai elinkeinotoiminnan rajoittamista koskevasta valvonta-asiasta (PeVL 55/2014 vp). Siksi esityksessä ehdotetaan, että valituslupasäätely koskisi niin myyntiluvan myöntämistä kuin myyntiluvan rajoittamista tai peruuttamista koskevia päätöksiä. Ehdotus vastaa tupakkalain (549/2016) 106 §:n säätelyä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että hallintoviranomaisen päätökset voitaisiin panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Tällä tavoin turvattaisiin päätöksentekoa kiireellisissä asioissa. Muutoksenhakuviranomaisella olisi kuitenkin oikeus kieltää tai keskeyttää päätöksen täytäntöönpano enintään siihen saakka, kunnes muutoksenhaku on lainvoimaisesti ratkaistu.

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulon annettavalla lailla..

Voimaantulosäännöksessä säädettäisiin siitä, että kunnan myöntämät vähittäismyyntiluvat jäävät voimaan eikä maakunnalle tarvitsisi tehdä ilmoitusta sellaisesta toiminnasta, josta on aiemmin ilmoitettu asianmukaisesti kunnalle.

1.6.2 Terveystieteiselaki

4 §. Valvonnan johto ja ohjaus. Pykälän 2 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

4 a §. Valtakunnallinen valvontaohjelma. Pykälän 1 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

5 §. Alueellinen terveydensuojelu. Pykälä kumottaisiin, koska aluehallintoviraston terveydensuojeluun liittyvät ohjaus- ja valvontatehtävät yhdistyvät sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tehtävien kanssa ja tehtävää hoidetaan jatkossa Valtion lupa- ja valvontavirastossa

6 §. Kunnan terveydensuojelutehtävät. Pykälän nimi muutettaisiin Maakunnan terveydensuojelutehtäväksi. Pykälässä muutettaisiin kunnan terveydensuojelutehtävät maakunnan tehtäviksi. Pykälän 4 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

7 §. Kunnan terveydensuojeluviranomainen. Pykälän nimi muutettaisiin Maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi. Pykälässä muutettaisiin kunnan terveydensuojeluviranomaiseen liittyvät säädökset koskemaan maakunnan terveydensuojeluviranomaista.

7 a §. Puolustusvoimien terveydensuojelutehtävät. Pykälän 1 ja 2 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

8 §. Häiriötilanteisiin varautuminen. Pykälän 1 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi ja kunnat lisättäisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaisen yhteistyötahoksi. Pykälän 2 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

13 §. Ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 1 ja 2 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

17 §. Yleiset vaatimukset ja niistä poikkeaminen. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

18 §. Talousvettä toimittavan laitoksen hyväksyminen. Pykälän 1 ja 4 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi sekä kunnan terveydensuojeluviranomainen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnaksi.

18 a §. Ilmoitusvelvollisuus vedenjakelualueesta. Pykälässä kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

20 §. Talousveden laadun valvonta ja talousveden käyttöä koskevat määräykset. Pykälän 3 ja 4 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

20 b §. Talusvesihygieeninen osaaminen. Pykälän 1 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

27 §. Asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyvä terveyshaitta. Pykälän 2 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

28 a §. Allasvesihygieeninen osaaminen. Pykälän 1 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

29 §. Uimaveden säännöllinen valvonta. Pykälässä kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

30 §. Käymälät. Pykälän 4 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

31 §. Mikrobit ja vahinkoeläimet. Pykälän 1 ja 2 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

42 §. Hautaamisesta aiheutuva terveyshaitta. Pykälän 1 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

44 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälän 1 ja 2 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

46 §. Asunnontarkastus. Pykälän 2 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

47 §. Valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus. Pykälän 1 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi ja tiedonsaantioikeuteen lisättäisiin tiedonsaantioikeus myös maakunnan viranomaiselta.

Pykälän 2 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi ja sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

Pykälän 3 momentissa sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

48 §. Virka-apu. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja kunnan terveydensuojeluviranomainen maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

49 a §. Tutkimuslaboratoriot. Pykälän 3 momentissa sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

49 b §. Tutkimuslaboratorioiden valvonta. Pykälän 1 momentissa sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

50 §. Maksut. Pykälän 1-5 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi ja pykälän 5 momentissa sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

51 §. Terveydensuojelua koskevat määräykset. Pykälän 1-3 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen ja -viranhaltija muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi ja -viranhaltijaksi.

52 §. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston määräykset.

Pykälän nimi muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastonmääräyksiksi. Pykälässä sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälässä laajalle alueella ulottuvalla terveystaitalla tarkoitettaisiin usean maakunnan alueella esiintyvää terveystaita.

53 §. Uukasakko sekä teettämisen- ja keskeyttämisenuhka. Pykälän 2.momentissa sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. sekä kunnan terveydensuojeluviranomainen maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi.

54 §. Rangaistussäännökset. Lainkirjoittamista koskevan suosituksen mukaisesti koko 54 § ehdotetaan muutettavaksi, mutta käytännössä muutos kohdistuisi vain pykälän 4 momenttiin. Momentin 2 kohdassa oleva virheellinen viittaus 27 §:n 2 momenttiin korjattaisiin viittaukseksi 27 §:n 3 momenttiin..

56 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 ja 4 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen ja -viranhaltija muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi ja -viranhaltijaksi. Pykälän 5 momentissa kuntalaki muutettaisiin maakuntalaksi.

58 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Pykälän viittaukset sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin (1704/2009) kumottaisiin ja pykälään lisättäisiin viittaus #####.

59 a §. Testi ja testaaminen. Pykälän 1-3 momentissa sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen maakuntaudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulosta annettavalla lailla. Voimaantulosäännöksessä säädettäisiin vireillä olevien asioiden siirtymisestä kunnilta maakunnille sekä Valviralta ja aluehallintovirastoilta Valtion lupa- ja valvontavirastolle.Voimaantulosäännös sisältäisi myös muutoksenhakua, lupia ja ilmoituksia sekä valvontaohjelmaa koskevat siirtymäsäännökset.

1.6.3 Tupakkalaki

6 §. *Valtion lupa- ja valvontaviraston tehtävät.* Voimassa olevan pykälän mukaan Valvira ohjaa kuntia ja aluehallintovirastoja niille tupakkalain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisessa. Pykälässä Valvira muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi säännöstä muutettaisiin niin, että viraston ohjaus kohdistuisi jatkossa maakuntiin. Maininta aluehallintovirastoista poistettaisiin.

7 §. *Maakunnan tehtävät.* Voimassa oleva pykälä koskee aluehallintovirastojen tehtäviä. Esityksessä ehdotetaan, että jatkossa pykälässä säädettäisiin maakunnan tehtävistä, jotka olisivat samat kuin voimassa olevan tupakkalain 8 §:ssä säädetyt kunnan tehtävät. Lisäksi 7 §:n otsikko muutettaisiin koskemaan maakunnan tehtäviä.

Pykälään ei otettaisi nykyistä 3 momenttia vastaavaa viittausta sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettuun lakiin.

8 §. *Kunnan tehtävät.* Pykälässä säädettäisiin jatkossa vain kunnan tehtävästä huolehtia alueellaan paikallisesta toiminnasta tupakoinnin lopettamiseksi. Voimassa olevassa pykälässä säädettyt muut kunnan tehtävät kuuluisivat jatkossa maakunnalle, ja niistä säädettäisiin 7 §:ssä.

9 §. *Muiden viranomaisten tehtävät.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

10 §. *Tupakkatuotteen valmistajan ja maahantuojan yleiset velvollisuudet.* Pykälän 2 momentissa Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

14 §. *Ainesosa-, päästö- ja paloturvallisuusilmoitukset.* Pykälän 1 momentissa Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

15 §. *Muutosilmoitukset.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

16 §. *Markkinatutkimukset ja myyntimäärät.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

18 §. *Tiukennettu ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 2 ja 3 momentissa Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

20 §. *Ilmoitus uudesta tupakkatuotteesta.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

21 §. *Tupakkatuotteita koskevien tietojen toimittamisen tapa, malli ja ajankohta.* Pykälän 1 momentissa Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

22 §. *Eräiden muiden tuotteiden valmistajan ja maahantuojan yleiset velvollisuudet.* Pykälän 2 momentissa Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

26 §. *Ennakkoilmoitus sähkösavukkeista ja täyttösäiliöistä.* Pykälän 1 momentissa Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

27 §. *Markkinatutkimukset ja myyntimäärät sähkösavukkeista ja täyttösäiliöistä.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

28 §. *Haittavaikutusten seuranta ja korjaavat toimenpiteet.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

29 §. *Ainesosailmoitukset poltettavaksi tarkoitetuista kasviperäisistä tuotteista.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

30 §. *Eräitä muita tuotteita koskevien tietojen toimittamisen tapa, malli ja ajankohta.* Pykälän 1 momentissa Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

44 §. *Vähittäismyynnin luvanvaraisuus.* Pykälän 1 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi, minkä lisäksi säännöksen eräitä sanamuotoja muutettaisiin.

45 §. *Vähittäismyyntiluvan myöntämisen edellytykset ja esteet.* Pykälän 1 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi.

48 §. *Ilmoitus nikotiininesteiden vähittäismyynnistä.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi. Lisäksi pykälän 1 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin.

49 §. *Vähittäismyyntilupaa koskevat ilmoitukset.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi ja Valvira *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

50 §. *Tukkumyynnin ilmoituksenvaraisuus.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi ja Valvira *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.* Lisäksi pykälän 1 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin.

79 §. *Tupakointikiellon määrääminen asuntoyhteisöön.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi.

82 §. *Viranomaisten ilmoitukset.* Pykälän 1 momentissa viittaus työsuojeluviranomaisiin muutettaisiin yksikkömuotoon johtuen siitä, että Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston toimialueena olisi työsuojelun tehtävissä koko maa. Lisäksi alkoholilain mukainen viranomaisen muutettaisiin maakunnaksi pykälän 1 ja 2 momentissa ja maininnat kunnasta poistettaisiin.

Pykälän tarkoituksena on ollut varmistaa saumaton tiedonkulku eri viranomaisten välillä tupakointitilojen valvonnassa. Jatkossa sekä tupakkalain että alkoholilain mukaiset valvontatehtävät kuuluisivat maakunnalle, ja on tärkeää, että yhteistyö jatkuu sujuvana maakunnan sisäisessä organisaatiossa.

83 §. *Valvontaohjelma.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

84 §. *Valvontasuunnitelma.* Pykälän 1 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

85 §. *Varmistuslaboratorion hyväksyminen.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

86 §. *Tarkastus- ja näytteenotto-oikeus.* Pykälän 1 ja 5 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi ja Valvira *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

87 §. *Tiedonsaantioikeus.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi ja Valvira *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.* Lisäksi 3 momentista poistettaisiin maininta aluehallintovirastosta.

88 §. *Tietojen luovuttaminen.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi ja Valvira *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

89 §. *Virka-apu.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi ja Valvira *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

90 §. *Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut.* Pykälän 1 ja 2 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi ja 3 momentissa Valvira *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

91 §. *Tupakkalain valvontamaksut.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi. Lisäksi valvontamaksun määrä ei olisi enää harkinnanvarainen vaan kiinteä 350 euroa myyntipistettä kohden. Valvontamaksu olisi 500 euroa, jos myynnissä olisi sekä tupakkatuotteita että nikotiininesteitä.

Maakunta perisi valvontamaksun vuoden alussa voimassa olevista vähittäismyyntiluvasta ja tukkumyynti-ilmoituksen perusteella harjoitettavasta toiminnasta. Valvontamaksu olisi suhteutettava toiminnan keston, jos toimintaa harjoitettaisiin vuotta lyhyemmän ajan. Uutena asiana säädettäisiin siitä, että kesken vuotta myönnettyistä luvista ja tehdyistä ilmoituksista ei perittäisi valvontamaksua kyseiseltä vuodelta.

Maksuvelvollisen oikeusturvasta säädettäisiin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa, johon tupakkalain 92 §:ssä viitataan.

93 §. *Kustannusten korvaaminen maakunnalle.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi ja Valvira *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

94 §. *Tuotevalvontaa koskevien tietojen tallentaminen ja julkaiseminen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

95 §. *Vähittäismyyntilupien ja tukkumyynti-ilmoitusten rekisteri.* Pykälän 1 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi. Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi* pykälän 1 ja 2 momentissa.

96 §. *Maakunnan kiellot.* Pykälässä ja sen otsikossa kunta muutettaisiin maakunnaksi.

97 §. *Vähittäismyyntiluvan peruuttaminen.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi.

98 §. *Myyntirikkomuksista ilmoittaminen maakunnalle.* Pykälässä ja sen otsikossa kunta muutettaisiin maakunnaksi.

99 §. *Markkinointia koskeva kieltö.* Pykälässä kunta muutettaisiin maakunnaksi ja Valvira *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

100 §. *Myyntikieltö.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

101 §. *Markkinoilta poistaminen.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

102 §. *Väliaikainen kieltö.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

103 §. *Oikaisu.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

104 §. *Varmistuslaboratorion toiminnan keskeyttäminen ja hyväksymisen peruuttaminen.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

105 §. *Uhkasakko ja teettämisuhka.* Pykälän 1 ja 2 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi ja Valvira *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.*

106 §. *Muutoksenhaku Valtion lupa- ja valvontaviraston ja maakunnan päätöksiin.* Pykälän otsikossa kunta muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentissa Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.* Pykälän 4 momentissa oleva viittaus kuntalakiin muutettaisiin viittaukseksi maakuntalakiin. Lisäksi 4 momentista poistettaisiin viittaus lain 91 §:ään, koska valvontamaksun määrästä säädettäisiin laissa.

107 §. *Muutoksenhaku markkinaoikeudellisiin asioihin.* Pykälän 1 ja 3 momentissa kunta muutettaisiin maakunnaksi. Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

112 §. *Valtion lupa- ja valvontaviraston kuuleminen.* Pykälässä Valvira muutettaisiin *Valtion lupa- ja valvontavirastoksi*.

126 §. *Valvontamaksua koskeva siirtymäsäännös* Pykälässä säädetään siitä, milloin kunta voi alkaa periä tupakkalain 91 §:n mukaisia valvontamaksuja. Säännöksessä tarkoitettu siirtymäaika on jo loppunut ja valvontamaksujen perimistä ehdotetaan maakunnan tehtäväksi, minkä vuoksi säännös kumottaisiin tarpeettomana.

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annettavalla lailla.

Voimaantulosäännöksessä säädettäisiin vireillä olevien asioiden siirtymisestä kunnilta maakunnille ja Valviralta *Valtion lupa- ja valvontavirastolle*. Voimaantulosäännös sisältäisi myös muutoksenhakua, lupia ja ilmoituksia sekä valvontaohjelmaa koskevat siirtymäsäännökset.

Valtion lupa- ja valvontavirastolle

1.6.4 Laki alueellisista romaniasiain neuvottelukunnista ja romaniasioita koskevista tehtävistä

1 §. *Alueelliset romaniasiain neuvottelukunnat.* Pykälän 1 momentin mukaan alueellisten romaniasiain neuvottelukuntien tarkoituksena on toimia viranomaisten ja romaniväestön poikkihallinnollisina yhteistyöeliminä maakunnissa. Toiminnan tavoitteena on kehittää romanien asemaa alueellisella ja paikallisella tasolla sekä osallistaa romaneja heitä koskevaan päätöksentekoon. Alueelliset neuvottelukunnat asetetaan alueille, joissa romaniväestöä esiintyy. Tämän vuoksi neuvottelukuntaa ei asetettaisi Ahvenanmaalle. Yhteensä neuvottelukuntia olisi asetettava viisi. Tämän lisäksi jokaisessa maakunnassa olisi seurattava alueen romaniväestön osallistumismahdollisuuksien ja elinolosuhteiden kehitystä, jotta maakunta voisi osallistua neuvottelukunnan toimintaan ja tukea sitä. Neuvottelukuntien toimikausi olisi momentin mukaan neljä vuotta noudattaen maakuntavaltuuston toimikautta.

Pykälän 2 momentin mukaan neuvottelukunnat asetettaisiin kullekin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (/) 10 §:n mukaiselle viidelle yhteistyöalueelle. Edellä mainitun säännöksen mukaan yhteistyöalueisiin kuuluvat maakunnat säädetään valtioneuvoston asetuksella. Alueellisten romaniasiain neuvottelukuntien asettamisesta vastaavien maakuntien osalta ei kuitenkaan sovellettaisi edellä mainitun lain 10 §:n 1 momentin tai 3 momentin säännöstä, jossa määritellään ne maakunnat, jotka ylläpitävät yliopistosairaalaa tai vastaavat edellä mainitun pykälän mukaisista hallintotehtävistä. Sen sijaan vastuumaakunnista ja asettamisesta maakunnat päättäisivät noudattaen maakuntalain 48 §:n säännöksiä. Neuvottelukunnat olisivat maakuntien yhteisiä toimielimiä. Vastuumaakunnaksi olisi tarkoituksenmukaisinta valita luontevien asioimisalueiden muodostamista alueista se alueen maakunta, jossa romaniväestöä esiintyy suhteessa eniten. Maakunnat voisivat kuitenkin päättää asiasta erikseen. Siirtymäkaudelle asetettavista neuvottelukunnista säädettäisiin voimaantulosäännöksessä.

Pykälän 3 momentin mukaan neuvottelukunnan asettamismenettelystä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

2 §. Neuvottelukunnan tehtävät. Kunkin alueellisen romaniasiain neuvottelukunnan tehtävänä olisi seurata omalla toimialueellaan romaniväestön yhteiskunnallisten osallistumismahdollisuuksien ja elinolosuhteiden kehitystä. Romaniväestön elinolosuhteet ja toimeentulo ovat olleet paikoin valtaväestöä heikommät, minkä vuoksi on tärkeää, että alueilla voidaan seurata ja kiinnittää huomio kehittämistä vaativiin kysymyksiin. Neuvottelukunnat voivat toimia merkittävänä asiantuntijatukena myös alueen kunnille ja muille viranomaisille. Neuvottelukunta voisi tehdä myös esityksiä ja lausuntoja näiden asioiden ja erityisesti yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Lisäksi alueelliset neuvottelukunnat voivat omalta osaltaan edistää romaniväestöön kohdistuvan syrjinnän poistamista sekä edistää romanin kielen ja kulttuurin ylläpitämistä ja kehittämistä. Alueellisten romaniasiain neuvottelukuntien työ kytkeytyy myös valtakunnallisen romaniasiain neuvottelukunnan työhön ja alueelliset neuvottelukunnat tukevat valtakunnallisen romanipolitiikan suunnittelua ja toimeenpanoa alueellisesta näkökulmasta..

Romanien asemaan vaikutetaan aktiivisesti myös kansainvälisellä tasolla. Valtakunnallinen romaniasiain neuvottelukunnan ohella alueellisilla romaniasiain neuvottelukunnilla on oma roolinsa kansainvälisen toiminnan suunnittelussa ja toimeenpanossa, koska sen tavoitteita toteutetaan tosiasiasa alueellisella ja paikallisella tasolla. Kansainvälisten kumppanuuksien ja verkostojen luominen sekä alueellinen näkökulma ovat tärkeitä myös hanketoiminnan mahdollistamisen näkökulmasta. Tämän vuoksi alueellinen romaniasiain neuvottelukunta voisi 2 momentin mukaan osallistua pohjoismaiseen, eurooppalaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön romanien oikeuksien edistämiseksi ja olosuhteiden parantamiseksi. Alueellinen neuvottelukunta voisi ottaa kansainväliseen työhön osaa mahdollisuuksiensa mukaan.

Pykälän 3 momentin mukaan alueellisten neuvottelukuntien toiminnan järjestämisestä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

3 §. Kokoontulo. Pykälässä säädettäisiin neuvottelukunnan kokoonpanosta, mutta neuvottelukuntien jäsenten nimeämismenettelystä säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Tarkoituksena on, että neuvottelukuntaan saataisiin romaniasioiden kannalta mahdollisimman kattava toimialueen keskeisten asiantuntijoiden sekä romaniväestön edustus. Pykälässä säädettäisiin ainoastaan, että neuvottelukunnassa olisi oltava puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä lisäksi 8-14 muuta jäsentä. Muista jäsenistä vähintään puolet edustaisi toimialueen romaniväestöä. Lisäksi joko puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tulisi edustaa romaniväestöä. Käytännössä romaniväestön edustus toteutuisi toimialueella toimivien romanijärjestöjen esitysten kautta. Lisäksi neuvottelukuntaan voitaisiin asettaa pysyviä asiantuntijajäseniä. Jäsenmäärä on jätetty tarkoituksella väljäksi, jotta kullakin toimialueella voidaan toimia joustavasti alueiden tarpeet huomioiden.

Jokaisessa maakunnassa tulisi olla yhdyshenkilö, joka seuraa alueensa romaniasioita ja tukee alueellisen neuvottelukunnan työtä.

4 §. Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin 1 momentin mukaan erikseen maakunta-uudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantuloa annettavalla lailla.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin vanhan asetuksen perusteella nimettyjen alueellisten neuvottelukuntien toiminnan lakkaamisesta ja uusien neuvottelukuntien asettamisesta siirtymäkauden ajalle. Siirtymäkaudella 1.1.2019 - 31.3.2022 alueelliset neuvottelukunnat asetettaisiin tämän säännöksen mukaisesti siten, että alueellisten romaniasioiden neuvottelukuntien

asettamisesta vastaisivat Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan, Etelä-Savon ja Keski-Suomen maakunnat.

Näin asetettujen viiden alueellisen neuvottelukunnan toimialueet olisivat: 1) Uudenmaan, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnat, 2) Varsinais-Suomen, Satakunnan Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnat, 3) Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnat, 4) Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnat ja 5) Keski-Suomen, Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnat. Siirtymäsäännöksen avulla voidaan turvata romaniasioiden säilyminen niillä alueilla, joille on kertynyt aiemman asetuksen mukaan toimien eniten romaniasioiden osaamista. Näin voidaan turvata myös jatkuvuus ja valmistautuminen uuden rakenteen mukaiseen toimintaan ja uusiin maakuntien väliin menettelyihin.

1.7 Ympäristöministeriön hallinnonala

1.7.1 Maankäyttö- ja rakennuslaki

7 §. Kaavoituskatsaus. Pykälän 1 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

8 §. Maakunnan ja kuntien yhteistyö alueidenkäytön suunnittelussa. Maakuntaudistuksen yhteydessä maakuntakaavan laatiminen ehdotetaan siirrettäväksi pakollisina kuntayhtyminä toimivilta maakunnan liitoilta maakunnille, jotka ovat itsehallinnollisia julkisoikeudellisia yhteisöjä. Maakunnille kuuluisi myös edistää alueidenkäytön suunnittelua kunnissa.

Pykälässä esitetään säädettäväksi maakuntien ja kuntien yhteistyön perusteista alueidenkäytön suunnittelussa. Pykälän 1 momentin mukaan maakunnan ja alueen kuntien tulisi harjoittaa ennakoivaa ja vuorovaikutteista yhteistyötä alueidenkäytön suunnittelussa. Tarkoituksena on korostaa osapuolten tavoitteita ennakkoon yhteen sovittavaa ja ratkaisuhakuista yhteistyötä. Pykälän 2 momentin mukaan maakunnan ja kuntien kesken käytäisiin tarpeen mukaan tai vähintään kerran valtuustokaudessa keskustelu ajankohtaisista alueidenkäytön kysymyksistä. Keskustelujen sisältö voisi koskea esimerkiksi maakunta- ja kuntakaavoituksen suhteeseen liittyviä kysymyksiä, alueidenkäytön kehityksen seurantaan sekä yhteistyön tarpeita ja tapoja. Maakunta toimisi keskustelujen kokoon kutsujana omasta tai kuntien aloitteesta. Keskustelut voitaisiin tarpeen mukaan käydä kuntakohtaisina tai kerralla useamman kunnan kanssa.

15 §. Rakennusjärjestyksen hyväksyminen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin nykyisin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94 ja 95 §:ssä säädetyt kunnan rakennusjärjestyksestä koskevat säännökset, jotka luonteensa vuoksi kuuluvat lakitasolle. Lisäksi asetuksenantovaltuutta täsmennettäisiin ja siirrettäisiin pykälän 1 momentista viimeiseen momenttiin. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ensinnäkin kunnan velvollisuudesta lähettää viivytyksettä rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskeva päätös ja rakennusjärjestys tiedoksi maakunnalle. Säännös vastaisi asiallisesti nykyistä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94 §:n 1 momenttia rakennusjärjestyksen osalta. Kuitenkaan jäljennöstä annetuista lausunnoista ja muistutuksista ei tarvitsisi toimittaa maakunnalle toisin kuin nykyisin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Toiseksi pykälän 2 momentissa säädettäisiin kunnan velvollisuudesta ilmoittaa rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä viivytyksettä niille viranomaisille, kunnan jäsenille ja muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä pyytäneet rakennusjärjestyksen ollessa nähtävillä. Säännös vastaisi asiallisesti maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin nykyistä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 95 §:n 2 momenttia vastaavasti kunnan velvollisuudesta lähettää voimaan tullut rakennus-

järjestys tietyille viranomaisille. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin valtuudesta antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä rakennusjärjestyksen laatimisesta.

18 §. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Maakuntaudistuksen yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset lakkautetaan ja niiden kuntakaavoitukseen ja kuntien rakennusvalvontatoimeen liittyvät tehtävät siirretään konsultoivan roolin mukaisina maakuntiin. Pykälän 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on nykyisin valvottava, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueidenkäytössä otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Ehdotuksen mukaan mainittu valtion viranomaisen valvontatehtävä lakkautetaan.

19 §. Maakunnan tehtävät. Perustettavat maakunnat ovat julkisoikeudellisia yhteisöjä, joilla on itsehallinto. Maakuntalain 6 §:n 1 momentin mukaan maakunnan tehtävälaihin kuuluisivat maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus sekä kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen. Maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi voitaisiin siirtää kunnista rakennusvalvonnan tehtävät.

Edellä todetun perusteella pykälän 1 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momentin mukaan maakunnan tehtävänä olisi edistää alueidenkäytön suunnittelua ja rakennusvalvontatoimen järjestämistä kunnissa. Kuntakaavoituksen edistämiseksi maakunnan tehtävänä olisi tarjota alueen kunnille asiantuntija-apua ja ajankohtaiskoulutusta sekä osallistua ennakkolliseen viranomaisyhteistyöhön ja kaavoitustoimen kehittämishankkeisiin. Maakunnalla olisi muutoksenhakuoikeus kuntien kaavaratkaisuihin, kuten maakuntien liitoilla nykyisin maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maakuntakaavoitukseen liittyen on. Sen sijaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävänä olevaa kuntien kaavoitus- ja rakennustoimen kattavaa oikeudellista valvontaa ei ehdoteta siirrettäväksi maakuntien tehtäväksi. Rakennusvalvonnan järjestämisen osalta maakunnan konsultoivaan rooliin kuuluisi asiantuntijaavun tarjoamisen, ajankohtaiskoulutuksen järjestäminen sekä muun muassa rakennusvalvontojen yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin osallistuminen.

21 §. Kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Maankäyttö- ja rakennuslain 21 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 1 momenttiin lisätään viittaus maakuntalain 6 §:n 2 momentin 5 kohtaan, jonka mukaan maakunta voi lisäksi hoitaa maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnista siirretyt rakennusvalvonnan järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen.

23 §. Tavoitteiden valmistelu. Maakuntaudistuksessa maakunnan liiton tehtävät siirtyvät perustettavien maakuntien tehtäviksi ja maakunnan liitot lakkautetaan. Tämän vuoksi pykälän maininta maakunnan liitosta korvattaisiin maakunnalla.

25 §. Maakunnan suunnittelun tehtävät. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 1 momentista poistettaisiin maakuntasuunnitelma sen korvautuessa maakuntastrategialla, jonka laatimisesta säädetään erikseen maakuntalaissa. Pykälän 1 momentista poistettaisiin tarpeettomana myös alueellinen kehittämisohjelma ja maininta, että alueellisesta kehittämisohjelmasta säädetään erikseen. Lisäksi pykälän 3 momentti, jossa säädetään maakuntasuunnitelman sisällöstä, ehdotetaan kumottavaksi.

26 §. Maakunnan liitto. Maakuntaudistuksessa maakunnan liiton tehtävät siirtyvät perustettavien maakuntien tehtäviksi ja maakunnan liitot lakkautetaan. Tämän vuoksi pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

27 §. Maakuntakaavan laatiminen. Pykälän 1 momentin maininta maakunnan liitosta ehdotetaan korvattavaksi maakunnalla. Voimassa olevan pykälän mukaan laadittaessa maakuntakaava osa-alueittain tulee kaavan valmistelua ohjaamaan asettaa maakunnan liiton toimielin, jossa on asianomaisten kuntien nimeämiä jäseniä. Ehdotetun 1 momentin mukaan kaavan valmistelua ohjaamaan olisi asetettava maakunnan ja kaava-alueen kuntien yhteistyöryhmä, jossa on alueen kuntien nimeämiä jäseniä. Yhteistyöryhmä tulisi asettaa ohjaamaan paitsi vaiheittain tai osa-alueittain laadittavia maakuntakaavoja, myös koko maakunnan alueen kattavia kokonaismaakuntakaavoja. Kaava-alueen kunnat nimeäisivät jäsenensä yhteistyöryhmään. Tällä edistettäisiin maakunnan ja kuntien välistä vuorovaikutusta maakuntakaavan laatimisesa. Vuorovaikutuksen korostaminen maakuntakaavaa laadittaessa on perusteltua maakuntakaavan laatimisen siirtyessä alueen kuntien muodostamalta kuntayhtymältä itsehallinnolliselle maakunnalle. Yhteistyöryhmän asettaminen olisi maakunnan tehtävänä.

28 §. Maakuntakaavan sisältövaatimukset. Maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan maakuntakaavan yhtenä sisältövaatimuksena on huomion kiinnittäminen ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin. Kohtaan esitetään lisättäväksi liikennejärjestelmän toimivuus. Lisäyksellä edistettäisiin maakuntakaavoituksen ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteen sovittamista sekä liikennejärjestelmän toimivuuden nykyistä parempaa huomioon ottamista maakuntakaavoituksessa.

31 §. Maakuntakaavan hyväksyminen. Pykälässä maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

32. Maakuntakaavan oikeusvaikutukset muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan. Pykälän 2 momentin mukaan viranomaisten on nykyisin suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Kyseiset oikeusvaikutukset koskevat paitsi valtion viranomaisia, myös kuntia. Nykytilanteessa maakuntakaavan laatii ja hyväksyy kuntayhtymänä toimiva maakunnan liitto, tulevaisuudessa itsehallinnollinen maakunta. Maakuntakaavoja koskeva vahvistusmenettely poistettiin 1.2.2016 voimaan tulleella maankäyttö- ja rakennuslain muutoksella (28/2016). Kun lisäksi otetaan huomioon, että kaavan toteuttamisen edistämisestä voi aiheutua merkittäviä taloudellisia velvoitteita valtiolle ja kunnille, on perusteltua, että velvoite pyrkiä edistämään maakuntakaavan toteuttamista poistettaisiin pykälän 2 momentista. Ehdotuksen mukaan valtion viranomaisten ja kuntien tulisi jatkossakin suunnitellessaan alueidenkäyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

33 §. Rakentamisrajoitus. Pykälän 3 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

47 §. Yhteisen yleiskaavan laatiminen ja hyväksyminen. Kuntien yhteisen yleiskaavan laatiminen ja hyväksyminen on voitu antaa pakollisena kuntayhtymänä toimivan maakunnan liiton tehtäväksi. Pykälän 1 momenttiin esitettävän muutoksen mukaan kuntien yhteisen yleiskaavan laatimista ja hyväksymistä ei voitaisi antaa maakunnan tehtäväksi. Tehtävään soveltuva kuntayhtymä tai muu kuntien yhteinen toimielin voisi jatkossakin laatia ja hyväksyä yhteisen yleiskaavan.

65 §. Kaavaehdotuksen asettaminen julkisesti nähtäville. Pykälän 3 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 4 momentissa olevaa asetuksenantovaltuutta muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin maininta valtioneuvoston asetuksesta.

66 §. Viranomaisneuvottelu. Nykyisen pykälän 1 momentin mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on oltava yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen ja niihin ministeriöi-

hin, joiden toimialaan kuuluvia valtakunnallisesti merkittäviä asioita kaavassa käsitellään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten lakkauttamisen vuoksi säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ministeriöiden lisäksi maakuntakaavaa laadittaessa olisi oltava yhteydessä niihin viranomaisiin, joiden toimialaan kuuluvia valtakunnallisesti merkittäviä asioita kaavassa käsitellään. Kyseisiä viranomaisia olisivat esimerkiksi valtion liikenne-, ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu- ja museoviranomaiset. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että maininta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta korvattaisiin maakunnalla ja muilla viranomaisilla, joiden toimialaa asia koskee. Pykälän 3 momentin mukaan maakunnan olisi maakuntakaavaa valmisteltaessa oltava yhteydessä alueen kuntiin ja järjestettävä tarpeen mukaan neuvottelu maakuntakaavan laadintaan liittyvien kunnan kehittämistavoitteiden toteuttamiseksi. Neuvottelu voitaisiin järjestää kuntakohtaisesti tai kuntaryhmittäin. Neuvottelujen järjestäminen noudattaa nykyisin noudatettua käytäntöä. Neuvottelun järjestämistä koskevan säännöksen ottaminen maankäyttö- ja rakennuslakiin on perusteltua maakuntakaavan laatimisen siirtyessä kuntayhtymänä toimivalta maakunnan liitolta itsehallinnolliselle maakunnalle. Neuvottelussa esiin tuodut kuntien kehittämistavoitteet kirjattaisiin jatkossa neuvottelusta laadittavaan muistioon.

67 §. Ilmoittaminen kaavan hyväksymisestä ja voimaantulosta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen otsikkoon lisättäisiin maininta voimaantulosta ilmoittamisesta ja siihen lisättäisiin nykyisin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94 ja 95 §:ssä säädetyt kaavoja koskevat säännökset, jotka luonteensa vuoksi kuuluvat lakitasolle. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin sekä maakuntakaavoja että yleis- ja asemakaavoja koskevasta tiedottamisvelvollisuudesta. Säännös vastaisi muutoin nykytilaa, mutta siihen lisättäisiin nykyisin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94 §:n 2 momentissa säädetyt velvoitteet lähettää tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä myös viranomaiselle ja tiedottaa päätöksestä mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin maakunnan velvollisuudesta lähettää viivytyksettä kaavan hyväksymistä koskeva päätös tietyille viranomaisille. Säännös vastaisi pääosin nykyistä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94 §:n 3 momenttia, mutta maininta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta poistuisi. Lisäksi momentissa säädettäisiin maakunnan velvollisuudesta lähettää voimaan tullut maakuntakaava tiedoksi tietyille viranomaisille. Säännös vastaisi asiallisesti nykyisin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 95 §:n 1 momenttia, mutta maininta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta poistettaisiin. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kunnan velvollisuudesta lähettää viivytyksettä kaavan hyväksymistä koskeva päätös sekä kaavakartta ja -selostus tiedoksi maakunnalle. Säännös vastaisi asiallisesti nykyistä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94 §:n 1 momenttia, mutta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi ja velvoite lähettää jäljennös annetuista lausunnoista ja muistutuksista poistuisi. Lisäksi momentissa säädettäisiin kunnan velvollisuudesta lähettää voimaan tullut yleiskaava ja asemakaava tietyille viranomaisille. Säännös vastaisi muutoin nykyistä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 95 §:n 2 momenttia, mutta velvollisuus ilmoittaa kaavan voimaantulosta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle poistuisi.

67 b §. Merialuesuunnitelman laatiminen ja hyväksyminen. Merialuesuunnittelun tehtävä siirtyy aluehallintouudistuksen yhteydessä maakunnan liitolta maakunnan tehtäväksi. Tämän vuoksi pykälässä maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

67 c §. Osallistuminen ja lausunnot. Pykälän 1 momentissa maakunnan liitot muutettaisiin maakunniksi.

67 d §. Merialuesuunnitelmasta tiedottaminen. Pykälässä maakunnan liitot muutettaisiin maakunniksi.

72 §. Suunnittelutarve ranta-alueella. Nykyisen pykälän 3 momentin mukaan kunta voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta kuultuaan osoittaa rakennusjärjestyksessä alueet, joilla pykälän 1 momentissa tarkoitettu rantavyöhykkeelle rakentamista koskeva rajoitus ei ole voimassa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten lakkauttamisen vuoksi mainittu kuulemisvelvollisuus ehdotetaan poistettavaksi.

127 §. Rakennuksen purkamislupa. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään uusi 4 momentti. Uusi momentti vastaisi asiallisesti nykyisen maankäyttö- ja rakennusasetuksen 67 pykälää, joka on sen luonteen vuoksi tarpeen nostaa lakitasolle. Samalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

133 §. Kuuleminen ja lausunnot. Nykyisen pykälän 3 momentin mukaan jos rakennuslupaa haetaan luonnonsuojelulain mukaiselle valtioneuvoston asetuksella säädettävälle luonnonsuojelulain kannalta merkittävälle alueelle tai alueelle, joka maakuntakaavassa on varattu virkistys- ja suojelualueeksi, hakemuksesta on pyydettyä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk- sen lausunto. Ehdotuksen mukaan lausunto olisi pyydettyä viranomaiselta, jonka toimivalta- taan asia kuuluu. Lausunto tulisi pyytää valtion luonnonsuojeluviranomaiselta. Lisäksi pykä- län 4 momentissa olevaa asetuksenantovaltuutta muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin maininta valtioneuvoston asetukselta ja lisättäisiin valtuus antaa tarkempia säännöksiä myös lausunnon pyytämisestä.

173 §. Poikkeamismenettely. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 3 momentista poistettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maakunnan liitto muutettaisiin maa- kunnaksi. Pykälän 4 momenttiin muutettaisiin lausunnonantajatahoksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan asianomainen viranomainen. Asianomainen viranomainen kussa- kin tapauksessa riippuu siitä, mitä momentin 1–3 kohdassa tarkoitetuista asioista poikkeami- nen koskee. Asianomainen viranomainen on kussakin asiassa toimivaltainen viranomainen. Tapauksesta riippuen se voi olla esimerkiksi Valtion lupa- ja valvontavirasto, muu valtion vi- ranomainen tai maakunta.

174 §. Poikkeamispäätös. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnan olisi jatkossa toimitettava poikkeamispäätökset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen si- jaan maakunnalle tiedoksi. Toisin kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, maakun- nalla ei ole toimivaltaa ohjata tai valvoa kunnan toimintaa. Päätösten toimittaminen maakun- nalle palvelisi maakunnan tehtävänä olevaa alueiden käytön seurantaa.

177 §. Määräys suunnitteluvaiheen toteuttamiseksi. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 3 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi. Lisäksi pykälää muutet- taisiin siten, että 1, 3 ja 5 momentissa asianomainen ministeriö korvattaisiin ympäristöministe- riöllä.

178 §. Määräys valtakunnallisen alueidenkäyttötavoitteen toteuttamiseksi. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momentissa asianomainen ministeriö muutettaisiin ympäristöminis- teriöksi ja 2 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

190 §. Muutoksenhaku muusta viranomaisen päätöksestä. Pykälän 1 momentissa maakunnan liitto esitetään muutettavaksi maakunnaksi.

191 §. Valitusoikeus kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä. Pykälän 1 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 3 momentin viit- taus kuntalakiin ehdotetaan muutettavaksi uuden kuntalain mukaiseksi.

192 §. *Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä sekä maisematyölupa- ja purkamislupapäätöksestä.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 3 momenttiin muutetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tilalle Valtion lupa- ja valvontavirasto, jolle rakennussuojeluasiat siirtyvät.

195 §. *Viranomaisen oikaisukehotus kaava-asiassa.* Pykälän mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kunnan hyväksytyä yleiskaavan tai asemakaavan tehdä kunnalle kirjallisen oikaisukehotuksen, jos kaava on laadittu ottamatta huomioon valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita tai muutoin vastoin lain säännöksiä ja on yleisen edun mukaista saattaa asia uudelleen kunnassa päätettäväksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten lakatessa säännös ehdotetaan kumottavaksi.

196 §. *Oikaisukehotuksen johdosta tehdyn päätöksen vaikutus valitukseen.* Pykälä ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi, koska oikaisukehotusmenettelyä kaava-asiassa koskeva 195 § ehdotetaan kumottavaksi.

198 §. *Eräiden päätösten tiedoksi antaminen.* Nykyisen pykälän 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös yleiskaavan laatimiseksi annetun rakennuskiellon jatkamista ja kadunpitovelvollisuuden toteuttamiseksi annettavan määräyksen antamista koskevassa asiassa annetaan julkipanon jälkeen. Kyseiset säännökset ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomina.

199 §. *Alueiden käytön seuranta.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 199 §, jossa säädettäisiin alueiden käytön seurannasta. Nykyisin alueiden käytön seurannasta säädetään maankäyttö- ja rakennusasetuksen 2 §:ssä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ympäristöministeriötä koskevasta alueiden käytön seurantatehtävästä. Säännös vastaisi pääosin nykyisin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 2 §:n 1 momentissa säädettyä ympäristöministeriön seurantatehtävää. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin maakuntaa koskevasta seurantatehtävästä, joka koskisi alueiden käyttöä, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seuranta sen alueella. Säännös vastaisi osittain nykyisin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 2 §:n 3 momentissa säädettyä maakunnan liiton seurantatehtävää. Seuranta sisältäisi muun muassa kuntien maakunnalle ehdotetun 174 §:n 4 momentin mukaisesti toimittavien päätösten kokoamisen. Koottavia seurantatietoja olisivat siten esimerkiksi maakunnan alueen kuntien tekemät poikkeamispäätökset ja suunnittelutarveratkaisut. Lisäksi momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan maakunnan olisi toimitettava seurantatiedot ympäristöministeriölle. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kuntien alueiden käytön seurantatehtävästä. Säännös vastaisi nykyisen maankäyttö- ja rakennusasetuksen 4 momenttia. Lisäksi pykälän 4 momentissa olisi valtuus antaa tarkempia säännöksiä alueiden käytön seurannasta valtioneuvoston asetuksella.

201 §. *Kaavapäätösten täytäntöönpanokelpoisuus.* Maakuntahallitus voi nykyisin pykälän 1 momentin mukaan valitusajan kuluttua määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Maakuntahallitus muutettaisiin maakunnaksi. Maakunta voisi päättää mille toimielimelle edellä mainitun määräyksen antaminen kuuluisi. Pykälän mukaan kunnanhallitus voi valitusajan kuluttua määrätä yleis- ja asemakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten ei voida katsoa kohdistuvan. Kunnan on nykyisin 1 momentin mukaan annettava päätös viivytyksettä tiedoksi valittajille ja muutoksenhakuviranomaiselle sekä, jos määräys koskee oikaisukehotuksen kohteena olevaa kaavaa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Pykälän 1 ja 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi viranomaisen oikaisukehotusmenettelyn kumoamisen edellyttämät muutokset.

203 §. Muutoksenhaun yhteydessä kaavaan ja rakennusjärjestykseen tehtävät muutokset. Pykälässä maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

205 §. *Viranomaisen tiedonsaantioikeus.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momentissa asianomainen ministeriö muutettaisiin ympäristöministeriöksi ja maininta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta poistettaisiin. Lisäksi momenttiin lisättäisiin säännös maakunnan oikeudesta saada kunnilta ja muilta viranomaisilta maksutta näillä olevia 199 §:n 2 momentissa tarkoitetun seurannan kannalta tarpeellisia tietoja sekä tämän lain mukaista viranomaistehtävää varten tarpeellisia asiakirjoja. Kunnalle ehdotetaan säädettäväksi oikeus saada maakunnalta ja muilta viranomaisilta maksutta alueiden käytön suunnittelussa tarpeellisia tietoja. Lisäksi pykälän 2 momentin viittaus muutettaisiin valtuudeksi antaa tarkempia säännöksiä viranomaisen tiedonsaantioikeudesta valtioneuvoston asetuksella.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaan voimaan xx päivänä ykuuta 20 . Kaavoihin, jotka ovat olleet ehdotuksena julkisesti nähtävillä ennen tämän lain voimaantuloa, sovellettaisiin tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 28 §:ää.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksella siirretään maakuntakaavan laatiminen ja hyväksyminen maakunnan liitoilta perustettavien maakuntien tehtäväksi. Maakuntalain (xx/xxxx) 6 §:n 11 kohdan mukaan maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus kuuluisivat maakunnan tehtävälaihin.

Perustuslain 121 §:n 1 momentin mukaan kuntien hallinnon tulee perustua kunnan asukkaiden itsehallintoon. Itsehallintoon perustuen kunnille ja maakuntien liitoille kuuluu oikeus käyttää omavastuista päätösvaltaa alueidensa kaavoituksessa. Koska esityksen mukaan vastuu maakuntakaavoituksesta siirtyisi alueen kuntien muodostamalta pakolliselta kuntayhtymältä kunnista erilliselle itsehallinnolliselle maakunnalle, maankäyttö- ja rakennuslain muutosesityksen säätämisyjärjestyksestä on tältä osin arvioitava perustuslain turvaaman kunnallisen itsehallinnon kannalta. Arvioinnissa kiinnitetään huomio kansanvaltaisuuden toteutumiseen maakuntakaavoituksessa, maakuntakaavoituksen ja kuntakaavoituksen suhteeseen sekä ehdotettuihin yhteistyömenettelyihin maakuntakaavoituksessa.

Maakunnan liiton ylin päättävä elin on maakuntavaltuusto. Edustajat valtuustoon valitaan jäsenkunnista liiton jäsenkuntien asukaslukea vastaavasti. Maakuntavaltuutetun on oltava oman kuntansa kunnanvaltuutettu. Perustettavien maakuntien ylimpinä toimieliminä toimivat valtuustot, joihin maakunnan asukkaat valitsevat jäsenet yleisillä ja yhtäläisillä vaaleilla. Maakuntavaltuuston toimivalta on samanlainen kuin kunnanvaltuuston toimivalta. Maakuntakaavan hyväksyminen kuuluu maakuntavaltuuston toimivaltaan. Näin ollen kansanvaltaisuuden toteutumisen kannalta maakuntakaavoituksen siirtymistä maakunnan tehtäväksi on pidettävä hyväksyttävänä.

Maakuntakaavassa esitetään maakunnan alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia voidaan osoittaa vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen. Maakuntakaavan sisältö on näin ollen laissa rajattu tarkkuudeltaan ja sisällöltään kysymyksiin, jolla ei puututa kunnalle kuuluvaan sisäiseen päätösvaltaan alueiden käytön suunnittelussa eikä toteutuksessa. Kunnille kuuluvaan päätösvaltaan yleis- ja asemakaavoituksessa ei ehdoteta muutoksia. Kunnat päättävät siten edelleen, milloin ja minne kaavojen laatiminen on tarpeen. Maakuntakaava on jatkossakin ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa ja kuntien on otettava maakuntakaava huomioon sekä katsottava ettei toimenpiteillä vaikeuteta maakuntakaavan toteuttamista. Esitys ei näin ol-

len muuta maakuntakaavoituksen ja kuntakaavoituksen suhdetta kuntien toimivaltaa rajoittavasti.

Maakuntakaavoituksen tehtäväsiirron rinnalla esityksessä on korostettu kuntien ja maakunnan yhteistyötä maakuntakaavoituksessa. Maakuntakaavan valmistelua varten on asetettava maakunnan toimielin, jossa on alueen kuntien nimeämät edustajat. Maakunnan on lisäksi oltava maakuntakaavaa valmisteltaessa yhteydessä kuntiin ja tarpeen mukaan järjestettävä neuvottelu maakuntakaavan laadintaan liittyvien kunnan kehittämistavoitteiden toteamiseksi.

Edellä esitettyyn viitaten hallitus katsoo, ettei maankäyttö- ja rakennuslain muuttamista koskeva esitys loukkaa kuntien oikeutta päättää alueidensa kaavoituksesta perustuslain 121 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla.

1.7.2 Laki avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi

6 §. Myöntämisen edellytykset. Pykälän 1 momentin 3 kohtaa muutettaisiin siten, että siinä mainittaisiin asuinrakennuksen sijaintikunnan ohella myös maakunta. Investointiavustuksen myöntäminen edellyttäisi siis jatkossa, että joko se kunta tai maakunta, jossa avustushakemuksen kohteena oleva rakennus sijaitsee tai tulisi sijaitsemaan, puoltaa avustuksen myöntämistä. Maakunta antaisi asuntohankkeen avustamista koskevan puoltavan tai kielteisen lausunnon kunnan sijasta silloin, kun avustuksen kohteena oleva rakennus on tarkoitettu sellaiselle erityisryhmälle, jonka asumispalveluiden järjestäminen kuuluu maakunnan vastuulle sosiaalihuoltolain, vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla. Muussa tapauksessa lausunnon antaisi rakennuksen sijaintikunta kuten tähänkin asti. Esimerkiksi muistisairaiden ikääntyneiden palvelutaloa tai kehitysvammaisten henkilöiden asumisyksikköä koskevan hankkeen osalta lausunnon antaisi jatkossa maakunta, jolle kuuluu näiden ryhmien asumispalveluiden järjestämisvastuu. Sitä vastoin esimerkiksi opiskelija-asuntokohteiden osalta lausunnon antaisi jatkossakin kunta, sillä maakunnilla ei olisi erityistä järjestämisvastuuta opiskelijoiden asumiseen liittyen. Avustuksen myöntämisestä vastaava viranomainen eli ARA voisi kuitenkin pyytää asuntohankkeesta täydentävää lausuntoa myös kunnalta, vaikka varsinaisen puoltavan lausunnon antaisikin maakunta, tai toisinpäin, jos se olisi asian käsittely ja avustuksen myöntämiselle investointiavustuslaissa säädettyjen vaatimusten arvioimisen kannalta perusteltua. Jos kyseessä olisi esimerkiksi kehitysvammaisten henkilöiden asuntokohte, jossa varsinaisen puoltavan tai kielteisen lausunnon antaisi maakunta, ARA voisi pyytää hankkeesta täydentävän lausunnon kohteen sijaintikunnalta koskien esimerkiksi sitä, miten suunniteltu rakennus soveltuisi sitä ympäröivään yhdyskuntarakenteeseen ja kunnan tarjoamiin lähipalveluihin. ARA:n tulisi ottaa täydentävässä lausunnossa esitetyt näkökohdat huomioon avustuksen myöntämisestä päättäessään, mutta avustus voitaisiin myöntää, vaikkei sitä täydentävässä lausunnossa puollettaisikaan.

Lausuntoa antaessaan maakunnan tulisi ottaa huomioon samat asiat kuin kunnankin, eli sen tulisi kiinnittää erityistä huomiota kyseessä olevaa erityisryhmää koskevien palvelujen kokonaisuuteen alueella sekä siihen, onko asuntohanke perusteltu ja tarpeellinen myös pitkällä aikavälillä. Lisäksi ARA voisi antamissaan avustusten hakuohjeissa ohjeistaa maakuntia siitä, millaisiin seikkoihin lausuntojen antamisessa tulisi kiinnittää huomiota. Muuten lausuntojen antamisessa olisi kyse maakuntien suorittamasta tarkoituksenmukaisuusharkinnasta, ja kukin maakunta voisi järjestää lausunnonantomenettelyn parhaaksi katsomallaan tavalla. Kukin maakunta päättäisi itse myös menettelyn resursoinnista. Koska investointiavustuksia myönnetään vain yhdessä korkotukilaissa tarkoitettujen korkotukilainojen kanssa ja lainan hyväksyminen korkotukilainaksi edellyttää korkotukilain mukaan kunnan puoltavaa lausuntoa, säännös maakunnan toimivallasta antaa hankkeesta puoltava lausunto lisättäisiin myös korkotukilakiin.

Muilta osin pykälä vastaisi nykyistä lakia.

1.7.3 Laki vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta

3 §. *Korkotukilainojen hyväksymisvaltuus.* Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että lainan hyväksyminen korkotukilainaksi edellyttäisi tietyissä tilanteissa kunnan puoltavan lausunnon sijaan maakunnan puoltavaa lausuntoa. Jos korkotukilaina liittyisi investointiavustuslain mukaiseen, erityisryhmille tarkoitettuun asuntohankkeeseen ja kyseessä olevan erityisryhmän asumispalveluiden järjestäminen kuuluisi maakunnan vastuulle sosiaalihuoltolain, vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla, hanketta koskevan puoltavan tai kielteisen lausunnon antaisi kohteen sijaintikunnan sijasta maakunta. Lausuntoa olisi perusteltua pyytää kunnan sijasta maakunnalta myös esimerkiksi silloin, jos maakunta päättäisi rakennuttaa korkotukilainalla rahoitettavia tavallisia vuokra-asuntoja ja korkotukilainan saajana olisi tällöin maakunnan omistama yhtiö. Korkotukilainojen hyväksymisestä vastaava viranomainen eli ARA voisi pyytää asuntohankkeesta täydentävää lausuntoa myös kunnalta, vaikka varsinaisen puoltavan lausunnon antaisikin maakunta, tai toisinpäin, jos se olisi asian käsittelyn ja korkotukilainan hyväksymiselle korkotukilaissa säädettyjen vaatimusten arvioimisen kannalta perusteltua. ARA:n tulisi ottaa täydentävässä lausunnossa esitetyt näkökannat huomioon korkotukilainan hyväksymisestä päättäessään, mutta lainan hyväksyminen korkotukilainaksi olisi mahdollista, vaikkei sitä täydentävässä lausunnossa puollettaisikaan.

Lausunnon antamisessa olisi kyse maakunnan suorittamasta tarkoituksenmukaisuusharkinnasta, ja kukin maakunta voisi järjestää lausunnonantomenettelyn parhaaksi katsomallaan tavalla. ARA voisi kuitenkin korkotukilainojen hakemista ja hyväksymistä koskevissa ohjeissaan ohjeistaa maakuntia siitä, millaisiin seikkoihin lausuntojen antamisessa tulisi kiinnittää huomiota. Kukin maakunta päättäisi itse myös lausunnonantomenettelyn resursoinnista. Koska korkotukilainojen yhteydessä myönnettävät investointiavustukset edellyttävät myös kunnan puoltavaa lausuntoa, säännös maakunnan toimivallasta antaa hankkeesta puoltava lausunto lisättäisiin myös investointiavustuslakiin.

Muilta osin pykälä vastaisi nykyistä lakia.

11 d §. *Asukasvalinnan valvonta.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että asukasvalintaperusteiden noudattamisen valvonta siirrettäisiin kunnilta maakunnille siltä osin kuin kyse on sellaisista erityisryhmistä, joiden asumispalveluiden järjestäminen kuuluu maakunnan vastuulle sosiaalihuoltolain, vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla. Muussa tapauksessa asukasvalintaperusteiden noudattamista valvoisi rakennuksen sijaintikunta kuten tähänkin asti. Esimerkiksi muistisairaille ikääntyneille tarkoitetun palvelutalon tai kehitysvammaisten henkilöiden asumisyksikön osalta asukasvalintasäännösten noudattamista valvoisi jatkossa maakunta, jolle kuuluu näiden ryhmien asumispalveluiden järjestämisvastuu. Sitä vastoin esimerkiksi niin sanottujen tavallisten vuokra-asuntojen tai opiskelija-asuntojen osalta valvonta kuuluisi edelleen kunnille. Siltä osin kuin valvontatehtävä siirtyisi maakunnille, niillä olisi kuntien tavoin oikeus vaatia valvonnan suorittamiseksi tarvittavat tiedot korkotukilainan saajilta. Valvontatehtävää suorittaessaan maakunnan olisi valvottava kaikkien korkotukilaissa ja asukasvalinta-asetuksessa säädettyjen velvoitteiden noudattamista. Maakunnan olisi siis valvottava, että erityisryhmille tarkoitetuissa, investointiavustuksella rahoitetuissa asunnoissa asunnonhakijat asetetaan etusijajärjestykseen hakijan asunontarpeen, tulojen ja varallisuuden perusteella ja että asukasvalinnassa noudatetaan muitakin asukasvalinta-asetuksessa säädettyjä edellytyksiä. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi vaatimusta siitä, että asukkaiksi ei valita hakijoita, joilla on niin

paljon varallisuutta, että he kykenevät hankkimaan tarvettaan vastaavan asunnon ilman valtion tukea. Kukin maakunta voisi järjestää valvontamenettelyn parhaaksi katsomallaan tavalla, ja maakunnat päättäisivät itse myös menettelyn resursoinnista. Pykälän 2 momentin nojalla ARA voisi kuitenkin antaa maakunnille yleistä ohjausta siitä, millä tavoin korkotukilain ja asukasvalinta-asetuksen sisältämiä asukasvalintasäännöksiä tulisi tulkita ja niiden noudattamista valvoa.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että ARA voisi antaa asukasvalintasäännösten noudattamista koskevaa yleistä ohjausta kuntien ja lainansaajien ohella myös maakunnille. Lisäksi momentissa oleva maininta Valtion asuntorahastosta muutettaisiin vastaamaan nykyistä sääntelyä, jossa viraston nimenä on Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. Muilta osin pykälä vastaisi nykyistä lakia.

39 §. Valvonta. Pykälään lisättäisiin korkotukilain ohjauksesta ja valvonnasta vastaavaksi viranomaiseksi maakunta. Maakunnan ohjaus- ja valvontavalta liittyisi sille lain 11 d §:ssä säädettyyn asukasvalintaperusteiden noudattamisen valvontaan, ja sillä olisi ympäristöministeriön, ARA:n, Valtiokonttorin ja kuntien tavoin oikeus saada salassapitosäännösten estämättä nähtäväkseen valvonnan toteuttamiseksi tarpeelliset asiakirjat. Maakunta voisi muiden pykälässä mainittujen viranomaisten tavoin myös velvoittaa lainansaajan toimittamaan asiakirjat tarkastajan luona tarkastettaviksi.

Lisäksi momentissa oleva maininta Valtion asuntorahastosta muutettaisiin vastaamaan nykyistä sääntelyä, jossa viraston nimenä on Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. Muilta osin pykälä vastaisi nykyistä lakia.

1.7.4 Aravarajoituslaki

4 d ja 23 §. Pykäliin ehdotetaan tehtäväksi vastaavanlaiset muutokset kuin korkotukilain 11 d ja 39 §:ään. Asukasvalintaperusteiden noudattamisen valvonta olisi siten aravalainansaajien osalta samanlaista kuin korkotukilainansaajien kohdalla.

1.7.5 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä

4 §. Viranomaiset. Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

5 §. Maakunnan tehtävät. Pykälän otsikossa sekä 1, 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälään ehdotetaan myös muutoksia, jotka perustuvat siihen, että tehtävien siirtyessä maakuntaan ministeriöillä ei ole suoraa ohjaustoimivaltaa maakuntia kohtaan. Lisäksi muutoksilla pyritään selkeyttämään suunnittelukokonaisuutta ja tehtävien vastuuta. Lisäksi ehdotetaan sisällytettäväksi asetuksenantovaltuus pykälän 4 momenttiin.

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämiseen liittyviä tehtäviä sisältyy nyt osin asetustasoiseen sääntelyyn. Koska itsehallintoa käyttäville maakunnille voi perustuslain 121 §:n 4 momentin ja 80 §:n 1 momentin mukaan antaa tehtäviä vain laintasoisella säännöksellä, ehdotetaan nykyisin valtioneuvoston asetuksiin sisältyvät tehtävät siirrettäväksi lakiin.

Pykälän 1 momentin 9 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi tehtävä hoitaa muita ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön vesienhoidon järjestämiseksi määrittämiä tehtäviä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille on ministeriöiden alaisena hallintona voinut

määrätä tehtäviä erillisillä määräyksillä, mutta itsehallinnollisten maakuntien tehtävistä tulee säätää lain tasolla. Kohdassa ehdotetaan säädettäväksi maakunnan velvollisuudesta toteuttaa osaltaan toimenpideohjelmaa ja seurata sen toteutumista. Osana vesienhoidon järjestämiseen liittyviä tehtäviä maakunnat huolehtisivat myös toimenpideohjelmien toimenpiteiden toteuttamisesta. Tehtävä vastaa nykyistä oikeustilaa. Velvollisuus seurata vesienhoidon toimenpideohjelman toteutumista perustuu vesipuidedirektiivin 15 artiklan 3 kohdassa asetettuun toimenpideohjelman täytäntöönpanon väliraportointivelvollisuuteen. Kunkin vesipiirin hoitosuunnitelman valmistumisesta tai ajantasaistamisesta on kolmen vuoden kuluessa annettava väliraportti, jossa selvitetään toimenpideohjelman täytäntöönpanoa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 kohta, jossa säädettäisiin tehtävästä arvioida 21 §:n 3 momentissa tarkoitetun poikkeuksellisen luonnonolosuhteen tai onnettomuuden aiheuttaman tilapäisen vesien tilan huonontumisen merkitystä ympäristötavoitteiden kannalta. Tehtävästä säädetään nykyisin vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 14 e §:ssä. Itsehallinnollisten maakuntien tehtävistä on säädettävä lain tasolla.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi myös uusi 11 kohta. Kohdan mukaan maakuntien tulisi varmistua siitä, että 21 §:n 3 momentissa tai 22–25 §:ssä tarkoitetut poikkeukset eivät estä tai vaaranna 21 §:n 1 momentin mukaisten ympäristötavoitteiden saavuttamista muissa saman vesienhoitoalueen vesimuodostumissa tai ole ristiriidassa muualla ympäristölainsäädännössä asetettujen vaatimusten tai tavoitteiden kanssa. Tehtävästä säädetään nykyisin vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen 14 f §:ssä. Itsehallinnollisten maakuntien tehtävistä on säädettävä lain tasolla.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 kohta, jonka mukaan maakunnan tulisi osaltaan koota edellä 1-11 kohdissa tarkoitetut tiedot ja tallettaa ne ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Maakunnan tulisi tallentaa kyseisissä kohdissa tarkoitetut tiedot siinä vaiheessa, kun tiedot ovat koottuna. Menettelylle on tyypillistä, että tietoja tallennetaan eri työvaiheiden valmistuttua. Tietojen tallentaminen vaiheittain edistää sekä maakuntien sisäisen että maakuntien välisen työn sujuvuutta sekä tehokkuutta. Tietojärjestelmään tallentamisen myötä tiedot tulisivat toimitetuksi ympäristöministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle ja Suomen ympäristökeskukselle. Tiedot raportoidaan sähköisesti EU:n komissiolle ympäristönsuojelun tietojärjestelmien kautta. Ehdotetut muutokset vastaavat voimassa olevaa oikeustilaa ja ovat tarpeellisia selkeyden vuoksi.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 kohta, jonka mukaan maakunnan tulisi osaltaan huolehtia tässä laissa tarkoitetuista tehtävistä sekä tarpeellisesta yhteistyöstä kansainvälisillä vesienhoitoalueilla. Tehtävästä säädetään nykyisin vesienhoitoalueista annetun valtioneuvoston asetuksen (1303/2004) 6 §:ssä.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin myös uusi 14 kohta, jonka mukaan maakunnan tulisi yhteistyössä Valtion lupa- ja valvontaviraston ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa tarkastella vesien tilaan vaikuttavia muiden lakien mukaisia ennakkovalvontatoimenpiteitä osana toimenpideohjelman tarkistamista ja esittää tarvittaessa niiden saattamista ajan tasalle. Kyseisessä kohdassa tarkoitettuja keskeisimpiä ennakkovalvontatoimenpiteitä olisivat ympäristönsuojelulain (527/2014) ja vesilain (587/2011) nojalla myönnettyt luvat sekä muut viranomaisen antamat määräykset, joilla on vaikutusta vesien tilaan. Muilla viranomaisen määräyksillä tarkoitettaisiin ympäristönsuojelulaissa muun muassa ilmoitusmenettelyn nojalla annettuja määräyksiä (122 §), maaperän tai pohjaveden puhdistamispäätöksiä ja -määräyksiä (136 ja 137 §), hallintopakkokeinojen yhteydessä annettuja määräyksiä (175, 176, 180 §) sekä kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä (222 §). Vesilain muita ennakkovalvontatoimenpiteitä ovat muun

muassa vesiluontotyyppien suojelusta poikkeamisen (2 luvun 11 §), kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelman (3 luvun 15 §), luontovahingon korjaamista koskevan päätöksen (14 luvun 6 §), hallintopakon (14 luvun 8 §) tai vaarantorjuntatoimenpiteitä koskevan päätöksen (18 luvun 4 §) yhteydessä annettuja määräyksiä. Yhteistyö tukisi seurantaohjelman laatimista sekä toimenpideohjelmassa esitettävien perustoimenpiteiden arviointia, joiden yhteydessä on ollut tarpeen esittää, millainen kuormitustaso mukaan lukien vesistöön rakentaminen ja säännöstely vesistöalueella on perusteltu ennakkovalvontatoimenpiteitä tarkistettaessa. Tehtävästä säädetään nykyisin vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen 24 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin maakunnan tehtävistä toimialueellaan merenhoidon järjestämiseksi. Momentin 4 kohtaan ehdotetaan muutettavan siten, että siitä poistettaisiin velvollisuus hoitaa muut ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön määräämät tehtävät merenhoidon järjestämiseksi. Lisäksi kohtaa selvennetään siten, että maakunnan tehtävä on osaltaan valmistella merenhoitosuunnitelmaa ja toteuttaa sen toimenpideohjelman.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisäksi uutta 5 kohtaa, jossa säädettäisiin tehtävästä koota osaltaan kohdissa 1-4 tarkoitetut tiedot ja tallettaa ne ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merenhoidon järjestämisestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (980/2011) tarkoitettuun määräaikaan mennessä.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan myös uutta 6 kohtaa, jonka mukaan maakunnan tehtävänä olisi myös tarkastella yhteistyössä Valtion lupa- ja valvontaviraston ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa meriympäristön tilaan vaikuttavia muiden lakien mukaisia ennakkovalvontatoimenpiteitä ja esittää tarvittaessa niiden saattamista ajan tasalle. Kohdassa ennakkovalvontatoimenpiteillä tarkoitettaisiin samoja toimenpiteitä kuin 1 momentin 14 kohdassa, sekä lisäksi merensuojelulain (1415/1994) mukaisia ennakkovalvontatoimenpiteitä. Merensuojelulain mukaisia ennakkovalvontatoimenpiteitä ovat muun muassa ruoppausmassan sijoittamista koskeva lupa (9 §), merelle tehtävälle rakennelmalle annettu lupa (10 §), merenpohjan ja sen sisustan tutkimista ja hyväksikäyttöä koskeva lupa (11 §) tai pakkokeinoihin liittyvät viranomaisen määräykset (14 §). Meriympäristön tilaan vaikuttavia ennakkovalvontatoimenpiteitä tarkasteltaessa voitaisiin ottaa soveltuvin osin huomioon myös merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) tarkoittamia ennakkovalvontatoimenpiteitä.

Pykälään ehdotetaan säädettäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin toimivaltaisten viranomaisten kyseisessä pykälässä tarkoitetuista tehtävistä.

6 §. *Maakunnan yhteistyön edellytykset ja valtioneuvoston asetus vesienhoitoalueista.* Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi valtioneuvoston asetuksenantovaltuus yhteensovittavasta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta. Pykälässä säädettäisiin maakuntien yhteistyön edellytyksistä perustuslain 80 §:n edellyttämällä tavalla. Yhteistyön edellytyksistä säätäminen olisi tarpeen perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuuden turvaamiseksi.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että maakuntien olisi vesienhoitoalueella tehtävä yhteistyötä vesien tilan arvioimisessa, ympäristötavoitteiden asettamisessa, vesienhoidon järjestämisen työohjelman sekä hoitosuunnitelman valmistelun aikataulun laatimisessa, vesienhoidon keskeisten kysymysten tunnistamisessa, vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelmien laatimisessa, seurantaohjelman laatimisessa sekä vesienhoidon järjestämisessä valtakunnallisesti vertailukelpoisesti ja yhdenmukaisesti. Seurantaohjelman laatimisella tarkoitetaan maakuntien laatimien seurantaohjelmien yhteensovittamista vesienhoitoalueen seurantaohjelmaksi. Säännöksen tarkoituksena olisi varmistaa, että jokaisella vesienhoitoalueella saataisiin yhdenmukaisten menettelyjen avulla monipuolinen ja luotettava kokonaiskuva vesien-

hoitoalueen vesien tilasta ja toimenpiteiden vaikutuksista. Yhteensovitetulla menettelyllä tuotettaisiin laadukkaat, yhdenmukaiset sekä EU:n vesipuidedirektiivin ja kansallisen lainsäädännön vaatimukset täyttävät vesienhoitosuunnitelmat. Lisäksi säännöksellä pyrittäisiin varmistamaan, että vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat olisivat johdonmukaiset vesienhoitoalueiden välillä.

Valtakunnallisesti vertailukelpoisen vesienhoidon järjestämisessä olisi otettava huomioon erityisesti vesien tilan ja tilaa koskevista tavoitteista tehtävien poikkeusten yhdenmukainen arviointi sekä yhtenäinen toimenpiteiden mitoitus, jotka takaisivat toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelun.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että maakuntien olisi sovittava yhteen vesienhoidon suunnittelun aikataulu ja sisältö vesienhoitoaluekohtaisesti sekä vesienhoitoalueiden välillä. Säännöksen tarkoituksena olisi varmistaa, että menettely hoidettaisiin asianmukaisesti yhtenäisessä aikataulussa vesienhoitoaluekohtaisesti ja vesienhoitoalueiden välillä, jotta valtakunnallisesti noudatettaisiin EU:n vesipuidedirektiiviin perustuvia aikatauluja.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisi asetuksenantovaltuus, jonka mukaan maakuntien yhteistyön edellytyksistä annettaisiin tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

7 §. Vesien ominaispiirteet. Pykälässä passiivissa olevat tehtävät ehdotetaan muutettavan aktiivimuotoon sen selventämiseksi, että tehtävä kuuluu maakunnalle. Nykyisin tehtävät kuuluvat voimassa olevan oikeustilan mukaisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Verbimuodon muuttamisedotus perustuu sekä hyvään säädöstekniikkaan, että perustuslain 80.1 §:n sekä 121.4 §:n vaatimuksiin siitä, että itsehallintoalueille kuuluvista tehtävistä säädetään selkeästi lailla.

Pykälään tarkennettaisiin siltä osin, että maakunta määrittäisi pintavesien sijainnin ja rajat pintavesien jaottelun lisäksi. Maakunta määrittäisi myös pohjavesistä tärkeiden ja muiden vedenhankintakäyttöön soveltuvien pohjavesialueiden sijainnin ja rajat sekä pohjavesialueiden maa- ja kallioperän yleispiirteet. Velvollisuus määrittellä pohjavesien ohella pintavesien sijainti ja rajat perustuu EU:n vesipuidedirektiiviin. Tehtävästä säädetään nykyisin vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:ssä.

8 §. Vesien tilan luokittelu. Pykälän 1 momentissa passiivissa olevat tehtävät ehdotetaan muutettavan aktiivimuotoon sen selventämiseksi, että tehtävä kuuluu maakunnalle. Tehtävä kuuluu nykyisin voimassa olevan oikeustilan mukaisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

9 §. Seuranta. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 2 momentti ehdotetaan lisäksi muutettavaksi aktiivimuotoon sen selventämiseksi, että tehtävä kuuluu maakunnalle. Maakunnan olisi seurantaohjelmaa laatiessaan otettava huomioon toiminnanharjoittajalle muun lain nojalla kuuluva tarkkailu. Sanamuodon olisi tarkoitus myös selventää sitä, että vesienhoitoalueen seurantaohjelma kootaan lupiin liittyvästä velvoitetarkkailusta sekä maakunnan järjestämästä seurannasta. Tämän lisäksi tietoja tulisi kerätä tutkimuslaitosten tutkimuksista sekä esimerkiksi veden käyttöön liittyvästä veden laadun tarkkailusta kuten nykyisinkin.

10 a §. Pohjavesialueen määrittäminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

10 b §. *Pohjavesialueen luokitus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

10 c §. *Pohjavesialueen rajan ja luokituksen muuttaminen.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

10 d §. *Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu.* Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1 momentissa lausunnon pyytäminen maakunnan liitolta korvattaisiin lausunnon pyytämällä Valtion lupa- ja valvontavirastosta. Valtion lupa- ja valvontavirasto saisi ehdotetun muutoksen myötä mahdollisuuden lausua pohjavesialueiden määrittämisestä ja luokituksesta.

10 f §. *Pohjavesialueen suojeleusuunnitelman valmistelu.* Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1 momentissa lausunnon pyytäminen aluehallintovirastolta ehdotetaan muutettavan lausunnon pyytämiseksi Valtion lupa- ja valvontavirastolta. Aluehallintoviraston tehtäviin kuuluvien lupa- ja valvonta-asioiden on tarkoitus siirtyä aluehallintouudistuksessa Valtion lupa- ja valvontavirastolle.

11 §. *Vesienhoitosuunnitelma.* Pykälän 1 momentissa passiivissa olevat tehtävät ehdotetaan muutettavaksi aktiivimuotoon sen selventämiseksi, että tehtävä kuuluu maakunnille. Muutoksella olisi myös tarkoitus selventää, että maakunnat laativat yhteistyössä yhden vesienhoitosuunnitelman vesienhoitoalueelle. Tehtävä kuuluu voimassa olevan oikeustilan mukaisesti nykyisin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Maakuntien olisi laadittava vesienhoitoalueelle vesienhoitosuunnitelma, jossa olisi esitettävä momentin alakohdissa mainitut seikat. Vesienhoitosuunnitelman sisältövaatimukset määritellään vesipuitedirektiivissä.

Pykälän 1 momentin 6 alakohdassa vesienhoitosuunnitelmassa esitettävä selvitys valtioiden välisistä neuvotteluista ehdotetaan muutettavaksi. Kohdan mukaan selvitys olisi esitettävä kansainvälisellä vesienhoitoalueella toimivaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyöstä. Lisäksi yhteistyöstä kansainvälisillä vesienhoitoalueilla säädetään rajavesisopimuksilla.

Lisäksi pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 7 kohta, jonka mukaan vesienhoitosuunnitelmassa olisi esitettävä yhteenvedo lain 12 §:ssä tarkoitetuista toimenpideohjelmista, joilla vesienhoidon ympäristötavoitteet saavutetaan. Ehdotetun kohdan tarkoituksena olisi selventää, että vesienhoitosuunnitelman osaksi liitetään yhteenvedo toimenpideohjelmiin sisältyvistä toimenpiteistä.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavan siten, että vesienhoitosuunnitelmassa olisi esitettävä ympäristöselostus. Muutoksen tarkoitus olisi tarkentaa, ettei ympäristöselostus ole erillinen vesienhoitosuunnitelman osa vaan se sisältyy vesienhoitosuunnitelmaan. Lisäksi momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen siitä, että ympäristöselostuksen laadinnasta säädetään viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005) annetussa laissa. Tarkoituksena on korostaa, että ympäristöselostuksen laadinnassa noudetaan kyseisessä laissa säädettyä menettelyä.

Pykälän 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunniksi. Muiden viranomaisten hallussa olevat tarpeelliset tiedot muutettaisiin muiden viranomaisten hallussa oleviksi vesienhoidon järjestämisessä välttämättömiksi tiedoiksi. Muutoksen tarkoituksena olisi korostaa, ettei maakuntien tiedonsaanti olisi tarveharkintaista, vaan tietojen olisi oltava välttämättömiä vesienhoidon järjestämisen kannalta.

12 §. Toimenpideohjelma. Pykälän 1 momentissa passiivissa olevat tehtävät ehdotetaan muutettavaksi aktiivimuotoon sen selventämiseksi, että tehtävä kuuluu maakunnalle. Tehtävät kuuluvat voimassa olevan oikeustilan mukaisesti nykyisin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Toimenpideohjelma voidaan laatia koskemaan yhtä tai useampaa vesistöaluetta. Lisäksi yhteenveto vesienhoitoalueen toimenpiteistä liitettäisiin osaksi vesienhoitosuunnitelmaa. Muutoksella olisi tarkoitus selventää, että vesistöalueille laaditaan toimenpideohjelmaa, joista kootaan yhteenveto vesienhoitosuunnitelmaan. Tällöin sekä toimenpideohjelmissa että yhteenvedosta ei enää käytettäisi samaa käsitettä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan uudet tai tarkistettavat toimenpiteet olisi käynnistettävä kolmen vuoden kuluessa toimenpideohjelman tai sen tarkistamisen valmistumisesta. Velvollisuudesta käynnistää toimenpiteet esitetystä aikataulusta säädetään vesipuidedirektiivin 11 artiklan 8 kohdassa. Tehtävä ehdotetaan nyt siirrettäväksi lakiin, jotta kansallisesta lainsäädännöstä kävisi selkeämmin ilmi vesipuidedirektiivin mukainen toimenpiteiden käynnistämisen aikataulu. Toimenpiteiden vastuista sovitaan ohjelmassa ja maakunnan tulisi omalta osaltaan huolehtia näiden toimenpiteiden käynnistämisestä sekä seurata niiden toteutumista alueellaan kuten 5 §:ssä 1 momentin 9-kohdassa ehdotetaan säädettyään.

13 §. Vesienhoitosuunnitelman valmistelu. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan, että maakuntien olisi vesienhoitosuunnitelmaa varten laadittava ja julkaistava momentin alakohdissa esitetyt valmisteluasiakirjat alakohdissa tarkoitettussa aikataulussa. Muutoksen tarkoituksena olisi selkeyttää, että valmisteluasiakirjojen laatimisen lisäksi pykälässä säädetään aikataulusta myös asiakirjojen julkaisemiselle. Julkaisemisen muotoa ei säädetäisi, vaan julkaiseminen voisi tapahtua esimerkiksi sähköisesti. Velvollisuus julkaista momentin alakohdissa tarkoitettujen valmisteluasiakirjat kyseisessä aikataulussa johtuu vesipuidedirektiivistä, jonka 14 artiklan 1 kohdan mukaan valmisteluasiakirjat on julkaistava jokaisen vesipiirin osalta kyseisessä aikataulussa.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi niin, että se koskisi ohjausryhmässä käsiteltyä hoitosuunnitelmaehdotusta sekä toimenpideohjelmaehdotuksia. Muutoksen tarkoituksena olisi täsmentää, että momentin alakohta koskee 14 §:n 3 momentin mukaisesti ohjausryhmässä käsiteltyä ja yhteensovitettua vesienhoitosuunnitelmaehdotusta sekä toimenpideohjelmaa. Lisäksi määrää aikaa näiden ehdotusten tuottamiselle ja julkaisemiselle aikaistettaisiin niin, että ehdotukset tulisi olla tehtyinä viimeistään 15 kuukautta ennen hoitosuunnitelmakauden alkamista. Ehdotusten valmisteluajankalau on todettu kahden aiemman suunnittelukauden perusteella liian tiukaksi, joten on katsottu tarpeelliseksi aikaistaa määrää aikaa kolmella kuukaudella.

Pykälään 2 momentin mukaan maakuntien olisi toimitettava ympäristöministeriölle ehdotus 11 §:ssä tarkoitettu vesienhoitosuunnitelmaksi neljä kuukautta ennen seuraavan hoitosuunnitelmakauden alkamista valtioneuvoston käsittelyyn saattamista varten. Lisäksi maakuntien olisi toimitettava ympäristöministeriölle toimenpideohjelmat. Vesienhoitosuunnitelmaksi tarkoitettujen ehdotusten toimittamisesta ympäristöministeriölle säädetään nykyisin tässä esityksessä kumottavaksi ehdotetussa 16 §:n 2 momentissa, mutta koska toimittamiselle ehdotetaan lisättävän määräaika, säädöksen johdonmukaisuuden vuoksi siirtäminen 13 §:ään on nähty tarpeelliseksi. Ehdotettujen neljän kuukauden määräajan lisäämisen tarkoituksena olisi varmistaa, että vesienhoitosuunnitelmaehdotukset toimitetaan ympäristöministeriölle siten, että valtioneuvosto ehtii hyväksyä vesienhoitosuunnitelmat ennen seuraavan vesienhoitosuunnitelmakauden alkamista.

Pykälän 3 momenttini perustuen valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin menettelyssä noudatettavista määräajoista.

14 §. Yhteistyö vesienhoitosuunnitelman valmistelussa. Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunniksi. Pykälän 2 momentin mukaan ohjausryhmän toiminnasta vastaisivat yhteensovittavan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijasta maakunnat.

Pykälän 3 momentin mukaan ehdotus vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi käsiteltäisiin ja yhteensovitettaisiin ohjausryhmässä nykyisin voimassa olevan 16 §:n 1 momentin sijaan. Sääntelyn johdonmukaisuuden vuoksi ohjausryhmän tehtävän siirtäminen tähän pykälään on perusteltua.

Muutoksen myötä nykyinen 3 momentti siirtyisi ehdotetun pykälän 4 momentiksi.

15 §. Osallistuminen ja tiedottaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Pykälään ehdotetaan lisäksi tehtävän selvennyksiä ja lisäyksiä. Lisäksi ehdotetaan luovuttavan sanomalehtikuulutuksista menettelyn keventämiseksi ja sähköiseen tiedottamiseen siirtymiseksi.

Nykyistä oikeustilaa vastaavasti pykälän 1 momentin mukaan maakunnan olisi varattava kaikille mahdollisuus tutustua vesienhoitosuunnitelman valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin sekä varattava tilaisuus esittää mielipiteensä niistä kirjallisesti tai sähköisesti kuuden kuukauden ajan. Maakunnan olisi lisäksi pyydettyä tarvittavat lausunnot.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan selventävää muutosta, jonka mukaan valmisteluasiakirjoista ja menettelyn aikatauluista säädettäisiin 13 §:ssä. Muutoksella selvennettäisiin, että 13 §:ssä eritellyistä valmisteluasiakirjoista tulisi järjestää kyseisessä pykälässä ilmaistussa aikataulussa erilliset kuuden kuukauden mittaiset kuulemiset.

Nähtävillä pitämisen ja mielipiteiden esittämisen kuuden kuukauden määräajasta säädetään nykyisin vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen 27 §:ssä, mutta sääntelyn yhtenäistämisen ja yksinkertaistamisen vuoksi määräajasta on nähty perustelluksi säätää muiden asiaa koskevien säännösten ohella lain tasolla. Vesipuidedirektiivin 14 artiklan 2 kohta velvoittaa jäsenvaltiot varaamaan vähintään kuusi kuukautta aikaa toimittaa kirjallisia huomautuksia vesienhoitosuunnitelman valmisteluasiakirjoista niiden julkaisemista koskevassa aikataulussa.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momentissa säädetyn lisäksi maakunta toimittaisi tiedon 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen nähtävillä pitämisestä alueensa asianomaisille kunnille julkaistavaksi siten, kuin kuntalain (410/2015) 108 §:ssä säädetään, sekä tiedottaisi nähtävillä pitämisestä tarpeen vaatiessa muulla tavalla. Kuntalain 108 §:n mukaan kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salsapitoa koskevistä säännöksistä muuta johdu, sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla. Yleisessä tietoverkossa julkaistun ilmoituksen tulee olla tietoverkossa mielipiteiden esittämisellä säädetyn, eli kuuden kuukauden, ajan. Menettely vastaisi tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) menettelyä tulvariskien hallintasuunnitelmaehdotuksen sekä tausta-asiakirjojen osalta. Lisäksi 2 momentissa ehdotetaan säädettävän, että valmisteluasiakirjat ja niiden tausta-asiakirjat olisi pidettävä nähtävillä myös alueen kunnissa ja julkaistava sähköisesti sekä varattava kaikille tilaisuus esittää niistä mielipiteensä kirjallisesti tai sähköisesti kuuden kuukauden ajan. Muutoksella olisi tarkoitus selventää, että valmisteluasiakirjat

olisi pidettävä nähtävillä myös kunnissa, ja myös nähtävilläpitoa koskisi kuuden kuukauden määräaika.

Pykälän 3 momentti säädettäisiin nykyiseen tapaan, että valmisteluasiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

16 §. Vesienhoitosuunnitelman käsittely. Pykälä ehdotetaan kumottavan tarpeettomana, koska aineellisesta sisällöstä säädettäisiin ehdotetuissa 13 ja 14 §:ssä. Lain 13 §:ssä säädettäisiin vesienhoitosuunnitelman valmistelusta ja lain 14 §:ssä säädettäisiin yhteistyöstä vesienhoitosuunnitelman valmistelussa.

17 §. Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Maakunnan olisi toimitettava tieto vesienhoitosuunnitelman hyväksymisestä edelleen alueensa kunnille julkaistavaksi siten, kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään. Tieto vesienhoitosuunnitelman hyväksymisestä olisi oltava yleisessä tietoverkossa hallintolainkäyttölaissa (586/1996) muutoksenhauulle säädetyn ajan eli julkaisupäivän lisäksi 30 päivää. Lisäksi maakunnan olisi toimitettava tieto niille viranomaisille, joita on kuultu asian käsittelyn aikaisimmissa vaiheissa. Kunnan aluetta koskeva vesienhoitosuunnitelma olisi pidettävä nähtävillä kunnassa. Muutoksen johdosta vesienhoitosuunnitelman hyväksymisestä ei tarvitsisi enää erikseen kuuluttaa kunnan ilmoitustaululla tai ilmoittaa sanomalehdessä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin edelleen, että ympäristöministeriö julkaisisi valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat sähköisesti. Julkaisemisessa tulisi lisäksi noudatettavaksi, mitä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa säädetään.

22 §. Keinotekoiset ja voimakkaasti muutetut vesimuodostumat. Pykälässä passiivissa olevat tehtävät ehdotetaan muutettavaksi aktiiviin sen selventämiseksi, että tehtävä kuuluu maakunnalle. Nykyisen oikeustilan mukaisesti tehtävät kuuluvat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

26 a §. Merenhoidon järjestäminen. Pykälän 3 momentissa asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin asianomaisiksi maakunniksi. Momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta siitä, että yhteensovittavista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista säädetään erikseen. Maakuntien olisi tarkoitus päättää yhteistoimintansa käytännön toteutuksesta itsenäisesti. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maakuntien välisen yhteistoiminnan edellytyksistä säädettäisiin erikseen lain 26 l §:ssä. Lisäksi momentissa säädettäisiin, että maakunnan sisäinen alueellinen yhteistyö ja vuorovaikutus toteuttaisiin 14 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa yhteistyöryhmissä. Muutos vastaisi voimassa olevaa oikeustilaa ja olisi tarpeellinen vesienhoidon ja merenhoidon alueellisen yhteensovittamisen kannalta.

26 f §. Merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma. Pykälään tehtäisiin alueuudistuksen edellyttämät tekniset muutokset viranomaisen osalta. Lisäksi pykälän 2 momentti ehdotetaan siirrettäväksi 1 momentiksi, jolloin nykyinen 1 momentti siirtyisi 2 momentiksi. Tarkoituksena on selventää ministeriön ja maakunnan tehtävänjakoa merenhoidossa.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ympäristöministeriö kokoaisi toimenpideohjelman, joka sisältäisi meriympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi vaadittavat alueelliset ja valtakunnalliset toimenpiteet. Muutoksen tarkoituksena on korostaa, että nimenomaan ympäristöministeriö, yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä liikenne- ja

viestintäministeriön kanssa, kokoaa valtakunnallisen merenhoidon toimenpideohjelman. Alueellisilla toimenpiteillä tarkoitettaisiin maakunnan alueellaan laatimia toimenpiteitä ja valtakunnallisilla toimenpiteillä valtakunnallisella tasolla maantieteellisesti, sektorikohtaisesti tai teemoittain koottuja toimenpiteitä.

Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi. Maakunnalle säännöksessä osoitettua tehtävää täsmennettäisiin siten, että maakunta laatisi alueellaan toimenpiteet merenhoitosuunnitelmassa asetettujen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Muutoksen tarkoituksena olisi tarkentaa, että maakunnan osallistuminen merenhoitosuunnitelman laatimiseen koskisi nimenomaan maakunnan aluetta. Lisäksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että toimenpiteet voitaisiin laatia koskemaan yhtä tai useampaa merivesien osaa ja että toimenpiteissä tulisi tarkastella niiden vaikutuksia myös Suomen talousvyöhykkeen ulkopuoliseen merialueeseen sekä vaikutuksia muiden lakien mukaisesti meriympäristön tilaan vaikuttaviin ennakkovalvontatoimenpiteisiin yhteistyössä lupaviranomaisen kanssa. Pykälässä tarkoitettuja ennakkovalvontatoimenpiteitä olisivat 5 §:n 1 momentin 14 kohdassa sekä 2 momentin 6 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet, joilla on vaikutusta meriympäristön tilaan. Momenttiin ehdotetuilla muutoksilla olisi tarkoitus täsmentää, että maakunnat laatisivat alueillaan toimenpiteet, joista myöhemmin koottaisiin yksi, koko merialueen kattava toimenpideohjelma.

26 j §. Osallistuminen ja tiedottaminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi.

26 l §. Maakuntien yhteistyön edellytykset ja valtioneuvoston asetus merenhoidon järjestämisestä. Pykälän 1 momentin 6 kohdasta poistettaisiin asetuksenantovaltuus yhteensovittavista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista, koska maakuntien olisi tarkoitus päättää yhteistoimintansa käytännön toteutuksesta itsenäisesti. Kohtaa muutettaisiin siten, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin suunnittelua koskevan yhteistoiminnan edellytyksistä maakunnissa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettävän, että maakuntien olisi tehtävä yhteistyötä merivesien hyvän tilan määrittelemisessä, nykytilan arvioimisessa, ympäristötavoitteiden asettamisessa, seurantaohjelman laatimisessa ja toteuttamisessa, toimenpiteiden kokoamisessa ja toteuttamisessa, merenhoitosuunnitelman laatimisessa sekä merenhoidon järjestämisessä valtakunnallisesti vertailukelpoisesti ja yhdenmukaisesti. Säännöksen tarkoituksena olisi varmistaa, että vaikka jokainen maakunta osaltaan valmistelisi merenhoitosuunnitelmaa ja toteuttaisi sen toimenpideohjelman, kaiken toiminnan taustalla tulisi olla kokonaisvaltaisesti tuotettua tietoa meriympäristöstä ja tavoitteena valtakunnallisesti yhtenäinen, EU:n meristrategiadirektiivin vaatimukset täyttävä merenhoitosuunnitelma sekä sen toimenpideohjelma.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettävän, että maakuntien olisi osaltaan yhteensovitettava merenhoidon suunnittelun aikataulu ja sisältö. Myös tämän säännöksen taustalla olisi tavoitte saada aikaan valtakunnallisesti vertailukelpoinen ja yhdenmukainen merenhoitosuunnitelma.

28 a §. Neuvottelu. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi uudesta maakunnan ja valtion välisestä neuvottelumenettelystä. Vesien- ja merenhoidon tehtävien siirtyessä itsehallinnollisille maakunnille on tarpeen säätää valtion ja maakunnan välisestä yhteistyömenettelystä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin neuvottelusta, jonka ympäristöministeriö järjestäisi maakunnan kanssa. Neuvottelu olisi ministeriön ja yhden tai useamman maakunnan välinen. Neuvottelu koskisi vesien- ja merenhoidon suunnittelua ja sen toimeenpanoa. Neuvottelu järjestet-

täisiin tarvittaessa yhteistyössä muiden lain toimeenpanoa omilla toimialoillaan ohjaavien ja seuraavien ministeriöiden kanssa, joita ovat maa- ja metsätalousministeriö sekä liikenne- ja viestintäministeriö. Neuvottelu voitaisiin järjestää suunnittelun ja toimeenpanon eri vaiheissa.

Pykälän 2 momentin mukaan neuvottelulla varmistettaisiin, että vesien- ja merenhoidon suunnittelu ja sen toimeenpano tehtäisiin valtakunnallisesti yhdenmukaisesti. Yhdenmukaisuudella tarkoitettaisiin sekä menettelyä että suunnittelun ja toimeenpanon sisältöä. Valtakunnallinen yhdenmukaisuus on erityisesti tarpeen, jotta EU-lainsäädännöstä johtuvat velvoitteet voidaan toteuttaa, tuotetaan laadukkaat vesien- ja merenhoitosuunnitelmat ja turvataan eri toimijoiden yhdenmukainen kohtelu eri maakunnissa. Vesien- ja merenhoidon suunnittelun aikataulu perustuu EU-direktiiveihin, joten on tärkeää, että suunnittelu- ja toimeenpanotyön eri vaiheet tehdään oikea-aikaisesti ja yhdenmukaisessa aikataulussa valtakunnallisesti.

Neuvottelussa käsiteltäisiin laissa tarkoitettujen keskeisten tehtävien hoitamista ja yhteensovittamista. Keskeisiä vesienhoidon ja merenhoidon tehtäviä ovat muun muassa ympäristötavoitteiden asettaminen ja toimenpiteiden toteuttaminen. Lisäksi neuvottelussa käsiteltäisiin 5 §:n 1 ja 2 momenteissa maakunnille säädettyjen tehtävien hoitamista. Neuvottelussa voitaisiin käsitellä myös 13 ja 15 §:ssä säädettyjä tehtäviä. Pykälässä säädetyllä yhteensovittamisella tarkoitettaisiin sekä tehtävien sisällön että menettelyn ajallista yhteensovittamista.

Pykälän 3 momentti sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden antaa tarkempia säännöksiä neuvottelun sisällöstä ja aikataulusta asetuksella.

28 b §. Määräys vesienhoitoa ja merenhoitoa koskevien velvoitteiden toteuttamiseksi. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 28 a §, jossa säädettäisiin uudesta hallintopakkokeinosta. Ehdotettu pykälä on katsottu tarpeelliseksi, koska vesienhoidon ja merenhoidon tehtävät siirtyvät valtion viranomaisilta maakunnille, eikä lakiin ole aiemmin sisältynyt hallintopakkokeinoja. Vesienhoidon ja merenhoidon suunnittelujärjestelmät perustuvat EU-lainsäädäntöön, johon sisältyy määräaikaan sidottuja toimintavelvoitteita. Ellei velvoitteita täytetä oikea-aikaisesti ja EU-lainsäädännön edellyttämällä tavalla, Suomelle voi aiheutua rikkomusseuraamuksia, mukaan lukien taloudellisia sanktioita. Säännöksen keskeinen tarkoitus olisi, että ohjaava ministeriö voisi määrätä maakunnan huolehtimaan velvoitteistaan ja näin ollen varmistaa EU-lainsäädännön noudattamisen kansallisesti.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettävän ohjaavan ministeriön mahdollisuudesta asettaa maakunnalle velvoitteiden täyttämistä koskeva määräaika, jos maakunta ei ole huolehtinut lain mukaisista tehtävistään.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettävän, että ennen 1 momentissa tarkoitettujen määräyksen antamista olisi neuvoteltava maakunnan kanssa. Maakunnalta olisi myös pyydyttävä asiaa lausunto. Sekä neuvottelu että lausunnon pyytäminen tukevat ohjaavan ministeriön ja maakunnan vuorovaikutusta ja turvaavat maakunnan osallistumismahdollisuuksia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että ohjaava ministeriö voisi omalla toimialallaan velvoittaa maakunnan noudattamaan määräystä uhalla, että täyttämättä jäänyt velvoite teetetäisiin laiminlyöjän kustannuksella, jollei pykälän 1 momentissa tarkoitettua määräystä noudateta. Tarkoituksena olisi, että ohjaava ministeriö voisi tehostaa maakunnalle antamaansa määräystä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että teettämisuhkaa koskevassa asiassa on muutoin noudatettava, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

1.7.6 Ulkoilulaki

4 §. Pykälässä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnaksi.

11 §. Pykälässä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnaksi.

12 §. Pykälässä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnaksi.

14 §. Pykälässä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnaksi.

29 §. Pykälässä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnaksi.

1.7.7 Laki Kyrönjoen erityissuojelusta

4 §. Pykälässä valtiolle kuuluva tehtävä osoitettaisiin Etelä-Pohjanmaan maakunnalle.

1.7.8 Laki rakennusperinnön suojelemisesta

4 §. *Viranomaiset.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

5 §. *Asian vireilletulo.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja pykälän 2 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

6 §. *Vaarantamiskiello.* Pykälän 1, 2 ja 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

7 §. *Asianosaisten kuuleminen ja lausunnot.* Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja pykälän 2 momentissa maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi.

9 §. *Suojelupäätös.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 §. *Valtion omistaman rakennuksen luovutus.* Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

12 §. *Suojelusta ilmoittaminen.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

16 §. *Avustuksen myöntäminen ja maksaminen.* Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Museovirasto myöntävät pykälässä tarkoitettuja valtionavustuksia. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten myöntämät avustukset rakennusperinnön hoitoon rahoitetaan ympäristöministeriön hallinnonalalta (momentti 35.20.64, 3-vuotinen siirtomääräraha). Museoviraston myöntämät entistämisasiavustukset rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sijasta avustuksia rakennusperinnön hoitoon voisivat jatkossa myöntää maakunnat. Samalla pykälän 1 ja 2 momentista poistettaisiin maininta rakennuksen omistajasta tarpeettomana. Käytännössä avustuksiin oikeutettujen piiri on määritelty valtion talousarviossa ja sen perusteella valtionapuviranomaisten ohjeissa. Maakunnat päättäisivät itse myöntämiensä avustusten saajista.

Pykälään lisättäisiin 3 momentti, jossa säädettäisiin valtionavustuslain (688/2001) soveltamisesta pykälässä tarkoitettuihin avustuksiin. Myös maakuntien myöntämien avustusten myöntämisessä ja maksamisessa, käytössä ja sen valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä, viranomaisten välisessä tietojen saannissa ja tietojen luovuttamisessa sekä päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiannossa olisi tarkoituksenmukaista soveltaa valtionavustuslakia, jollei muussa laissa erikseen toisin säädettäisi.

17 §. Välttämättömät kunnostustyöt. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

18 §. Tarkastusoikeus. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

19 §. Vahingosta ilmoittaminen. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

20 §. Seurannan järjestäminen. Voimassa olevan pykälän 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, maakunnan liitot ja kunnat huolehtivat kukin alueellaan rakennetun kulttuuriympäristön tilan ja kehityksen seurannasta siten kuin siitä erikseen säädetään. Koska elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tämän lain mukaisia suojelutehtäviä hoitaisi jatkossa valtakunnallinen Valtion lupa- ja valvontavirasto, ehdotetaan pykälän 1 momenttiin lisättäväksi Valtion lupa- ja valvontavirasto tämän lain toimivuuden ja suojeltujen kohteiden tilan ja kehityksen valtakunnallisesta seurannasta huolehtivana viranomaisena. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset poistettaisiin alueellista seurantaa koskevasta pykälän 2 momentista. Lisäksi pykälän 2 momentissa maakunnan liitot muutettaisiin maakunniksi.

21 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

Voimaantulo. Lain voimaan tullessa vireillä olleet rakennuksen suojelua ja vaarantamiskieltoa koskevat asiat siirtyisivät Valtion lupa- ja valvontavirastolle, joka olisi toimivaltainen viranomaisena myös ennen lain voimaantuloa suojeltuja rakennuksia koskevissa asioissa.

Lain 16 §:n mukaisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten myöntämien rakennusperinnön hoitoavustusten myöntämistä koskevia asioita olisi lain voimaan tullessa vireillä lähinnä poikkeustapauksissa. Sen sijaan lain voimaan tullessa olisi vuoden 2017 ja 2018 valtion talousarvioista myönnettyjen rakennusperinnön hoitoavustusten maksaminen ja käytön valvonta vielä kesken. Lain voimaantulon jälkeen voisi myös tulla vireille jo myönnettyjen avustusten takaisinperintää koskevia asioita. Edellä mainitut asiat hoidettaisiin loppuun alueellisesti toimivaltaisessa maakunnassa sen mukaisesti, missä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa asia olisi tullut vireille.

2 Valtion lupa- ja valvontavirastolle siirtyviä tehtäviä koskevat lainsäädäntömuutokset

2.1 Ulkoministeriön hallinnonala

2.1.1 Laki kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämisestä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sen soveltamisesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

12 §. Uhkasakko. Pykälässä aluehallintovirasto, joka määrää uhkasakon maksettavaksi, muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.1.2 Laki Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain muuttamisesta

6 §. Hyödyntämisoikeus. Pykälän 4 momentissa oleva viittaus kauppa- ja teollisuusministeriöön toiminnan keskeyttämisestä päättävänä ja rikkomusta koskevan ilmoituksen vastaanottavana viranomaisena muutettaisiin työ- ja elinkeinoministeriöksi.

7 §. Rakentaminen. Pykälän 2 ja 3 momentissa olevat viittaukset kauppa- ja teollisuusministeriön kyseisissä lainkohdissa tarkoitetut ilmoitukset vastaanottavana viranomaisena muutettaisiin työ- ja elinkeinoministeriöksi.

8 § Meritieteellinen tutkimus ja 9 § Meritieteellisen tutkimuksen keskeyttäminen ja lopettaminen. Pykälissä olevat viittaukset kauppa- ja teollisuusministeriöön meritieteellistä tutkimusta koskevien ilmoitusten osalta toimivaltaisena viranomaisena muutettaisiin työ- ja elinkeinoministeriöksi.

18 §. Viranomaisten alueellinen toimivalta. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Pykälässä tarkoitetut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja aluehallintovirastojen tehtävät ehdotetaan muussa lainsäädännössä koottavaksi Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Alueellisesta toimivallasta talousvyöhykkeellä ei ole enää tarpeellista säännellä, koska Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialueena on koko maa.

19 §. Valvonta ja rajavartiolaitoksen määräykset. Pykälässä olevat viittaukset kauppa- ja teollisuusministeriöön muutettaisiin viittauksiksi työ- ja elinkeinoministeriöön.

2.2 Oikeusministeriön hallinnonala

2.2.1 Kielilaki

10 §. Yksityishenkilön kielelliset oikeudet viranomaisissa. Maakuntien tehtäväaloista säädetään maakuntalain 6 §:ssä. Kunnista ja kuntayhtymistä maakunnille siirtyvien tehtävien lisäksi säännöksessä tarkoitettuihin tehtäväaloihin kuuluu myös tehtäviä, joita nyt hoidetaan valtion viranomaisissa, mutta jotka uudistuksen voimaan tultua siirtyvät maakuntien viranomaisten vastuulle. Näissä tehtävissä hallinnon asiakkaiden ja palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet ovat nyt kielilain 10 §:n 1 momentin mukaan laajemmat kuin ne tulevat olemaan yksikielisten maakuntien hoitaessa näitä tehtäviä uudistuksen voimaan tultua. Tämän johdosta pykälään eh-

dotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin kielellisten oikeuksien toteutumisen varmistamisesta siten, ettei kielellisten oikeuksien toteutuminen heikkenisi valtion viranomaisilta maakunnille siirtyvien tehtävien hoitamisessa nykytilanteeseen verrattuna. Käytännössä sääntelyehdotus laajentaisi kielellisiä oikeuksia sellaisissa tehtävissä, jotka siirtyvät yksikieliltä kunnilta tai kuntayhtymiltä yksikielisille maakunnille.

Säännösehdotuksen mukaan kielilain 10 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyin lisäksi jokaisella olisi oikeus maakunnan viranomaisessa käyttää omaa kieltään, suomea tai ruotsia, omassa asiassa. Ehdotettu säännös olisi erityissäännös ja velvoittaisi vain maakuntien viranomaisia. Käytännössä sääntely tarkoittaisi sitä, että vaikka maakunta olisi yksikielinen, asiakkaalla tai palvelun käyttäjällä olisi oikeus omassa asiassa käyttää omaa kieltään suomea tai ruotsia, tulla kuulluksi ja saada asiakirjat omalla kielellään silloinkin, kun se on toinen kuin maakunnan kieli. Käsitteellä oma asia tarkoitettaisiin säännöksessä sellaisia maakunnan viranomaisen toimivaltaan kuuluvia asioita, jotka liittyvät jonkin hallinnollisen ratkaisun tai toimenpiteen tekemiseen ja jotka olisivat tulleet vireille tai muuten edellyttäisivät maakunnan viranomaisen toimenpidettä maakunnan asiakkaan tai palvelun käyttäjän aloitteesta tai yhteydenotosta. Kysymys voisi olla esimerkiksi taloudellisen etuuden tai hallinnollisen luvan hakemisesta. Viranomaisen ratkaisu voisi olla nimenomainen hallintopäätös, mutta myös esimerkiksi esitys, lausunnon antaminen tai suunnitelman hyväksyminen. Sen sijaan tosiasialliset hallintotoimet, kuten viranomaisen suorittamat tutkimus- ja suunnittelutoimet, jotka eivät tähtää hallintopäätöksen tekemiseen eivät ole päätöksen valmistelua, eivät sisältyisi käsitteen piiriin. Käsitteen piiriin eivät kuuluisi myöskään maakunnan viranomaisen sisäiset asiat. Tosiasiallisia hallintotoimia saattaa kuitenkin edeltää hallintopäätös tällaisen toimenpiteen suorittamisesta, jolloin tällainen edeltävä hallintopäätös kuuluisi käsitteen piiriin.

Asian käsittelykieli hallintoasiassa määräytyisi edelleen kielilain 12 §:n mukaisesti. Sen 2 momentin mukaan yksikielisessä maakunnassa asian käsittelykielenä on lähtökohtaisesti maakunnan kieli. Saman momentin mukaan viranomaisen voi kuitenkin asianosaisten oikeutta ja etua silmällä pitäen päättää toisen kielen käyttämisestä asian käsittelykielenä. Maakunnan viranomaisen tulisi jatkossa entistä tarkemmin arvioida sitä, milloin asian käsittelykielenäkin on tarkoituksenmukaista käyttää toista kuin maakunnan kieltä. Toisen kielen käyttäminen asian käsittelykielenä voisi olla tarkoituksenmukaista esimerkiksi silloin, kun asiassa on vain yksi asianosainen, joka käyttää 10 §:n 3 momentin mukaista oikeuttaan käyttää asiassa omaa kieltään, joka on toinen kuin maakunnan kieli.

2.2.2 Vesilaki

1 luku Yleiset säännökset

7 §. Viranomaiset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Valtion lupa- ja valvontaviraston tehtävistä. Nykyään vesilain mukaisena lupaviranomaisena toimii aluehallintovirasto. Maakunta-uudistuksessa vesilain mukaiset lupatehtävät siirtyisivät perustettavalle Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Virasto toimisi myös vesilain mukaisena valtion valvontaviranomaisena eli hoitaisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tällä hetkellä kuuluvaa vesilain laillisuusvalvontatehtävää. Pykälän 1 momenttiin sisällytettäisiin säännös viraston velvollisuudesta valvoa yleistä etua vesitalousasiassa. Säännöksellä ei ratkaistaisi sitä, miten nämä tehtävät järjestettäisiin uudessa virastossa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain mukaisista tehtävistä, joihin ei esitetä muutoksia. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä

olisi toimia vesilain mukaisena valvontaviranomaisena sekä käsitellä vesilain 5 luvun 5 ja 14 §:ssä tarkoitetut ojitusasiat.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin maakunnan tehtävistä vesitalousasioissa. Maakunnalle osoitettaisiin muun muassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ojitukseen ja uiton päättymiseen liittyviä tehtäviä. Näistä säädettäisiin asianomaisissa hankeluvuissa. Maakunta toimii näitä tehtäviä hoitaessaan viranomaisena. Selvyiden vuoksi momenttiin esitetään sisällytettäväksi asiaa koskeva säännös. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvaa kalatalousviranomaisen tehtävää hoitaisi jatkossa maakunta.

Uudistuksessa maakunnille osoitettaisiin muun muassa vesien käytön suunnitteluun ja hoitoon, tulvariskien hallintaan ja vesien käyttöön liittyviä tehtäviä. Tehtävien hoitamisen edellytyksenä on, että maakunta voi käyttää puhevaltaa niihin liittyvissä vesilain mukaisissa menettelyissä ja valvoa näissä asioissa yleistä etua. Maakunnan yleisen edun valvontatehtävä vesiasioissa olisi osin rinnakkainen Valtion lupa- ja valvontavirastolle kuuluvan yleisen edun valvontatehtävän kanssa.

3 luku **Luvanvaraiset vesitaloushankkeet**

20 §. *Lupamääräysten määräaikainen tarkistaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentti säilyisivät muuttamattomina. Kalatalousviranomaisen tehtävän siirtyessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta maakunnalle, tulisi pykälän 3 momenttia tarkistaa siten, että hakemuksen luvan määräämiseksi raukeamaan voisi tehdä myös kalatalousviranomaisen.

21 §. *Lupamääräysten muu tarkistaminen ja uusien määräysten antaminen.* Pykälän 1–3 momentti säilyisivät muuttamattomina.

Pykälän voimassa olevan 4 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan hakemuksen lupamääräysten tarkistamisesta tai uusien määräysten antamisesta pykälän 1 momentin 1–3 kohdan nojalla voi tehdä haitallisen vaikutuksen kohteena olevan yksityisen edun haltija, kunta, valvontaviranomainen tai asiassa yleistä etua valvova viranomaisen. Vaikka kalatalousviranomaisen voidaan katsoa sisältyvän voimassa olevassa säännöksessä tarkoitettuihin yleistä etua valvoviin viranomaisiin, säännökseen lisättäisiin selvyiden vuoksi erillinen maininta kalatalousviranomaisesta. Yleistä etua valvovaa viranomaista täsmennettäisiin samalla ilmaisulla *muu viranomaisen*.

Pykälän 4 momentin toista virkettä muutettaisiin siten, että oikeus hakea lupamääräysten tarkistamista tulvasta tai kuivuudesta aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi olisi valtion valvontaviranomaisen sijaan maakunnalla. Tarkistamishakemuksen perusteena olisi esitettävä lain 18 luvun 3 a §:ssä tarkoitettu vesistöalueen padotus- ja juoksutusselvitys, jonka laatiminen kuuluisi maakunnan tehtäviin yhteistyössä hankkeesta vastaavien sekä muiden viranomaisten kanssa. Maakunnan oikeus hakea lupamääräysten tarkistamista tällä perusteella olisi tarpeen maakunnalle kuuluvien vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtävien vuoksi. Koska lupamääräysten tarkistaminen tällä perusteella kytkeytyy erityisesti maakunnille osoitettuihin vesitalouden tehtäviin ja padotus- ja juoksutusselvityksen laatimista esitetään osoitettavaksi maakunnan tehtäväksi, olisi maakunnalla parhaat edellytykset arvioida lupamääräysten tarkistamisen tarvetta 1 momentin 4 kohdan perusteella.

4 luku **Veden ottaminen**

11 §. *Vedenottamon suoja-alue.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että hakemuksen vedenottamon suoja-alueen määräämisestä voisi tehdä myös maakunta. Mahdollisuus määrätä

suoja-alue maakunnan aloitteesta on tarpeen ottaen huomioon maakunnan tehtävät vesivarojen käytössä ja hoidossa sekä vesienhoidon järjestämisessä.

Pykälän 2 ja 3 momentti säilyisivät muuttamattomina.

5 luku **Ojitus**

22 §. *Ojitusyhteisö.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvat vesilain mukaiset ojitukseen liittyvät tehtävät esitetään osoitettavaksi maakunnan hoidettavaksi. Pykälän 3 momenttiin esitetään tehtäväksi lisäys, jonka mukaan ojitusyhteisön perustamista voisi jatkossa esittää myös maakunta.

24 §. *Ojitusyhteisön perustaminen ja säännöt.* Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että myös maakunnan vaatimus ojitusyhteisön perustamisesta olisi käsiteltävä ojitustoimituksessa.

30 §. *Kiinteistöpankki.* Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että lainkohdassa tarkoitetun ilmoituksen tekisi valtion valvontaviranomaisen sijasta maakunta.

31 §. *Ojitustoimituksen vireilletulo.* Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että ojitustoimitusta haettaisiin valtion valvontaviranomaisen sijasta maakunnalta.

37 §. *Ojitustoimituksen päätöksen antaminen.* Pykälän 1 momenttia tarkistettaisiin siten, että päätöksen ojitustoimituksen päätöksen antamisesta myöhemmin tekisi maakunta.

6 luku **Keskivedenkorkeuden pysyvä muuttaminen**

3 §. *Luvanhakija.* Pykälää muutettaisiin siten, että myös maakunta voisi hakea lupaa keskivedenkorkeuden alentamiseen tai nostamiseen. Säännös sijoitettaisiin pykälän 5 kohtaan, jolloin pykälän nykyinen 5 kohta siirtyisi sen 6 kohdaksi.

7 luku **Säännöstely**

10 §. *Ulkopuolisen hyödynsaajan vastuu säännöstelyn kustannuksista.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että valtion ohella myöskään maakuntaa ei pidettäisi hyödynsaajana, ellei säännöstelystä aiheutuisi välitöntä hyötyä sen omaisuudelle.

9 luku **Puutavaran uitto**

10 §. *Haitallisten uppopuiden poistaminen vesistöistä.* Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että hakemuksen lupaviranomaiselle uittajan velvoittamiseksi puhdistamaan vesistö uitosta jääneistä uppopuista voisi tehdä valtion valvontaviranomaisen ja asiasta haittaa kärsivän lisäksi myös maakunta. Asian vireillepano-oikeus tulisi olla myös maakunnalla sille kuuluvien vesivarojen käyttöä ja hoitoa koskevien tehtävien vuoksi.

Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että tällä hetkellä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluva tehtävä uppopuiden poistamisesta osoitettaisiin yksinomaan maakunnalle.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin niin, että maakunnan vesistöistä nostama puutavara siirtyisi maakunnan omaisuudeksi.

19 §. Uittoyhteisön purkaminen. Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että uittoyhteisön purkamista koskevan asian voisi valtion valvontaviranomaisen sijasta panna vireille myös maakunta. Pykälän 2 momentti säilyisi muuttamattomana.

20 §. Uittoyhteisön selvitystoimet. Voimassaolevan pykälän 2 momentin mukaan valtion valvontaviranomainen voisi ottaa vastatakseen uiton päättymiseen liittyvistä jälkihoitotoimenpiteistä. Kyse on sentyyppisistä tehtävistä, jotka uudessa viranomaisjärjestelmässä istuisivat luontevimmin maakunnan hoidettavaksi. Pykälän 2 ja 3 momenttiin esitetään tehtäväksi tästä johtuvat tarkistukset.

21 §. Jälkihoitotoimenpiteet. Pykälään esitetään tehtäväksi 20 §:ää vastaavat tarkistukset. Pykälän 1 momentin mukaan hakemuksen uiton toimintapaikkoja koskevien lupien määräämisestä raukeamaan voisi tehdä maakunta valtion valvontaviranomaisesta sijasta. Pykälän 2 momentin mukaan velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin uittoja varten tehtyjen laitteiden ja rakennelmien poistamiseksi ja uoman palauttamiseksi ennalleen kuuluisi maakunnalle.

11 luku **Hakemusmenettely**

6 §. Lausunnot. Voimassa olevan pykälän mukaan lupaviranomaisen on pyydettävä hakemuksesta lausunto valtion valvontaviranomaiselta ja asianomaisilta yleistä etua valvovilta viranomaisilta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluva yleisen edun valvontatehtävä vesitalousasiassa siirtyisi laillisuusvalvontatehtävän ohella valtion lupa- ja valvontavirastoon. Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että hakemuksesta olisi pyydettävä lausunto valvontaviranomaisilta, ellei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Jos asiassa on kyse lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvasta asiasta, lausunto tulisi pyytää niiden kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, joiden alueella hanke sijaitsee ja hankkeen vaikutukset ilmenevät. Valtion valvontaviranomaiselta ei tällaisessa tapauksessa ole mielekäästä pyytää muodollista lausuntoa, vaan laillisuusvalvonnasta ja yleisen edun valvonnasta vastaavan tahon käsityksen selvittäminen voidaan järjestää esimerkiksi työjärjestykseen sisältyvällä määräyksellä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvassa asiassa lausunto tulisi pyydettäväksi Valtion lupa- ja valvontavirastolta.

Voimassaolevan pykälän sanamuodon mukaan lausunto tulisi pyytää myös asianomaisilta yleistä etua valvovilta viranomaisilta. Säännöstä esitetään tarkistettavaksi siten, että lausuntoa olisi pyydettävä muiden yleistä etua valvovien viranomaisten lisäksi nimenomaisesti kalatalousviranomaiselta.

Pykälän 3 ja 4 momentti säilyisivät muuttamattomina.

9 §. Viranomaisen puhevalta. Pykälään tehtäisiin maakuntauudistuksesta johtuvat muutokset. Ehdotetun lisäyksen mukaan maakunnalla olisi hakemusasiassa asianomaisen puhevalta toimissaan kalatalousviranomaisena ja hoitaessaan muita sille laissa säädettyjä tehtäviä.

20 §. Vakuus. Pykälän 1 momentissa säädetään vakuuden asettamisvelvollisuudesta tilanteessa, jossa asia on vesilain 11 luvun 18 §:n mukaisesti ratkaistu osittain. Voimassaolevan sanamuodon mukaan valtio, kunta tai kuntayhtymä julkisoikeudellisena yhteisönä on vapautettu vakuuden asettamisvelvollisuudesta. Säännöstä esitetään tarkistettavaksi siten, että vakuutta ei edellytetäisi myöskään maakunnalta.

Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

22 §. Päätöksen antaminen ja päätöksestä tiedottaminen. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että päätös toimitettaisiin myös kalatalousviranomaisena toimivalle maakunnalle.

12 luku **Vesioikeudellinen yhteisö**

8 §. Yhteisön rekisteröinti. Pykälää esitetään tarkistettavaksi siten, että ojitustoimituksessa perustetun yhteisön merkitsemisestä rekisteriin vastaisi ojitustoimitukseen määräyksen antanut maakunta.

10 §. Oikeus saada tietoja. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että maakunnalla olisi kalatalousviranomaisena ja muiden sille vesilaisissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi oikeus saada tietoja vesiyhteisörekisteristä. Samalla ilmaisut valtion valvontaviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen yhdistettäisiin lain 7 §:n 2 momentin mukaisesti käsitteeksi valvontaviranomainen.

11 §. Yhteisön kokous. Pykälän 4 momenttia muutettaisiin siten, että myös maakunta voisi kutsua yhteisön kokouksen koolle.

13 luku **Korvaukset**

16 §. Korvauksen maksaminen. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

19 §. Kiinnitettylle omaisuudelle maksettava korvaus. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

14 luku **Valvonta ja hallintopakko**

5 §. Menettely hallintopakkoasiassa. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin niin, että hallintopakkoasiassa olisi tarvittaessa kuultava myös kalatalousviranomaista sekä muita yleistä etua valvovia viranomaisia. Yleistä etua valvovaa viranomaista täsmennettäisiin ilmaisulla *muu* viranomainen. Säännöksen tarkoittamia muita yleistä etua valvovia viranomaisia olisi myös maakunta sille kuuluvissa vesitalouden sekä vesienhoidon ja merenhoidon tehtävissä.

Pykälän 2 ja 3 momentti säilyisivät muuttamattomina.

9 §. Omistajattomat rakennelmat. Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan lupaviranomainen voi oikeuttaa valvontaviranomaisen ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin, jos vesistöön tehdystä rakennelmasta aiheutuu kunnossapidon laiminlyönnin takia vaaraa tai haittaa eikä rakennelman omistajaa tiedetä. Kyse on vesistöissä vaaraa aiheuttavien olosuhteiden vaatimista toimenpiteistä, jotka liittyvät läheisesti maakunnille kuuluviin vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtäviin. Tämän vuoksi pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan lupaviranomainen voisi vastaavalla tavalla maakunnan hakemuksesta oikeuttaa maakunnan ryhtymään toimenpiteisiin omistajattomasta rakennelmasta aiheutuvan haitan tai vaaran poistamiseksi. Toimenpiteet toteutettaisiin maakunnan varoilla. Kulujen perimisestä kunnossapidon laiminlyöneeltä säädettäisiin vastaavalla tavalla kuin pykälän 1 momentissa valtiolle aiheutuneiden kulujen perimisestä.

Pykälän nykyinen 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi.

14 §. *Vireillepano.* Pykälän 4 kohtaa muutettaisiin siten, että hakemuksen rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi tai luontovahingon korjaamiseksi voisi tehdä myös kalatalousviranomaisen.

15 luku **Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano**

2 §. *Valitusoikeus.* Pykälän 1 momentin 4 kohtaa esitetään tarkistettavaksi siten, että valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen sijaan lainkohdassa säädetäisiin valvontaviranomaisen muutoksenhakuoikeudesta. Valvontaviranomaisella tarkoitettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoa ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaista. Koska viranomaisella ei lähtökohtaisesti ole oikeudellista intressiä hakea muutosta omaan päätökseensä, ei valtion valvontaviranomainen voisi tämän säännöksen perusteella hakea muutosta lupaviranomaisen antamaan ratkaisuun. Muiden viranomaisten muutoksenhakuoikeudesta säädetäisiin 1 momentin 5 kohdassa. Säännös koskisi muun muassa maakuntaa sen toimiessa vesilain tai muun lain mukaisena viranomaisena.

Pykälään esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti, joka koskisi Valtion lupa- ja valvontavirastossa yleisen edun valvonnasta vastaavan tahon oikeutta hakea muutosta lupaviranomaisena toimivan lupa- ja valvontaviranomaisen vesitalousasiassa antamaan päätökseen. Erityislaatuisten järjestelyjen taustalla on maakuntauudistuksesta johtuva, tällä hetkellä kahdessa viranomaisessa hoidettavien tehtävien kokoaminen uuteen Valtion lupa- ja valvontavirastoon. Jatkossa valtion viranomaisen ei valvoisi yleistä etua vesitalousasiassa enää lupaviranomaisesta erillisessä viranomaisessa, vaan osana lupaviranomaista. Muutos edellyttää eräitä tarkistuksia vesioikeudellisiin menettelyä ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin.

Viranomaisen intressi hakea muutosta toisen viranomaisen tekemään päätökseen kytkeytyy sille osoitettujen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Viranomaisten tehtävät ja keskinäiset toimivaltasuhteet on yleensä järjestetty siten, että viranomaisella on harvoin intressiä hakea muutosta saman viranomaisen antamaan ratkaisuun. Asioiden kokonaismäärään suhteutettuna viranomaisen käyttää muutoksenhakuoikeuttaan harkitusti. Aluehallintovirastot antoivat vuosina 2013-2016 yhteensä 5502 ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaista päätöstä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset hakivat samana aikana muutosta 158 päätökseen eli alle 3 %:ssa tapauksista. Valituksista noin 40 % kohdistui vesilain mukaisiin asioihin ja noin 60 % ympäristönsuojelulain mukaisiin asioihin. Vaatimukset kohdistuvat pääasiallisesti lupamääräysten sisältöön, mutta eräissä tilanteissa myös päätöksen perusteisiin. Muutoksenhakemuksista noin 60 % johti päätöksen tarkistamiseen tai kumoamiseen. Maakuntauudistuksessa aluehallintoviraston lupatoimen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvontatoimen kokoaminen yhteen viranomaiseen tulee ennalta arvioiden vähentämään varsinkin yksittäisiin lupamääräyksiin kohdistuvaa muutoksenhaun tarvetta.

Organisaatiomuutoksesta huolimatta yleisen edun valvontaa koskevat näkökohdat saattavat eräissä tilanteissa edellyttää yleistä etua valvovan valtion viranomaisen mahdollisuutta saattaa lupaviranomaisen antaman päätöksen lainmukaisuus muutoksenhakutuomioistuimen tutkittavaksi. Tällainen tilanne voisi olla esimerkiksi ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun tai muun yhteiskunnan yleisen edun kannalta merkittävä hanke, jonka vaikutusten arviointiin liittyy vaikeasti hallittavia epävarmuustekijöitä tai jonka ratkaisuharkinnassa yleisten etujen punnintaan liittyvät arvostuskysymykset ovat olleet keskeisellä sijalla.

Näistä tilanteista säädetäisiin ehdotetussa 2 momentissa. Ehdotetun momentin mukaan yleistä etua valvovalla yksiköllä olisi oikeus hakea muutosta lupaviranomaisen tekemään päätökseen, jos tämä on tarpeen ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun tai muun näihin rinnastettavan yleisen intressin turvaamiseksi tai lain soveltamiskäytännön yhtenäisyyden varmistamiseksi.

Muutoksenhakukynnys rajaisi viranomaisen muutoksenhakuoikeuden yleisen edun valvonnan kannalta keskeisiin tilanteisiin.

7 §. *Lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpano.* Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Samassa momentissa säädetään niistä tahoista, joilta ei vaadita vakuuden asettamista täytäntöönpanosta aiheutuvien edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi. Momenttia esitetään tältä osin tarkistettavaksi siten että vakuutta ei vaadittaisi valtion tai sen laitoksen, kunnan tai kuntayhtymän lisäksi myöskään maakunnalta.

16 luku **Rangaistussäännökset**

5 §. *Yleistä etua koskeva puhevalta.* Pykälää muutettaisiin siten, että maakunta käyttäisi asianomistajan puhevaltaa sellaisessa rikosasiassa, joka koskee yksinomaan maakunnalle säädettyä tehtävää.

17 luku **Kiinteistöoikeudellisia säännöksiä**

5 §. *Tietojen merkitseminen kiinteistötietojärjestelmään.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivaltaa ojitusasiassa esitetään siirrettäväksi maakunnalle. Pykälän 5 momenttiin esitetään tehtäväksi tästä johtuvat tarkistukset. Ojitus-toimituksessa tehdyn päätöksen merkitsemisestä kiinteistötietojärjestelmään huolehtisi jatkossa maakunta valtion valvontaviranomaisen sijasta.

7 §. *Oikeudet ja velvollisuudet omistajanvaihdoksessa.* Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten että säännöstelyä tai veden ottamista koskevan luvan tai oikeuden siirtymisestä toiselle olisi ilmoitettava valtion valvontaviranomaisen lisäksi maakunnalle. Kalatalousvelvoitteen sisältävän luvan siirtymisestä olisi ilmoitettava lisäksi myös kalatalousviranomaisena toimivalle maakunnalle.

18 luku **Erinäisiä säännöksiä**

2 §. *Tietojen merkitseminen.* Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivaltaa ojitusasiassa esitetään siirrettäväksi maakunnalle. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi tästä johtuvat tarkistukset. Merkinnän tekemisestä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään huolehtisi jatkossa maakunta valtion valvontaviranomaisen sijasta.

3 §. *Viranomaisen oikeus saada tietoja maksutta.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten että myös kalatalousviranomaisella ja maakunnalla olisi oikeus tietojen saantiin. Samalla selkeyden vuoksi momentin erilliset ilmaisut valtion ja kunnan valvontaviranomaisista yhdistettäisiin valvontaviranomaiseksi kuten muissa vastaavissa säännöksissä.

3 a §. *Vesistöalueen padotus- ja juoksutusselvitys.* Pykälän 1 ja 2 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin maakunnaksi. Selvityksen laatiminen toimenpiteistä, joilla tulvasta tai kuivuudesta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia vesistöalueella voidaan vähentää, liittyy olennaisesti maakunnille kuuluviin vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtäviin.

Pykälästä poistettaisiin tarpeettomana sen nykyinen 3 momentti, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi määrätä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen huolehtimaan pykälässä tarkoitetuista tehtävistä toisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella. Maakuntien tarpeellisesta yhteistoiminnasta muun muassa vesilain mukaisissa vesitalouden

tehtävissä säädettäisiin erillisellä lailla maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisessa, jota koskeva ehdotus sisältyy hallituksen esitykseen.

4 §. Vaarantorjuntatoimet. Pykälässä säädetään väliaikaisista toimenpiteistä vesiolojen muutoksista aiheutuvien merkittävien vahinkojen estämiseksi. Vesistöissä tehtävät vaarantorjuntatoimet liittyvät maakunnille kuuluviin vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtäviin. Tämän vuoksi pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että lupaviranomainen voisi määrätä maakunnan ryhtymään pykälässä tarkoitettuihin vaarantorjuntatoimiin. Pykälän 3 momentin mukaan hakemuksen määräyksen antamiseksi voisi tehdä maakunta. Pykälän 2 momentti säilyisi muuttamattomana.

5 §. Jäästä aiheutuvien vahinkojen torjuminen. Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että toimivalta jäästä aiheutuvien vahingon torjumiseksi olisi valtion valvontaviranomaisen sijasta maakunnalla.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että räjäyttämisestä olisi ilmoitettava myös kalatalousviranomaiselle.

10 §. Lupaviranomaisen lausunto. Pykälässä säädetään lausunnon hankkimisesta lupaviranomaiselta käsiteltäessä yleisessä tuomioistuimessa riita- tai rikosasiaa. Koska lupaviranomaisen toimialueena olisi jatkossa koko valtakunta, tehtäisiin pykälään tästä johtuvat tekniset tarkistukset.

12 §. Asian käsittelystä perittävät maksut. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säännökset maakunnalle asian käsittelystä perittävästä maksusta.

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännökset maakunnalle perittävien maksujen määräämisen perusteista. Maksun perusteista määrätään tarkemmin maakunnan hyväksymässä taksassa. Koska kyse olisi julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävästä maksusta, maksu voisi vastata enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kokonaiskustannuksia.

Pykälän 3 ja 4 momentti säilyisivät muuttumattomina.

19 luku **Voimaantulo**

7 §. Säännöstely. Voimassa olevan pykälän tarkoituksena on selvittää mahdollisuudet vähentää säännöstelyhankkeesta vesiympäristölle ja sen käytölle aiheutuvia huomattavia haitallisia vaikutuksia, tarvittaessa myös säännöstelylupaa muuttamalla. Pykälä koskee säännöstelyhankkeita, joille on myönnetty lupa ennen 1.5.1991, kun taas sanotun ajankohdan jälkeen lupamääräysten määräaikaisesta tarkistamisesta on tarvittaessa määrätty itse luvassa. Pykälän 1 ja 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että myös maakunnalla olisi mahdollista laatia pykälässä tarkoitettu selvitys ja panna vireille lupamääräysten tarkistamista koskeva asia.

Pykälän 3 momentti säilyisi muuttamattomana.

Pykälän 4 momentin mukaan säännöstelyluvan tarkistamisesta aiheutuvat edunmenetykset, jolleivät ne ole vähäisiä, määrätään tarkistamista hakeneen korvattaviksi. Korvaukset maksetaan kuitenkin valtion varoista silloin, kun tarkistamisen merkitys ei jää pääasiassa paikalliseksi. Säännöstä muutettaisiin siten, että korvaukset maksettaisiin maakunnan varoista, jos tarkistaminen on tehty kunnan hakemuksesta eikä tarkistamisella ole pääasiassa paikallista merkitystä. Säännöstelystä aiheutuvien haittojen vähentäminen on osa maakuntien tehtäviin

kuuluvaa vesivarojen ja niihin sisältyvien kalavarojen hoitoa, josta aiheutuvat kustannukset katetaan maakunnille myönnettävistä yleiskatteellisista varoista.

9 §. *Tarkkailuvelvoite.* Pykälää muutettaisiin siten, että myös kalatalousviranomaisen ja maakunta voisivat hakea tarkkailuvelvoitteen määräämistä ennen lain voimaantuloa luvan saaneelle hankkeelle.

16 §. *Aikaisemmin annetun päätöksen selventäminen.* Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että myös kalatalousviranomaisen ja maakunta voisivat hakea ennen lain voimaantuloa myönnetyn päätöksen selventämistä tai korvaamista nykyisen vesilain mukaisella päätöksellä. Muilta osin pykälä säilyisi muuttamattomana.

2.2.3 Saamen kielilaki

2 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 1 momentin 3 kohdassa poistettaisiin maininta aluehallintovirastoista ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista. Kohtaan lisättäisiin Valtion lupa- ja valvontavirasto. Muutos johtuu siitä, että aluehallintovirastot ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset lakkautetaan ja pääosa aluehallintovirastojen tehtävistä ja osa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävistä siirretään uuteen perustettavaan Valtion lupa- ja valvontavirastoon. Saamen kielilakia sovellettaisiin valtion uuteen virastoon.

27 §. *Saamen kielen avustaja.* Pykälästä poistettaisiin maininta aluehallintovirastoista ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ja korvattaisiin ne Valtion lupa- ja valvontavirastolla. Uudessa virastossa voisi olla saamen kielen avustaja.

2.2.4 Osakeyhtiölaki

5 luku Yhtiökokous

17 §. *Koolle kutsuminen.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin aluehallinnon uudistuksen myötä Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla. Lisäksi momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuva tekninen tarkistus.

7 luku Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

7 §. *Erityisen tarkastuksen määrääminen.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa yhtiön kotipaikan aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla. Lisäksi pykälään tehtäisiin muutoksesta johtuvia teknisiä tarkistuksia.

18 luku Vähemmistöosakkeiden lunastaminen

11 §. *Lunastushinnan suorittaminen ja oikeuksien siirtyminen.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momentissa yhtiön kotipaikan aluehallintovirasto muutet-

taisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla.

2.2.5 Asunto-osakeyhtiölaki

6 luku Yhtiökokous

18 §. Koolle kutsuminen. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla. Lisäksi momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuva tekninen tarkistus.

9 luku Tilintarkastus, toiminnantarkastus ja erityinen tarkastus

6 §. Toiminnantarkastajan valinta ja toimikausi. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 4 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla.

13 §. Erityisen tarkastuksen määrääminen. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa yhtiön kotipaikan aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla. Lisäksi pykälään tehtäisiin muutoksesta johtuvia teknisiä tarkistuksia.

2.2.6 Eurooppayhtiölaki

8 §. Yhtiökokous. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla.

2.2.7 Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä

5 luku Avoimen yhtiön selvitystila

7 §. Lunastusriidat. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa yhtiön kotipaikan aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla.

2.2.8 Yhdistyslaki

4 §. Luvanvaraiset yhdistykset. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi pykälässä mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhdistyksen kotipaikka on Ahvenanmaalla.

20 §. Yhdistyksen kokous. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhdistyksen kotipaikka on Ahvenanmaalla.

22 §. Muun päätöksenteon järjestäminen. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi pykälässä mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhdistyksen kotipaikka on Ahvenanmaalla.

38 a §. Toiminnantarkastus. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhdistyksen kotipaikka on Ahvenanmaalla.

2.2.9 Laki asumisoikeusyhdistyksistä

19 §. Koolle kutsuminen. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi pykälässä mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhdistyksen kotipaikka on Ahvenanmaalla.

51 a §. Toiminnantarkastajan valinta, toimikausi ja sijainen. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhdistyksen kotipaikka on Ahvenanmaalla.

54 §. Eriytynen tarkastus. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhdistyksen kotipaikka on Ahvenanmaalla. Lisäksi pykälän 2 momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuvia teknisiä tarkistuksia.

66 §. Lunastustakuurahaston valvonta. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 3 momentissa lunastustakuurahaston kotipaikan aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun lunastustakuurahaston kotipaikka on Ahvenanmaalla.

2.2.10 Osuuskuntalaki

5 luku   **Osuuskunnan kokous ja edustajisto**

18 §. *Kokouksen koolle kutsuminen.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun osuuskunnan kotipaikka on Ahvenanmaalla. Momentin viimeisessä virkkeessä virastolla tarkoitettaisiin joko Valtion lupa- ja valvontavirastoa tai Ahvenanmaan valtionvirastoa siitä riippuen, kumpi on toimivaltainen.

40 §. *Valinnan laiminlyönti.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja Ahvenanmaan valtionvirastoksi.

7 luku **Tilintarkastus, toiminnantarkastus, jäsenen tarkastusoikeus ja erityinen tarkastus**

7 §. *Toiminnantarkastajan valinta ja toimikausi.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 4 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun osuuskunnan kotipaikka on Ahvenanmaalla.

15 §. *Eriyisen tarkastuksen määrääminen.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa osuuskunnan kotipaikan aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun osuuskunnan kotipaikka on Ahvenanmaalla. Lisäksi pykälän 1 ja 3 momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuvia teknisiä tarkistuksia.

26 luku **Riitojen ratkaiseminen**

9 §. *Lunastushinnan suorittaminen ja oikeuksien siirtyminen.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momentissa osuuskunnan kotipaikan aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun osuuskunnan kotipaikka on Ahvenanmaalla.

2.2.11 Eurooppaosuuskuntalaki

8 §. *Osuuskunnan kokous.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun osuuskunnan kotipaikka on Ahvenanmaalla.

2.2.12 Asuntokauppalaki

2 luku **Ostajan suojaaminen rakentamisvaiheessa**

4 §. *Turva-asiakirjojen säilyttäminen.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momenttiin sisältyvä maininta aluehallintovirastosta, jonka toimialueella yhtiön raken-

nukset sijaitsevat, muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön rakennukset sijaitsevat Ahvenanmaalla.

4 a §. *Turva-asiakirjojen tarkastaminen ja niiden luovuttaminen rakentamisvaiheen päätyttyä.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla.

20 §. *Osakkeenostajien kokous.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla.

2.2.13 Ryhmärakennuttamislaki

23 §. *Ryhmärakennuttamisasiakirjat.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momenttiin sisältyvä maininta aluehallintovirastosta, jonka toimialueella yhtiön rakennukset sijaitsevat, muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Tämän lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun yhtiön rakennukset sijaitsevat Ahvenanmaalla.

27 §. *Ryhmärakennuttamisasiakirjojen säilyttäjän tehtävistään perimät palkkiot.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta siihen sisältyvä maininta aluehallintovirastosta muutettaisiin virastoksi. Virastolla tarkoitettaisiin joko Valtion lupa- ja valvontavirastoa tai Ahvenanmaan valtionvirastoa siitä riippuen, kumpi on toimivaltainen.

2.2.14 Kuluttajansuojalaki

2 luku **Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteessa**

20 §. *Valvonta.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momentti, jossa säädetään valvonnasta, joka kohdistuu kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamiseen markkinoinnissa, kumottaisiin sen johdosta, että aluehallintovirastot eivät enää toimisi säännöksessä tarkoitettuina valvontaviranomaisina. Nykyiseen 2 momenttiin sisältyvää erillistä mainintaa kuluttaja-asiamiehelle kuuluvasta hintailmoittelun valvonnasta markkinoinnissa ei pidetä tarpeellisena säilyttää, koska markkinoinnin valvonta kuuluu kuluttaja-asiamiehelle jo 1 momentin nojalla. Pykälän 2 momentin kumoamisen johdosta nykyinen 3 momentti siirtyy 2 momentiksi.

7 luku **Kuluttajaluotot**

51 §. *Valvontaviranomaiset.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentista poistettaisiin aluehallintovirastot luvun säännösten noudattamista valvovina viranomaisina. Tämän johdosta myös maininta Kilpailu- ja kuluttajavirastosta kävisi tarpeettomaksi, minkä vuoksi sekin poistettaisiin.

7 a luku **Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot**

33 §. Valvontaviranomaiset. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentista poistettaisiin aluehallintovirastot luvun säännösten noudattamista valvovina viranomaisina. Tämän johdosta myös maininta Kilpailu- ja kuluttajavirastosta kävisi tarpeettomaksi, minkä vuoksi sekin poistettaisiin.

2.2.15 Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

3 §. Luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteri ja rekisteri-ilmoitus. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi 2 ja 3 momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuvat tekniset tarkistukset.

4 §. Rekisteröinnin edellytykset. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi 2 momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuva tekninen tarkistus.

7 §. Rekisteriin merkittävät tiedot ja muutoksista ilmoittaminen. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuva tekninen tarkistus.

10 §. Oikeus asiakasvarojen vastaanottamiseen. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi pykälään tehtäisiin muutoksesta johtuvat tekniset tarkistukset.

14 §. Valvonta. Lain noudattamista valvovaksi viranomaiseksi muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirasto.

15 §. Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi pykälän 2 ja 3 momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuvat tekniset tarkistukset.

16 §. Oikeus saada tietoja eräistä viranomaisten rekistereistä. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi pykälän 2 momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuvat tekniset tarkistukset.

17 §. Pakkokeinot. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi pykälään tehtäisiin muutoksesta johtuvia teknisiä tarkistuksia.

18 §. Rekisteristä poistaminen. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi 2 momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuva tekninen tarkistus.

20 §. Muutoksenhaku Valtion lupa- ja valvontaviraston päätökseen. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta pykälän otsikossa ja 1 momentissa aluehallintovirasto muu-

tettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi 2 momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuva tekninen tarkistus.

2.2.16 Löytötavaralaki

21 a §. *Luvan myöntämisen edellytykset.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

25 §. *Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi pykälään tehtäisiin muutoksesta johtuvia teknisiä tarkistuksia.

25 a §. *Pakkokeinot.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi pykälän 2 ja 3 momenttiin tehtäisiin muutoksesta johtuvia teknisiä tarkistuksia.

25 b §. *Luvan peruuttaminen.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, minkä lisäksi pykälän 3 kohtaan tehtäisiin muutoksesta johtuva tekninen tarkistus.

2.2.17 Laki rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta

1 §. Pykälän 1 momentti vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja Ahvenanmaan valtionvirastoksi. Ahvenanmaan valtionvirasto olisi nykyiseen tapaan toimivaltainen silloin, kun suorituspaikka on Ahvenanmaalla.

Pykälän 2 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta siihen tehtäisiin kielellisiä tarkistuksia.

Pykälän nykyisen 3 momentin mukaan arvo-osuusrekisterin pitäjän on ilmoitettava talletuksesta suorituspaikan aluehallintovirastolle tai, jos suorituspaikka ei ole tiedossa, sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueeseen Helsingin kaupunki kuuluu. Tämä korvattaisiin viittauksella 1 momentissa tarkoitettuun virastoon. Ilmoitus tulisi siis tehdä Valtion lupa- ja valvontavirastolle silloin, kun suorituspaikka sijaitsee valtakunnan alueella tai kun suorituspaikka ei ole tiedossa. Jos suorituspaikka sen sijaan on Ahvenanmaalla, ilmoitus tulisi tehdä nykyiseen tapaan Ahvenanmaan valtionvirastolle. Edellä mainitun lisäksi momenttiin tehtäisiin kielellisiä ja teknisiä tarkistuksia.

2 §. Pykälän 1 momentissa mainittu suorituspaikan aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Erikseen mainittaisiin Ahvenanmaan valtionvirasto, jolle pykälässä mainittu ilmoitus tulisi tehdä silloin, kun suorituspaikka on Ahvenanmaalla. Lisäksi 1 ja 2 momenttiin tehtäisiin kielellisiä tarkistuksia.

3 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto muutettaisiin talletuksen vastaanottaneeksi virastoksi, joka olisi tilanteesta riippuen siis joko Valtion lupa- ja valvontavirasto tai Ahvenanmaan valtionvirasto. Lisäksi pykälään tehtäisiin pieni kielellinen tarkistus.

4 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto muutettaisiin talletuksen vastaanottaneeksi virastoksi, joka olisi tilanteesta riippuen siis joko Valtion lupa- ja valvontavirasto tai Ahvenanmaan valtionvirasto. Lisäksi pykälään tehtäisiin pieni kielellinen tarkistus.

6 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja Ahvenanmaan valtionvirastoksi. Lisäksi momentin viimeiseen virkkeeseen sisältyvä maininta aluehallintovirastosta korvattaisiin talletuksen vastaanottaneella virastolla, joka olisi tilanteesta riippuen siis joko Valtion lupa- ja valvontavirasto tai Ahvenanmaan valtionvirasto.

7 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin talletetun vastaanottaneeksi virastoksi, joka olisi tilanteesta riippuen joko Valtion lupa- ja valvontavirasto tai Ahvenanmaan valtionvirasto. Lisäksi momenttiin tehtäisiin pieni kielellinen tarkistus.

2.2.18 Laki elinkeinonharjoittajan oikeudesta myydä noutamatta jätetty esine

10 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 2 momentissa lääninhallitus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja Ahvenanmaan valtionvirastoksi.

2.2.19 Maanvuokralaki

41 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta lääninhallitus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.2.20 Avioliittolaki

22 §. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi momentissa mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, jolle momentin mukaiset tehtävät Ahvenanmaan osalta nykyiseen tapaan kuuluisivat.

Nykyisen 2 momentin mukaan perheasioiden sovittelun järjestämisestä kunnassa huolehtii sosiaalilautakunta. Aluehallinnon uudistuksen myötä tehtävä siirtyisi maakunnille, minkä johdosta momenttia muutettaisiin vastaavasti.

Nykyisen 2 momentin mukaan sovittelua voivat antaa lisäksi momentissa mainitut tahot, jotka ovat saaneet aluehallintoviraston luvan kyseiseen toimintaan. Aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja Ahvenanmaan valtionvirastoksi. Siltä osin kuin toimintaa harjoitettaisiin valtakunnan alueella, luvan myöntäisi Valtion lupa- ja valvontavirasto, ja siltä osin kuin toimintaa harjoitettaisiin Ahvenanmaalla, luvan myöntäisi nykyiseen tapaan Ahvenanmaan valtionvirasto. Jos toimintaa harjoitettaisiin sekä valtakunnan alueella että Ahvenanmaalla, lupa tarvittaisiin siis valtakunnan alueella harjoitettavan toiminnan osalta Valtion lupa- ja valvontavirastolta ja Ahvenanmaalla harjoitettavan toiminnan osalta nykyiseen tapaan Ahvenanmaan valtionvirastolta.

Nykyisen 3 momentin mukaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö antaa tarkemmat määräykset ja ohjeet perheasioiden sovittelusta. Valtuutussäännös saatettaisiin vastaamaan sille nykyisin asetettuja vaatimuksia. Ehdotuksen mukaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella annet-

taisiin tarkemmat säännökset maakuntien velvoitteista perheasioiden sovittelussa, sovittelijoiden tehtävistä sekä sovittelun sisällöstä.

23 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta 3 momentissa aluehallintoviraston sijaan käytettäisiin ilmaisua *luvan myöntävä virasto*. Sillä tarkoitettaisiin tilanteesta riippuen joko Valtion lupa- ja valvontavirastoa tai Ahvenanmaan valtionvirastoa.

2.2.21 Laki holhoustoimesta

64 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto muutettaisiin 1 ja 3 momentissa [*x:ksi*]. *Huom.! Viranomaiskysymys epäselvä.*

84 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta 3 momentissa lääninhallitus muutettaisiin Ahvenanmaan valtionvirastoksi.

2.2.22 Laki hedelmöityshoidoista

28 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta 1 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä 2 momentissa aluehallintovirasto, jonka alueella palveluja on annettu, muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.2.23 Laki syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta

7 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Momentissa mainittaisiin erikseen myös Ahvenanmaan valtionvirasto, jonka olisi nykyiseen tapaan määrättävä asiamies käyttämään valtion puhevaltaa valtion etua ja oikeutta koskevassa korvausasiassa Valtiokonttorin pyynnöstä silloin, kun kanne valtiota vastaan nostetaan Ahvenanmaan käräjäoikeudessa.

2.2.24 Perintökaari

22 luku Erityisjälkisäädöksen ja tarkoitemääräyksen täytäntöönpanosta

7 §. Pykälässä säädetään kanneoikeudesta tarkoitemääräyksen täytäntöönpanon laiminlyönnin varalta. Säännöksen nojalla aluehallintovirasto, aiemmin lääninhallitus, on voinut määrätä sopivan henkilön ajamaan kannetta, jos määräys on koskenut yleishyödyllistä tarkoitusta eli käytännössä perustettavaa säätiötä varten. Uudistuksessa aluehallintovirastolle kuuluva tehtävä siirtyy Valtion lupa- ja valvontavirastolle, ja pykälään tehtäisiin tästä johtuvat tekniset muutokset. Lisäksi pykälässä mainittaisiin erikseen Ahvenanmaan valtionvirasto, jolle tehtävä kuuluisi silloin, kun täytäntöönpano olisi pääasiallisesti toimitettava Ahvenanmaalla

25 luku Jäämistöön kuuluvan maatiljan jakamisesta

8 §. Pesänjakajan on eräissä tilanteissa pyydettyä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta lausunto maatilaperimykseen liittyvistä kysymyksistä. Nämä voivat koskea esimerkiksi sen arviointia, onko tai kenellä perinnönsaajista on parhaat ammatilliset edellytykset maatalouselinkeinon harjoittamiseen tai voidaanko tilasta luovuttaa alueita muille osakkaille. Tehtävä on aikanaan kuulunut maatalouspiirille, josta se hallinnon uudelleenjärjestelyiden myötä on siirtynyt työvoima- ja elinkeinokeskukselle ja edelleen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Maakuntaudistuksen myötä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella olevat maataloushallinnon tehtävät ja resurssit siirtyvät maakunnille, minkä johdosta säännöksessä tarkoitettu lausuntotehtävä on osoitettava maakuntahallinnon hoidettavaksi.

2.2.25 Laki kaupanvahvistajista

1 §. *Virka-asemaan perustuva kaupanvahvistajan tehtävä.* Kaupanvahvistajia ovat pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan muun muassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maanmittausinsinöörit. Aluehallinnon uudistuksen myötä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maataloushallinnon tehtävät ja resurssit siirtyvät maakunnille, minkä johdosta 1 kohtaan esitetään tehtäväksi tästä johtuvat tarkistukset. Aluehallinnon uudistuksen jälkeen maakunnan palveluksessa oleva maanmittausinsinööri hoitaisi virka-asemansa perusteella myös kaupanvahvistajan tehtävää.

2.2.26 Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta

8 §. Pykälässä säädetään lunastuslupahakemuksesta asianosaiselta ja viranomaisilta pyydettyistä lausunnoista. Pykälän 2 momentin mukaan asianomaiselle kunnalle sekä, jos hankkeella on seudullista merkitystä, maakunnan liitolle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava tilaisuus lausua käsityksensä lunastuslupahakemuksesta. Säännöksen tarkoituksena on varata niille julkisyhteisöille ja viranomaisille, joiden tehtävien hoitamiseen lunastusyrityksellä voi olla vaikutusta, lausua käsityksensä hakemuksesta. Lunastusyrityksellä voi olla vaikutusta sekä maakunnan että valtion intresseihin. Tilaisuus lausunnon antamiseen tulisi sen vuoksi voida varata sekä maakunnalle että Valtion lupa- ja valvontavirastolle.

Voimassa olevan lain mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava vastaava tilaisuus myös, jos hankkeella on ympäristönsuojelun kannalta huomattava merkitys. Koska Valtion lupa- ja valvontavirasto tulee käyttämään valtion puhevaltaa keskeisissä ympäristöä ja ympäristönsuojelua koskevissa asioissa, tulisi Valtion lupa- ja valvontavirastolle varata tilaisuus lausunnon antamiseen myös jos lunastusyrityksellä on ympäristönsuojelun kannalta huomattava merkitys.

52, 68 ja 79 §. Korvauksen tallettamiseen liittyvät tehtävät siirtyvät aluehallinnon uudistuksessa aluehallintovirastoilta Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Pykäliin tehtäisiin tästä johtuvat tekniset muutokset.

14 luku Erinäisiä säännöksiä

102 a §. Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastusta yleiseen tarpeeseen täyttävä korvausta vastaan 61 §:ssä säädetyin poikkeuksin. Mainitun lain 61 §:n 4 momentin mukaan kiinteän omaisuuden lunastamiseen valtion tarpeisiin sovelletaan valtakunnan lakia. Näissä tilanteissa korvaus tulisi määrätä talletettavaksi Ahvenanmaan valtionvirastoon, minkä vuoksi lakiin esitetään sisällytettäväksi asiaa koskevat säännökset.

2.2.27 Hallintolaki

58 §. *Tiedoksianto viranomaiselle.* Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.2.28 Laki pysäköinninvalvonnasta

10 §. *Toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 §. *Lupa kunnalliseen pysäköinninvalvontaan.* Pykälän 1 ja 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.2.29 Oikeudenkäymiskaari

11 luku **Tiedoksiannosta oikeudenkäynnissä**

12 §. Pykälässä säädetään siitä, mille viranomaiselle tiedoksianto valtiolle voidaan toimittaa. Voimassa olevan säännöksen mukaan tiedoksianto toimitetaan aluehallintovirastolle tai sille viranomaiselle, joka käyttää asiassa valtion puhevaltaa. Ehdotuksen mukaan aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoksi. Valtion lupa- ja valvontavirastolla olisi koko maan kattava alueellinen toimivalta vastaanottaa tiedoksiantoja valtiolle.

Ahvenanmaan valtionvirasto on aluehallintovirastoista annetun lain 16 §:n 1 momentin mukaisesti valtionhallinnon viranomaisena hoitanut aluehallintoviraston tehtäviä Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan valtionvirasto olisi jatkossakin valtion aluehallinnon viranomaisen Ahvenanmaan maakunnassa.

Ahvenanmaan valtionvirastoa ei mainita erikseen nykyisessä tiedoksiantoa koskevassa pykälässä, eikä pykälää ehdoteta tältä osin muutettavaksi. Nykyisen säännöksen mukaan tiedoksianto voidaan aluehallintoviraston lisäksi aina toimittaa sille viranomaiselle, joka käyttää asiassa puhevaltaa. Uudessa valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoa koskevassa laissa sekä Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevassa laissa säädettäisiin erikseen valtion puhevallan käyttämisestä Ahvenanmaan maakunnassa. Jos Ahvenanmaan valtionvirasto käyttää asiassa edellä todetun lainsäädännön perusteella valtion puhevaltaa, tiedoksianto voidaan nykyisen säännöksen sanamuodon mukaisesti toimittaa Ahvenanmaan valtionvirastolle. Ahvenanmaan valtionviraston mainitseminen erikseen oikeudenkäymiskaaren säännöksessä olisi tarpeetonta ja johdattaisi päällekkäiseen lainsäädäntöön.

2.2.30 Ulosottokaari

2 luku **Ulosottoerusteet**

2 §. *Ulosottoerusteiden luettelo.* Pykälän 1 momentin 6 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin aluehallintovirasto ja lisättäisiin siihen Ahvenanmaan valtionvirasto. Valtion hallinto-organisaation muutosten takia säännöksestä poistettaisiin maininta aluehallintovirastosta. Valtakunnallisen Valtion lupa- ja valvontaviraston on tarkoitus korvata valtionhallinnon aluehallintovirastot, ja se tulisi olemaan valtion keskushallintoon kuuluva virasto. Valtion lupa- ja valvontaviraston tekemät päätökset olisivat siten säännöksen mukaisesti suoraan ulosottokaaren nojalla ulosottoerusteita. *[Huom.! Virastokysymys on vielä auki. Kun*

LUOVA valtion keskushallintovirastona tulee tekemään myös muita päätöksiä kuin nykyisen AVI:n tehtävänalaa kuuluvia päätöksiä, tulee tarkistaa, onko näiden muiden päätösten tarkoituksenmukaista olla suoraan ulosottoperusteita.] Aluehallintovirastoista annetun lain 16 §:n 1 momentin mukaisesti Ahvenanmaan valtionvirasto on valtionhallinnon viranomaisena hoitanut aluehallintoviraston tehtäviä Ahvenanmaan maakunnassa. Ahvenanmaan valtionvirasto olisi jatkossakin valtion aluehallinnon viranomainen. Tästä syystä Ahvenanmaan valtionvirasto mainittaisiin säännöksessä nimenomaisesti.

Perustettavana oleville maakunnille siirtyä tehtäviä nykyisiltä aluehallintovirastoilta. Hallintopäätökset, jotka maakunnat antavat aiemmin aluehallintovirastoille kuuluneissa tehtävissä, eivät olisi suoraan ulosottokaaren nojalla ulosottoperusteita. Tällaiset maakuntien antamat hallintopäätökset olisivat ulosottoperusteita, jos *hallintopäätöksen täytäntöönpanosta ulosottokaaren mukaisessa järjestyksessä säädetään muussa laissa. [Huom.! Virastokysymys on vielä auki. Maakuntien nykyisen AVI:n tehtävänalaa kuuluvissa asioissa tekemät päätökset.]*

2.2.31 Rikosrekisterilaki

4 §. Pykälän 1 momentin 3 a kohdassa muutettaisiin Etelä-Suomen aluehallintovirasto Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.2.32 Vaalilaki

11 §. *Vaalipiirilautakunta.* Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 1 momenttia muutettaisiin siten, että aluehallintovirastojen sijasta Valtion lupa- ja valvontavirasto asettaisi kuhunkin vaalipiiriin vaalipiirilautakunnan. Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakunnan asettaisi kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto.

99 §. *Asiakirjojen ja tarvikkeiden säilyttäminen.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että kukin vaalipiirilautakunta luovuttaisi vaalien jälkeen asiakirjansa aluehallintoviraston sijasta Valtion lupa- ja valvontavirastolle säilytettäväksi. Käytännössä kukin vaalipiirilautakunta sopisi viraston kanssa siitä, missä viraston toimipisteessä säilytys tapahtuisi. Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiriin vaalipiirilautakunta luovuttaisi asiakirjat Ahvenanmaan valtionvirastolle.

2.2.33 Laki menettelystä neuvoa-antavissa kansanäänestyksissä

2 §. Perustuslain 14 §:ään lisättiin vuonna 2011 (laki 1112/2011) uusi 2 momentti koskien äänioikeutta europarlamenttivaaleissa. Tämän jälkeen perustuslain 14 §:n 1 momentissa mainituilla ”valtiollisilla vaaleilla” on voitu tarkoittaa vain eduskuntavaaleja ja presidentinvaalia. Ei kuitenkaan ole syytä rajoittaa kansanäänestyksen toimittamista myös europarlamenttivaalien yhteydessä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan siten lisättäväksi, että kansanäänestys voitaisiin toimittaa myös europarlamenttivaalien yhteydessä.

4 §. Pykälää selkeytettäisiin ja siinä otettaisiin huomioon, että kansanäänestys voitaisiin toimittaa myös europarlamenttivaalien yhteydessä.

6 §. Pykälän 1 momentista poistettaisiin tarpeettomana määräys siitä, että vaalipiirilautakunnan tulee antaa tieto kansanäänestyksen tuloksesta lääninhallitukselle ja kuntien keskusvaalilautakunnille.

8 §. Pykälä ajanmukaistettaisiin, koska vaalilain 188 §:ää on merkittävästi muutettu vuoden 1998 jälkeen.

10 §. Pykälää muutettaisiin nykyisen lainvalmistelukäytännön mukaiseksi.

2.3 Sisäministeriön hallinnonala

2.3.1 Laki Suomen lipusta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

5§. Pykälän 1 momentista poistettaisiin lakkautettavaksi ehdotettavat aluehallintovirastot sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Uusi Valtion lupa- ja valvontavirasto on valtioneuvoston alainen niiden ministeriöiden yhteinen virasto, joiden toimialaan kuuluvia tehtäviä se hoitaa. Säännös tulee siten sovellettavaksi Valtion lupa- ja valvontavirastossa ilman, että virastoa nimenomaisesti säännöksessä mainitaan. Nykyisin aluehallintovirastosta annetun lain 16 §:n mukaan Ahvenanmaan valtionvirasto on laissa tarkoitettu valtionhallinnon viranomaisen Ahvenanmaan maakunnassa. Säännökseen lisättäisiin Ahvenanmaan valtionvirasto, joka olisi edelleen alueellinen valtion viranomaisen Ahvenanmaalla. Virasto hoitaisi monialaisena valtion hallintoviranomaisena Ahvenanmaan valtionvirastosta annetun lain mukaisia tehtäviä. Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat maakunnan lippua ja vaakunaa sekä niiden käyttöä maakunnassa, maakunnan lipun käyttöä maakunnan aluksilla sekä kauppa-aluksilla, kalastusaluksilla, vapaa-ajan aluksilla ja muilla niihin rinnastettavilla aluksilla, joiden kotipaikka on maakunnassa, rajoittamatta valtion virastojen ja laitosten tai yksityisten oikeutta käyttää valtakunnan lippua.

2.3.2 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

5 luku Rahanpesun valvontarekisteri

2, 3, 4, 5, 6, 7 ja 8 §. Luvun 2 §:n 1 momentissa, 3 §:n 2 momentissa, 4 §:n 2 momentissa, 5 §:n 4-6 momentissa, 6 §:n 1 ja 2 momentissa, 7 §:n 2 ja 3 momentissa ja 8 §:n 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

7 luku Valvonta

1 §. Luvun 1 §:n 1 momentin 4 kohdassa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

8 luku Hallinnolliset seuraamukset

1, 2, 3, 7, 8, 10 ja 11 §. Luvun 1 §:n 6 momentissa, 2 §:n 3 momentissa, 3 §:n 4 momentissa, 7 §:n 1 ja 2 momentissa, 8 §:n 5 momentissa, 10 §:n otsikossa ja 1, 3 ja 4 momentissa sekä 11 §:n 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.3.3 Laki pelastustoimen järjestämisestä

13 §. Laillisuusvalvonta. Pykälän aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

14 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälän aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.4 Puolustusministeriön hallinnonala

2.4.1 Puolustustilalaki

12 §. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

33 §. Pykälässä lääninhallitus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

37 §. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että poistettaisiin vanhentunut säännös lääninhallituksen alaisen viranomaisen päätöksestä valittamisesta. Edelleen viimeisen virkkeen viittaus lääninoikeuteen muutettaisiin hallinto-oikeudeksi.

2.4.2 Laki terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa

6 §. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Puolustusvoimien terveydenhuollon valvonnan ja siihen liittyvän ohjauksen tehtävät koetaan osana muita terveydenhuollon valvonnan tehtäviä aluehallintovirastoista ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta uuteen valtakunnallisen toimivallan omaavaan Valtion lupa- ja valvontavirastoon. Virastojen yhdistämisen johdosta ei tarvita toimivallanjakosäännöksiä aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston välillä ja tästä johtuen pykälässä ei olisi enää nykyisenkaltaisia 4 ja 5 momentteja.

10 a §. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto poistettaisiin ja muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 b §. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto poistettaisiin ja muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Samalla valvontaviranomaisten väliset säännökset tarkastuksen tekemistä koskevasta määräysmenettelystä kävisivät tarpeettomiksi. Lisäksi tarkastuksen tekemiselle ei enää edellytettäisi nykyisen lainsäädännön tapaan nimenomaista perusteltua syytä. Tämä mahdollistaa muun muassa sen, että valvontaviranomainen voi tehdä tarkastuksia satunnaisesti valittuihin kohteisiin tai riskianalyysiin perustuen. Ehdotus vastaisi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa ehdotettua. [Edelleen 2 momentin viittaus maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävistä kohteista muutettaisiin maanpuolustuksen kannalta erityissuojattaviksi kohteiksi nykyterminologian mukaisesti.]¹

10 c §. Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa aluehallintovirasto ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto poistettaisiin ja muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 d §. Pykälän 1 - 2 momentissa aluehallintovirasto ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto poistettaisiin ja muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

---

¹ Tämä muutos liittyy eduskunnassa vireillä olevaan hallituksen esitykseen HE 187/2016 vp.

10 e §. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto poistettaisiin ja muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 f §. Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto poistettaisiin ja muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.5 Valtiovarainministeriön hallinnonala

2.5.1 Laki panttilainauslaitoksista annetun lain muuttamisesta

3 §. Pykälässä lain noudattamista keskushallintoviranomaisena valvova Etelä-Suomen aluehallintovirasto vaihdettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Valtion lupa- ja valvontavirasto on alueellista aluehallintovirastoista poiketen valtakunnallinen keskushallinnon viranomainen.

4 §. Pykälän 1 ja 2 momenteissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

5 §. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 §. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 §. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 a §. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 b §. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

13 a §. Pykälän 4 ja 5 momenteissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

30 §. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

30 a §. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

30 b §. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

40 §. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 3 momentista poistettaisiin säännös, jonka mukaan uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Hämeenlinnan hallinto-oikeus. Uhkasakon maksettavaksi tuomitsemisessa ei ole perustetta poiketa uhkasakkolain 10 §:ssä säädetystä, jonka mukaan uhkasakon tuomitsee maksettavaksi uhkasakon asettanut viranomainen.

40 a §. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

40 b §. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.5.2 Laki pienten erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan annetun lain 5 §:n muuttamisesta

5 §. *Siirtopäätöksen tekeminen ja tiedoksianto.* Pykälän 2 momentista poistettaisiin velvoite toimittaa päätös enklaavin siirtämisestä tiedoksi aluehallintovirastolle. Koska perustettavalla Valtion lupa- ja valvontavirastolla olisi valtakunnallinen toimivalta, ei tämänkaltaisen päätöksen toimittaminen sille tiedoksi olisi enää tarpeellista. Pykälän 2 momentissa muutettaisiin lisäksi termi verohallinnon viranomaisen Verohallinnoksi vastaamaan nykyistä terminologiaa sekä korjattaisiin yksi tekninen virhe.

2.5.3 Laki valtion virkamieslain 7 §:n 1 momentin 6 kohdan kumoamisesta

1§. Lailla kumottaisiin valtion virkamieslain 7 pykälän 1 momentin 6 kohta, jossa säädetään aluehallintoviraston pelastustoimen ja varautumisen tehtäviä hoitavan vastualueen päällikön virkaan nimittämistä koskevasta kansalaisuusvaatimuksesta. Valtion lupa- ja valvontavirastossa ei olisi enää vastaavia tehtäviä hoitavan virkamiehen virkaa..

2 §. Lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla.

2.5.4 Laki sijoitusrahastolain 61 §:n muuttamisesta

61 §. Pykälän 3 momentissa yhtiön kotipaikan lääninhallitus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi momentissa säädettäisiin, että jos yhtiön kotipaikka on Ahvenanmaalla, talletettaisiin varat Ahvenanmaan valtionviraston huostaan.

2.5.5 Laki säästöpankkilain 44 §:n muuttamisesta

44 §. Pykälän 3 momentissa lääninhallitus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi momentissa säädettäisiin, että jos pankin kotipaikka olisi Ahvenanmaan maakunnassa, olisi toimivaltainen viranomainen Valtion lupa- ja valvontaviraston sijasta Ahvenanmaan valtionvirasto.

2.5.6 Laki eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

7 §. *Tuottajarekisteriin hyväksyminen.* Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, jolle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle jätelain mukaan kuuluvat tehtävät siirtyvät.

2.5.7 Laki Euroopan yhteisön rajan yli kuljetettavan käteisrahan valvonnasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

6 §. Pykälän 2 momentissa toimivaltainen talletuksen vastaanottaja muutettaisiin Manner-Suomessa haltuun otetun käteisrahan osalta aluehallintovirastosta Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Jos käteisraha olisi otettu haltuun Ahvenanmaalla, tehtäisiin talletus Ahvenanmaan valtionvirastoon.

2.5.8 Laki rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 10 § muuttamisesta

10 §. Korvausten maksaminen. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.5.9 Laki kuntalain 10 §:n muuttamisesta

10 §. Kuntien seuranta ja laillisuusvalvonta. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.5.10 Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 52 §:n muuttamisesta

52 §. Uhkasakko. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.5.11 Laki maakuntalain 10§:n muuttamisesta

10 §. Maakuntien seuranta ja laillisuusvalvonta. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

2.6.1 Laki tekijänoikeuslain 26 l §:n muuttamisesta

26 I §. Tiedonanto- ja selvitysvelvollisuuden noudattamisen valvonta. Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.2 Laki varhaiskasvatustalain muuttamisesta

8 §. Varhaiskasvatuksen ohjausta ja valvontaa sekä tähän liittyviä viranomaisten tehtäviä ja työnjakoa koskevat varhaiskasvatustalain säännökset ehdotetaan uudistettaviksi. Kunnan ja kuntayhtymän sekä yksityisen palvelun tuottajan järjestämän varhaiskasvatuksen valvontaa koskevat säännökset koottaisiin varhaiskasvatustalakiin. Nykyisin yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaan sovelletaan osin varhaiskasvatustalakiin ja osin yksityisistä sosiaalipalveluista annettuun lakiin (922/2011), sellaisena kuin se on voimassa 1 päivänä tammikuuta 2013, sisältyviä säännöksiä.

Lain 8 §:ssä säädettäisiin varhaiskasvatuksen ohjaus- ja valvontajärjestelmästä sekä tähän liittyvistä viranomaisten tehtävistä. Varhaiskasvatuksen yleinen suunnittelu, ohjaus ja seuranta kuuluisivat 1 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriölle, minkä lisäksi Valtion lupa- ja valvontavirasto vastaisi alueellisesta suunnittelusta, ohjauksesta ja seurannasta. Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 11 §:ssä säädetään asioista, jotka kukin ministeriö käsittelee omalla toimialallaan. Näistä keskeisiä ovat muun muassa toiminta- ja taloussuunnitteluasiat, tulohajautusasiat ja lainvalmisteluasiat. Opetushallituksen tehtävistä varhaiskasvatuksen asian- tuntijavirastona säädettäisiin edelleen lain 9 §:ssä, jota ei ehdoteta muutettavaksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin varhaiskasvatuksen valvontaviranomaisista, joita olisivat kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palvelun tuottajan järjestämän varhaiskasvatuksen osalta Valtion lupa- ja valvontavirasto sekä yksityisen varhaiskasvatuksen osalta lisäksi kunta. Voimassa olevassa lainsäädännössä aluehallintovirastoille sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle määritellyt tehtävät siirtyisivät Valtion lupa- ja valvontaviraston vastuulle. Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtäviin sen sijaan ei kuuluisi varhaiskasvatuksen valvonta.

Pykälän 3 momentti vastaisi yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 15 §:ää ja koskisi myös kunnan tai kuntayhtymän järjestämän varhaiskasvatuksen valvontaa. Säännös sisältää yleisperiaatteen ohjauksen, neuvonnan ja seurannan ensisijaisuudesta suhteessa muihin valvontatoimenpiteisiin. Laissa säädettyjä muita toimivaltuuksia käytetään vain, kun ohjauksen ja neuvonnan keinoin ei voida päästä toivottuun lopputulokseen. Yksityisen palvelun tuottajan järjestämään varhaiskasvatukseen liittyisi kuitenkin edelleen toiminnan aloittamista edeltävä ennakkotarkastusmenettely, josta säädettäisiin tarkemmin lain 16 §:ssä.

8 a §. Pykälässä säädettäisiin 8 §:n 2 momentissa määriteltyjen valvontaviranomaisten toimivallasta suorittaa tarkastus varhaiskasvatuksen järjestäjän toimintayksikössä. Ehdotettu sääntely vastaa pääosin voimassa olevaa 8 a §:ää sekä yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 17 ja 18 §:ää. Samat säännökset koskisivat sekä Valtion lupa- ja valvontavirastoa että kuntaa niiden toimiessa valvontaviranomaisena. Voimassa olevasta lainsäädännöstä ei selkeästi käy ilmi, mitkä ovat yksityistä varhaiskasvatusta valvovan kunnan toimivaltuudet.

Valvontaviranomaisten tarkastusoikeutta koskevasta säännöksestä poistettaisiin perustellun syyn vaatimus. Maininta on tarpeeton, sillä valvontaviranomaisten toimien on jo hallintolain (434/2003) 6 §:n huomioon ottaen oltava perusteltuja. Perustellun syyn vaatimus voi lisäksi johtaa virheellisiin tulkintoihin, joiden mukaan tarkastustoimivalta olisi rajattu tilanteisiin, joissa jokin epäkohta on tullut valvontaviranomaisen tietoon esimerkiksi kantelun tai muun vastaavan ulkopuolisen toimen kautta. Valvontaviranomainen voi tehdä tarkastuksen aina katsoessaan sen tarpeelliseksi, myös ennaltaehkäisevän valvonnan yhteydessä.

Voimassa olevaan 8 a §:ään sisältyvä asetuksenantovaltuus poistettaisiin laista tarpeettomana.

8 b §. Lain 8 b §:ään koottaisiin säännökset ohjauksen ja valvonnan yhteydessä esiin tulleiden seikkojen johdosta tehtävistä toimenpiteistä, joita ovat huomautus, huomion kiinnittäminen, määräys puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta sekä toiminnan keskeyttäminen ja käyttökielto. Sääntely vastaisi pääosin voimassa olevaa 8 b ja 8 c §:ää sekä yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 19–22 ja 36–37 §:ää. Samat säännökset koskisivat sekä Valtion lupa- ja valvontavirastoa että kuntaa niiden toimiessa valvontaviranomaisena.

8 c §. Pykälän 1 momenttiin sisältyisi voimassa olevan 8 c §:n 4 momenttia sekä 18 §:n 1 momenttia vastaava säännös siitä, että yli viisi vuotta vanhaa asiaa koskevia kanteluita ei tutkita, ellei kantelun tutkimiseen ole erityistä syytä.

Pykälän 2 momentti vastaisi yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 40 §:ää ja koskisi sekä kunnan ja kuntayhtymän että yksityisen palvelun tuottajan järjestämän varhaiskasvatuksen valvontaa. Kunnan ja kuntayhtymän järjestämän varhaiskasvatuksen osalta on voimassa olevassa varhaiskasvatuslaissa säädetty ainoastaan tarkastuksen suorittamiseksi annettavasta virka-avusta. Säännöksen soveltamisalaa on perusteltua tältä osin laajentaa valvonnan tehokkuuden turvaamiseksi.

12 §. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

3 luku. Yksityinen varhaiskasvatus. Luvun otsikossa lasten päivähoido muutettaisiin varhaiskasvatukseksi.

15 §. Pykälän 1 momentissa päivähoido muutettaisiin varhaiskasvatukseksi.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 5 §:n 3 momenttia ja 6 §:ää vastaavasti yksityisen palvelun tuottajan vastuuhenkilöstä ja omavalvontasuunnitelman laatimisvelvollisuudesta.

16 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan yksityiseen lasten päivähoidon sovelletaan varhaiskasvatustalain lisäksi yksityisistä sosiaalipalveluista annettua lakia sellaisena kuin se on voimassa tammikuun 1 päivänä 2013. Viittaus yksityisistä sosiaalipalveluista annettuun lakiin poistettaisiin laista ja mainittuun lakiin sisältyvät yksityistä varhaiskasvatusta koskevat tarpeelliset säännökset lisättäisiin varhaiskasvatustalainiin. Lain 16 § koskisi jatkossa yksityisen palvelujen tuottajan toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista koskevaa ilmoitusvelvollisuutta ja tähän liittyvää menettelyä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin mainitusta ilmoitusvelvollisuudesta voimassa olevaa 28 §:n 1 momenttia vastaavasti. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin toiminnan aloittamista koskevassa ilmoituksessa mainittavista tiedoista. Ehdotettu momentti vastaa pääosin yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 8 §:n 2 momenttia. Momentin 3 kohdassa maininta annettavien sosiaalipalvelujen sisällöstä korvattaisiin palvelujen toimintamuodolla. Toimintamuodolla tarkoitettaisiin tässä sitä, järjestetäänkö toiminta päiväkodissa vai perhepäivähoidossa.

Lasten päivähoidosta annetun asetuksen (239/1973) 11 §:n 1 momentin mukaisesta tarkastuksesta säädettäisiin pykälän 3 momentissa. Kunnan olisi tarkastuksen tehtyään annettava pykälän 1 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin sisältyvät sekä tarkastuksen aikana ilmenneet tiedot Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Selvytyksen vuoksi säädettäisiin, että toiminta voidaan aloittaa tai olennaiset muutokset toiminnassa toteuttaa vasta, kun kunnan toimielin on todennut laissa säädettyjen vaatimusten täyttyvän toiminnassa. Tämä vastaa voimassa olevaa käytäntöä.

Pykälän 4 momentti vastaisi yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 12 §:ää.

Lasten päivähoidosta annetun asetuksen voimassa olevan 11 §:n 2 momentin mukaan kunnan on pidettävä luetteloa kaikista kunnassa toimivista yksityisen päivähoidon harjoittajista. Ehdotetun 16 §:n 5 momentin mukaan kunnan toimielimen olisi pidettävä luetteloa niistä yksityisen perhepäivähoidon harjoittajista, joista ei talleteta tietoja 17 §:n 1 momentissa tarkoitettuun rekisteriin. Lain 17 §:ssä säädettäisiin, että yksityisen perhepäivähoidon osalta rekisteriin talletetaan tiedot ainoastaan sellaisista toimintayksiköistä, joissa lapsia hoitaa useampi kuin yksi hoitaja. Kunnan ei ole välttämätöntä pitää luetteloa siltä osin kuin palvelun tuottajia koskevat tiedot sisältyvät yksityisten palvelujen antajien rekisteriin.

Ilmoitusten tekemisestä, sisällöstä ja ilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista voitaisiin nykyiseen tapaan säätää tarkemmin opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Toiminnan aloittamista koskevaan ilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista on tarkoitus säätää vastaavasti kuin voimassa olevassa yksityisistä lasten päivähoidopalveluista annetussa opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1050/2012).

17 §. Pykälässä säädettäisiin edellä 16 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusasioiden käsittelyä sekä yksityisen varhaiskasvatustalainin valvontaa ja tilastointia varten pidettävästä yksityisten palvelun antajien rekisteristä, jota pitäisi Valtion lupa- ja valvontavirasto. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan vastaavaa rekisteriä pitää Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan nykyiseen rekisteriin ei talleteta tietoja sellaisista palvelujen tuottajista, jotka tuottavat ainoastaan yksityistä perhepäivähoidon. Sääntelyä ehdotetaan tältä osin muutettavaksi siten, että rekisteriin talletettaisiin tiedot niin sanottua ryhmäperhepäivähoidon tuottavista palvelujen tuottajista.

Rekisterin tietosisältö ja henkilöitä koskevien tietojen säilytysaika olisivat vastaavat kuin nykyisessä Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston pitämässä rekisterissä.

Myös kunta saisi käyttää rekisteriin sisältyviä tietoja siltä osin, kuin se tarvitsee niitä kunnan alueella toimivien yksityisten palvelun tuottajien valvontaan liittyvissä tehtävissä. Kunnan ei enää tältä osin tarvitsisi ylläpitää lasten päivähoitosta annetun asetuksen 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua luetteloa kunnassa toimivista palvelun tuottajista.

17 a §. Pykälä vastaisi sisällöltään yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 30 §:ää.

18 §. Pykälässä säädettäisiin valvontaviranomaisten velvollisuudesta toimia yhteistyössä laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan sekä ilmoittaa toisilleen valvontatoimenpiteistä. Sääntely vastaisi yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 35 §:ää. Lisäksi 4 momenttiin sisältyisi nykyistä 2 momenttia vastaava säännös. Säännöksessä viitattaisiin 8 §:n 2 momentin mukaisesti valvontaviranomaisiin.

28 §. Pykälä kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 1 momentin säännös palvelun tuottajan ilmoitusvelvollisuudesta siirrettäisiin lain 16 §:ään. Pykälän 2 momentin asetuksenantovaltuutus poistettaisiin laista, sillä valvontamenettelystä ehdotetaan kokonaisuudessaan säädettävän laissa.

29 §. Pykälä kumottaisiin tarpeettomana. Kunnan toimielimen valtuuksista yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnassa säädettäisiin edellä kuvatulla tavalla lain 2 luvussa.

30 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi muista lakiin ehdotetuista muutoksista johtuvat täsmennykset.

2.6.3 Laki perusopetuslain muuttamisesta

37 §. Henkilöstö. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

42 §. Oikaisuvaatimus. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

42 c §. Muutoksenhaku oppilaan arviointia koskevaan päätökseen. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

42 d §. Valituskiellot. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

42 f §. Toimivaltainen hallinto-oikeus. Pykälästä poistettaisiin viittaus Etelä-Suomen aluehallintovirastoon toimivaltaisena aluehallintovirastona. Valtion lupa- ja valvontavirasto on toimivaltainen toimimaan oikaisu ja kanteluviranomaisena, kun opetus järjestetään ulkomailla.

43 §. Rahoitus. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.4 Laki lukiolain muuttamisesta

30 §. Henkilöstö. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

34 §. Oikaisuvaatimus. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

34 d §. Muutoksenhaku opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

34 e §. Valituskiellot. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

34 f §. Toimivaltainen hallinto-oikeus. Pykälästä poistettaisiin viittaus Etelä-Suomen aluehallintovirastoon toimivaltaisena aluehallintovirastona. Valtion lupa- ja valvontavirasto on toimivaltainen toimimaan oikaisu ja kanteluviranomaisena, kun opetus järjestetään ulkomailla..

35 §. Rahoitus. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.5 Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 44 §:n muuttamisesta

44 §. Oikaisuvaatimus. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.6 Laki taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta

9 §. Henkilöstö. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 §. Valtionosuus. Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.7 Laki valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

6 §. Laillisuusvalvonta. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi pykälään lisättäisiin säännös siitä, että Valtion lupa- ja valvontavirasto on toimivaltainen tutkimaan myös ulkomailla järjestettyä opetusta koskevan asian.

2.6.8 Laki yleisistä kirjastoista annetun lain 4 ja 16 muuttamisesta

4 §. Valtion viranomaisten tehtävät. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

16 §. Arviointi. Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.9 Laki hautaustoimilain muuttamisesta

8 §. *Rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta taikka muu rekisteröity yhteisö tai säätiö hautausmaahan ylläpitäjänä.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 §. *Ilmoitukset lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin.* Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

15 §. *Hautausmaan lakkauttaminen.* Pykälän 2 ja 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

16 §. *Yksityisen haudan perustaminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

17 §. *Krematorion perustaminen.* Pykälän 1 ja 4 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

21 §. *Krematorion toiminnan lopettaminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

24 §. *Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

26 §. *Valvonta ja hallintopakko.* Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

28 §. *Voimaantulo- ja siirtymäsäännös.* Pykälän 6 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.10 Laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

15 §. *Muutoksenhaku rehtorin päätökseen.* Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.11 Laki nuorisolain 4 ja 25 §:n muuttamisesta

4 §. *Valtion vastuu.* Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

25 §. *Valtionapuviranomainen.* Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.12 Laki kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä annetun lain 27 §:n muuttamisesta

27 §. *Laiminlyönnin oikaiseminen.* Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.13 Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 ja 26 §:n muuttamisesta

10 §. *Opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettävät sosiaali- ja terveyspalvelut erityisoppilaitoksissa.* Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

26 §. *Opiskeluhuollon valvonta.* Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.6.14 Laki liikuntalain muuttamisesta

4 §. *Valtion vastuu.* Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Liikunnan aluehallinnon tehtävien sijaan momentissa viitattaisiin liikunnan alueilla hoidettaviin valtionhallinnon tehtäviin.

7 §. *Alueellinen liikuntaneuvosto.* Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja maakunnan liitto muutettaisiin maakunnaksi. Lisäksi momentissa säädettäisiin Etelä-Suomen, Lounais-Suomen, Länsi- ja Sisä-Suomen, Itä-Suomen, Pohjois-Suomen ja Lapin alueellisten liikuntaneuvostojen asettamisesta sekä niiden asettamisesta vastaavista maakunnista. Alueellisten liikuntaneuvostojen maantieteellinen jako vastaa voimassaolevaa tilannetta.

9 §. *Rahoitus liikunnan alueilla hoidettaviin valtionhallinnon tehtäviin.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Liikunnan aluehallinnon toiminnan sijaan momentissa viitattaisiin liikunnan alueilla hoidettaviin valtionhallinnon tehtäviin.

15 §. *Valtionapuviranomainen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.7 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Maakuntapuolella kaikki muutokset

2.8 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

2.8.1 Merityöaikalaki

22 §. *Valvonta.* Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.2 Opintovapaalaki

15 §. Pykälä on terminologialtaan ja pääosin myös sisällöltään vanhentunut. Voimassa olevan pykälän 1 momentissa säädetään siitä, että lain noudattamista valvovat yhteistyössä opetus- ja työvoima- sekä työsuojeluviranomaiset sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Opintovapaa-asetuksen (864/1979) 12 §:ssä täsmennetään, että opintovapaalain noudattamista valvoo työsuojeluviranomainen ja opetusviranomaisten tehtävänä on seurata ja valvoa, että niiden alaiset opetuksen ja koulutuksen järjestäjät osaltaan noudattavat opintovapaalain ja –asetuksen säännöksiä. Työvoimaviranomaisen tulee, milloin tämä valvonnan kannalta on aiheellista, antaa lausuntoja opintovapaaajärjestelyjen toteuttamiseksi tarvittavan sijaistyövoiman saantia koskevissa kysymyksissä.

Opetusviranomaisilla ja työ- ja elinkeinoviranomaisilla ei käytännössä ole roolia opintovapaalain valvonnassa. Opintovapaalaki ei sisällä muuta opetuksen järjestäjää koskevaa velvoitetta kuin velvoite antaa todistus opintovapaan hyväksytystä käyttämisestä. Koulutuksen järjestäjät ovat niitä koskevan lainsäädännön perusteella velvollisia antamaan opiskelijan pyynnöstä todistuksen tutkinnon osien suorittamisesta. Lisäksi opiskelija voi pyytää otteen opintosuoritusrekisteristä, josta ilmenevät opiskelijan hyväksytyt opintosuoritukset. Koulutuksen järjestäjät

ovat julkista tehtävää hoitaessaan myös velvollisia antamaan selvityksiä, joita opiskelija tarvitsee esimerkiksi erilaisia etuuksia hakiessaan. Opetusviranomaisten tehtävänä on valvoa koulutuksen järjestäjien toimintaa yleisesti, joten todistusten ja muiden asiakirjojen antamisen valvomisesta säättäminen erikseen ei ole perusteltua.

Työ- ja elinkeinoviranomainen voi puolestaan antaa toimialansa kannalta relevanttia neuvontaa ja avustaa esimerkiksi sijaisen etsimisessä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) pohjalta. Työ- ja elinkeinoviranomaisella ei käytännössä ole ollut opintovaalakiin liittyviä valvontatehtäviä.

Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, että työvoimapiirien toimistojen alaisten työvoimatoimistojen ja maatalousyrittäjän vuosiloman ja sijaisavun järjestämisestä annetussa laissa (102/78) tarkoitettujen lomautakuntien tehtävänä on avustaa tämän lain täytäntöönpanemiseksi tarpeellisen sijaisavun järjestämisessä.

Voimassa oleva maatalousyrittäjien lomituspalvelulaki (1231/1996) ei enää nykyisin sisällä säännöksiä lomautakunnista, eikä sijaisapua enää saa opintojen ajaksi. Sijaisapu aikuiskoulutuksen perusteella poistui vuoden 2016 alusta. Kuten edellä todettiin, työ- ja elinkeinotoimisto voi kuitenkin julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain pohjalta avustaa työnantajaa sijaisen etsinnässä.

Esityksessä ehdotetaan pykälän muuttamista siten, että säännöksessä säädettäisiin ainoastaan siitä, että työsuojeluviranomainen valvoisi lain noudattamista.

2.8.3 Laki työajasta kotimaanliikenteen aluksissa

26 §. Valvonta. Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.4 Merimiesten vuosilomalaki

34 §. Valvonta. Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.5 Laki nuorista työntekijöistä

15 §. Poikkeusluvut. Pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

17 §. Valvonta. Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.6 Työaikalaki

14 §. Poikkeuksellinen säännöllinen työaika. Pykälän 1 ja 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

26 §. Yötyö. Pykälän 1 momentin 14 kohdassa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

27 §. *Vuorotyö ja yövuorot jaksotyössä.* Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

36 §. *Poikkeuslupa.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

43 §. *Valvonta.* Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.7 Palkkaturvalaki

3 §. *Viranomaiset.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 §. *Hakemus ja hakijat.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Voimassa olevan pykälän mukaan palkkaturvahakemus voitaisiin jättää myös työ- ja elinkeinotoimistoon. Esityksessä ehdotetaan, että jatkossa palkkaturvahakemus tulisi jättää suoraan Valtion lupa- ja valvontavirastoon.

13 §. *Pesänhoitajan työsuhdesaatavaluettelo.* Pykälän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

15 §. *Palkkaturvan maksaminen.* Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

19 §. *Maksuhuojennukset.* Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

24 §. *Saatavan selvittäminen työnantajan konkurssissa.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

26 §. *Hallintovalitus.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

28 §. *Tiedonsaanti ja virka-apu.* Pykälän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi pykälän 2 momentissa työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

28 a §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.8.8 Laki perintätoiminnan luvanvaraisuudesta

1 §. *Perintätoiminnan luvanvaraisuus.* Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 §. *Valvonta.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 §. *Pakkokeinot.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

12 §. *Kirjallinen varoitus ja toimiluvan peruuttaminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi

13 §. *Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi

2.8.9 Laki kiinteistönvälityslikkeistä ja vuokrahuoneiston välityslikkeistä

7 §. *Välityslikkerekisteri, rekisteri-ilmoitus ja muutoksista ilmoittaminen.* Pykälän 1 ja 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Voimassa olevan pykälän 2 momentin mukaan sen, joka aikoo harjoittaa välitystoimintaa, on tehtävä ilmoitus rekisteriin merkitsemistä varten sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella liikkeen hallintoa on tarkoitus pääasiallisesti hoitaa. Koska Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialue olisi valtakunnallinen, tulisi rekisteri-ilmoitus tehdä jatkossa suoraan kyseiselle virastolle. Sillä, missä välityslikkeen hallintoa pääasiallisesti hoidettaisiin, ei olisi enää merkitystä oikean viranomaisen määräytymisen kannalta. Esityksessä pykälän 2 momenttia ehdotetaan muuttettavaksi siten, että sen, joka aikoo harjoittaa välitystoimintaa, olisi tehtävä ilmoitus Valtion lupa- ja valvontavirastolle välityslikkeen rekisteriin merkitsemistä varten. Rekisteri-ilmoituksen sisällöstä säädettäisiin edelleen valtioneuvoston asetuksessa.

8 §. *Rekisteröinnin edellytykset.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

16 a §. *Välittäjäkokeen suorittaneiden rekisteri.* Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

17 §. *Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

18 §. *Pakkokeinot.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

19 §. *Rekisteristä poistaminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

21 §. *Muutoksenhaku Valtion lupa- ja valvontaviraston päätökseen.* Pykälän otsikossa sekä pykälän 1 ja 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.8.10 Merimiesten palkkaturvalaki

2 §. *Viranomaiset.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

9 §. *Hakemus ja hakijat.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Voimassa olevan pykälän mukaan palkkaturvahakemus voitaisiin jättää myös työ- ja elinkeinotoimistoon. Esityksessä ehdotetaan, että jatkossa palkkaturvahakemus tulisi jättää suoraan Valtion lupa- ja valvontavirastoon.

10 §. *Kuuleminen.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 §. *Pesänhoitajan työsuhdesaatavaluettelo.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

13 §. *Palkkaturvan maksaminen.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

17 §. *Maksuhojennukset.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

22 §. *Saatavan selvittäminen työnantajan konkurssissa ja aluksen pakkohuutokaupassa.* Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

24 §. *Hallintovalitus.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

26 §. *Tiedonsaanti ja virka-apu.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi pykälän 2 momentissa työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

26 a §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.8.11 Työsopimuslaki

13 luku. Erinäisiä säännöksiä

12 §. *Valvonta.* Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.12 Laki työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista

1 §. *Työneuvoston asema.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

8 §. *Lausunnon pyytäjä ja sen pyytäminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

9 §. *Valtion lupa- ja valvontaviraston poikkeuslupa-asiat.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 §. *Poikkeuslupa-asian käsittely Valtion lupa- ja valvontavirastossa.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 §. *Muutoksenhaku Valtion lupa- ja valvontaviraston poikkeuslupa-asiassa antamaan päätökseen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

17 §. *Työneuvoston asiakirjat ja poikkeuslupa- päätökset.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.8.13 Laki yksityisyyden suojasta työelämässä

22 §. Valvonta. Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.14 Vuosilomalaki

37 §. Valvonta. Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.15 Laki tilaajan selvitysvastuusta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä

10 §. Laiminlyöntimaksun määrääminen. Pykälässä aluehallintoviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

12 §. Valvonta. Pykälän 1 ja 2 momentissa työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen. Lisäksi pykälän 2 momentissa aluehallintoviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.8.16 Siviilipalveluslaki

7 §. Siviilipalveluskeskus. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.8.17 Laki valmismatkaliikkeistä

14 § Valvonta. Pykälän 1 momentista poistettaisiin mainita aluehallintavirastosta valvontaa tekevänä viranomaisena. Lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoisivat tulevaisuudessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja poliisiviranomaiset.

2.8.18 Laki maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta

8 §. Valvonta. Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.19 Kaivoslaki

123 §. Kaivosturvallisuuslupahakemusta koskevat menettelyt. Pykälän 1 momentissa oleva sana asianomaiselta poistettaisiin, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

152 §. Viranomaisen tiedonsaantioikeus. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.8.20 Merityösopimuslaki

13 luku. Erinäiset säännökset

22 §. Valvonta. Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.21 Mittauslaitelaki

34 §. *Valvontaviranomaiset.* Pykälän 1 momentissa aluehallintovirastot muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

38 §. *Valvontaviranomaisen oikeus saada ja luovuttaa salassa pidettäviä tietoja.* Pykälän 2 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että maininta aluehallintoviranomaisesta poistettaisiin. Voimassa olevan pykälän 2 momentin 2 kohdassa aluehallintoviranomaisella tarkoitetaan aluehallintoviranomaista siinä roolissa, kun se hoitaa kuluttajaoikeudellista valvontaa. Koska maakuntauudistuksen johdosta aluehallintoviranomaiselle kuuluvat kuluttajaoikeudellista valvontaa koskevat tehtävät on päätetty siirtää Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, maininta aluehallintoviranomaisesta poistettaisiin tästä kohtaa.

2.8.22 Kilpailulaki

33 §. *Elinkeinoharjoittajan tietojenantovelvollisuus.* Koska aluehallintovirastolla ei enää jatkossa olisi kilpailunrajoituksiin tai kilpailuolosuhteisiin liittyviä selvitystehtäviä ehdotetaan säännös muutettavaksi niin, että pykälän 3 momentti poistetaan säännöksestä.

35 §. *Tarkastukset elinkeinoharjoittajan liiketiloissa.* Koska aluehallintovirastolla ei maakuntauudistuksen johdosta enää jatkossa olisi pykälässä mainittuja tarkastustehtäviä, ehdotetaan pykälän 1 momentista poistettavaksi aluehallintoviraston virkamiehen tarkastusoikeus.

36 §. *Tarkastukset muissa tiloissa.* Koska aluehallintovirastolla ei enää jatkossa olisi pykälässä mainittuja tarkastustehtäviä, ehdotetaan pykälän 1 momentista poistettavaksi aluehallintoviraston virkamiehen tarkastusoikeus.

37 §. *Menettely tarkastusta toimitettaessa.* Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi maininnat aluehallintovirastosta ja sen virkamiehestä, koska aluehallintovirastolla tai sen virkamiehellä ei enää olisi toimivaltaa kilpailulain mukaisten tarkastuksen tekemiseen.

41 §. *Aluehallintoviraston tehtävät.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Ehdotuksen mukaan kilpailulain noudattamiseen liittyvät valvonta- ja tarkastustehtävät keskitettäisiin kilpailu- ja kuluttajavirastoon.

2.8.23 Laki kilpailu- ja kuluttajavirastosta

6 §. *Velvollisuus antaa tietoja.*

Koska aluehallintovirastolla ei olisi enää vähittäismyyntihintojen valvontaan liittyviä tehtäviä, ehdotetaan pykälä muutettavaksi siten, ettei Kilpailu- ja kuluttajavirasto enää voisi velvoittaa elinkeinoharjoittajaa ilmoittamaan tietoja aluehallintovirastolle.

2.8.24 Laki valtion varoista korvattavista merimiesten matkakustannuksista

4 §. *Toimivaltainen viranomainen.* Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

5 §. *Hakemus ja hakemuksen käsittely.* Pykälän 1 momentissa kehittämis- ja hallintokeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

6 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälän 1 momentissa kehittämis- ja hallintokeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

9 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa kehittämis- ja hallintokeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.8.25 Laki suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta

5 §. Valvonta. Pykälän 1 momentissa työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.8.26 Laki työntekijöiden lähettämisestä

16 §. Toimivaltaiset viranomaiset. Pykälässä työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen. Lisäksi pykälän 5 momentti aluehallintovirastoa koskeva säännös kumottaisiin tarpeettomana, koska jatkossa Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialue kattaisi koko maan, eikä tehtävien keskittämistä koskevaa säännöstä enää tarvittaisi.

23 §. Asiakirjojen toimittaminen ja tiedoksiantaminen. Pykälän 3 momentissa sana toimivaltaiselle poistettaisiin sanan työsuojeluviranomainen edestä, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

25 §. Pyyntö Suomen viranomaiselle päätöksen tiedoksiantamisesta. Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa sana toimivaltaiselle poistettaisiin sanan työsuojeluviranomainen edestä, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

26 §. Tiedoksiantamista koskevat kieltäytymisperusteet. Pykälän 1 momentissa sana toimivaltainen poistettaisiin sanan työsuojeluviranomainen edestä, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

2.9 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

2.9.1 Laki eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta

12 §. Lain valvonta. Pykälässä lain noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon johtuen siitä, että Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialueena olisi työsuojelun tehtävissä koko maa.

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin maakuntaudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulosta annettavassa laissa.

2.9.2 Laki eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista

4 §. Lupaviranomainen. Pykälässä lupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

7 §. Ilmoitusvelvollisuus muutoksista. Pykälän kirjoitusasu korjattaisiin vastaamaan ehdotettua 4 §:ää.

16 §. Valvonta. Pykälässä lain noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset muutettaisiin työsuojeluviranomaiseksi johtuen valtion lupa- ja valvontaviraston valtakunnallisesta toimi-

vallasta. Viraston valtakunnallisesta toimivallasta johtuen säännös lupaviranomaisen ja rekisterinpitäjän tehtävien keskittämisestä ei ole enää tarpeen.

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulon annettavassa laissa.

2.9.3 Panostajalaki

5 §. *Pätevyyskirjan myöntäminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

6 §. *Terveystilan osoittaminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

8 §. *Panostajan koulutus.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 §. *Poikkeukset koulutus- ja työkokemusvaatimuksista.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 §. *Pätevyyskirjan hakeminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

12 §. *Turvallisuus selvitys.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

14 §. *Pätevyyskirjan uusiminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

15 §. *Pätevyyskirjan peruuttaminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa-, ja valvontavirastoksi.

16 §. *Pätevyyskirjan väliaikainen peruuttaminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

17 §. *Huomautus.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

18 §. *Pätevyyskirjan haltijan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

19 §. *Työnantajan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

20 §. *Poliisin ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

21 §. *Terveystilan ammattihenkilön ilmoitusoikeus.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

22 §. Panostajan pätevyyskirjojen rekisteri. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

23 §. Tietojen luovuttaminen, henkilötietojen käsittely ja rekisteröidyn oikeudet. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

24 §. Muutoksenhaku. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

26 §. Poikkeuslupa. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

28 §. Valvonta. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin työsuojeluviranomaisena toimivaksi Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

29 §. Pätevyyskirjan kaava. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulosta annettavassa laissa.

2.9.4 Laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä

3 §. Tietojen toimittaminen keskusrekisteriin ja rekisterinpitäjä. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

5 §. Valvonta. Pykälässä asianomainen aluehallintovirasto muutettaisiin työsuojeluviranomaiseksi ja lisättäisiin viittaus lakiin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistöinnistä (44/2006).

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulosta annettavassa laissa.

2.9.5 Laki työsuojeluhallinnosta

3 §. Pykälässä säädettäisiin oikeudesta määrätä valtion lupa- ja valvontaviraston työsuojelun toimialan tehtäviä tekevä virkamies hoitamaan suostumuksellaan tilapäisesti ministeriölle kuuluvia tehtäviä. Säännös vastaisi voimassa olevaa sääntelyä.

4 §. Pykälässä säädettäisiin työsuojeluneuvottelukunnasta ja alueellisista työsuojelulautakunnista.

Pykälän 1 momentti, jossa säädettäisiin sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivasta työsuojeluneuvottelukunnasta vastaisi täysin voimassa olevaa sääntelyä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että valtion lupa- ja valvontavirastolla olisi tarpeellinen määrä alueellisia työsuojelulautakuntia. Jokaisella aluehallintoviraston työsuojelun vastualueella on ollut alueellista kolmikantayhteistyötä varten työmarkkinajärjestöjen edustajista koostuva työsuojelulautakunta. Työsuojelulautakuntien toiminnan tarkoituksena on ollut työ-

suojausvalvonnan tukeminen ja kehittäminen sekä yhdyssiteenä toimiminen työsuojelun vastuualueiden ja alueellisten työsuojelutoimijoiden ja työmarkkinajärjestöjen välillä.

Valtion lupa- ja valvontaviraston työsuojelun toimialan johtajalle annettaisiin oikeus päättää työsuojelulautakuntien lukumäärästä, alueellisesta sijoittumisesta sekä niiden kokoonpanosta.

Työsuojelulautakuntia koskevan sääntelyn taustalla vaikuttaa kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimuksen nro 81 (Ammattientarkastus teollisuudessa ja kaupassa) 5 artiklan vaatimus siitä, että työsuojeluviranomaisen on ryhdyttävä sopiviin toimenpiteisiin edistääkseen yhteistyötä ammattientarkastushenkilökunnan sekä työnantajien ja työntekijöiden tai heidän järjestöjensä välillä.

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulosta annettavassa laissa.

2.9.6 Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta

2 §. Määritelmät. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluviranomaisena toimiminen ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevan lakiehdotuksen 28 §:ää, jossa säädettäisiin siitä, että sosiaali- ja terveysministeriö valvoo työsuojelua koskevien säännösten noudattamista Valtion lupa- ja valvontaviraston osalta.

16 §. Käyttökielto ja väliaikainen käyttökielto. Pykälästä poistettaisiin asianomainen sana. Työsuojeluviranomainen määräytyisi 2 §:n mukaisesti ja se olisi pääsääntöisesti Valtion lupa- ja valvontaviranomainen.

18 §. Teknisen laitteen luovuttamiskielto. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

29 §. Työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutettu. Pykälässä viittaus työsuojeluviranomaisiin muutettaisiin yksikkömuotoon. Pääsääntöisenä työsuojeluviranomaisena toimivan Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialueena olisi työsuojelun tehtävissä koko maa.

31 §. Työsuojeluvaltuutetun tehtävät. Pykälässä viittaus työsuojeluviranomaisiin muutettaisiin yksikkömuotoon. Pääsääntöisenä työsuojeluviranomaisena toimivan Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialueena olisi työsuojelun tehtävissä koko maa.

43c §. Yhteistoiminnan osapuolet yhteisellä työpaikalla. Pykälässä viittaus työsuojeluviranomaisiin muutettaisiin yksikkömuotoon. Pääsääntöisenä työsuojeluviranomaisena toimivan Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialueena olisi työsuojelun tehtävissä koko maa.

44 §. Muutoksenhaku työsuojeluviranomaisen päätökseen. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 4 momentissa työsuojeluviranomaisella tarkoitettaisiin 2 §:n määritelmän mukaisesti joko Valtion lupa-, ja valvontavirastoa tai sosiaali- ja terveysministeriötä.

45 §. Muistutus. Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin työsuojeluviranomaiseksi.

46 §. *Kuoleman tai vaikean vamman aiheuttaneesta työtapaturmasta ilmoittaminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin työsuojeluviranomaiseksi, joka olisi 2 §:n määritelmän mukaan Valtion lupa- ja valvontavirasto tai sosiaali- ja terveysministeriö.

46a §. *Ammattitaudista tai työstä johtuvasta muusta työperäisestä sairaudesta ilmoittaminen.* Pykälässä aluehallintovirasto muutettaisiin työsuojeluviranomaiseksi, joka olisi 2 §:n määritelmän mukaan Valtion lupa- ja valvontavirasto tai sosiaali- ja terveysministeriö.

54 §. *Valvonta.* Pykälässä lain noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon. Pääsääntöisenä työsuojeluviranomaisena toimivan Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialueena olisi työsuojelun tehtävissä koko maa.

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulosta annettavassa laissa.

2.9.7 Työturvallisuuslaki

65 §. *Lain noudattamisen valvonta.* Pykälässä lain noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset muutettaisiin yksikkömuotoon johtuen siitä, että Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialueena olisi työsuojelun tehtävissä koko maa. Lisäksi pykälään lisättäisiin viittaus lakiin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006).

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulosta annettavassa laissa.

2.9.8 Huumausainelaki

30 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto jätettäisiin pois pykälästä aluehallinnon uudistuksen johdosta, ja oikeus saada huumausainekirjanpitoaineisto nähtäväksi jäisi ainoastaan Elintarviketurvallisuusvirastolle.

34 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallintovirasto jätettäisiin pois pykälästä aluehallinnon uudistuksen johdosta. Jatkossa eläinlääkäreiden valvonta tulee olemaan ainoastaan Elintarviketurvallisuusvirastolla.

40 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta aluehallinnon uudistuksen vuoksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoksi.

46 §. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia, mutta sen 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin aluehallinnon uudistuksen johdosta Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulosta annettavassa laissa.

2.9.9 Kemikaalilaki

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kemikaalilain 10, 11 ja 55 §:ää.

10 § *Työsuojeluviranomainen.* Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 § *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnan ympäristösuojeluviranomainen.* Pykälän otsikossa sekä 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristösuojeluviranomainen muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

55 § *Muutoksenhaku.* Pykälän 3 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

Voimaantulo. Lain voimaantulosta säädettäisiin maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulon annettavassa laissa.

2.10 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

3 §. *Määritelmät.* Voimassa olevassa laissa on 3 pykälän 5 kohdassa valvontaviranomaisiksi määritelty aluehallintovirasto ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontatehtävät ehdotetaan tässä lakiesityksessä siirrettäviksi Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Pykälän 5 kohta ehdotetaan poistettavaksi. Laissa ei käytettäisi lainkaan termiä valvontaviranomainen, vaan Valtion lupa- ja valvontavirasto mainittaisiin nimeltä niissä lain kohdissa, joissa säädetään sille kuuluvista tehtävistä.

24 §. *Palvelun tuottajan omavalvonta.* Pykälän 2 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

30 §. *Palvelujen saatavuuden ja rahoituksen riittävyyden arviointi.* Pykälän 2 momentin 2 ja 3 kohdissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

42 §. *Koulutuskorvauksen ja tutkimusrahoituksen maksaminen.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

45 §. *Valvonta ja siihen liittyvä ohjaus.* Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi sana 'toimialueellaan' poistettaisiin tarpeettomana.

Pykälän 2 ja 4 momenteissa on säädetty aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston työnjakoon liittyvistä asioista sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston aluehallintovirastoihin kohdistuvasta ohjaustehtävästä. Lainkohdat ehdotetaan kumottaviksi tarpeettomina.

46 §. *Ohjaus- ja arviointikäynnit.* Pykälän 1 momentissa valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

47 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälän 1 ja 3 momenteissa valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

48 §. *Määräykset ja pakkokeinot.* Pykälässä valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

49 §. *Hallinnollinen ohjaus.* Pykälän 1 momentissa valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

50 §. *Valvonta-asian käsittely.* Pykälän 1 momentissa valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

51 §. *Valtion lupa- ja valvontaviraston tiedonsaantioikeus.* Pykälän otsikossa ja pykälän 1 momentissa valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

53 §. *Toimivalta häiriötilanteissa.* Pykälän 2 momentissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

Voimaantulo

Lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaantulosta annettavassa laissa.

2.11 Ympäristöministeriön hallinnonala

2.11.1 Ympäristönsuojelulaki

15 §. *Ennaltavaraautumisvelvollisuus.* Pykälän 2 momentissa valtion lupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

21 §. *Valtion viranomaiset.* Pykälän 2 ja 3 momentti yhdistettäisiin ja sanamuotoja muutettaisiin selkeämmiksi. Pykälän 2 ja 3 momenteissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Jatkossa valtion ympäristölupa- ja valvontaviranomaisena toimisi Valtion lupa- ja valvontavirasto, joka osaltaan käyttäisi ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa. Lisäksi Valtion lupa- ja valvontavirasto tukisi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Yleisen edun puhevaltaa käyttää tällä hetkellä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Säännös otettiin ympäristönsuojelulakiin vuonna 2000 lain säätämisen yhteydessä. Yleisen edun puhevalta on lähtöisin vesilainsäädännöstä, jossa intressivertailussa otetaan yhtenä näkökantana huomioon yleisen edun näkökulma. Vaikka ympäristönsuojelulain päätöksentekojärjestelmä on yksiulotteisempaa vesilainsäädäntöön verrattuna, on yleisen edun näkökulman korostamista pidetty tarpeellisenä myös ympäristönsuojelulain mukaisessa päätöksenteossa.

Yleisen edun valvonnan voidaan katsoa edustavan yleisesti kaikkia haitankärsijöitä ja sillä tavoitellaan yksityistä intressiä laajemman kokonaisuuden valvontaa. Haitankärsijänä ei ole lainkaan tai pelkästään joku yksityishenkilö, henkilöryhmä tai jokin tietty omaisuus vaan kohteena on yleisempi kokonaisuus. Yleisen edun valvonta kattaa kaikki valvonnan osa-alueet ennakkovalvonnasta jälkivalvontaan saakka.

Jatkossa Valtion lupa- ja valvontavirastolla olisi oikeus käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa, joka sinällään muutoinkin on osa ympäristönsuojelulain mukaista viranomaistoimintaa.

23 §. *Yleiset valvontaviranomaiset.* Pykälän 1 ja 3 momenteissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin maakunnaksi, sillä maatalouteen liittyvät viranomaistehtävät kuuluisivat jatkossa perustettavien maakuntien toimialaan.

24 §. Muut valvontaviranomaiset. Pykälän 2 momentissa kunnan terveydensuojeluviranomainen muutettaisiin maakunnan terveydensuojeluviranomaiseksi, sillä jatkossa terveydensuojelusta vastaisivat maakunnat. Lisäksi työsuojeluviranomaiset muutettaisiin säännöksessä yksikkömuotoon, sillä jatkossa olisi vain yksi työsuojeluviranomainen.

34 §. Toimivaltainen lupaviranomainen. Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momenteissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

36 §. Lupa-asian siirtäminen. Pykälän 1 ja 2 momenteissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

37 §. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen alueellinen toimivalta lupa-asioissa. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan säännöksen sisältöä. Jatkossa lupaviranomaisen alueellisesta toimivallasta olisi tarpeen säännellä vain kuntien osalta, sillä valtion ympäristölupaviranomaisena toimivan Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialue on koko maa. Pykälän 2 momentti kumottaisiin samasta syystä, sillä kalatalousmääräysten tarkistaminen lupahakemuksen yhteydessä on jatkossa valtakunnallisesti toimivan Valtion lupa- ja valvontaviraston tehtävä.

38 §. Toimivallan siirto lupa-asiaissa Valtion lupa- ja valvontavirastolta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Pykälän otsikosta muutettaisiin valtion ympäristölupaviranomainen Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin valtion ympäristölupaviranomainen ja valtion valvontaviranomainen Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, sillä jatkossa nämä tehtävät hoidetaan kyseissä viranomaisessa.

39 §. Lupahakemus. Pykälän 1 momentissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

42 §. Lausunnot. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa muutettaisiin siten, että jatkossa lausunto olisi pyydettävä toiminnan sijaintimaakunnan terveydensuojeluviranomaiselta, sillä terveydensuojelusta vastaisivat jatkossa maakunnat. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi säännös, jossa säädettäisiin velvollisuudesta pyytää lausunto maakunnilta, joissa hakemuksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä. Lausunto tulisi pyytää maakunnalta vain sen toimialaan kuuluvista asioista, erityisesti niille siirtyvän alueiden käytön ja vesiasioiden osaamisen osalta. Lausunto tulisi pyytää vain siltä osin, kuin lupaviranomainen katsoo, että käsiteltävänä olevassa asiassa on tarpeen saada kyseisen maakunnan vesi- ja alueiden käytön toimialaan liittyvä näkemys. Lisäksi pykälän 2 momentissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan lupaviranomainen voisi tarvittaessa järjestää keskustelun 1 ja 2 momenteissa säädettyjen viranomaisten kanssa erityisesti koskien näiden viranomaisten osaamisen ja asiantuntemuksen välittämisen turvaamista eri tehtävälajoilla. Tällä mahdollistettaisiin joustava tiedon ja osaamisen vaihtuminen ympäristölupa-asioissa Valtion lupa- ja valvontavirastoon sekä maakuntiin menevän osaamisen välillä.

44 §. Lupahakemuksesta tiedottaminen. Pykälän 2 momentissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

51 §. Eräiden suunnitelmien ja ohjelmien vaikutus. Pykälän 2 momentissa viittaus jätelain 88 §:ssä tarkoitettuihin alueellisiin jätesuunnitelmiin muutettaisiin viittaukseksi jätelain 87 §:ssä tarkoitettuun valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan. Luvanvaraisten jätteenkäsittelylaitosten tai -paikkojen sijoittautumisperiaatteet määriteltäisiin jatkossa valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa.

64 §. *Suunnitelma seurannasta ja tarkkailusta.* Pykälän 1 momentissa lupaviranomaisen ja valvontaviranomaisen tilalle muutettaisiin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja Valtion lupa- ja valvontavirasto, sillä nämä viranomaiset ovat ympäristönsuojelulain tarkoittamia lupa- ja valvontaviranomaisia. Lisäksi säännöstä täsmennettäisiin siten, että kalatalousviranomaiselle määrätystä suunnitelman hyväksymisestä vastaisi maakunta.

80 §. *Luvan tarkistaminen uusien päätelmien vuoksi.* Pykälän 2, 3 ja 4 momenteissa muutettaisiin valvontaviranomainen ja lupaviranomainen Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, sillä direktiivilaitoksia koskevat lupa- ja valvontatehtävät kuuluvat jatkossa kyseiselle viranomaiselle.

81 §. *Tarkistamismenettely.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin lupaviranomainen Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

85 §. *Lupapäätöksestä tiedottaminen.* Pykälän 3 momentissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

88 §. *Luvan raukeaminen.* Pykälän 2 momentissa muutettaisiin asian vireille paneviksi viranomaisiksi lupaviranomaisen ja valvontaviranomaisen sijasta Valtion lupa- ja valvontavirasto ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, sillä ne toimivat tämän lain mukaisina lupa- ja valvontaviranomaisina.

89 §. *Luvan muuttaminen.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että lupaviranomaisen ja valvontaviranomaisen tilalle muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirasto ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

89 a §. *Kalatalousvelvoitteen ja kalatalousmaksun muuttaminen.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin valtion ympäristölupaviranomainen Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

92 §. *Luvan selventäminen.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin lupaviranomaisen ja valvontaviranomaisen tilalle Valtion lupa- ja valvontavirasto ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, sillä ne toimivat tämän lain mukaisina lupa- ja valvontaviranomaisina.

93 §. *Luvan peruuttaminen.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin lupaviranomaisen ja valvontaviranomaisen tilalle Valtion lupa- ja valvontavirasto ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

95 §. *Maaperää ja pohjavettä koskevat toimet direktiivilaitoksen toiminnan päättyessä.* Pykälän 1 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 4 momentissa valtion valvontaviranomainen ja valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

99 §. *Menettely poikkeuksellisissa tilanteissa.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

104 §. *Valtioneuvoston päätöksen valmistelu.* Pykälän 2 momentissa asianomaiset aluehallintovirastot ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

105 §. *Valtioneuvoston päätöksessä tarkoitettujen laitoksen toiminnasta toimitettavat tiedot ja päätöksen noudattamisen seuranta.* Pykälän 1, 2 ja 3 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

116 §. *Ilmoitus toiminnasta rekisteröintiä varten.* Pykälän 2 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

118 §. *Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että jatkossa ilmoitus usean kunnan alueella tapahtuvasta tilapäisestä melusta tai tärinästä tehtäisiin sille kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiallisesti ilmenee. Tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavat toiminnot vaikuttavat lähtökohdaisesti kuntalaisiin ja toimiin tulee pystyä reagoimaan paikallisesti. Sen vuoksi on tarkoituksemukaisempaa, että jatkossa ilmoitus tehdään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle nykyisen valtion valvontaviranomaisen sijasta. Pykälän 3 momentista kumottaisiin säännös valtion viranomaisen toimivaltaan kuuluvan ilmoituksen 30 vuorokauden määräajasta.

123 §. *Poikkeuksellinen tilanne luvanvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa.* Pykälän 1 ja 4 momenteissa valtion valvontaviranomainen ja valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

126 §. *Korvauksista päättäminen erikseen.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

129 §. *Ennen lupa-asian ratkaisua aiheutuneen vahingon korvaaminen.* Pykälän 1 momentissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

130 §. *Ennakoimattoman vahingon korvaaminen.* Pykälän 1 momentissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

131 §. *Korvausasian käsittely käräjäoikeudessa.* Pykälän 2, 3 ja 4 momenteissa valtion ympäristölupaviranomainen ja valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

135 §. *Selvitysvelvollisuus ja puhdistamistarpeen arviointi.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

136 §. *Päätös pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

137 §. *Puhdistamisesta määrääminen.* Pykälän 1 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

138 §. *Toimivallan siirto kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.* Pykälän 1 momentissa valtion valvontaviranomainen ja valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

143 §. *Ympäristön tilan seuranta.* Pykälän 1 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Kuntien osalta säännös vastaisi voimassa olevaa sääntelyä. Kunnat huolehtisivat jatkossakin paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta ympäristön tilan seurannasta alueellaan. Koska alueellisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävät siirtyvät valtakunnallisen Valtion lupa- ja valvontaviraston hoidettavaksi, muutettaisiin voimassa olevassa säännöksessä ”valtion valvontaviranomaisen alueellinen ympäristön tilan seuranta” valtakunnalliseksi säännöksen asiasisältöä samalla täsmentäen. Ehdotetun uuden säännöksen mukaan Valtion lupa- ja valvontavirasto huolehtisi siitä, että ympäristön tilan seuranta olisi valtakunnallisella tasolla riittävää. Kyse olisi seurannan sisällön, laatuun ja määrään liittyvästä riittävyyden arvioinnista. Ensisijaisesti valtakunnallisella seuran-

nalla tuettaisiin kuntien seurantavelvollisuuden toteuttamista esimerkiksi suunnittelun ja ohjauksen keinoin. Vesienhoitoon ja merenhoitoon liittyvästä pinta- ja pohjaviesien sekä Itämeren tilan seurannasta ja seurantatiedoista tiedottamisesta säädetään vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa ja sen nojalla.

147 §. *Määräaika ilmasuojelusuunnitelman ja lyhyen aikavälin toimintasuunnitelman laatimiseksi ja suunnitelmien laatimismenettely.* Pykälän 3 ja 4 momenteissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

148 §. *Hiekoituksesta ja suolauksesta aiheutuvat raja-arvojen ylitykset.* Pykälän 2 ja 3 momenteissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

152 §. *Meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimismenettely.* Pykälän 2 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

153 §. *Tietojen antaminen meluselvityksistä ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmista.* Pykälässä valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

166 §. *Viranomaisen ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 2 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

168 §. *Säännöllinen valvonta.* Pykälän 1, 2 ja 4 momenteissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

170 §. *Ilmoitus luvanvaraisen toiminnan aloittamisesta sekä toiminnan muutoksista ja toiminnanharjoittajan vaihtumisesta.* Pykälän 4 momentissa valtion valvontaviranomainen ja valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

171 §. *Tarkkailu toisen alueella.* Pykälää muutettaisiin siten, että jatkossa Valtion lupa- ja valvontavirasto tai luvan myöntämisen yhteydessä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voisi myöntää toiminnanharjoittajalle säännöksessä selostetun tarkkailuoikeuden.

175 §. *Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen.* Pykälän 2 momentissa valtion valvontaviranomainen ja valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

176 §. *Määräys vesistön merkittävän pilaantumisen ja luontovahingon korjaamiseksi.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

178 §. *Ilmoitus vesistön merkittävästä pilaantumisesta ja luontovahingosta.* Pykälän 1 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

181 §. *Toiminnan keskeyttäminen.* Pykälän 3 momentissa valtion valvontaviranomainen ja valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi

186 §. *Vireillepano-oikeus.* Pykälän 1 momentin 4 kohdassa ja 2 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi

188 §. *Toiminta rikosasiassa.* Pykälän 2 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

189 §. *Valvontaviranomaisten vastuunjako luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonnassa.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa valtion valvontaviranomainen ja valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

190 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 4 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

191 §. *Valitusoikeus.* Pykälän 1 momentin 4 kohtaa muutettaisiin siten, että valitusoikeus olisi toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella sekä Valtion lupa- ja valvontavirastolla kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksestä. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan Valtion lupa- ja valvontavirastossa yleistä etua valvovalla yksiköllä olisi lisäksi oikeus valittaa yleisen ympäristönsuojeluedun valvomiseksi tai muusta perustellusta syystä Valtion lupa- ja valvontaviraston tekemästä päätöksestä, jos se olisi tarpeen ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun tai muun näihin rinnastettavan yleisen edun turvaamiseksi tai lain soveltamiskäytännön yhtenäisyyden varmistamiseksi. Muutos vastaa ehdotettua vesilain 15 luvun 2 §:n muutosta. Tällä hetkellä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on voinut hakea muutosta aluehallintoviraston päätökseen. Valtion lupa- ja valvontaviraston muutoksenhakuoikeus liittyy sen lakisääteisiin tehtäviin ympäristölupien myöntäjänä ja valvojana. Koska lupa- ja valvontatehtävät yhdistyvät perustettavaan Valtion lupa- ja valvontavirastoon, on tehtävien hoitaminen jatkossa ennakoivampaa ja erilaiset näkökulmat yhteen sovittavampaa. Viranomaisten tehtävät ja keskinäiset toimivaltasuhteet on yleensä järjestetty siten, että viranomaisella on harvoin tarvetta hakea muutosta saman viranomaisen antamaan ratkaisuun. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ovat hakeneet vuosina 2013-2016 muutosta vain 3 prosenttiin annetuista aluehallintoviraston päätöksistä. Määrä luultavasti vähentyisi vielä jatkossa, kun ennakkolisten menettelyjen ja prosessien yhteensovittamisen kautta muutoksenhaun tarve todennäköisesti vähentyisi entisestään. Pykälän 3 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

192 §. *Oikaisuvaatimus tarkkailusuunnitelmaa ja tarkkailumääräysten muuttamista koskevasta päätöksestä.* Pykälän 1 momentissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

194 §. *Oikaisuvaatimus direktiivilaitoksen luvan tarkistamisvelvollisuutta koskevasta päätöksestä.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta valtion valvontaviranomaisesta, ja muutettaisiin valtion ympäristölupaviranomainen Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän sisältö vastaisi aineellista lainsäädäntöä, mutta viranomaiset muuttuisivat.

197 §. *Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa.* Pykälän 3 momentissa valtion ympäristölupaviranomainen ja valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseksi, sillä ne toimivat tämän lain mukaisina lupa- ja valvontaviranomaisina.

203 §. *Menettely kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä annettaessa.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa asianomainen valtion valvontaviranomainen ja valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

204 §. *Valtakunnalliset suunnitelmat ja ohjelmat.* Pykälän 4 momentista poistettaisiin maininta alueellisesta jätesuunnitelmasta.

205 §. *Maksut.* Pykälän 1 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

207 §. *Todistajan kuuleminen.* Pykälän 1 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

212 §. *Menettely valtion rajat ylittävien vaikutusten huomioonottamiseksi eräissä tilanteissa.* Pykälän 1, 2 ja 3 momenteissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

222 §. *Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, sillä jatkossa niiden tämän säännöksen alaan kuuluvat tehtävät hoidetaan Valtion lupa- ja valvontavirastossa.

223 §. *Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot.* Pykälän 1 momentissa valtion ympäristölupaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja pykälän 2 momentista sekä sen kohdista 2, 6 ja 7 sekä pykälän 4 momentissa valtion valvontaviranomainen muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.2 Jätelaki

7 §. *Vaarallisen jätteen luokittelusta poikkeaminen.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 2 momentista poistettaisiin säännös viranomaisen toimivallasta, sillä jatkossa ympäristölupapäätökset tämän säännöksen osalta tehtäisiin toimialueeltaan valtakunnallisessa Valtion lupa- ja valvontavirastossa.

22 §. *Valtion viranomaiset.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä pykälän 4 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Nämä viranomaistehtävät hoidettaisiin jatkossa valtakunnallisessa Valtion lupa- ja valvontavirastossa, jolloin erityisiä viranomaistehtävien keskittämistäjärjestelyjä ei enää tarvittaisi.

24 §. *Yleiset valvontaviranomaiset.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Jätelain mukaisena yleisenä valvontaviranomaisena toimisi jatkossa valtion aluehallintouudistuksen linjausten mukaisesti Valtion lupa- ja valvontavirasto.

25 §. *Muut valvontaviranomaiset.* Pykälän 2 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

51 §. *Tuottajan velvollisuus tiedottaa vastaanotosta.* Pykälän 2 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

54 §. *Tuottajan kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 2 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

61 §. *Sähkö- ja elektroniikkalaitteen tuottajalta vaadittava vakuus.* Pykälän 1, 2 ja 3 momenteissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

64 §. *Tuottajayhteisön toiminnan turvaaminen.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

70 §. *Juomapakkausten palautusjärjestelmään kuuluvien pakkausten merkinnät.* Pykälässä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

75 §. *Siivoamisesta määrääminen.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

87 §. *Valtakunnallinen jätesuunnitelma.* Jätelain 88 §:ssä säädetystä alueellisista jätesuunnitelmista ehdotetaan luovuttavaksi. Alueellinen jätesuunnittelu sulautettaisiin osaksi valtakunnallista jätesuunnitelmaa. Tavoitteena on hallinnollisten menettelyjen sujuvoittaminen ja keventäminen. Muutoksen seurauksena valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa otettaisiin huomioon myös sellaiset alueelliseen jätehuoltoon liittyvät seuranta- ja toimenpide-ehdotukset, jotka voimassa olevan lain mukaan on säännelty toteutettavaksi alueellisissa jätesuunnitelmissa. Jätesuunnitelmien sisältövaatimuksista säädetään täsmällisemmin jätteistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (179/2012). Uudistuksen myötä alueellisen jätesuunnitelman sisältövaatimukset otettaisiin huomioon valtakunnallisen jätesuunnitelman laatimisen yhteydessä. Valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan tulisi tämän mukaisesti sisällyttää jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY (jättedirektiivi) edellyttämät riittävän täsmälliset tiedot omavaraisuus- ja läheisyysperiaatteen toteuttamiseksi tarpeellisesta jätelaitosinfrastruktuurista ja siihen liittyvistä investoinneista sekä tarpeellisten laitosten sijoittautumisesta ja kapasiteetista. Koska valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa luotaisiin puitteet laitosten lupa- tai hyväksymispäätöksille, sille tulisi myös suorittaa tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin 2001/42/EY sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukainen ympäristövaikutusten arviointi.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin kumottavaksi ehdotetun 88 §:n 1 momentin säännös, jonka mukaan jätesuunnitelmassa voidaan esittää myös alueellisista oloista johtuvia muita tarpeellisia tavoitteita ja toimia jätehuollon kehittämiseksi. Tällaiset tavoitteet ja toimet voisivat koskea tietyn alueen jätevirtoihin ja jätehuoltoon liittyviä erityiskysymyksiä kuten esimerkiksi Lapin alueella poronhoidon jätteiden jätehuoltoon liittyviä kysymyksiä. Ehdotetun 2 momentin mukaan muita alueellisista oloista johtuvia tavoitteita ja toimia koskeva valtakunnallisen jätesuunnitelman osa voitaisiin laatia erillisenä suunnitelmana. Maakuntien ja Valtion lupa- ja valvontaviraston tulisi osallistua suunnitelman laatimiseen 89 §:n 2 momentissa ehdotetulla tavalla. Pykälän 3 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin siten, että se viittaisi monikossa ehdotetussa 2 momentissa tarkoitettuihin erillisiin suunnitelmiin.

88 §. *Alueellinen jätesuunnitelma.* Säännös ehdotetaan kumottavaksi.

89 §. *Menettely valtakunnallista jätesuunnitelmaa valmisteltaessa.* Pykälän otsikkoa muutettaisiin siten, että se viittaisi yksinomaan valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin myös muita alueellisista oloista johtuvia tavoitteita ja toimia koskevaan suunnitelmaan. Valtakunnallisesta jätesuunnitelmasta tai ehdotetun jätelain 87 §:n 2 momentin mukaisista erillisistä suunnitelmista tulisi pyytää lausunto niiltä viranomaisilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy. Käytännössä lausunto on pyydetty sellaisilta viranomaisilta, joihin valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa esitettävät toimenpiteet kohdistuvat. Kaikille muille tulee tarjota mahdollisuus mielipiteen

esittämiseen yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen ja muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/35/EY edellyttämällä tavalla.

Pykälän 2 momentin mukaan Valtion lupa- ja valvontaviraston ja maakuntien tulisi osallistua 87 §:ssä ehdotetun muita alueellisista oloista johtuvia tavoitteita ja toimia koskevan suunnitelman laatimiseen. Ympäristöministeriön tulisi asettaa tätä varten yhteistyöryhmä, johon voidaan tarvittaessa pyytää myös kuntia ja muita viranomaisia sekä sellaisia toiminnanharjoittajia ja 134 §:n 2 kohdassa tarkoitettuja yhdistyksiä ja säätiöitä, joiden toimialaan valtakunnallinen jätesuunnitelma voi olennaisesti liittyä. Maakunnille kuuluisivat muun muassa aluekehittämisen viranomaisen tehtävät sekä alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen. Maakunnat vastaisivat myös ympäristöterveydenhuollosta, ympäristötiedon tuottamisesta, maakunnan suunnittelusta ja maakuntakaavoituksesta sekä kuntien alueiden käytön suunnittelun edistämisestä. Osallistuminen jätehuollon suunnitteluun olisi luonteva osa maakunnan muita aluekehittämistehtäviä. Valtion lupa- ja valvontavirasto toisi valtakunnallisena ympäristönsuojelun lupa- ja valvontaviranomaisena sekä valtakunnallista että alueellista näkemystä jätehuollon suunnitteluun. Valtakunnallisen jätesuunnitelman valmistelu- ja toimeenpanoprosessin tavoitteena on konkreettisen jätehuoltoyhteistyön edistäminen. Riittävän vuorovaikutuksen varmistamiseksi säännöksessä tarkoitettuja muita tahoja voitaisiin tarvittaessa pyytää yhteistyöryhmään. Jätelain 90 §:n nojalla tarkempia säännöksiä valtakunnallisen jätesuunnitelman valmistelusta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 32 §:n nojalla Suomen ympäristökeskus osallistuisi edelleen valtakunnallisen jätesuunnitelman valmisteluun. Osallistumisesta valtakunnallisen jätesuunnitelman valmisteluun säädetään lisäksi viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa (200/2005).

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtakunnallista jätesuunnitelmaa tai ehdotetussa 87 §:n 2 momentissa tarkoitettuja erillisiä suunnitelmia tarkistettaessa on noudatettava, mitä ehdotetuissa 1 ja 2 momenteissa säädetään lausuntojen pyytämisestä ja mielipiteiden esittämisestä sekä suunnitelman valmistelusta ja osallistumisesta valmisteluun. Pykälän 4 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Valtakunnallisen jätesuunnitelman laadintaa varten tarpeelliset tiedot kunnassa syntyvistä jätteistä, jätehuollon järjestämisestä ja valvonnasta sekä niitä koskevista kehittämistavoitteista on käytännössä saatu kunnilta jätelain 122 §:n nojalla.

90 §. *Valtioneuvoston asetukset valtakunnallisesta jätesuunnitelmasta.* Pykälän otsikkoa muutettaisiin siten, että se viittaisi yksinomaan valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan. Lisäksi pykälästä poistettaisiin viittaus alueelliseen jätesuunnitelmaan.

92 §. *Menettely kunnan jätehuoltomääräyksiä annettaessa.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

93 §. *Jäteneuvonta.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

94 §. *Hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin, että hakemus on tehtävä Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Pykälän 2 momenttipois-tettaisiin, sillä hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin tehtäisiin jatkossa valtakunnalliselle Valtion lupa- ja valvontavirastolle.

95 §. *Jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytykset.* Pykälän 1 momentin 4 kohdassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

96 §. *Päätös jätehuoltorekisteriin hyväksymisestä.* Pykälän 1 ja 3 momenteissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 4 momentissa kumottaisiin maininta kahden tai useamman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen alueella tapahtuvasta toiminnasta, sillä jatkossa vastaavia viranomaistehtäviä hoitavan Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialue on valtakunnallinen.

97 §. *Jätehuoltorekisteriin hyväksymistä koskevan päätöksen muuttaminen.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

98 §. *Ote jätehuoltorekisteristä.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

99 §. *Jätehuoltorekisteriin hyväksymisen peruuttaminen ja raukeaminen.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

101 §. *Hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi.* Pykälän 1 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

103 §. *Päätös tuottajarekisteriin hyväksymiseksi.* Pykälän 1 ja 3 momenteissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoksi.

104 §. *Ote tuottajarekisteristä.* Pykälän 1 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

105 §. *Tuottajan tai jäsenen ilmoittaminen tuottajarekisteriin.* Pykälän 1 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

106 §. *Tuottajarekisteriin hyväksymistä koskevan päätöksen muuttaminen.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

107 §. *Tuottajarekisteriin hyväksymisen peruuttaminen ja raukeaminen.* Pykälän 1 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

122 §. *Tiedonsaantioikeus.* Pykälän 2 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

128 §. *Tuottajan järjestämää jätehuoltoa koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen.* Pykälän 1 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

132 §. Laiminlyöntimaksun suuruus. Pykälän 3 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

134 §. Vireillepano-oikeus. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

136 §. Toiminta rikosasiassa. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

137 §. Muutoksenhaku. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

138 §. Valitusoikeus. Pykälän 1 momentin 4 kohtaa muutettaisiin siten, että valitusoikeus olisi toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella sekä Valtion lupa- ja valvontavirastolla kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksestä. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan Valtion lupa- ja valvontavirastossa yleistä etua valvovalla yksiköllä olisi lisäksi oikeus valittaa yleisen ympäristönsuojeluedun valvomiseksi tai muusta perustellusta syystä Valtion lupa- ja valvontaviraston tekemästä päätöksestä, jos se olisi tarpeen ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun tai muun näihin rinnastettavan yleisen edun turvaamiseksi tai lain soveltamiskäytännön yhtenäisyyden varmistamiseksi. Muutos vastaa ehdotettua ympäristönsuojelulain 191 §:n muutosta, sillä useissa käytännön tilanteissa ympäristönsuojelulakia ja jätelakia sovelletaan rinnakkain. Tästä syystä on tarpeen, että ympäristönsuojelulain ja jätelain muutoksenhakua koskevat säännökset vastaisivat tältä osin toisiaan. Tällä hetkellä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on voinut hakea muutosta aluehallintoviraston päätökseen. Valtion lupa- ja valvontaviraston muutoksenhakuoikeus liittyy sen lakisääteisiin tehtäviin ympäristölupien myöntäjänä ja valvojana. Koska lupa- ja valvontatehtävät yhdistyvät perustettavaan Valtion lupa- ja valvontavirastoon, on tehtävien hoitaminen jatkossa ennakoivampaa ja erilaiset näkökulmat yhteen sovittavampaa. Viranomaisten tehtävät ja keskinäiset toimivaltasuhteet on yleensä järjestetty siten, että viranomaisella on harvoin intressiä hakea muutosta saman viranomaisen antamaan ratkaisuun. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ovat hakeneet vuosina 2013-2016 välillä muutosta vain 3 prosenttiin annetuista aluehallintoviraston päätöksistä. Määrä luultavasti vähentyisi vielä jatkossa, kun ennakkolisten menettelyjen ja prosessien yhteensovittamisen kautta muutoksenhaun tarve todennäköisesti vähentyisi entisestään. Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

142 §. Jätehuollon rekisterien ja tuottajarekisterin ylläpito. Pykälän 1 momentissa, 1 momentin 2 kohdassa ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi sekä 1 momentin 3 kohdassa ja 3 momentissa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

148 § Voimaantulo. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti muuttuu 5 momentiksi. Jätelain voimaantulon yhteydessä vuonna 2011 jätettiin voimaan jätelain (1072/1993) 35 § ja jäteasetuksen jätehuoltotoita koskeva 4 luku. Uudessa 4 momentissa säädettäisiin, että vuoden 1993 jätelain 35 §:ssä olevalla viittauksella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen tarkoitetaan tämän lain voimaan tultua viittausta Valtion lupa- ja valvontavirastoon.

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan päivänä kuuta 20 . Lain voimaan tullessa voimassa olevat alueelliset jätesuunnitelmat raukeaisivat niiden suunnitelmakauden päättyessä, eli käytän-

nössä vuoden 2020 loppuun mennessä. Ne olisivat tähän saakka voimassa siltä osin kuin eivät olisi ristiriidassa ehdotetussa 87 §:ssä tarkoitetun valtakunnallisen jätesuunnitelman kanssa. Näiden alueellisten jätesuunnitelmien toimeenpanoviranomaisena toimisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten lakkauttamisen myötä Valtion lupa- ja valvontavirasto.

2.11.3 Laki öljysuojarahastosta

17 §. *Korvaus torjuntakaluston hankkimisesta ja torjuntavalmiuden ylläpidosta.* Pykälän 1 momentissa alueen pelastustoimi muutettaisiin maakunnalliseksi pelastustoimeksi.

19 §. *Harkinnanvaraiset avustukset.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa alueen pelastustoimi muutettaisiin maakunnalliseksi pelastustoimeksi.

26 §. *Katselmuslautakunta.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.4 Laki ympäristövahinkovakuutuksesta

3 §. *Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.5 Laki eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta

9 §. *Viranomaisen oikeus ryhtyä toimenpiteisiin.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa alueellinen ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

15 §. *Valtion osallistuminen korjaaviin toimenpiteisiin.* Pykälän 1 momentissa alueellinen ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.6 Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta

2 §. *Valtion lupa- ja valvontaviraston tehtävät.* Pykälän otsikko muutettaisiin siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, ja viittaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettuun lakiin (897/2009) poistettaisiin.

5 §. *Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.* Pykälän lisättäisiin uusi 3 momentti. Maakuntalain (xx/yyyy) 6 § 2 momentin 5 kohdan mukaan maakunta voi hoitaa maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnista siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen. Pykälään lisättäisiin informatiivinen viittaus maakuntalain asianomaiseen säännökseen, sillä jatkossa kuntien ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät voitaisiin hoitaa maakunnissa, jos maakunta ja sen alueen kaikki kunnat tekevät sopimuksen asiasta

11 §. *Oikeus saada tietoja.* Pykälään lisättäisiin kunnan ja valtion lisäksi myös maakunta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella olisi jatkossa oikeus saada tietoja myös maakunnalta tehtäviensä hoidon kannalta tarpeellisista asioista. Maakuntalain 6 §:n nojalla alueiden käytön ja eräät vesienhoitoon liittyvät tehtävät siirtyvät maakuntien hoidettavaksi, minkä vuoksi tietojen saaminen näistä asioista on tarpeen jatkossa myös maakunnilta.

2.11.7 Laki hiilidioksidin talteenottamisesta ja varastoinnista

12 §. *Viranomaisten tehtävät.* Pykälän 2 momentti muutettaisiin siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi, ja sille kuuluvat viranomaistehtävät hoitaisi jatkossa Valtion lupa- ja valvontavirasto Suomessa ja Suomen talousvyöhykkeellä.

2.11.8 Laki Etelämantereen ympäristösuojelusta

7 §. *Lupaviranomainen.* Pykälän 1 momentissa Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.9 Laki vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään

7 §. *Valvontaviranomaiset.* Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.10 Laki maa-ainelain muuttamisesta

4 b §. *Ottamisen ohjaus ja valvonta.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

7 §. *Lupaviranomainen ja lausunnot.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

15 §. *Ottamisen keskeyttäminen.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

16 §. *Lupamääräysten muuttaminen, lupapäätöksestä poikkeaminen ja luvan peruuttaminen.* Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

19 §. *Päätöksen julkipano.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

20 a §. *Valitusoikeus.* Pykälän 1 momentin 5 kohdassa ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

20 c §. *Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa.* Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi

23 §. *Valvontamaksu ja valtion avustus.* Pykälän 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi

23 a §. *Ilmoittamisvelvollisuus.* Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

23 b §. *Tietojärjestelmä.* Pykälän 4 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.11 Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta

6 §. *Luonnonsuojelun hallinto.* Pykälän 2 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti koskien maakunnalle esitettäviä luonnonsuojelun edistämistehtäviä. Nykyinen 3 momentti siirtyisi uudeksi 4 momentiksi.

9 §. *Luonnonsuojeluohjelman oikeusvaikutukset.* Pykälän 2 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

24 §. *Luonnonsuojelualueen perustaminen.* Pykälän 1, 3 ja 4 momenteissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

25 §. *Alueen määräaikainen rauhoittaminen.* Pykälän 1 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

27 §. *Luonnonsuojelualueen rauhoituksen lakkauttaminen.* Pykälän 1 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

28 §. *Luonnonmuistomerkin rauhoituksen lakkauttaminen.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

30 §. *Kiellon voimaantulo.* Pykälän 1 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

31 §. *Poikkeamisvalta.* Pykälän 1 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

33 §. *Maisema-alueen perustaminen.* Pykälän 1 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi ja maakunnan liitto maakunnaksi.

34 §. *Maisema-alueita koskevat määräykset.* Pykälän 2 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

40 §. *Kuolleena tavattu rauhoitettu eläin.* Pykälän 2 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

45 §. *Rauhoitettujen lajien kauppa.* Pykälän 1 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoksi.

47 §. *Lajien esiintymispaikkojen suojelu.* Pykälän 3 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

48 §. *Poikkeukset rauhoitussäännöksistä.* Pykälän 2 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

49 §. *Euroopan yhteisön lajisuojelua koskevat erityissäännökset.* Pykälän 3 ja 4 momenteissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

53 §. *Valtion korvausvelvollisuus.* Pykälän 2 ja 5 momenteissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

54 §. *Korvausten jaksotus.* Pykälän 1 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

55 §. *Väliaikainen toimenpidekielto.* Pykälän 1 ja 3 momenteissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

57 §. *Pakkokeinot.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

57 a §. *Luontovahingon ehkäiseminen ja korjaaminen.* Pykälän 1, 2 ja 3 momenteissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

61 §. *Valitus.* Pykälän 2 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

63 §. *Valitus muun lain nojalla tehdystä päätöksestä.* Pykälän 1 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

65 §. *Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi.* Pykälän 2 ja 3 momenteissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 2 momentista poistettaisiin ympäristöministeriön päätöstä koskeva säännös koskien lausunnonantajaa tilanteissa, joissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on itse hankkeen suunnittelija tai toteuttaja sekä tätä ympäristöministeriön päätöstä koskeva valituskielto. Vastaavasti pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus 2 momentissa säädettyyn ja poistettavaksi ehdotettuun ympäristöministeriön päätökseen.

65 a §. *Viranomaisen keskeyttämis- ja ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

65 b §. *Toimenpiteestä vastaavan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 ja 2 momenteissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

65 c §. *Toimenpiteen kieltäminen tai rajoittaminen.* Pykälän 1 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

68 §. *Natura 2000 -verkoston toteuttaminen.* Pykälän 2 momentissa elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.12 Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta

6 §. *Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana tehtävän siirtyessä valtakunnalliseen viranomaiseen.

6 a §. *Yhteysviranomainen.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana tehtävän siirtyessä yhteen toimivaltaiseen valtion alueviranomaiseen.

16 §. *Ohjaus, valvonta ja seuranta.* Pykälän 2 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

17 §. *Valitusoikeus arvioinnin puuttumisen tai puutteellisuuden perusteella.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

18 §. *Pakkokeinot.* Pykälässä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

19 §. *Muutoksenhaku arviointimenettelyn soveltamista koskevaan päätökseen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.13 Laki maastoliikennelain muuttamisesta

8 §. *Alueelliset kiellot ja rajoitukset.* Pykälässä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

9 §. *Kielto- ja rajoitusasiain käsittely.* Pykälän 1 ja 2 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

10 §. *Kiellon ja rajoituksen voimaantulo.* Pykälässä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 §. *Kiellon tai rajoituksen merkitseminen.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

12 §. *Päätöksen muuttaminen.* Pykälässä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

25 §. *Maastoliikenneriikkomus.* Pykälän 1 momentin 4 kohdassa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

28 §. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen erityislupa.* Pykälässä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnaksi.

32 §. *Valvonta.* Pykälän 1 momentissa muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnaksi. Lisäksi pykälän 1 momenttiin lisättäisiin Valtion lupa- ja valvontaviranomaiselle sen 8 §:n nojalla määräämien alueellisten kieltojen ja rajoitusten yleistä valvontaa koskeva toimivaltasäännös.

2.11.14 Laki merensuojelulain muuttamisesta

9 §. *Ruoppausmassan sijoittamista koskeva lupa.* Pykälän 5 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle säädetty tehtävä osoitettaisiin Valtion lupa- ja valvontaviraston tehtäväksi. Samassa yhteydessä viittaus vesilakiin päivitetäisiin säädösnumeron osalta.

10 §. *Merelle tehtävät rakennelmat.* Pykälän 3 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

11 §. *Merenpohjan ja sen sisustan tutkimista ja hyväksikäyttöä koskeva lupa.* Pykälän 4 momentissa Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.15 Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa

18 §. *Omistajalle asetetun velvoitteen laiminlyönti.* Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.16 Laki asumisoikeusasunnoista

9 a §. *Talon omistajan velvollisuuden laiminlyönti.* Pykälän 1 momentissa aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.17 Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta

14 §. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

16 §. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

2.11.18 Laki Suomen ympäristökeskuksesta

1 §. *Suomen ympäristökeskuksen toiminta-ajatus ja tehtävät.* Pykälän 2 momentin 2 kohdassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja aluehallintovirasto muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Pykälän 2 momentin 3 kohtaa täsmennettäisiin siten, että raportointivelvoitteet määriteltäisiin valtiolle kuuluviksi ympäristön tilaa ja kuormitusta sekä alueiden käyttöä ja vesivaroja koskeviksi raportointivelvoitteiksi, sillä osa näistä velvoitteista siirtyy maakuntalain 6 §:n nojalla maakuntien tehtäviksi.